

Základní škola Pod Skalkou

Rožnov pod Radhoštěm

Školní vzdělávací program

ŠKOLA DNES

Aktualizace: 1. 9. 2023

OBSAH

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	5
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
3	CHARAKTERISTIKA ŠVP	12
3.1	Zaměření školy	12
3.2	Profil žáka ZŠ Pod Skalkou	3
3.3	Výchovné a vzdělávací strategie	5
3.4	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	13
3.5	Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.....	17
3.6	Začlenění průřezových témat	20
3.6.1	Použité zkratky předmětů:.....	20
3.6.2	Přehled zkratk průřezových témat a podtémat.....	21
3.6.3	Tabulka průřezových témat	23
4	UČEBNÍ PLÁN	27
4.1	Tabulace učebního plánu	27
4.2	Poznámky k učebnímu plánu	29
4.3	Jazyk a jazyková komunikace	30
4.3.1	Český jazyk a literatura - charakteristika předmětu (1. stupeň)	30
4.3.2	Český jazyk a literatura - charakteristika předmětu (2. stupeň)	48
4.3.3	Anglický jazyk - charakteristika předmětu (1. stupeň).....	62
4.3.4	Anglický jazyk - charakteristika předmětu (2. stupeň).....	71
4.3.5	Německý jazyk - charakteristika předmětu	84
4.3.6	Španělský jazyk - charakteristika předmětu.....	94
4.3.7	Ruský jazyk - charakteristika předmětu	101
4.1	Matematika a její aplikace.....	110

4.1.1	Matematika – charakteristika předmětu (1. stupeň).....	110
4.1.2	Matematika - charakteristika předmětu (2. stupeň).....	123
4.2	Informatika.....	134
4.2.1	Informatika – charakteristika předmětu (1. stupeň).....	134
4.2.2	Informatika - charakteristika předmětu (2. stupeň).....	140
4.3	Člověk a jeho svět	152
4.3.1	Prvouka – charakteristika předmětu	152
4.3.2	Přírodověda – charakteristika předmětu	165
4.3.3	Vlastivěda - charakteristika předmětu	175
4.4	Člověk a společnost.....	182
4.4.1	Dějepis - charakteristika předmětu.....	182
4.4.2	Občanská výchova - charakteristika předmětu	193
4.5	Člověk a příroda	203
4.5.1	Fyzika - charakteristika předmětu	203
4.5.2	Chemie - charakteristika předmětu	214
4.5.3	Přírodopis – charakteristika předmětu.....	220
4.5.4	Zeměpis - charakteristika předmětu	231
4.6	Umění a kultura	243
4.6.1	Hudební výchova - charakteristika předmětu (1. stupeň).....	243
4.6.2	Hudební výchova - charakteristika předmětu (2. stupeň).....	253
4.6.3	Výtvarná výchova - charakteristika předmětu (1. stupeň)	260
4.6.4	Výtvarná výchova - charakteristika předmětu (2. stupeň)	268
4.7	Člověk a zdraví.....	278
4.7.1	Výchova ke zdraví - charakteristika předmětu.....	278
4.7.2	Tělesná výchova - charakteristika předmětu (1. stupeň)	283
4.7.3	Tělesná výchova – charakteristika předmětu (2. stupeň).....	298
4.8	Člověk a svět práce	305
4.8.1	Pracovní činnosti – charakteristika předmětu (1. stupeň)	305
4.8.2	Pracovní činnosti - charakteristika předmětu (2. stupeň).....	316
4.9	Volitelné předměty.....	325
4.9.1	Seminář z českého jazyka - charakteristika předmětu.....	325

Ročník: 9.....	326
4.9.2 Konverzace v anglickém jazyce - Charakteristika předmětu	327
Ročník: 6. – 8.	328
4.9.3 Seminář z matematiky - charakteristika předmětu	330
4.9.4 Základy administrativy – Charakteristika předmětu	333
Ročník: 6. - 8.....	336
4.9.5 Ekologická praktika - Charakteristika předmětu	338
Ročník: 6.	341
Ročník: 7.	342
Ročník: 8.	343
4.9.6 Užité výtvarné činnosti - charakteristika předmětu	344
Ročník: 6. - 8.....	345
4.9.7 Sportovní výchova – charakteristika předmětu	346
Ročník: 6. - 9.....	348
 5 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY.....	 351
5.1 Pravidla pro hodnocení žáků	351
5.1.1 Způsoby hodnocení	351
5.1.2 Kritéria hodnocení	352

1 Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Název programu: **ŠKOLA DNES**

Název školy: Základní škola Pod Skalkou, Rožnov p. R., příspěvková organizace

Adresa školy: Bezručova 293, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm

Právní forma: příspěvková organizace od 1. 1. 1993

Ředitel: Mgr. Lumír Ondřej

Zástupce ředitele: Mgr. Zita Koláčková

Koordinátorky tvorby ŠVP: Mgr. Tereza Vašková

Mgr. Lucie Hambálková

Mgr. Pavla Hrnčířová,

PaedDr. Zuzana Mrlíková (originální verze)

Kontakty:

Telefon: 571 751 270 sekretariát

571 751 271 ředitel

571 751 277 kancelář ŠJ

571 751 283 školní družina

Webové stránky: www.zspodskalkou.cz

E-mail: skola@zspodskalkou.cz

Škola založena: 1. 9. 1965

Datum zařazení do sítě škol: 22. 3. 1996

IZO: 045211761

IČO: 45211761

Zřizovatel: Město Rožnov pod Radhoštěm, Masarykovo náměstí 128,
756 61 Rožnov pod Radhoštěm

Kontakty:

Telefon: 571 661 111

Datová schránka: epqbwzr

Webové stránky: www.roznov.cz

E-mail: podatelna@roznov.cz

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2023

.....

Mgr. Lumír Ondřej
ředitel

2 Charakteristika školy

Historie školy

Základní škola Pod Skalkou v Rožnově pod Radhoštěm je klasická pavilonová škola. S její výstavbou se začalo v roce 1964. V následujícím roce byly postaveny dva pavilony a slavnostně zahájen školní rok. V 70. a 80. letech patřila škola mezi největší v okrese Vsetín. V roce 1972 byla výstavbou pavilonu D škola dokončena do dnešní podoby.

Úplnost a velikost školy

ZŠ Pod Skalkou leží v klidné části města, mimo hlavní komunikace, v blízkosti městské knihovny, kina a polikliniky. Nedaleko jsou sídliště, odkud k nám přicházejí naši žáci.

Jsme plně organizovanou základní školou s devíti postupnými ročníky. V každém ročníku jsou dvě paralelní třídy.

Materiální a prostorové vybavení školy

Areál školy je tvořen **6 pavilony**, které jsou vzájemně propojeny chodbami. V 7. pavilonu sídlí ZŠ Sedmíráska. V 8. pavilonu je umístěno SVC Rožnov p. R. Jsme **bezbariérovou školou**. K dispozici je 18 kmenových **učeben**, **všechny jsou vybaveny dataprojektory nebo interaktivními tabulemi** a několik **odborných pracoven**.

Cizí jazyky vyučujeme v jazykové pracovně vybavené sluchátky, máme počítačovou pracovnu a multifunkční pracovnu, kde jsou k dispozici tablety s připojením k internetu. Odborné pracovny v pavilonu G (chemie, fyzika, přírodopis) mají bezbariérový přístup a výtah do prvního patra.

K výuce výtvarné výchovy slouží také odborná pracovna v **keramické dílně** s vypalovací pecí a hrnčířských kruhem.

K výuce předmětů ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce je vybavena **dílna** a cvičná **kuchyňka** s jídelním koutem.

Pěstitelství využívá školní **pozemek** s přípravnou, plechovým a zděným skladem na nářadí a kompostovacím místem.

Tělesná výchova má k dispozici venkovní **hřiště** pro atletiku a jiné sporty a školní **tělocvičnu**, která slouží také veřejnosti.

Všichni učitelé mají své pracovní místo v **kabinetech** s počítačem a internetem. V přilehlé budově jsou **skladové prostory** pro učebnice.

Při vstupu do školy se nachází **recepce**.

V prvním patře **správní budovy** (pavilon H) je školní jídelna a moderně vybavená kuchyň.

Ve druhém patře se nachází sborovna, žakovská a učitelská knihovna, ředitelna, kanceláře zástupce ředitele a výchovné poradkyně, speciální pedagožky a školní psycholožky.

K prezentaci výtvarných prací a projektů slouží kromě chodeb i **galerie**, která je zároveň místem setkávání při různých příležitostech (jarmarky, kulturní vystoupení, ale i každodenní setkávání žáků).

Technické vybavení školy

Jednou z priorit školy ve výuce i v běžném chodu školy je využití informačních i komunikačních technologií.

Máme jednu učebnu určenou pro výuku informatiky a psaní všemi deseti a jednu multifunkční pracovnu.

V kabinetech mají učitelé počítač s přístupem na internet a na tiskárnu. Každý pracovník má své přístupové heslo do školní počítačové sítě a svoji e-mailovou schránku s adresou.

Ve výuce využíváme interaktivní tabule a jiná digitální zařízení jako tablety, dataprojektory apod..

Kabinet ICT pro učitele je navíc vybaven kvalitní **tiskárnou**, **3D tiskárnou** a **skenerem**. K dispozici jsou dále **kopírky**, **dataprojektory**, digitální **fotoaparáty**, digitální **kamera**, **laminovačka** a **audiovizuální technika**. Kopírka v recepci slouží o velkých přestávkách i žákům.

Hygienické vybavení školy

Pro rekreaci o velkých přestávkách i po vyučování žáci využívají kromě galerie také **atrium**, **relaxační koutek** a v zimě **tělocvičnu**. Ve volných chvílích mohou hrát ve školním klubu **stolní fotbal** a v atriu **stolní tenis**. Na 1. stupni mají děti **odpočinkové kouty** na chodbách a ve třídách.

Školní družina má útulně zařízené učebny. Pro starší žáky je k dispozici **školní klub**.

Každý žák má v šatně svoji skříňku na klíč. K ukládání osobních věcí žákům slouží **uzamykatelné skříňky** v kmenových třídách.

V každém pavilonu jsou **dívčí a chlapecké WC** s umyvadly. K dispozici je neustále toaletní papír a tekuté mýdlo. Uzamykatelné **sprchy** jsou vedle šaten u tělocvičny a v druhém patře pavilonu H sociální zařízení se sprchovým koutem pro zaměstnance školy.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je věkově různorodý. Pedagogové naší školy zastávají následující funkce: výchovná poradkyně, speciální pedagožka, psycholožka, metodik prevence sociálně patologických jevů, 2 koordinátorky ŠVP, metodik ICT, trenérka házené, instruktoři lyžařského výcvikového kurzu, zdravotníci.

Účast učitelů na dalším vzdělávání a školení:

pravidelné školení BOZP a PO

semináře a školení - všichni učitelé

další vzdělávání pedagogických pracovníků, prohlubování kvalifikace

Na škole pracuje **speciální pedagožka**, její činnost je následující:

Vyhledávání žáků ohrožených školním neúspěchem a žáků nadaných a jejich zařazení do vhodných programů.

Stanovení **plánu pedagogické podpory** a stanovení činností.

Speciálně pedagogická diagnostika předpokladů pro **čtení**, **psaní**, **počítání**, předpokladů rozvoje gramotnosti.

Diagnostika při **výchovných** problémech, stanovení přístupu, sociometrické šetření.

Programy v oblasti školního neúspěchu/výchovných problémů s uplatněním speciálně pedagogických přístupů (práce se třídou).

Dotazníky ve škole týkající se speciálních vzdělávacích potřeb a rizika vzniku speciálních vzdělávacích potřeb.

Reedukační, kompenzační a stimulační - individuální, skupinové činnosti, **práce se žáky** v oblasti poruch učení a chování, narušené komunikační schopnosti (logopedie, surdopedie)

Spoluúčast na vytváření **individuálního vzdělávacího plánu**, vyhodnocování účinnosti opatření.

Individuální provázení žáka v budoucí volbě povolání, **profesní orientace**.

Zajištění **speciálních pomůcek** a didaktických materiálů.

Konzultace pro **rodiče**. Besedy a osvěta zejména zákonným zástupcům.

Konzultace pro **pedagogické pracovníky** - metodická pomoc, skupinové semináře, plány pro žáky, ŠVP.

Konzultace s pracovníky školských a dalších **poradenských** zařízení.

Výchovná komise

Výchovná komise zajišťuje prevenci a řešení závažnějších problémů ve výchovné oblasti života školy.

Jejími stálými členy jsou: ředitel školy, zástupce ředitele, výchovný poradce a metodik prevence negativních jevů.

Podle povahy projednávaných skutečností pak komise přizve k jednání třídního učitele, zákonné zástupce žáků, příp. speciálního pedagoga, kurátora ze sociálního odboru MěÚ apod.

Preventivní činnost

Tato část práce směřuje k vytipování jevů, které potenciálně mohou negativně ovlivnit příznivé klima školy a k jejich eliminaci formou vhodné prevence. Signály k činnosti získávají členové komise ze závěrů jednání pedagogických rad, od pedagogů, z vlastních poznatků, od zákonných zástupců a žáků, z doporučení jiných institucí, sledováním vývoje na jiných školách.

Preventivně může působit samotná organizace výuky, kvalitně zpracovaný a zákonnými zástupci i žáky akceptovaný školní řád, činnost učitelů poučených o negativních jevech a způsobech, jak jim předcházet, spolupráce zákonných zástupců se školou, preventivně výchovné programy, přednášky a samozřejmě důsledné a spravedlivé řešení již vzniklých problémů. Tato část práce je mimořádně obtížná a ne vždy úspěšná.

Řešení problémů

Na každé škole, navzdory prevenci, k negativním jevům dochází. Důvodů je mnoho a jejich rozbor nelze zpracovat na malém prostoru. Příčinami chybného jednání žáků nejsou jen školní záležitosti, na jejich vzniku svým podílem participují například rodina a společenské klima.

Represivní opatření po závažnějších proviněních projednává výchovná komise na několika úrovních.
spravedlivé a citlivé vyšetření provinění

ochrana svědků

určení stupně zavinění, nebezpečnosti jednání a dohoda o odpovídajícím trestu

jednání se zákonnými zástupci žáka a jejich seznámení s průběhem a výsledky činnosti

komise

jednání vždy směřuje k dohodě a společnému postupu k nápravě
kontrola účinnosti opatření
v závažných případech kontaktování dalších institucí
Činnost a závěry práce výchovné komise jsou dokumentovány.

Charakteristika žáků

Školu navštěvují žáci nejen ze spádového obvodu školy, ale i z dalších částí města.

Škola je otevřená přijetí žáků, jejichž zákonní zástupci projeví zájem o priority našeho ŠVP.

Bezbariérový charakter školy umožňuje začlenění pohybově hendikepovaných žáků do vyučování v plném rozsahu.

Škola pracuje jak s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, tak s mimořádně nadanými žáky.

Ve škole pracuje Žákovský parlament. Jeho prostřednictvím se zástupci jednotlivých tříd podílejí na organizování každodenního života školy.

Dlouhodobé projekty a další aktivity

Recitační soutěž

Olympiáda z jazyků

Olympiády z dalších předmětů (Př, Z, Ch, M, D)

Besedy v knihovně

Literární a výtvarná soutěž „O poklad strýce Juráše“

Účast na projektu Paměť národa

Klokan, Klokánek, Pythagoriáda

Den Země

Celoroční sběr baterií

Vernisáž výtvarných prací

Divadelní a filmová představení

Programy a workshopy pořádané agenturou T-klub

Vánoční a velikonoční jarmark

Vánoční besídky

Charitativní sbírky

Výchova ke zdravému životnímu stylu (mléčný a ovocný program)

Vánoční laťka

Beseda se zákonnými zástupci žáků 9. tříd

Vítání prvňáčků a rozloučení s žáky devátých tříd

Zábavné odpoledne pro budoucí prvňáčky

Zápis na nečisto

Adaptační programy pro žáky 6. tříd

Lyžařský výcvik

Exkurze a školní výlety

Školní družina

Školní družina je školské zařízení, které ve škole realizuje výchovně vzdělávací činnost žáků mimo vyučování. Vychovatelky pracují s dětmi prvního stupně formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností. Tyto činnosti jsou řízené, při nichž děti získávají doplňující poznatky pro učivo a rozvíjí pohybové dovednosti, nebo rekreační a odpočinkové, které pomáhají odstranit únavu ze školní práce.

Činnosti ve ŠD jsou rozvrženy tak, aby vyhovovaly hygienickým požadavkům, byly různorodé a pro děti zajímavé:

odpočinkové činnosti odstraňující únavu - jsou to klidové hry, četba a poslech
rekreační činnosti, spontánní a motivační hry

zájmové činnosti - zaměřeny esteticky, přírodovědně, zařazuje pohybové aktivity, společenskou výchovu, dopravní, aj.

příprava na vyučování - ve ŠD probíhá formou didaktických her

Denní provoz je 6:00 - 7:45 před vyučováním a 11:45 – 17:00 po vyučování.

Zákonní zástupci žáků na zápisních lístcích určí rozsah a způsob odchodu žáka ze ŠD.

Školní družina úzce spolupracuje s třídními učiteli a ostatními subjekty, které nabízejí mimoškolní vyžití (zájmové kroužky, ZUŠ, Středisko volného času, knihovna).

Školní družina plní také z části úlohu sociální.

Školní klub

Školní klub je zařízení, které ve škole realizuje výchovně vzdělávací činnost žáků mimo vyučování.

Školní klub v sobě zahrnuje činnosti formou zájmových kroužků, které jsou zaměřeny na rozvoj poznatků získaných ve vyučování a na rozvoj pohybových jiných dovedností.

Jednotlivé kroužky mají různou náplň. Podle zájmu dětí nabízí školní klub kroužky se sportovním, přírodovědným, estetickým, dramatickým, zdravotním, počítačovým a praktickým zaměřením. Denní provoz je po vyučování, zákonní zástupci žáků vyjádří svůj souhlas s návštěvou jednotlivých kroužků. Návštěva zájmových kroužků je většinou bezplatná, jejich vedení zajišťují jednotliví učitelé a vychovatelky.

Školní klub využívá nabídky ostatních subjektů ve městě (ZUŠ, SVČ, knihovna, muzeum).

Školní klub plní funkci sociální a vyplňuje tak volný čas dětí.

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků

Ve škole pracuje **Sdružení rodičů při ZŠ Pod Skalkou a Školská rada.**

Kontakt zákonných zástupců žáků se školou probíhá následujícími formami:

systém Bakaláři

www.zspodskalkou.cz

skola@zspodskalkou.cz

třídní schůzky

deníčky

telefonní čísla a e-mailové adresy učitelů
konzultace, konzultační hodiny každý týden v měsíci
individuální pohovory

Mezi další možnosti spolupráce zákonných zástupců žáků se školou patří:

dny otevřených dveří
individuální prohlídka školy
možnost návštěvy výuky
vernisáž výtvarných prací
vítání prvňáčků
zábavné odpoledne pro budoucí prvňáčky
rozloučení s žáky devátých tříd
společný ples
sponzorské dary
schůzka k volbě povolání se zákonnými zástupci vycházejících žáků
besídka na 1. stupni
návštěva vánočního a velikonočního jarmarku

Spolupráce s jinými objekty

Škola dlouhodobě spolupracuje s těmito institucemi:

mateřské školy
Střední zemědělská a přírodovědná škola v R. p. R.
Střední škola informatiky, elektrotechniky a řemesel v R. p. R.
Střední škola cestovního ruchu a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky
Základní umělecká škola v R. p. R.
Středisko volného času v R. p. R.
Městská knihovna v R. p. R.
Domov Kamarád
Charita R. p. R.
T-klub v R. p. R.
Národní muzeum v přírodě v R. p. R.
PPP ve V. M., SPC (speciálně pedagogické centrum)
Poradna pro ženy a dívky
Úřad práce v R. p. R.
MěÚ v R. p. R.
Městská policie, Policie ČR
CHKOB v R. p. R.
Ekocentrum Radhošť
Český svaz házené
TJ Rožnov – oddíl házené

Spolupráce se zřizovatelem

Pravidelné rady ředitelů, školení ekonomů
Účast a spoluúčast na projektech EU

Kulturní vystoupení na akcích pořádaných zřizovatelem (jarmark, spolupráce s Domovem seniorů, významné události...)

Pedagog roku - pravidelně navrhujeme kandidáta a zúčastňujeme se soutěže v návrhu na keramickou sochu pro oceněné

Tradiční akce školy: zahájení školního roku, vánoční a velikonoční jarmark, vernisáž, rozloučení s žáky 9. ročníků

Vypracování výroční zprávy - kopie zřizovateli

Návrh provozního rozpočtu - závěrky

Návrh mzdového rozpočtu - konzultace

Školská rada - zastoupení 2 osob jmenovaných zřizovatelem

Poskytnutí dvou volebních místností v období voleb

Pronájem místností (PC pracovna, multimediální pracovny) - školení pořádané zřizovatelem

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Motto: ŠKOLA DNES

.... navazujeme na dobrou tradici školy, žijeme dneškem, připravujeme děti pro život....

tradice ↔ ŠKOLA DNES ↔ budoucnost

Naše škola má v regionu dobrou pověst, žáci jsou úspěšní při přijímacím řízení na střední školy a dosahují zde velmi dobrých studijních výsledků. Na tuto tradici chceme navázat, snažíme se ale školu plně přizpůsobit požadavkům dneška. To znamená, že všechny výchovné i vzdělávací aktivity budou zaměřeny tak, aby v souladu s cíli základního vzdělávání byli naši žáci pro život vybaveni potřebnými kompetencemi. Chceme toho dosáhnout také prostřednictvím aktuálních témat dnešního světa, které se průřezově prolínají všemi každodenními aktivitami školy.

Trvale pracujeme na partnerském vztahu učitel – žák a snažíme se zlepšovat celkové klima školy. Naším cílem je připravit žáky tak, aby z nich vyrostly svobodné a zodpovědné osobnosti, dokázali uplatňovat svá práva a naplňovat své povinnosti. Chceme, aby žáci otevřeně a všestranně komunikovali a naučili se zásadě, že pravidla je možné spoluvytvářet, ale musí se dodržovat.

Zaměřujeme se na tyto oblasti:

Sportovní

Žáci si mohou jako povinně volitelný předmět vybrat Sportovní výchovu. V 6. ročníku je tělesná výchova v rozsahu 3 hodin. Žáci jezdí v 7. ročníku na týdenní lyžařské kurzy. Do výuky vhodně zařazujeme bruslení, turistiku, výlety na běžkách, cyklistiku a plavání. Na prvním stupni je kroužek Sportovní hry.

Informatika

Práce na PC patří k důležitým dovednostem dnešního moderního člověka. Naši žáci získávají kompetence k základní uživatelské práci na počítači. Psaní na počítači všemi deseti se vyučuje podle programu ZAV od šestého ročníku a pro žáky 4. a 5. ročníku v kroužku při školním klubu. Program je přizpůsoben individuálnímu tempu každého žáka, formou hry se žáci naučí ovládat celou klávesnici včetně číslic.

Jazyková

V dnešním globalizovaném světě je znalost cizích jazyků nepostradatelná. Proto je kvalitní jejich výuka na naší škole jednou z priorit. Cizí jazyky vyučují aprobovaní učitelé, a to i na prvním stupni. Od sedmého ročníku si žáci mohou vybrat z nabídky tří druhých cizích jazyků – španělštiny, němčiny a ruštiny. Výuka anglického jazyka probíhá už od 1. třídy formou zájmového kroužku. Dbáme na to, aby výuka probíhala v menších skupinách, a proto třídy často dělíme. Pravidelně pořádáme poznávací zájezdy do ciziny a pořádáme jazykové olympiády.

O co se snažíme?

Přizpůsobit výuku potřebám dětí, posílit silné stránky všech výchovně-vzdělávacích forem práce a co nejvíce odstraňovat všechny nedostatky.

Ve vyučovacím procesu používat efektivní moderní vyučovací metody, především skupinové a projektové vyučování, které nám pomohou rozvíjet u dětí tvořivé, logické uvažování, schopnost řešit samostatně problémy, ale i schopnost zapojit se aktivně do týmové práce. Tyto vyučovací metody budou popsány v charakteristice jednotlivých předmětů v kapitole „Učební osnovy“.

Zajímavými metodami podpořit zájem dětí o výuku a motivovat je tak k celoživotnímu učení.

Zbavit učební osnovy zbytečných encyklopedických poznatků a zaměřit se více na činnostní učení a praktické dovednosti a uplatnit tak manuální, pohybové i jiné nadání žáků. To umožňuje zapojení

Docílit ve vzdělání a výchově rovné podmínky pro všechny žáky s ohledem na jejich individuální schopnosti.

Hodnocení všech aktivit žáků ve škole provádět tak, aby bylo pozitivní a pro žáky motivující. Hodnotit individuální pokrok žáka, nesrovnávat s jinými žáky. Vést žáky k sebehodnocení své práce a svého jednání, ke schopnosti rozpoznat příčiny problémů a samostatně a úspěšně je řešit.

Vychovávat je k samostatnosti a zodpovědnosti za své jednání, jasná pravidla stanovit ve školním řádu.

Být otevření novým kladným podnětům, které do školy přicházejí ze společnosti.

Zaměřením na sportovní aktivity vést děti ke zdravému životnímu stylu.

Zvládnutím základů informačních technologií a kvalitní výukou cizích jazyků umožnit dětem osvojit si schopnost účinné komunikace a uplatnit se tak v podmínkách zapojení naší země do života EU.

3.2 Profil žáka ZŠ Pod Skalkou

Aby se žák (absolvent) 9. ročníku naší školy mohl stát všestranně rozvinutou a samostatnou tvůrčí osobností a získal tak postupně všechny klíčové kompetence, usilujeme o naplňování těchto cílů.

Umožnit žákům osvojit si strategie a motivovat je pro celoživotní učení

žák vyhledá a třídí informace (využívá k tomu informační a komunikační technologie)
na základě porozumění textu propojuje získané informace, hledá souvislosti a využívá této dovednosti při učení i v praktickém životě

Podněcovat k tvořivému myšlení, logickému uvažování a ke schopnosti řešit problémy

žák rozvíjí své schopnosti logického uvažování formou samostatného pozorování a řešení úkolů, vnímá věci v souvislostech

žák hledá a objevuje problémy, které umí řešit na základě vlastního zhodnocení situace (poučí se z vlastních chyb)

žák se aktivně zapojuje do akcí souvisejících se životem a činností školy

Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci

žák vyjádří a formuluje své myšlenky a názory výstižně, souvisle a kultivovaně (verbální i neverbální formou)

dodržuje vhodnou etiku komunikace (naslouchá a respektuje i jiné názory)

Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

žák se aktivně zapojuje do práce ve skupině

při řešení úkolů se podílí na vytváření pravidel, spolupracuje

v diskusi kultivovaně obhajuje vlastní názor a dává prostor jiným

posoudí výsledek práce skupiny a zhodnotí svůj přínos k této práci

Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti

žák se učí samostatně rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí (jedná zodpovědně a uvědoměle)
vhodnou formou prosazuje své názory

plně respektuje práva a povinnosti určené pro soužití ve společnosti i ve škole

zaujímá kritický postoj k negativním projevům ve škole i ve společnosti

Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i přírodě

v humanitních a estetických předmětech se učí rozvíjet citovou otevřenost, orientovat se ve vlastním citovém životě a vztazích

učí se ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem a přírodě

chápe důležitost etických a kulturních hodnot

Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní i sociální zdraví a být za ně odpovědný

žák je obklopen esteticky podnětným a zdravým prostředím – uvědomuje si, že je jeho součástí a aktivně se na něm podílí

učí se organizovat vhodný denní režim včetně stravovacího a pitného

má vhodné množství pohybových aktivit

Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

žák uplatňuje základní principy demokracie

v osobním životě a ve společnosti respektuje vztahy vzájemné úcty, sounáležitosti a uznání

vnímá naše kulturně-historické dědictví jako významné a uznává i tradice a způsob života jiných kultur

uvažuje v evropských a celosvětových souvislostech

je citlivý a ohleduplný vůči svým spolužákům, starým a nemocným lidem

Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

žák si osvojuje základní pracovní dovednosti a návyky

využívá znalosti a zkušenosti z jednotlivých vzdělávacích oblastí k dalšímu rozvoji a své přípravě na budoucnost

žák sebekriticky hodnotí průběh a výsledky své práce

Pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

1. Kompetence k učení	
Co by měl umět žák páté třídy	Co by měl umět žák deváté třídy
- čte přiměřené texty a rozumí přečtenému, včetně textů elektronických - vyhledává základní informace v doporučených digitálních zdrojích, porovnává informace z různých zdrojů - pracuje s encyklopediemi, slovníky, klíči a atlasy pod vedením učitele - předvede nebo vysvětlí ostatním, co se naučil - posuzuje výsledky své práce a chce se zlepšovat - nachází souvislosti mezi učivem - dokáže vyjádřit svůj názor - naučené informace využívá při řešení úkolů - využívá vybrané formy elektronické komunikace, respektovat pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci	- čte přiměřené texty a rozumí přečtenému - samostatně vyhledává a třídí informace - pracuje s naučnou literaturou (slovníky, pravidla, klíče, atlasy, práce v žákovské a městské knihovně) a s internetem - organizuje a plánuje vlastní učení - posoudí vlastní pokrok v učení - informace získané učením, pozorováním a experimentováním uvádí do souvislostí - používá odborné termíny, znaky a symboly - orientuje se v matematických, přírodních, společenských a kulturních jevech - uvědomuje si nezbytnost celoživotního učení
Výchovné a vzdělávací strategie ke kompetenci k učení	
- dostatek času věnujeme práci žáků s textem a čtení s porozuměním - vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů - vytváříme situace pro tvořivou a samostatnou práci žáků (projektové hodiny, referáty a další aktivity) - na praktických příkladech ze života vysvětlujeme smysl a cíl učení - posilujeme pozitivní vztah k celoživotnímu učení - ve výuce zřetelně rozlišujeme základní učivo a učivo rozšiřující - sledujeme individuální pokrok v učení jednotlivých žáků a vedeme je k sebehodnocení - do vyučování zařazujeme motivační aktivity (didaktické hry, kvízy, tajenky, soutěže, pohybové hry, dramatizace) - využíváme pozitivní motivaci jako jeden ze základních postupů pro utváření trvalého zájmu o učení - učíme žáky pracovat s chybou, umožňujeme žákům hodnotit svou činnost, výsledky své práce a vlastní pokrok	

- navozujeme situace pro sebehodnocení žáků
- k prohloubení znalostí, vědomostí a dovedností využíváme exkurze, výlety, práci v terénu, pobyty v přírodě

2. Kompetence k řešení problémů	
Co by měl umět žák páté třídy	Co by měl umět žák deváté třídy
- uvědomí si problém a řeší ho podle svých schopností - shromáždí si vhodnou literaturu, případně vyhledá z internetových zdrojů příslušné informace - posoudí více možností a vybere nejlepší řešení - vysvětlí ostatním své postupy - nové znalosti a dovednosti využije při řešení podobných situací - hodnotí zvládnutí problému - vyrovná se s neúspěchem při řešení	- rozpozná problém - pochopí, co k řešení problému již zná a které informace potřebuje ještě zjistit - volí vhodné způsoby řešení problému a obhájí je - využívá logické, empirické a matematické postupy - nové znalosti a dovednosti využije při řešení obdobných problémů - kriticky vyhodnotí zvládnutí úkolu - nenechá se odradit neúspěchem
Výchovné a vzdělávací strategie ke kompetenci k řešení problémů	
- vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky problémy pojmenovat, nevyhýbat se jim a řešit je - motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z běžného života - volbou vhodných vyučovacích metod (především projektové vyučování, referáty) rozvíjíme kreativitu našich žáků - jdeme žákům osobním příkladem - vedeme žáky k aktivnímu přístupu k plánování, přípravě, realizaci a hodnocení činností - v rámci svých předmětů učíme žáky, jak některým problémům předcházet - podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů - organizujeme soutěže, olympiády a připravujeme žáky na účast v nich - podporujeme tvůrčí atmosféru ve třídě, ve škole - používáme netradiční úlohy (Scio, matematický Klokán) - učíme žáky řešit problémy denního života prostřednictvím třídních samospráv a jejich zástupců v Žakovském parlamentu	

3. Kompetence komunikativní	
Co by měl umět žák páté třídy	Co by měl umět žák deváté třídy
- čte s porozuměním - uvědoměle si rozvíjí svoji slovní zásobu - pozorně naslouchá - dodržuje základní pravidla slušné komunikace - srozumitelně se vyjadřuje a pečlivě vyslovuje - formuluje otázky na dané téma - shrne podstatu sdělení vlastními slovy - vhodně prezentuje výsledky své a skupinové práce - rozumí jednoduché konverzaci v cizím jazyce - ke komunikaci využívá ICT s dopomocí učitele	- rozumí přečtenému - rozšiřuje si slovní zásobu - pozorně naslouchá a vnímá projevy jiných - vhodně na projevy druhých reaguje, dokáže se kultivovaně zapojit do diskuse - obhájí svůj názor - v logickém sledu ústně i písemně vyjadřuje své myšlenky - nahlas a srozumitelně prezentuje výsledky své i práce skupiny - zvládá základy komunikace v cizím jazyce - ke komunikaci účinně využívá ICT
Výchovné a vzdělávací strategie ke kompetenci komunikativní	
- vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému problému - vedeme žáky k aktivnímu a pozornému naslouchání, pozorování a vnímání - při každé hodině se snažíme zapojit do komunikace co nejvíce žáků - zařazujeme aktivity, které učí žáky argumentovat a vhodnou formou obhajovat vlastní názor (diskuse, brainstorming, mluvní cvičení, referáty, dramatizace, rétorická soutěž) - zaváděním skupinové práce a projektové výuky vedeme žáky ke komunikaci ve skupině - využíváme komunitní kruhy k vyjadřování zkušeností, názorů, otázek, k výměně informací, k řešení problémů - klademe důraz na stručné, logické a výstižné vyjadřování v písemném i ústním projevu - poskytujeme žákům příležitost zdokonalit se v komunikativních dovednostech při prezentaci svých prací, projektů, relací ve školním rozhlasu a vystoupeních na veřejnosti - klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd a ročníků - netolerujeme agresivní, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i zákonných zástupců žáků	

4. Kompetence sociální a personální

Co by měl umět žák páté třídy	Co by měl umět žák deváté třídy
- podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce ve skupině - respektuje dohodnutá pravidla skupiny - spolupracuje s ostatními na společném úkolu - uvnitř skupiny účinně komunikuje - poskytne dle svých možností účinnou pomoc - objektivně zhodnotí výsledky práce jednotlivců i skupiny	- zařadí se do skupiny vrstevníků, uplatní se jako rovnocenný partner - spoluvytváří a dodržuje dohodnutá pravidla skupiny - respektuje a využívá názory a zkušenosti druhých - zapojí se do práce ve skupině - vcítí se do problémů druhých - objektivně hodnotí výsledky své práce a práce celé skupiny - chová se ohleduplně a vstřícně vůči mladším spolužákům i dospělým
Výchovné a vzdělávací strategie ke kompetenci sociální a personální	
- zařazováním skupinového a projektového vyučování učíme žáky spolupracovat, vytvářet pravidla práce ve skupině a respektovat je - učíme žáky pracovat v týmu a prohlubovat tak pocit spoluzodpovědnosti a sounáležitosti - formou míčových her pěstujeme v žácích odpovědnost za úspěchy v kolektivních činnostech - zapojujeme žáky do práce třídního kolektivu a prostřednictvím Žákovského parlamentu do činnosti celé školy - budujeme pozitivní školní i třídní klima - upevňujeme dobré vztahy mezi staršími a mladšími spolužáky organizováním společných akcí (Den Země, Den dětí, jarmarky, vítání prvňáčků, rozloučení s žáky 9. tříd) - seznamujeme žáky i jejich zákonné zástupce se školním řádem, který stále zdokonalujeme - žákům vědomě poskytujeme možnost projevit své pocity a nálady (komunitní kruh) - dbáme na to, aby měl každý prostor k seberealizaci a sebehodnocení - podporujeme vzájemnou pomoc žáků - upevňujeme pěkné mezilidské vztahy mezi dětmi a zaměstnanci školy	

5. Kompetence občanské	
Co by měl umět žák páté třídy	Co by měl umět žák deváté třídy
- zná svá práva a povinnosti - dbá o své zdraví - uznává rovnocennost všech etnických skupin a kultur - má kladný vztah k přírodě - seznamuje se s našimi lidovými tradicemi - nabídne a poskytne pomoc druhým, pokud ji potřebují - odmítá hrubé zacházení, upozorní na fyzické i psychické násilí - zvládá bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty - je si vědom nutnosti kázně v případě obecného ohrožení	- zná svá práva a respektuje práva ostatních - plní si své povinnosti - chrání si své zdraví - respektuje odlišnost lidí, zemí a kultur - chápe nutnost ochrany přírody a životního prostředí - má úctu ke státním svátkům a národním tradicím - projevuje určitou osobní a národní hrdost - v případě potřeby nabídne a poskytne pomoc - uvědomuje si sounáležitost se skupinou, třídou, školou - uvědomuje si odpovědnost za své chování - ví, jak se chovat v krizových a život ohrožujících situacích
Výchovné a vzdělávací strategie ke kompetenci občanské	
- klademe důraz na ohleduplnost, zdvořilost, úctu, kultivované vystupování a slušné chování k druhým lidem - snažíme se dětem přibližovat ideály svobody s důstojností člověka, lidská práva, solidaritu a toleranci jako základní životní hodnoty - účastí na charitativních akcích (Iskérka, charitativní sbírky) vedeme naše žáky k empatii vůči postiženým lidem - poskytnutím prostoru pro prezentaci dovedností žáků (jarmarky, výstavy výtvarných prací, veřejná vystoupení, prezentace projektů) podporujeme jejich sebedůvěru - podněcujeme žáky k vyjádření vlastních názorů a myšlenek - vedeme žáky k aktivnímu zapojování se do kulturního dění ve městě účastí v soutěžích a na výstavách - rozvíjíme u žáků chápání základních principů zákonů a společenských norem - návštěvami muzeí, divadel a historických památek učíme žáky respektovat, chránit a ocenit naše tradice, kulturní a historické dědictví - využíváme pomoci a zkušeností odborníků - výchovného poradce, PPP, speciálního pedagoga, policie - netolerujeme negativní jevy ve společnosti, ve škole, ve třídě jako např. bezohlednost, agrese, šikana, drogy, rasismus, kriminalita mládeže - zapojením žáků do tvorby školního řádu je vedeme k větší zodpovědnosti za své chování a dodržování stanovených pravidel	

- společným projektovým vyučováním literární výchovy, dějepisu, výtvarné a hudební výchovy na 2. st. pěstujeme v dětech pozitivní postoj k umění, smysl pro kulturu a tvořivost
- zapojením žáků do ekologických aktivit je připravujeme k uvědomělému přístupu k ochraně životního prostředí a vlastního zdraví

6. Kompetence pracovní	
Co by měl umět žák páté třídy	Co by měl umět žák deváté třídy
- bezpečně pracuje s jednoduchými nástroji a materiály - umí se postarat sám o sebe - udržuje ve svém okolí pořádek - dodržuje stanovená pravidla a postup práce - hodnotí výsledky své práce z hlediska kvality a hospodárnosti - účelně využívá moderní techniku – PC, internet, video a DVD aj.	- používá bezpečně materiály, nástroje, el. spotřebiče a jiná technická zařízení - udržuje na svém pracovním místě a v okolí pořádek - dodržuje vymezená pravidla bezpečnosti práce a ochrany zdraví - šetří osobní i společný majetek - kriticky vyhodnotí své možnosti při volbě povolání - navrhne a realizuje jednoduchý podnikatelský záměr - chápe základní pravidla podnikání
Výchovné a vzdělávací strategie ke kompetenci pracovní	
- učíme žáky pracovat podle předem stanovených kritérií, dodržovat zadání, termíny a kvalitu práce - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci - kvalitně odvedenou práci chválíme - soutěží „O čistotu tříd“ na 2. stupni dosahujeme lepší pracovní kázně - seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti práce, ochrany zdraví při práci a ochrany životního prostředí - vedeme žáky k hospodárnému využívání materiálů, k šetření majetku a k úctě k práci své i jiných lidí - širokou nabídkou praktických činností ve volitelných předmětech a v zájmové činnosti pomáháme dětem při profesní orientaci - vedeme žáky ke kritickému a sebekritickému hodnocení prací - cíleně a systematicky vedeme žáky k profesní orientaci - prakticky nacvičujeme podnikatelské dovednosti (organizační a realizační schopnosti, týmová práce, flexibilita, adaptace na změny, posouzení rizik) - třídíme ve škole PET lahve, plasty, papír, použité baterie a vyřazené elektrospotřebiče	

- umožňujeme žákům 2. stupně účast na akcích souvisejících s volbou povolání (besedy na úřadu práce, burza škol, dny otevřených dveří na středních školách)
- snažíme se vycházejícím žákům poskytnout dostatek informací k přijetí zodpovědných rozhodnutí o dalším vzdělávání a volbě povolání

7. Kompetence digitální

Co by měl umět žák páté třídy

- pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží
- edituje digitální text, vytvoří obrázek
- přehraje zvuk či video
- uloží svoji práci do souboru, otevře soubor
- používá krok zpět, zoom
- řeší úkol použitím schránky
- dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením
- pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech
- doplní posloupnost prvků
- umístí data správně do tabulky
- doplní prvky v tabulce

Co by měl umět žák deváté třídy

- používá bezpečně materiály, nástroje, el. spotřebiče a jiná technická zařízení
- udržuje na svém pracovním místě a v okolí pořádek
- dodržuje vymezená pravidla bezpečnosti práce a ochrany zdraví
- šetří osobní i společný majetek
- kriticky vyhodnotí své možnosti při volbě povolání
- navrhne a realizuje jednoduchý podnikatelský záměr
- chápe základní pravidla podnikání

Výchovné a vzdělávací strategie ke kompetenci digitální

- vedeme žáky k co nejefektivnějšímu způsobu, jak pomocí digitálních technologií vyhledat nejruznější informace; vyhledané informace učíme žáky ukládat, třídit a později znovu nalézat
- vedeme žáky k rozlišování faktů od domněnek a ke schopnosti stanovit jejich důležitost
- digitální technologie využíváme k učení a učíme žáky, jak jich využívat k vlastnímu sebevzdělávání
- podněcujeme žáky k užívání technologií k provádění úkolů, které nejsou tradičně považovány za technologické - např. zlepšení slovní zásoby a gramatiky, finanční gramotnosti apod.
- seznamujeme žáky s možnostmi mobilní technologie a učíme je ovládat
- vedeme žáky k uvědomění si vztahů mezi skutečným a digitálním (virtuálním) světem a rozdílů mezi osobní a digitální komunikací
- vedeme žáky k legálním způsobům získávání, upravování a sdílení médií
- učíme žáky rozlišovat mezi soukromou a veřejnou informací; vedeme žáky k rozlišování, které informace sdílet pouze s jednou osobou, které s celou skupinou (třídou) nebo s celým světem
- vedeme žáky k uvědomění si, že internetové služby shromažďují jejich osobní data, která uvádějí

3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Dle § 16 odst. 1 školského zákona ve znění účinném od 1. 9. 2016 se žákem se speciálními vzdělávacími potřebami rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Hovoříme-li o těchto žácích samotných, používáme formulaci žák s přiznanými podpůrnými opatřeními nebo žák s podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně.

Pokud by měli být tito žáci prakticky definováni, jedná se o následující žáky:

žáci se specifickými poruchami učení,
žáci se specifickými poruchami chování,
žáci s narušenou komunikační schopností,
žáci se sluchovým postižením a oslabením sluchového vnímání,
žáci tělesně postižení,
žáci se zrakovým postižením,
žáci s PAS, Aspergerovým syndromem,
žáci s lehkým mentálním postižením,
žáci chronicky nemocní,
žáci s odlišnými životními a kulturními podmínkami,
žáci s nadáním a mimořádně nadaní.

Škola vede evidenci těchto žáků, má vytvořený seznam speciálních učebnic a kompenzačních pomůcek a je stanoven pedagog a jeho zástupce, který zajišťuje komunikaci se školským poradenským zařízením.

Ustanovení § 2 vyhlášky č. 27/2016 Sb. stanoví základní principy poskytování podpůrných opatření určitého stupně.

PODPŮRNÁ OPATŘENÍ PRVNÍHO STUPNĚ

Podpůrná opatření prvního stupně jsou poskytována žákům, u kterých se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení do kolektivu. Jedná se o žáky, u kterých se projevují mírné obtíže ve vzdělávání (např. pomalejší tempo práce, drobné obtíže ve čtení atd.). Může se jednat o dlouhodobé obtíže malého rozsahu a intenzity. Stejně tak se může jednat o obtíže vyvolané aktuálně nepříznivým zdravotním nebo psychickým stavem žáka.

Poskytování podpůrných opatření prvního stupně žákovi navrhnou pedagogičtí pracovníci školy. Přitom vycházejí zejména z pozorování v hodině, z analýzy výsledků činností žáka, žákovy reflexe jeho výsledků, z dosavadního pedagogického působení školy, rozhovorů se žákem nebo jeho zákonným zástupcem. Z uvedeného je zřejmé, že návrh na poskytování podpůrných opatření prvního stupně je výsledkem spolupráce zejména s poradenskými pracovníky školy (školním metodikem prevence, výchovným poradcem, školním psychologem nebo školním speciálním pedagogem) nebo zákonným zástupcem nezletilého žáka a není podmíněno doporučením školského poradenského zařízení. Současně však není vyloučeno, že si zákonný zástupce vyžádá poradenskou pomoc školského poradenského zařízení (pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogického centra), které případně může podpůrné opatření zařazené do prvního stupně škole doporučit.

Mírnosti obtíží žáka ve vzdělávání odpovídá minimální úprava metod - aktivizace, motivace žáka a individualizace výuky organizace a hodnocení vzdělávání, organizace výuky - je založena jak na různorodosti průběhu a struktury vyučovací hodiny, tak na zohlednění postavení žáka ve třídě a hodnocení vzdělávání - je vnímána v sociálním kontextu žáka, posiluje se motivace k učení a sebehodnocení žáka.

Intervence školy představuje dvě na sebe navazující etapy intervence. První etapou je přímá podpora žáka ve výuce. Pokud tato forma podpory nepostačuje a žákovy obtíže vyžadují součinnost více pedagogických pracovníků, přechází se k druhé etapě intervence školy - plánu pedagogické podpory. Dále do intervence školy spadá metodická a konzultační podpora poradenských pracovníků školy (školního metodika prevence, výchovného poradce, školního psychologa a školního speciálního pedagoga) a informační činnosti školy ve vztahu k pedagogickým pracovníkům, žákům a zákonným zástupcům žáků, stejně jako spolupráce uvnitř školy (koordinace plánu pedagogické podpory). V rámci pomůcek se nevyčleňují speciální pomůcky. Jedná se o běžné učebnice a učební pomůcky.

Podpůrná opatření prvního stupně nemají normovanou finanční náročnost.

Podmínkou poskytování podpůrných opatření není:

doporučení školského poradenského zařízení,

udělení písemného informovaného souhlasu žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Podpůrná opatření prvního stupně zajišťuje a poskytuje škola sama. Od okamžiku, kdy škola zjistí potřebu poskytovat žákovi podpůrná opatření prvního stupně, uvedená podpůrná opatření poskytovat musí.

Předpokladem úspěšnosti jejich poskytování je komunikace a spolupráce školy s žákem nebo zákonnými zástupci a součinnost školy se školským poradenským zařízením. Poskytování podpůrných opatření prvního stupně je jedním z aspektů průběhu vzdělávání žáka. Škola má povinnost informovat o poskytování podpůrných opatření prvního stupně žáky, jejich zákonné zástupce, resp. jejich rodiče. Pokud jsou poskytována podpůrná opatření prvního stupně účelná, mohou podporovat žáka v celém průběhu jeho vzdělávání.

PŘÍMÁ PODPORA ŽÁKA VE VÝUCE

Přímá podpora žáka ve výuce je první etapou intervence školy, kdy těžiště činnosti jednotlivého učitele nebo jiného pedagogického pracovníka spočívá v individualizované práci s žákem a mapování možné formy podpory žáka.

Pokud nepostačuje tato forma podpory a žákovy obtíže vyžadují součinnost více pedagogických pracovníků, škola může zpracovat plán pedagogické podpory (dále jen PLPP). Koordinací PLPP pověří ředitel školy třídního učitele, učitele předmětu nebo poradenského pracovníka školy.

PLPP je stručným dokumentem, se kterým škola průběžně pracuje. PLPP zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu. PLPP škola průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. S PLPP seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Plán obsahuje podpis osob, které s ním byly seznámeny.

Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně.

CHARAKTERISTIKA NĚKTERÝCH PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ ZAŘAZENÝCH DO DRUHÉHO A VYŠŠÍHO STUPNĚ

Vyhláška č. 27/2016 Sb. charakterizuje některá podpůrná opatření zařazená do druhého a vyšších stupňů podpůrných opatření, a to:

individuální vzdělávací plán žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, který je zařazen mezi podpůrná opatření ve druhém, třetím, čtvrtém a pátém stupni,
asistenta pedagoga, který je zařazen mezi podpůrná opatření třetího, čtvrtého a pátého stupně,
tlumočníka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící a působení dalších osob poskytujících podporu, kteří jsou zařazeni mezi podpůrná opatření třetího, čtvrtého a pátého stupně.

Podpůrná opatření 2. - 5. stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení a jejich podmínkou je písemný informovaný souhlas zákonného zástupce. Školské poradenské zařízení vydá zprávu (pro zákonného zástupce) a doporučení (pro školu) do 30 dnů ode dne ukončení posuzování speciálních vzdělávacích potřeb žáka.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole zařazeny podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory předměty speciálně pedagogické péče. Předměty speciálně pedagogické péče probíhají s využitím disponibilní časové dotace jako individuální nebo skupinová výuka vedená speciálním pedagogem. Konkrétní vyučovací předměty jsou stanoveny v IVP sestaveném na základě doporučení školských poradenských zařízení (ŠPZ). Žáci využívají pomůcky k posilování jednotlivých funkcí. Do obsahové náplně předmětu speciálně pedagogické péče patří nácvik narušené komunikační schopnosti, rozvoj grafomotorických dovedností, řečová výchova, rozumění mluvené i psané řeči a její produkce, rozvoj sluchového vnímání, prostorová orientace, rozvoj vizuálně percepčních dovedností, nácvik koncentrace a pozornosti. Percepčně-motorické zkoušky provádí psycholog nebo speciální pedagog. Jsou zaměřeny na posouzení školních dovedností v oblasti čtení, psaní, počítání a předpokladů k jejich osvojení. Některé jsou standardizovány, jiné se hodnotí pouze kvalitativně. Diagnostika musí respektovat vzdělávací postupy v dané škole.

INDIVIDUÁLNÍ VZDĚLÁVACÍ PLÁN ŽÁKA SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu žáka (dále jen IVP) je definováno jako samostatný druh podpůrného opatření. IVP zařazený do určitého stupně podpůrných opatření specificky vymezuje poskytování dalších druhů podpůrných opatření, neboť další druhy podpůrných opatření zahrnuje. Např. IVP ve třetím stupni podpůrných opatření zahrnuje možnosti podpory pedagogického pracovníka při vzdělávání žáka asistentem pedagoga (pokud je to nezbytné).

základní charakteristika	IVP je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka, je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.
Zpracování	IVP zpracovává škola, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka. Zpracovává se na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka. IVP je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka. Zpracování a provádění IVP zajišťuje ředitel školy. IVP se zpracovává ve spolupráci se žákem a zákonným zástupcem žáka.
Obsah	IVP obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje žáka a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání žáka. V IVP jsou dále uvedeny zejména informace o: a) úpravách obsahu vzdělávání žáka, b) časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, c) úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka, d) případné úpravě výstupů ze vzdělávání žáka. IVP obsahuje jméno pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým škola spolupracuje při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
Seznámení	Škola seznámí s IVP všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem.
podmínka poskytování vzdělávání	Poskytování vzdělávání podle IVP lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka podle § 16 odst. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.
sledování, vyhodnocování	Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu. V případě nedodržování opatření uvedených v IVP informuje o této skutečnosti ředitele školy.
Změny	Pro změny v IVP se použijí obdobně ustanovení týkající se zpracování IVP, seznámení s ním, poskytování vzdělávání podle něho a vyhodnocování jeho naplňování.

Minimální doporučené očekávané výstupy

V RVP ZV jsou v jednotlivých vzdělávacích oblastech doplněny minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření. Výstupy jsou obvykle na nižší úrovni než odpovídající očekávané výstupy daného vzdělávacího oboru.

Tyto výstupy jsou vodítkem pro případné úpravy výstupů v ŠVP do IVP *pro žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit.*

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou dolní úrovně pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS, které mají rovněž činnostní povahu a jsou prakticky zaměřené.

3.5 Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaný a mimořádně nadaný žák podle § 27 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Za nadaného žáka se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Škola je povinna vytvářet ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Výuka žáků by měla probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Škola je povinna využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je třeba věnovat pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou. Pokud se nadání žáka projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se školské poradenské zařízení zejména ke specifikům žákovy osobnosti, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru žákova nadání

zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek žák nebo zákonný zástupce žáka školskému poradenskému zařízení poskytne.

Pro nadané žáky může ředitel školy vytvářet skupiny, ve kterých se vzdělávají žáci stejných nebo různých ročníků školy v některých předmětech.

Nadaným žákům lze v souladu s vývojem jejich školních dovedností rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený příslušným vzdělávacím programem nebo umožnit účast na výuce ve vyšším ročníku.

Nadaní žáci se mohou se souhlasem ředitelů příslušných škol současně vzdělávat formou stáží v jiné škole stejného nebo jiného druhu.

Plán pedagogické podpory nadaného a mimořádně nadaného žáka (dále jen PLPP)

zpracovává škola pro žáka od prvního stupně podpůrných opatření z důvodů akcelerovaného vývoje školních dovedností, a to na základě úprav ve vzdělávání nebo zapojení do kolektivu. Tyto úpravy ve vzdělávání žáka navrhuje pedagogičtí pracovníci, přitom spolupracují s pedagogickým pracovníkem poskytujícím poradenské služby ve škole a zletilým žákem nebo zákonným zástupcem žáka. Cílem tohoto postupu je učivo prohloubit, rozšířit a obohatit o další informace, stimulovat procesy objevování a vyhledávání dalších souvislostí a vazeb, které dané téma vzdělávání nabízí. Výstupy vzdělávání se neupravují. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující. Obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. PLPP škola vyhodnocuje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka (dále jen IVP)

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle IVP, který vychází ze ŠVP, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Zpracovává jej škola pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření a vyhodnocuje 1x ročně.

IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a sestavuje ho třídní učitel ve spolupráci s rodiči a učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a vycházejí z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP řediteli školy a zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost, dále speciálním pedagogem a školním psychologem, pokud na škole pracují.

Pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky školy (zájmové organizace, vzdělávací instituce, sponzoři atd.).

Při vzdělávání nadaných či mimořádně nadaných žáků naše škola spolupracuje s Mensou ČR. Ve šk. roce 2015/2016 získala naše škola titul „Škola spolupracující s Mensou“. Titul uděluje MENSA ČR školám, které se nadstandardně věnují práci s nadanými dětmi.

Pedagogové naší školy se vzdělávají v problematice vzdělávání nadaných žáků v rámci DVPP.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků (možnosti):

předčasný nástup dítěte ke školní docházce;
vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech;
specializované třídy pro vzdělávání mimořádně nadaných žáků;
účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole;
občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka;
obohacování vzdělávacího obsahu;
zadávání specifických úkolů, projektů;
příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

Zařazení nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

V rámci vyučování matematiky projevují tito žáci kvalitní koncentraci, dobrou paměť, zálibu v řešení problémových úloh a svými znalostmi přesahují stanovené požadavky. Umožňujeme jim pracovat na počítači (vzdělávací programy), individuálně pracovat s naučnou literaturou (hlavolamy, kvízy, záhady, problémové úlohy), i navštívit vyučovací hodiny ve vyšších ročnících.

V dalších naučných předmětech jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly (referáty k probíranému učivu, zajímavosti ze světa techniky...), jsou pověřováni vedením a řízením skupin. Na žáky s hudebním nadáním klade učitel vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činností v hodině – mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívat píseň.

Žákům výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce – volí různé techniky, jsou podporováni v mimoškolních aktivitách, navštěvují výtvarné obory při základních uměleckých školách.

Žáci nadaní spíše technicky, manuálně zruční, jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou nebo základní uměleckou školou. Při samotné výuce bývají pověřováni náročnějšími částmi při plnění zadaných úkolů, jsou pověřováni vedením skupiny.

Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy nebo mimo ni. Reprezentují školu.

Úloha základní školy v procesu vyhledávání skutečně nadaných dětí je nezastupitelná, ale v praxi nesmírně náročná. Výhodou je možnost sledovat žáky při školní práci i mimo ni dlouhodobě. Do 9 let věku dítěte je velmi nesnadné odlišit nerovnoměrný vývoj, který se později srovná do normy, od

skutečně mimořádného nadání. I později se nadání často skrývá pod projevenou poruchou učení, hyperaktivitou, sociální neobratností, nekomunikativností a introverzí. Tam, kde se nevytvořily podmínky pro to, aby se dítě naučilo zacházet se svými specifickými schopnostmi, může paradoxně být jeho mimořádné nadání příčinou vytvoření negativního sebeobrazu, popírání vlastních schopností, odmítání komunikace a uzavření se do vlastního vnitřního světa.

Učitelé naší školy jsou seznámeni s typickými znaky chování a výkonu mimořádně nadaných žáků. I tady ale platí zásada důsledné spolupráce se zákonnými zástupci žáků, protože škody způsobené nerozpoznáním a nerozvíjením talentu jsou pro dítě i pro společnost obrovské. Jenom pro úplnost uvádíme několik typických projevů talentovaných dětí. Znalosti přesahují požadovaný rámec, tendence k vytváření vlastních pravidel, perfekcionismus, vlastní pracovní tempo, vlastní originální přístupy k řešení problémů, rychlá orientace v problému, záliba v řešení problémů, koncentrace, paměť, motivace k samostatnému hledání odpovědí, ale i problematická kázeň, nedodržování konvencí, samotářství a výběrová komunikace.

U mimořádně nadaných dětí je možné upravit výuku nejen IVP, ale častěji je vhodnější pomoci takovému dítěti začlenit se do kolektivu třídy a získat je pro práci pro kolektiv. V každé skupině předmětů, pro které projevuje žák mimořádné nadání, je možné toto nadání dále rozvíjet cestou individualizace a vnitřní diferenciací. Péče o mimořádně nadaného žáka je náročná, ale společenský a osobnostní přínos je veliký.

3.6 Začlenění průřezových témat

3.6.1 Použité zkratky předmětů:

Čj	Český jazyk a literatura
Aj	Anglický jazyk
Nj	Německý jazyk
Šj	Španělský jazyk
Rj	Ruský jazyk
M	Matematika
Inf	Informatika
Prv	Prvouka
VI	Vlastivěda
Přd	Přírodověda (1. stupeň)
D	Dějepis
Ov	Občanská výchova
F	Fyzika
Ch	Chemie
Př	Přírodopis (2. stupeň)
Vz	Výchova ke zdraví
Z	Zeměpis
Hv	Hudební výchova

Vv	Výtvarná výchova
Tv	Tělesná výchova
Pč	Pracovní činnosti
SČj	Seminář z českého jazyka
SM	Seminář z matematiky
KAj	Konverzace v anglickém jazyce
SV	Sportovní výchova
EP	Ekologická praktika
UVČ	Užité výtvarné činnosti
ZAD	Základy administrativy

3.6.2 Přehled zkratk průřezových témat a podtémat

Osobnostní a sociální výchova OSV

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání	OSV/OR/1
Sebepoznání a sebepojetí	OSV/OR/2
Seberegulace a sebeorganizace	OSV/OR/3
Psychohygiena	OSV/OR/4
Kreativita	OSV/OR/5

Sociální rozvoj

Poznávání lidí	OSV/SR/1
Mezilidské vztahy	OSV/SR/2
Komunikace	OSV/SR/3
Kooperace a kompetice	OSV/SR/4

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	OSV/MR/1
Hodnoty, postoje, praktická etika	OSV/MR/2

Výchova demokratického občana VDO

Občanská společnost a škola	VDO/1
Občan, občanská společnost a stát	VDO/2
Formy participace občanů v politickém životě	VDO/3
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	VDO/4

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech VMEGS

Evropa a svět nás zajímá	VMESGS/1
Objevujeme Evropu a svět	VMESGS/2
Jsme Evropané	VMESGS/3

Multikulturní výchova MV

Kulturní difference	MV/1
Lidské vztahy	MV/2
Etnický původ	MV/3
Multikulturalita	MV/4
Princip sociálního smíru a solidarity	MV/5

Environmentální výchova EV

Ekosystémy	EV/1
Základní podmínky života	EV/2
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	EV/3
Vztah člověka k prostředí	EV/4

Mediální výchova MedV

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	MedV/1
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	MedV/2
Stavba mediálních sdělení	MedV/3
Vnímání autora mediálních sdělení	MedV/4
Fungování a vliv médií ve společnosti	MedV/5
Tvorba mediálního sdělení	MedV/6
Práce v realizačním týmu	MedV/7

3.6.3 Tabulka průřezových témat

1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA									
Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ									
Rozvoj schopností poznávání	Čj, Prv	Prv	Čj, Aj	Čj, Aj, Př, V1	Čj, Aj, Přd	Vv, M, Hv, Inf, Z, UVČ, Př, ZAD	Pč, Vv, M, Hv, SM, ZAD, UVČ, Př	Pč, Vv, M, Hv, Ov, UVČ, ZAD	Vv, M, Hv, Čj, Př, SM
Sebepoznání a sebepojetí	Prv, Pč	Prv, Pč	Čj, Pč Prv			Tv, Hv	M, Čj, Tv, SM, Hv	Ov, Hv, Tv, Pč	Čj, Tv, Hv, SV, SM, VZ
Seberegulace a sebeorganizace	Pč	Pč	Čj, Pč			Tv	F, Tv	Př, Tv	Ov, F, Tv, SV, Inf
Psychohygiena		Pč	Čj, Pč	Přd		Tv, Hv	Hv, Tv	Ov, Tv, Hv	Ov, Tv, Hv
Kreativita	Čj, Vv, Pč	Pč, Vv	Pč, Vv	Pč	Pč, Inf	Vv, Pč, Hv, UVČ, Inf	Vv, M Hv, UVČ, Inf	M, Hv, SM, UVČ, Inf	M, SČj, Hv, SM, Inf
SOCIÁLNÍ ROZVOJ									
Poznávání lidí	Čj, Prv	Čj, Prv	Čj, Prv			KAj, D, Aj, Nj	Pč, Aj, Nj, Šj, KAj, Rj	Z, Aj, Nj, Pč, Šj, Ov, Kaj, Rj	Aj, Nj, Rj, Šj, Vz
Mezilidské vztahy	Prv, Pč	Pč	Čj, Pč, Prv	Přd		Hv, ZAD	Pč, Ov, F, Z, Hv, ZAD	Z, Hv, ZAD	F, Př, Vz, Hv
Komunikace	Čj, Pč	Čj	Čj, Pč, Aj	Čj, Aj	Čj, Aj, Inf, Přd	Hv, Čj, Aj, Nj, ZAD, KAj,	Pč, M, Ov Hv, Čj, AJ NJ, Šj, Z, Rj, Kaj, ZAD, Inf	Pč, Vv, Čj Aj, Nj, Šj, ZAD, Rj, Hv, KAJ	Vv, Čj, Aj, Nj, Z, SČj, Rj, Hv, SM, Šj, Inf
Kooperace a kompetice	Pč	Čj, Pč	Čj, Pč	Čj, Přd, Pč	Čj, Přd, Pč	F, Tv, UVČ, ZAD	Tv, UVČ, Pč, ZAD	Vv, Z, Tv, UVČ, ZAD	Vv, Čj, Tv, SV
MORÁLNÍ ROZVOJ									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				Čj, Přd	Čj, Přd, V1	Pč, Ov, M, Inf	D, M, Inf	M	Z, SM, D, Vz
Hodnoty, postoje, praktická etika			Prv	Čj	Čj	Př	D, Inf	Ov, Ch, D	Ch, D, SČj

2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola	M, Prv, Vv, Tv, Pč	M, Prv, Vv, Tv, Pč	Prv, Vv, Tv, Pč	Vl	Tv	Vv, Ov, UVČ	Vv, UVČ	Ch, UVČ	Ch
Občan, občanská společnost a stát	M	M, Prv	Prv, Tv	Vl	Inf, Vl, Tv	ZAD, D	Pč, Ov, D, ZAD, Z	Ch, D, Pč, ZAD	Ch, D, Čj, Ov, Inf
Formy participace občanů v politickém životě				Vl		Ov	Z	D, Z	D, Ov, Inf
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				Vl		D	Ov, F, Inf	Z, D	D, Čj, Ov

3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá	Vv	Vv	Prv, Vv	Aj, Hv	Aj, Čj, Vl, Hv, Inf	Vv, Aj, Nj, Př, Hv, D, Čj, Tv, ZAD	Pč, Vv, Aj, Nj, Hv, D, Čj, Tv, Šj, KAJ, Rj, ZAD	F, Ch, Z, Hv, D, Tv, Aj, Nj, Šj, KAJ, Rj, ZAD	Aj, Nj, F, Ch, Př, Hv, D, Čj, Tv, Pč, Rj, Šj,
Objevujeme Evropu a svět	Vv	Vv	M, Vv			D, Tv, UVČ	Př, D, Tv, UVČ, Inf	Vv, Z, D, Tv, UVČ	Vv, Ov, D, Tv, Z, Inf
Jsme Evropané			Vv		Vl	Vv, Tv, Čj	Vv, Př, D, Čj, Tv	Pč, Z, D, Tv	Ov, Z, D, Čj, Tv

4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní difference				Hv, Aj	Aj, Čj, Hv	Vv, Ov, Aj, Nj, Z, F, D Čj, Tv, KAaj, UVČ	Vv, Aj, Nj, D, Čj, Tv, Šj, UVČ, KAaj, Rj, Z	Z, Aj, Nj, D Čj, Tv, Šj, UVČ, KAaj, Rj, Z	Ov, Aj, Nj, Z, D, Čj, Tv, Rj, Šj
Lidské vztahy	Prv, Hv	Čj, Hv, Vv, Tv, Prv	Čj, Hv, Tv, Vv	Přd, Vv, Tv	Vv, Tv, Inf	Vv, Ov, Tv, Aj, KAaj, ZAD, UVČ	Vv, Ov, Tv, Šj, Aj, KAaj, Nj, Rj, ZAD, UVČ, Z	D, Př, Tv, Z, Šj, Aj, KAaj, Nj, Rj, ZAD, UVČ	D, Tv, Rj, Nj, Aj, Šj, VZ
Etnický původ	Vv	Vv	Vv	Hv, Vv	Hv, Vv, Vl	Ov, Čj, Hv, Tv, D	Ov, Hv, Čj, Tv, Z	Vv, Hv, D, Čj, Tv, Z	Vv, Ov, F, D, Čj, Tv, Hv
Multikulturalita	Pč	Pč	Čj, Aj, Pč	Aj	Čj, Aj, Inf	D, Inf, Tv, Hv	Hv, D, Tv, Inf	Hv, D, Čj, Tv	Ov, Hv, D, Čj, Tv, Z
Princip sociálního smíru a solidarity			Prv			Tv	Ov, Tv, Z	Tv, Z	Tv

5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy	Prv, Vv	Prv, Vv	Prv, Vv	Přd, Vv	Přd, Vv	Vv, Př, Z, EP	Vv, EP, Z	EP, Z	Z
Základní podmínky života	Prv, Vv, Pč	Prv, Vv, Pč	Prv, Vv, Pč	Přd, Vv, Hv	Přd, Vv, Hv	F, Př, D, EP	Z, EP	Z, Pč, EP	Př
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Vv	Prv, Vv	Prv, Vv	Přd, Pč	Přd, Pč	Pč, Vv, Nj, Ov, Z, Př, D, Inf, EP	Vv, Ov, F, Z, Př, D, EP	Pč, Z, F, Př, Ch, D, EP	F, Z, Ch, D, Př, Ov
Vztah člověka k prostředí	M, Vv, Tv	M, Vv, Tv	Prv, Vv, Tv	Přd, Pč, Tv, Vv	Přd, Pč, Tv, Vv, Inf	Pč, Př, Z, Hv, Čj, Tv, ZAD, EP	Pč, F, Př, Hv, D, Čj, Tv, EP, ZAD	F, Z, Ch, Př, D, Čj, Tv, EP, ZAD, Hv	Ch, F, Z, D, Tv, Př, Ov, Hv

6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
RECEPTIVNÍ ČINNOSTI									
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				Hv	Čj, Hv, Inf	F, Z, Čj, Aj, Nj, KAJ	M, Z, SM, Šj, Aj, KAJ, Nj, Rj, Inf	Pč, Vv, M, F Ch, Čj, Aj Nj, Šj, KAJ, Rj, Z	Vv, Aj, Nj, M, F, Z, D, Čj, SČJ, Šj, Rj, Ch, SM, Inf
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		Vv	Vv	Hv	Hv	Aj, KAJ	Šj, Aj, KAJ, Rj, Nj, Inf	Pč, Šj, Aj, KAJ, Nj, Rj	D, Čj, Aj Nj, Šj, Rj
Stavba mediálních sdělení					Čj		Čj		Čj, Inf
Vnímání autora mediálních sdělení		Vv	Vv	Hv	Hv	Inf, ZAD	ZAD	ZAD	Čj
Fungování a vliv médií ve společnosti	Vv	Vv	Vv		Inf	Vv, Inf, Hv, ZAD	Vv, Ov, Hv, ZAD	Hv, ZAD	Hv, D, Čj, Ov, VZ
PRODUKTIVNÍ ČINNOSTI									
Tvorba mediálního sdělení				Čj	Přd, Čj, Inf	Vv, Čj, Aj, KAJ, Inf	Vv, Čj, Šj, Aj, KAJ, Nj	Čj, Šj, Aj, KAJ, Nj	Čj, Aj, Nj, Šj
Práce v realizačním týmu					Inf	Př, Hv	Hv	Hv	Hv, Čj

4 Učební plán

4.1 Tabulace učebního plánu

Učební plán - I. stupeň

				Počet vyučovacích hodin za týden v ročníku						
Vzdělávací oblast	min. čas. dotace	Povinné předměty	Zkratka	1.	2.	3.	4.	5.	disp. čas. dotace	celk. čas. dotace
Jazyk a jazyková komunikace	33	Český jazyk a literatura	Čj	9	10	8	8	7	9	42
	9	Anglický jazyk	Aj	0	0	3	3	3	0	9
Matematika a její aplikace	20	Matematika	M	4	5	5	5	5	4	24
Informatika	2	Informatika	Inf	0	0	0	1	1	0	2
Člověk a jeho svět	11	Prvouka	Prv	2	2	3	0	0	1	14
		Přírodověda	Přd	0	0	0	2	2	1	
		Vlastivěda	Vl	0	0	0	1	2	1	
Umění a kultura	12	Hudební výchova	Hv	1	1	1	1	1	0	12
		Výtvarná výchova	Vv	1	1	1	2	2	0	
Člověk a zdraví	10	Tělesná výchova	Tv	2	2	2	2	2	0	10
Člověk a svět práce	5	Pracovní činnosti	Pč	1	1	1	1	1	0	5
Disponibilní časová dotace	16									
Celkem vyučovacích hodin	118			20	22	24	26	26	16	118

Učební plán - II. stupeň

				Počet vyučovacích hodin za týden v ročníku					
Vzdělávací oblast	min. čas. dotace	Povinné předměty	Zkratka	6.	7.	8.	9.	disp. čas. dotace	celk. čas. dotace
Jazyk a jazyková komunikace	15	Český jazyk a literatura	Čj	5	4	4	5	3	18
	12	Anglický jazyk	Aj	3	3	3	3	0	12
	6	Další cizí jazyk	Nj (Šj, Rj)	-	2	2	2	0	6
Matematika a její aplikace	15	Matematika	M	4	5	5	4	3	18
Informatika	4	Informatika	Inf	1	1	1	1	0	4
Člověk a společnost	10	Dějepis	D	2	2	2	2	2	12
		Občanská výchova	Ov	1	1	1	1	0	
Člověk a příroda	20	Fyzika	F	1	1	2	2	1	24
		Chemie	Ch	0	0	2	2	0	
		Přírodopis	Př	2	2	2	1	1	
		Zeměpis	Z	2	2	2	1	2	
Umění a kultura	9	Hudební výchova	Hv	1	1	1	0	0	9
		Výtvarná výchova	Vv	2	2	1	1	0	
Člověk a zdraví	10	Tělesná výchova	Tv	3	2	2	2	0	10
		Výchova ke zdraví	Vz	0	0	0	1	0	
Člověk a svět práce	3	Pracovní činnosti	Pč	1	1	1	0	0	3
Disponibilní čas. dotace	18			0	0	0	0	12	
Volitelné předměty				2	1	1	2	6	6
Celkem vyučovacích hodin	122			30	30	32	30	18	122

Volitelné předměty II. stupeň

	Zkratka	6. roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.
Možno volit vyučovacích hodin		2	1	1	2
Seminář z českého jazyka	SČj	x	x	x	
Konverzace z anglického jazyka	KAj				
Seminář z matematiky	SM	x	x	x	
Základy administrativy	Zad				
Ekologická praktika	EP				
Užité výtvarné činnosti	UVČ				
Sportovní hry	SH				
Sportovní výchova	SV				

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

Disponibilní časovou dotaci 16 hodin jsme na 1. stupni rozdělili takto:

Český jazyk a literatura	9 hodin
Matematika	4 hodiny
Prvouka	1 hodina
Vlastivěda	1 hodina
Přírodověda	1 hodina

Disponibilní časovou dotaci 18 hodin jsme na 2. stupni rozdělili takto:

Český jazyk a literatura	3 hodiny
Matematika	3 hodiny
Dějepis	2 hodiny
Fyzika	1 hodina
Přírodopis	1 hodina
Zeměpis	2 hodiny
Volitelné předměty	6 hodin

4.3 Jazyk a jazyková komunikace

4.3.1 Český jazyk a literatura - charakteristika předmětu (1. stupeň)

Vzdělávací obsah

Český jazyk a literatura se vyučuje na 1. stupni jako samostatný předmět.

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura je naplňován ve třech oblastech:

komunikační a slohová výchova

jazyková výchova

literární výchova

Tyto složky se ve výuce vzájemně prolínají.

V předmětu Český jazyk se **komunikační a slohové dovednosti** realizují při čtení, naslouchání, v mluveném a písemném projevu žáků. Při výuce se zaměřujeme na podporu duševního rozvoje žáků a zároveň na rozvoj jejich individuality. Vedeme žáky k respektování základních komunikačních pravidel v hovoru a k nácviku pečlivé výslovnosti. Důraz na samostatné vyjádření vlastních zkušeností a poznatků vede k rozvoji slovní zásoby. Tomu napomáhají také pokusy o vlastní literární tvorbu.

V **jazykové výchově** je vyučování zaměřeno na zautomatizování základních mluvnických a pravopisných jevů s důrazem na aktivní činnost žáků tím, že žáky podněcujeme k přemýšlení, třídění, srovnávání a ke zdůvodňování gramatických a pravopisných pravidel a jejich praktickému užití v různých obměnách. Budujeme u žáků návyk vlastní kontroly ukončené práce. Jazykové dovednosti se ve vyučování českého jazyka realizují v těchto složkách: zvuková stránka jazyka, slovní zásoba a tvoření slov, tvarosloví, skladba a pravopis.

Při práci v **literární výchově** jsou žáci vedeni k samostatné tvořivé práci s literárním textem.

Důraz je kladen na nácvik správného, plynulého a výrazného čtení přiměřeně náročného textu, později na tiché čtení s porozuměním. Podporujeme u žáků zájem o četbu a učíme je, jak zaznamenávat dojmy z četby. Při práci s naučnými texty se žáci snaží rozlišit podstatné a okrajové informace, najít a reprodukovat hlavní myšlenku, a tím se u nich rozvíjí schopnost učit se z učebnice.

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti a mezipředmětové vztahy

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je začleněn spolu s anglickým jazykem do vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**. Pro výuku českého jazyka na 1. stupni je charakteristické prolínání učiva mezi všemi vyučovacími předměty. Komunikační dovednosti žáků jsou tak vytvářeny nejen ve složkách českého jazyka, ale ve všech vyučovacích předmětech. Tyto pak musí poskytovat dostatek prostoru k vyjadřování myšlenek a postřehů žáků. Texty v čítankách vhodně navazují na probíraná témata ve vlastivědě a přírodovědě a pomáhají žákům zpřesnit a přiblížit poznatky. Zkušenosti žáků získané pozorováním přírody a života lidí se prohlubují čtením uměleckých textů.

Časové vymezení

Český jazyk je zařazen povinně do všech ročníků 1. stupně.

1. ročník	9 hodin
2. ročník	10 hodin
3. ročník	8 hodin
4. ročník	8 hodin
5. ročník	7 hodin

Organizace práce

Výuka českého jazyka probíhá ve třídách s klasickým vybavením. K procvičování gramatického a pravopisného učiva slouží žákovské výukové programy ve třídách a v počítačové pracovně. Využíváme možnosti návštěv městské knihovny, Valašského muzea v přírodě v Rožnově p. R. a kulturních pořadů. Jednou za rok je pro celý 1. stupeň pořádán zájezd na divadelní představení do Nového Jičína nebo Ostravy.

Formy a metody práce ve vyučování

činnostní učení
individuální práce s žákem
frontální metoda
skupinová práce
diskuse
dramatizace
využití audiovizuální techniky
práce na PC
projektové vyučování
myšlenkové mapy
využívání didaktických jazykových her

Dlouhodobé projekty týkající se Čj:

Recitační soutěž
Účast na literárních soutěžích
Besedy v knihovně
Zájezdy do divadla

Průřezová témata a jejich tematické okruhy

Výukou předmětu český jazyk prolínají hlavně tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Rozvoj schopností poznávání (dovednosti pro učení a studium)
Kooperační (navázání na myšlenku, odstoupení od nápadu)
Komunikace

Řešení problémů

Hodnoty, postoje, praktická etika (schopnost vyjádřit vlastní postoj)

Multikulturní výchova

Multikulturalita (specifické rysy jazyků, jejich rovnocennost, vstřícný postoj

k odlišnostem, naslouchání druhým, komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin)

Mediální výchova

Tvorba mediálního sdělení

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Fungování a vliv médií ve společnosti

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá (lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučování předmětu český jazyk chceme pro utváření klíčových kompetencí využívat převážně tyto strategie:

Kompetence k učení

- učitel upřednostňuje činnostní učení
- podporuje samostatnost a tvořivost
- zařazuje moderní vyučovací metody
- dbá na čtení s porozuměním
- využívá cyklické opakování poznatků
- vede žáky k plánování a třídění poznatků a informací, k propojování s praktickým životem
- pracuje s diferencovanými úkoly, aby každý zažil úspěch, podporuje různé způsoby dosažení cíle
- buduje základy pro celoživotní vzdělávání

Kompetence komunikativní

- učitel vytváří pro žáky příležitost ke komunikaci
- učí žáky formulovat a hájit vlastní názor, účinně se zapojit do diskuse
- dbá na vedení komunikace v přátelském duchu
- zařazuje jednoduchá mluvní cvičení na dané téma
- vede žáky k prvním pokusům o vyjádření dojmů z uměleckého zážitku

Kompetence k řešení problémů

- učitel zařazuje moderní vyučovací metody, využívá digitální technologie
- vytváří modelové situace
- předkládá žákům problémy a úkoly ke konkrétnímu řešení
- podporuje žáky v týmové spolupráci k řešení problémů
- podporuje účast žáků v recitačních a literárních soutěžích

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky k účinné spolupráci ve skupině, k formulování a dodržování pravidel práce
- snaží se vytvořit u žáka pozitivní představy o sobě samém
- zařazuje partnerskou výuku
- klade důraz na utváření správné atmosféry v týmu

- podporuje inkluzi v různorodých kolektivech

Kompetence občanská

- učitel působí na formování základních morálních postojů a chování, vede k sebeúctě a úctě druhých
- dbá na respektování odlišných názorů, individuálních rozdílů a kulturních i náboženských odlišností spolužáků
- klade důraz na vzájemné slušné chování
- vede žáky k bezpečnosti a zdraví, dbá na dodržování pravidel chování a bezpečnosti v souladu se školním řádem

Kompetence pracovní

- učitel se snaží navodit u žáků pocit úcty k výsledkům práce vlastní i druhých
- vede žáky k dodržování správných pracovních návyků
- vytváří esteticky podnětné, zdravé a bezpečné pracovní prostředí za spoluúčasti žáků
- vyrábí s žáky jednoduché učební pomůcky
- snaží se dosáhnout zručnosti žáků při provádění činností

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k osvojení digitálních vědomostí, dovedností, postojů a hodnot
- využívá dostupné digitální technologie při nejrozličnějších činnostech k řešení problémů, vyhledávání informací, k samostatné přípravě nebo ke skupinovým aktivitám
- postupně přidává informace, seznamuje s možností využití digitálních technologií v každodenním životě
- předkládá různé možné postupy řešení úloh
- ukazuje jednotlivé kroky vedoucí k úspěšnému výsledku
- využívá hravých metod a postupů k osvojení učiva
- vede k porovnávání, třídění, uspořádání informací, k rozlišení podstatných faktů
- seznamuje s možnostmi komunikace prostřednictvím digitálních technologií
- učí šetrnému zacházení s jednotlivými komponenty, vysvětlí možnosti snadného poškození.
- vyžaduje dodržování hygienických návyků při práci, především správné držení těla a respektování všech daných pravidel bezpečného a zdraví neohrožujícího chování

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Český jazyk	1. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- praktické čtení článků s různou tematikou, hry pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání, hry pro jazykovou, dechovou a artikulační průpravu
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- čtení s porozuměním, praktické naslouchání
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	- praktické a věcné naslouchání, řešení problému pomocí komunikačního kruhu
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- praktické čtení, přednes básně, vyprávění na dané téma, základní techniky mluveného projevu
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	- dramatizace příběhu, vyprávění obsahu textu - Hry se slovy
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	- vyprávění podle obrázkové osnovy, rozvoj slovní zásoby,
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	- správná technika a hygiena psaní, - správné držení psacích potřeb - uvolňovací cviky, rozvoj grafomotorických schopností a jemné motoriky - nácvik tvarů dle předlohy - opis, přepis textu, diktát - zvládne základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi
- před zahájením práce s digitálními technologiemi si připraví své pracovní místo s pomocí učitele	
- správně drží tělo při práci s digitálními technologiemi	
- po dokončení práce s digitálními technologiemi provede relaxační protahovací cviky pod vedením učitele	
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	
- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- jazyková, sluchová a zraková příprava - analyticko-syntetická cvičení - vyvození hlásek, slabik, slov - délka samohlásek
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	- třídění slov podle tématu - otázka, rozkaz - hry se slovy a větami
- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- recitace básní, rozlišení sloky
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- pohádková postava, pohádka, hádanka, rozpočítadlo

- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- obrázkové čtení, dramatizace, reprodukce textu, dramatizace pohádek - mimočítanková společná četba
---	---

Český jazyk	1. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/OR/1 - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění	
OSV/SR/1 - vzájemné poznávání se ve třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem	
OSV/SR/3 - řeč těla, řeč zvuků a slov	
OSV/OR/1 - cvičení smyslového vnímání	
OSV/OR/5 - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity	

Český jazyk	2. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - čte s porozuměním digitální texty na interaktivní tabuli - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- praktické čtení článků s různou tematikou - čtení s porozuměním - věcné čtení - práce s textem - práce s textem na interaktivní tabuli
- seznamuje se se správným dýcháním v krátkých mluvených projevech, respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	- praktické a věcné naslouchání, řešení problémů v třídním kom. kruhu
- seznamuje se se správným dýcháním v krátkých mluvených projevech, respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	- praktické čtení, přednes básně, vyprávění na dané téma - recitace, dramatizace příběhů a pohádek, vyprávění obsahů textů - základní techniky mluveného projevu - základní komunikační pravidla
- seznamuje se s vhodnými verbálními i nonverbálními prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - tvoří krátký mluvený projev, dbá na správný slovosled a pořadí vět v ději v krátkém mluveném projevu	- vyprávění podle obrázkové osnovy - dramatizace příběhů
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - před zahájením práce s digitálními technologiemi si připraví své pracovní místo podle nastavených pravidel - po dokončení práce s digitálními technologiemi provede relaxační protahovací cviky s pomocí učitele - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky - píše jednoduchá krátká sdělení	- správná technika psaní - opis, přepis textu, diktát - adresa, přání, pozdrav - základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi
- pokouší se seřadit ilustrace podle dějové posloupnosti, vypráví podle nich jednoduchý příběh	- vyprávění jednoduchého příběhu, pohádky na různá témata

- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- dětské časopisy, práce s dětskou knihou a její prezentace v rámci čtenářských dílen - práce se čtenářským listem
- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- rozdělení hlásek a jejich grafické znázorňování - výslovnost souhlásek a samohlásek - intonace, tempo, větný přízvuk při čtení
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc	- třídění slov podle významu - abeceda
- seznamuje se s některými slovními druhy v základním tvaru, v mluveném projevu je umí používat jejich správné tvary	- podstatná jména, slovesa, předložky, číslovky
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího - a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	- druhy vět, znaménka za větami - melodie věty – otázka, odpověď, rozkaz
- odůvodňuje a píše správně: i, í/y, ý po tvrdých a měkkých souhláskách, slova se skupinou dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, slova s ú/ů – mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat - odůvodňuje a správně píše párové souhlásky uprostřed a na konci slov	- pravopis "i–y" po měkkých a tvrdých souhláskách - pravopis "ě" po d, t, n - pravopis "ů, ú" - psaní velkých písmen na začátku věty a u vlastních jmen a názvů - slova s bě, pě, vě, mě - pravopis párových souhlásek
- čte a přednáší z paměti ve vhodném tempu literární texty přiměřené věku	- recitace básní, rozlišení sloky, verše, hledání rýmů

- rozlišuje prózu a poezii, rozdíl mezi básní, příběhem, pohádkou. Odliší pohádku od ostatních příběhů	- pohádková postava, pohádka, bajka, báseň, příběh - základní literární útvary a jejich rozlišení - rozpočítadlo, hádanka, říkanka - spisovatel, ilustrátor
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- dramatizace pohádek - doplňování textu, dokončení příběhu - dramatizace a reprodukce textu - mimočítanková společná četba

Český jazyk	2. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSV/OR/1 - cvičení smyslového vnímání, soustředění, cvičení		
OSV/SR/1 - rozvoj pozornosti vůči rozlišnostem		
OSV/SR/3 - dovednosti pro sdělování verbální i neverbální		
OSV/SR/4 - rozvoj individuální dovednosti pro kooperaci		
OSV/OR/1 - dovednosti zapamatování		
OSV/OR/5 - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity		

Český jazyk	3. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- praktické čtení článků s různou tematikou - čtení s porozuměním
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- řešení problémů v třídním komunitním kruhu - komunikační pravidla v rozhovoru - základní techniky mluveného projevu - vyprávění obsahu textu na různé téma
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	- dramatizace příběhů, mimika, gesta a jejich užití při dramatizaci - společné sestavení osnovy příběhu na dané téma - vyprávění zážitku podle osnovy
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - před zahájením práce s digitálními technologiemi si samostatně připraví své pracovní místo - dodrží vymezený čas určený pro práci s digitálními technologiemi - po dokončení práce s digitálními technologiemi samostatně provede relaxační protahovací cviky - uplatňuje návyky při psaní na školních digitálních zařízeních - pracuje s textem v textovém editoru	- opis, přepis textu, diktát - tvoření textu a zápis - psaní adresy, přání, pozdravu - vyprávění - popis pracovního postupu - popis osoby - dopis - pozvánka - technika psaní na klávesnici a na dotykovém zařízení, úprava textu v textovém editoru, práce v textovém editoru (mazání znaků, označování znaků, slov, částí textu atd.
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- osnova příběhu
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- vyhledávání a zpracování informací

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- slabičná a hlásková stavba slova - dělení hlásek - slovní přízvuk
- porovná významy slov, zvláště slov opačného významu - porovná slova významem souřadná, nadřazená a podřazená - vyhledá v textu slova příbuzná - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost,	- synonyma a antonyma - slova příbuzná - slovní druhy ohebné a neohebné - slova nadřazená a podřazená - práce se slovníkem
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	- určování mluvnických kategorií u podst. jmen (pád, číslo, rod) - určování mluvnických kategorií sloves (osoba, číslo, čas)
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	- věta jednoduchá a souvětí - užití spojek ve větách a souvětích
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	- druhy vět, znaménka za větami - melodie věty – otázka, odpověď, rozkaz
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- pravopis i/y po měkkých a tvrdých souhláskách - pravopis i/y ve vyjmenovaných a příbuzných slovech - pravopis ů/ů - psaní velkých písmen na začátku věty a u vlastních jmen - slova s bě, pě, vě, mě - pravopis párových souhlásek
- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- tvořivé činnosti s literárním textem - přednes básně - základní techniky čteného projevu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- pohádková postava, pohádka, bajka, příběh, pověsti - divadelní představení, herec, režisér - báseň – verš, rým, sloka - ilustrace, ilustrátor
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- dramatizace a reprodukce textu

- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- zážitkové čtení a naslouchání - mimočítanková společná četba - recitace, dramatizace příběhů a pohádek
---	--

Český jazyk	3. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/OR/1 – rozvoj schopností poznávání	
OSV/OR/2 - moje vztahy k jiným lidem	
OSV/OR/3 - regulace vlastního jednání	
OSV/OR/4 - hledání pomoci při potížích	
OSV/SR/1 - chyby při poznávání lidí	
OSV/SR/2 – respektování	
OSV/SR/3 - dovednosti pro sdělování verbální i nonverbální	
OSV/SR/4 - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci	
MV/2 - uplatňování principu slušného chování	
MV/4 - naslouchání druhým	

Český jazyk	4. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- čte nahlas přiměřeně náročné texty - zlepšuje dovednost tichého čtení - vyhledává podstatné informace v textu, klíčová slova - prokáže porozumění textu - vybere správný nadpis - vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku - přečte s porozuměním elektronický text přiměřeného rozsahu	- plynulé čtení s porozuměním - čtení elektronických textů - práce s encyklopedií
- reprodukuje text podle svých schopností s pochopením obsahu - procvičuje praktické naslouchání při komunikaci - využívá základních pravidel komunikace dokáže dokončit pohádkový příběh dle vlastní fantazie	- pohádky, pověsti
- vede samostatně, stručně a výstižně telefonický rozhovor - vyslechne vzkaz a reprodukuje ho dál - využívá vybrané formy elektronické komunikace, respektuje pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při elektronické komunikaci	- základní komunikační pravidla - zásady telefonického rozhovoru - vyjadřování dle komunikační situace - na příkladu uvede způsoby komunikace, které je možné využít v každodenním životě - využívání vhodných jazykových prostředků - mluvený projev – pravidla bezpečnosti elektronické komunikace
- rozlišuje a používá základní komunikační žánry - ve slyšené ukázce rozliší spis., nespisovnou výslovnost	- spisovné vyjadřování - zdvořilé vystupování, kladení vhodných otázek - čtení – vyhledávací čtení a využívání klíčových slov, čtení elektronických textů, význam piktogramů
- dodržuje naučenou techniku psaní - zvládá základní hygienické a pracovní návyky - píše správně jednoduché žánry písemného projevu - vyplní jednoduchý formulář - procvičuje vhodné užití spisovných a hovorových slov a vyjadřování pomocí souvětí - posoudí, zda ve slohovém útvaru, v dialogu, vzkazu a telefonním rozhovoru něco chybí nebo zda je to úplné - přečte s porozuměním elektronický text přiměřeného rozsahu - porozumí významu piktogramu - využívá klíčová slova při vyhledávání informací - na příkladu uvede způsoby komunikace, které je možné využít v každodenním životě	- technika psaní – úhlednost, přehlednost písemného projevu - adresa, pozvánka, blahopřání, dopis, pozdrav, oznámení, SMS - vyplňování formulářů - popis věci a postupu děje - žánry písemného projevu – SMS

- dodržuje pravidla bezpečnosti při elektronické komunikaci - napíše SMS, vhodně využije emotikony	
- sestaví osnovu vyprávění a dokáže podle osnovy vytvořit příběh se správnou časovou posloupností - vytvoří jednoduchý pracovní postup - dokáže vytvořit popis osoby, věci - dokáže rozčlenit text na odstavce a vytvořit nadpis	- vyprávění prožitého zážitku - sestavování osnovy, tvoření nadpisu, členění textu na odstavce - dodržení následnosti dějových složek - popis věci, zvířete, rostliny a pracovního postupu - sestavování osnovy, tvoření nadpisu, členění textu na odstavce
- porovnává význam slov - rozlišuje slova mnohovýznamová, synonyma, antonyma. - rozlišuje slova spisovná a nespisovná, všímá si nespisovné podoby slov - rozpozná části slova (kořen, předponu, příponu) - rozlišuje předpony a předložky - spolehlivě v textu najde a určuje podstatná jména, přídavná jména, slovesa, předložky - vyhledá příklady ostatních slovních druhů v textu přiměřené náročnosti - samostatně určuje mluvnické kategorie u podstatných jmen a sloves	- slova jednoznačná, mnohoznačná, souznačná, s citovým zabarvením, spisovná a nespisovná - stavba slova – kořen, předpona, příponová část, slova příbuzná - předpona x předložka - slovní druhy ohebné a neohebné - mluvnické kategorie podst. jmen (pád, číslo, rod, vzor) - mluvnické kategorie sloves (osoba, číslo, způsob, čas) - infinitiv - spisovné koncovky při skloňování podst. jmen a časování sloves
- upevňuje si dovednost v rozlišování věty jednoduché a souvětí - užívá vhodné spojovací výrazy a obměňuje je podle potřeby projevu - vyhledá a rozliší v textech přímou a nepřímou řeč - vyhledá základní skladební dvojici, rozliší podmět a přísudek	- věta jednoduchá, souvětí, tvoření vět jednoduchých a souvětí - vzorce souvětí - spojování vět do souvětí - užití vhodných spojovacích výrazů, jejich nahrazení - podmět a přísudek ve větě jednoduché - několikanásobný podmět - věta holá a rozvitá

- zdůvodňuje a píše i/y ve vyjmenovaných slovech, jejich tvarech a ve slovech příbuzných - určí mluvnické kategorie podstatných jmen	- vyjmenovaná slova a slova příbuzná - podobné dvojice slov (byl x bil) - vzory podstatných jmen - pravopis koncovek podstatných jmen
- v písemném projevu píše správně i/y v koncovkách podstatných jmen a sloves	- shoda přísudku s podmětem vyjádřeným – elementární seznámení
- vhodně vyjadřuje svůj umělecký zážitek - řekne, jak na něj ukázka působí - dokáže vytvořit literární útvar přiměřeného rozsahu (vyprávění)	- tvořivé činnosti – vlastní tvorba jednoduchého literárního textu - dramatizace textu - zážitkové čtení - mimočítanková společná četba - reprodukce obsahu textu
- všímá si rozdílů ve zpracování textu umělecké a naučné literatury - rozhodne, zda je ukázka pohádka, pověst, bajka, poezie, próza	- poezie – básník, stavba básně, rytmus, říkanka – próza – pověst, povídka, spisovatel, příběh - hlavní a vedlejší postavy

Český jazyk	4. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSV/OR/1 - dovednosti pro učení a studium		
OSV/MR/1 – seberegulace		
OSV/SR/4 - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání soutěže, konkurence		
OSV/SR/3 - řeč těla, komunikace v různých situacích		
MedV/6 - uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu sdělení		
OSV/MR/2 - vlastní a cizí postoje a hodnoty		

Český jazyk	5. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - odlišuje podstatné od méně podstatného - jednoduše zapisuje základní informace z textu - utřídí přečtené informace - přečte s porozuměním elektronický text přiměřeného rozsahu - využívá orientační prvky v textu - vyhledá informace ve slovnících, dětských encyklopediích a v doporučených online zdrojích - porovná informace ze dvou zdrojů - rozhodne, které informace v textu jsou pro smysl textu podstatné a nepodstatné	- praktické čtení, znalost orientačních prvků v textu - čtení článků k různým příležitostem - čtení – věcné čtení (porovnávání informací z více zdrojů), čtení elektronických textů
- snaží se orientovat ve sdělovacích prostředcích (manipulativní komunikace, zejména v reklamě) - zaznamenává podstatná fakta přiměřeně složitého sdělení a reaguje otázkami	- aktivní naslouchání, zaznamenání slyšeného, reagování otázkami, vyjádření názoru
- dokáže reprodukovat text přiměřeného rozsahu a náročnosti vlastními slovy	- pohádky, pověsti
- vede správně dialog, zdvořile vystupuje - vede správně telefonický hovor a zanechá vzkaz na záznamníku - vhodně volí další komunikační prostředky (intonace, přízvuk, pauzy, tempo, spisovná a nespisovná slova)	- základní komunikační pravidla, zdvořilé vystupování, kladení vhodných otázek a zpracování - stručnost vyjadřování – vzkazy - přivolání pomoci - spisovné vyjadřování při vypravování, telefonování, rozhovoru, popisu - mluvený projev – pravidla bezpečnosti elektronické komunikace
- posuzuje úplnost a neúplnost jednoduchého sdělení - zaznamená si vhodnou formou informace a data, s nimiž chce v budoucnu pracovat - využije pro záznam a porovnání informací digitální technologie (např. myšlenková mapa, textové zpracování, tabulka) - snaží se psát správně po stránce obsahové i formální jednoduché slohové útvary – dopis, popis, vyprávění, formulář - vhodně se zapojí do elektronické komunikace, udržuje ji a ukončí ji	- úhlednost, čitelnost a přehlednost písemného textu - zpráva, oznámení, inzerát - pozvánka na různé školní akce ve spojení s plakátem - vypravování, dopis - jednoduché tiskopisy - e-mail, elektronický formulář

- napíše e-mail - vyplní elektronickou přihlášku do školního kroužku	
- sestaví z vět příběh, sdělení - snaží se vytvořit osnovu k vyprávění a popisu - podle osnovy sestaví krátký mluvený - nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	- vyprávění prožitých událostí - příběh s vyvrcholením děje - formální úprava textu
- rozlišuje a třídí jednotlivá slova podle významu - a vyhledává je v textu - rozhodne, zda dvojice slov splňuje určité podmínky - rozlišuje ve slově kořen, předponu, příponu, koncovku - uvede k danému slovu slova příbuzná - rozlišuje jednotlivé slovní druhy a vyhledává je ve větě - užívá slova v gramaticky správných tvarech - rozliší druhy zájmen a číslovek - rozliší, zda je/není věta gramaticky správně - vyhledá v textu nespisovný tvar (1, 2, 5) a nahradí ho spisovným - doplní zadaný tvar podstatného jména do věty - dokáže správně použít předložku s, z	- slova jednoznačná, mnohoznačná, souznačná, s citovým zabarvením, spisovná a nespisovná - slova stejně znějící u vyjmenovaných a příbuzných slov - stavba slova – kořen, předpona a příponová část – skupiny hlásek při odvozování, střídání hlásek při odvozování - pravopis obtížných předpon roz-, bez-, z-, s-, vz-, ob-, v- - předložky s, z - slovní druhy - druhy zájmen a číslovek
- pozná základní skladební dvojici ve větě - rozliší větu jednoduchou a souvětí podle počtu sloves v určitém tvaru - vyhledává spojky a spojovací výrazy - doplní vhodné spojky do vět - rozhodne, který větný vzorec odpovídá větnému celku	- podmět a přísudek ve větě jednoduché - určování skladební dvojice - věta jednoduchá, souvětí, tvoření vět jednoduchých a souvětí, vzorce souvětí - spojování vět do souvětí, užití vhodných spojovacích výrazů, jejich nahrazení

- odůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách - rozliší přídavná jména tvrdá, měkká, určí pád, č., rod	- vyjmenovaná slova a slova příbuzná - slova stejně znějící (pil x pyl) - pravopis koncovek podstatných jmen - vzory přídavných jmen - pravopis koncovek přídavných jmen měkkých a tvrdých
- zvládá pravopis shody přísudku s podmětem	- shoda přísudku s podmětem vyjádřeným
- tvoří vlastní literární text na dané téma, verše, rýmy - volně reprodukuje text podle svých schopností - napíše pohádku, bajku	- tvořivé činnosti – vlastní tvorba básní, povídek, pohádek - dramatizace - zážitkové čtení, referáty o přečtených knihách - mimoškolní společná četba
- rozlišuje některé typy textů - rozhodne, z kterého žánru je úryvek – řešení v nabídce	- říkanka, báseň, pověst, pohádka, příběh, povídka, bajka
- seznamuje se se základními pojmy v oblasti literatury, divadla a filmu	- texty z novin a časopisů - pojmy – spisovatel, básník, divadelní představení, herec, režisér, scénárista, scénář

Český jazyk	5. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/OR/1 - dovednosti pro učení a studium	
OSV/SR/3 - cvičení empatického naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální a neverbální	
OSV/MR/1 - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování	
OSV/SR/4 - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci	
MedV/1 - identifikování základních orientačních prvků v textu	
MedV/6 - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení	
MedV/3 – stavba mediálního sdělení	
MV/1,4 - poznávání vlastního kulturního zakotvení	
VMEGS/1 - zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy	
OSV/MR/2 - analýza vlastních a cizích postojů, hodnot a jejich projevů v chování lidí	

4.3.2 Český jazyk a literatura - charakteristika předmětu (2. stupeň)

„Řeč je duše a vědomí národa“ K. Čapek

Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter, kompetence zde získané jsou stěžejní pro osvojování poznatků ve všech oblastech vzdělávání. Obsah je rozdělen do tří složek: **komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova**. Ve výuce se obsah jednotlivých složek prolíná.

V **komunikační a slohové výchově** se při výuce zaměříme na vnímání a chápání různých jazykových sdělení, kultivované psaní, rozhodování na základě přečteného textu, kritické posuzování textu, užívání vhodných jazykových prostředků a kompozici textu. Pokusíme se vést žáky k tvůrčímu psaní.

V **jazykové výchově** se zaměříme na vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka, především jeho písemné podoby.

V **literární výchově** učíme žáky prostřednictvím četby poznávat základní literární druhy, postihnout umělecké záměry autora, formulovat vlastní závěry na základě přečteného textu, rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Rozvíjíme čtenářské dovednosti, na základě přečtených textů se snažíme pozitivně ovlivňovat postoje žáků, hodnotovou orientaci a obohacovat duchovní život žáků. Učivo literární výchovy (literární teorii a historii) vhodně propojujeme s učivem dějepisu a výtvarné výchovy tak, aby žáci získávali komplexní přehled podle dějinných období.

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti

Český jazyk je spolu s ostatními jazyky, které jsou vyučovány na naší škole, začleněn do vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**. Tato vzdělávací oblast zaujímá velmi důležité postavení mezi vzdělávacími oblastmi, neboť její dobré zvládnutí je podmínkou pro úspěšnost ve škole, ale také v životě. Jazyk je pojítkem mezi lidmi a základním prostředkem dorozumívání. Jazyková výchova patří k nejdůležitějším oblastem od prvního až po devátý ročník ZŠ. Dobrá úroveň jazykové kultury je znakem vzdělaného člověka a je záležitostí celoživotního vzdělávání.

Časové vymezení

Český jazyk je vyučován ve všech ročnících. Do složek je členěn následovně:

6. ročník

Komunikační a slohová výchova	1 hodina
Jazyková výchova	2 hodiny
Literární výchova	2 hodiny

7. ročník

Komunikační a slohová výchova	1 hodina
Jazyková výchova	2 hodiny
Literární výchova	1 hodiny

8. ročník

Komunikační a slohová výchova	1 hodina
Jazyková výchova	2 hodiny
Literární výchova	1 hodiny

9. ročník

Komunikační a slohová výchova	1 hodina
Jazyková výchova	2 hodiny
Literární výchova	2 hodiny

Organizace práce

Český jazyk je vyučován ve třídách s klasickým vybavením. Na škole funguje žákovská knihovna. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy městské knihovny, účast na divadelních a filmových představeních a na dalších kulturních pořadech. Práce s texty a internetem je realizována v počítačové pracovně.

Formy a metody práce ve vyučování

- projektové vyučování
- individuální práce s žákem
- skupinová práce
- diskuse
- přednášky, exkurze
- beseda
- využití audiovizuální techniky
- komentované psaní
- práce na PC
- kritické čtení
- recitační soutěž, rétorická soutěž
- práce s talentovanými žáky (Olympiáda v českém jazyce)

Průřezová témata

Výukou předmětu Český jazyk a literatura se prolínají všechna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- podporuje samostatnost a tvořivost
- posiluje pozitivní vztah k učení
- vysvětluje smysl celoživotního vzdělávání
- učí žáky pracovat s chybou
- ukazuje cestu, jak plánovat, jak aktivně získávat vědomosti

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vytváří modelové problémové situace a ukazuje jejich řešení
- podporuje tvůrčí přístup při řešení problému
- ukazuje cesty, jak lze problémům předcházet
- podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení

Kompetence komunikativní

Učitel:

- se zaměřuje na rozvíjení komunikačních dovedností v nejrůznějších (i stresových) situacích
- podporuje kritiku a sebekritiku
- učí žáky naslouchat druhým
- vede žáky k diskusi

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- rozvíjí schopnost žáků pracovat v týmu, zastávat různé role
- dbá na důsledné dodržování společně dohodnutých pravidel
- netoleruje asociální chování

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k sebeúctě a k úctě k druhým
- netoleruje nezdvořilé, amorální chování
- jde osobním příkladem, odmítá nezdvořilé, hrubé, agresivní chování
- navozuje pozitivní vztah k životu

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky:

- k pozitivnímu vztahu k práci
- k ochraně zdraví, dodržování správných pracovních návyků
- k vytváření tvořivého pracovního prostředí

Kompetence digitální

Učitel:

- vede žáky k rozvoji digitálního myšlení
- podněcuje žáky k práci s digitálními technologiemi
- seznamuje žáky s internetovými zdroji, aplikacemi
- učí žáky kriticky hodnotit a třídit získané informace
- ukazuje, jak rozpoznat relevantní zdroje
- seznamuje žáky s pravidly pro citaci zdrojů
- vede žáky k dodržování autorského práva, k ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti

Český jazyk	6. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
Žák: - používá základní tištěné i online jazykové příručky - používá základní jazykové pojmy - používá dostupné internetové jazykové zdroje (pravidla, slovníky, apod.) - rozlišuje spisovný a nespisovný jazykový projev - v ukázce najde nespisovný výraz a převede jej do spisovného jazyka	- spisovná výslovnost - jazyk a jeho útvary - jazykověda a její složky - seznámení s jazykovými příručkami - hláskosloví - spisovná výslovnost - slovní přízvuk - zvuková stránka věty
- seznamuje se s nejdůležitějšími způsoby obohacování slovní zásoby a zásadami tvoření českých slov - k danému slovu doplní slova odvozená - seznamuje se se základními slootvornými postupy - ovládá lexikální a morfologický pravopis - využívá online jazyková cvičení k lepší fixaci osvojených jevů	- slootvorný základ, přípona, předpona - slova příbuzná - stavba slova - střídání hlásek při odvozování - skupiny hlásek při odvozování - zdvojené souhlásky - skupiny bě - bje, vě - vje, pě, mě - mně - předpony s-/se-, z-/ze-, vz-/vze- - předložky s/se, z/ze - i/y po obojetných souhláskách - pravopis podstatných jmen podle vzorů - pravopis přídavných jmen podle vzorů
- aplikuje znalosti správného skloňování a časování ohebných slovních druhů - rozpozná slovní druhy - vybere z řady slov to, které je/není požadovaným slovním druhem	- slovní druhy - podstatná jména - druhy podstatných jmen - procvičování tvarů podstatných jmen podle vzorů - skloňování vlastních jmen osobních a místních - přídavná jména - druhy přídavných jmen - skloňování přídavných jmen (tvrdých, měkkých, přivlastňovacích) - stupňování přídavných jmen - zájmena - druhy zájmen - skloňování zájmen - tvary zájmena já - tvary zájmen ten, náš - tvary zájmen on, ona, ono - tvary zájmen můj, tvůj, svůj - číslovky - druhy číslovek - užívání číslovek a jejich skloňování - slovesa

- správně tvoří věty - rozliší větu jednoduchou a souvětí - vybere z nabízených vět tu, ve které je/není pravopisná chyba	- větná stavba - základní větné členy - shoda přísudku s podmětem - shoda přísudku s několikanásobným podmětem - rozvíjející větné členy (předmět, příslovečné určení, přívlastek) - věta jednoduchá a souvětí - tvoření vět - přímá řeč
- používá jazykové prostředky pro daný slohový útvar - dovede vytvářet slohový postup vypravování - napíše text v textovém editoru MS Word - rozlišuje přímou a nepřímou řeč - používá jazykové prostředky pro daný slohový útvar - vypravuje a popisuje v běžné komunikační oblasti - vytvoří jednoduchý, obsahově správný popis - napíše jednoduché zprávy a oznámení - rozlišuje fikci od skutečnosti - odlišuje zprávu od oznámení - zvládne telefonovat a zanechat vzkaz, je seznámen s možností tísňového volání - vyhledává klíčová slova v textu - dokáže vystihnout důležité údaje v textu - rozlišuje dopisy osobní a úřední - napíše jednoduchý dopis	- vypravování - popis - popis předmětu, osoby, děje a pracovního postupu - zpráva a oznámení - hlavní myšlenky textu - výpisky - výtah - dopis
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších - orientuje se v základních literárních pojmech - jednoduše a výstižně charakterizuje hlavní žánry literatury - je seznámen s nejvýznamnějšími díly a autory starověku - popíše základní znaky starověké literatury - umí si vyhledat autora i dílo v internetových literárních slovnících - výrazně čte nebo přednáší vhodný literární text - pokouší se o dramatizaci jednoduchého textu - podle svých schopností volně reprodukuje přečtený text - na základní úrovni se pokouší vyjádřit své názory na umělecké dílo	- literární pojmy: próza, poezie, rým, verš, druhy rýmů - pohádky - mýty (báje) - pověsti - česká literatura 19. století - ústní lidová slovesnost - balady - dobrodružná literatura - bajky

Český jazyk	6. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
EV/4 - ochrana přírody		
MedV/3,4 - komunikační dovednosti		
EV/4 - ochrana přírody		
MV/1 - zvláštnosti různých etnik		
MedV/1 - výběr slov ve sdělení		
MedV/6 - výběr výrazových prostředků		
OSV/SR/3 - komunikační dovednosti		
OSV/SR/3 - komunikace v různých situacích		
VMEGS/1 - zvyky a tradice národů Evropy		
VMEGS/3 - osobnosti Evropy		
MV/1, MV/3 - zvláštnosti etnik, odlišné myšlení a vnímání světa		
OSV/SR/3 - komunikační dovednosti		

Český jazyk	7. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - doplní v textu slova v náležitých tvarech mn. č. - používá nástroje MS Word pro revizi vlastního textu (Tezaurus, kontrola pravopisu a gramatiky) - rozlišuje nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby - zná zásady tvoření českých slov - vybere z nabídky slovo přeneseného pojmenování - umí pracovat s hesly v internetových slovnících (SSČ a SSJČ)	Slovní druhy - podstatná jména (procvičování probraného učiva, odchylky u podstatných jmen označujících části těla) - přídavná jména - zájmena (skloňování a užívání vztažných zájmen) - číslovky - slovesa (rod činný a trpný) - příslovce - předložky - spojky - částice - citoslovce Význam slova - slovo, věcný význam slov, sousloví a rčení - slova jednoznačná a mnohoznačná - synonyma - odborné názvy Některé obtížnější tvary - přítomné tvary sloves typu krýt, kupovat, psát, mazat, plakat, řezat, klusat - přítomné tvary 3. osoby množného čísla sloves typu prosit, trpět, sázet a tvary rozkazovacího způsobu - přičestí minulé sloves typu minout, tisknout, začít - infinitiv sloves typu péci, moci
- rozlišuje nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby - zná zásady tvoření českých slov - umí pracovat s hesly v internetových slovnících (SSČ a SSJČ)	- slovní zásoba a její obohacování - odvozování příponami a předponami - skládání slov a zkracování, zkratky a zkratková slova

- orientuje se v různých typech vedl. vět, rozlišuje větné členy a správně je určuje - rozšíří daný větný člen na několikanásobný, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku	- skladba větná - věty dvojčlenné a jednočlenné - větné ekvivalenty - druhy vět a větných ekvivalentů podle funkce - přísudek - přísudek slovesný, přísudek jmenný se sponou, beze spony - přísudek slovesný složený - vedlejší věta přísudková - podmět - podmět vyjádřený a nevyjádřený - podmět všeobecný - vedlejší věta podmětná - shoda přísudku s podmětem - předmět - vedlejší věta předmětná - příslovečné určení - příslovečné určení místa a času - vedlejší věty místní a časové - příslovečné určení příčiny, účelu, podmínky a přípustky - vedlejší věty příčinné, účelové, podmínkové a přípustkové - přívlastek - přívlastek shodný a neshodný - přívlastek postupně rozvíjející a několikanásobný - vedlejší věta přívlastková - přívlastek těsný a volný - doplněk - vedlejší věta doplňková - větné členy několikanásobné - opakování větné stavby - tvoření vět - stavba textová
- sestaví složitější vypravování - užívá přímou i nepřímou řeč - používá jazykové prostředky vhodné pro daný slohový útvar - vytvoří jednoduchý obsahově správný popis - vypravuje a popisuje v běžné komunikační, ale i umělecké oblasti - formuluje své subjektivní pocity, nálady a názory - rozlišuje charakteristiku vnitřní a vnější - je seznámen s charakteristikou přímou a nepřímou - snaží se vystihnout charakteristické rysy popisované osoby - vytvoří slohový útvar použitelný v budoucím profesním životě - sepíše i vyplní jednoduchou žádost a objednávku - vytvoří pozvánku - vyhledá klíčová slova a prohlubuje si znalost studijního čtení - dokáže vytvořit výpisky - vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku	- vypravování - popis - popis uměleckých děl - líčení - popis výrobků a pracovních postupů - užití odborných názvů v popisu - charakteristika - životopis - žádost - pozvánka - výtah

- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovoslovný, morfologický i syntaktický, a to ve větě jednoduché i v souvětí	- psaní velkých písmen ve jménech vlastních - procvičování pravopisu i/í a y/ý - opakování pravopisu z minulého ročníku
- rozlišuje základní pojmy z oblasti struktury a jazyka literárního díla - odliší řeč vypravěče a postav - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české i světové literatuře právě probíraných období - jednoduše reprodukuje přečtený text - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora a snaží se formulovat ústně i písemně vlastní názory na umělecké dílo - je schopen si pomocí online zdrojů dohledat chybějící bibliografické údaje o přečtené knize	- úvod do poetiky (základy versologie) - kompozice dramatu, základní pojmy - středověká literatura (orientální, románská, gotická) - české a latinské písemnictví - literatura doby renesance a humanismu - literatura baroka - rozbory literárních textů, divadelních a filmových představení - práce s kulturním deníkem

Český jazyk	7. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
EV/4 - člověk a příroda		
OSV/OR/2 - vztahy k lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí		
MedV/3 - typy sdělení		
OSV/SR/3 - komunikační dovednosti		
MedV/6 - výběr výrazových prostředků		
VMEGS/3 - osobnosti Evropy		
MV/1 - zvláštnosti etnik		
MV/3 - odlišné myšlení a vnímání světa		
VMEGS/1 - literatura Evropy		

8. ročník	
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- rozlišuje spis. jazyk, nářečí, obecnou češtinu - převádí text z nespisovné podoby jazyka do spisovné - má přehled o slovanských jazycích	- útvary českého jazyka a jazyková kultura - čeština jako jeden ze slovanských jazyků
- vyhledává slova cizího původu a nahrazuje je slovy domácími - seznamuje se s výslovností a pravopisem běžných cizích slov, podst. jmen obecných i vlastních a umí vybrat správnou výslovnost z ucelené nabídky	- slovní zásoba a tvoření slov - slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis
- pracuje s různými typy tištěných i internetových slovníků a jazykových příruček - orientuje se v odborném textu - správně třídí slovní druhy - rozlišuje slovesný vid a vědomě ho používá ve vhodné komunikační situaci - ovládá lexikální a morfologický pravopis a pravopisné jevy syntaktické ve větě jednoduché i ve složitějších souvětích	- procvičování probraného učiva - skloňování obecných jmen přejatých - skloňování cizích vlastních jmen - skloňování zájmena týž/tentýž - slovesný vid, slovesa dokonavá a nedokonavá - přehled slovesných vzorů - využití různých slovesných tvarů - některé nepravidelnosti ve skloňování podstatných jmen - nepravidelnosti u některých jmen vzoru píseň a kost - jména krátkí kmenovou samohláskou
- využívá znalostí o významovém poměru při komunikaci - rozlišuje druhy souvětí, větu hlavní a vedlejší - vybere z nabízených možností grafickou stavbu souvětí a přiřadí ji k danému souvětí (i obráceně)	- světová stavba - věta dvojčlenná, věta jednočlenná, větný ekvivalent – zápor - základní větné členy - rozvíjející větné členy - několikanásobné větné členy - významový poměr mezi jednotlivými složkami v několikanásobném větném členu - větné členy v přístavkovém vztahu - znázornění stavby věty jednoduché - souvětí podřadné - druhy vět vedlejších - souřadně spojené věty vedlejší - tvoření vět - stavba textová - souvětí souřadné - významový poměr mezi větami hlavními
- dokáže vystihnout zákl. rysy postavy - rozlišuje charakteristiku přímou a nepřímou - používá jazykové prostředky pro daný slohový útvar - formuluje své subjektivní pocity, nálady a dojmy - pracuje s odborným textem (rozlišuje fakta, názory, hodnocení) - ovládá základy studijního čtení, formuluje hlavní myšlenky textu - sestaví jednoduchý výklad	- charakteristika literárních postav - subjektivně zabarvený popis - výklad - výtah - úvaha - shrnutí o slohu

- posoudí, zda daná informace vyplývá/nevyplývá z textu - je schopen z online materiálů rozpoznat relevantní zdroj - dokáže vhodně prezentovat své názory, včetně kritických a sebekritických	
- ovládá lexikální a morfologický pravopis - zvládá pravopisné jevy syntaktické ve větě jednoduché i ve složitějších souvětích	- pravopis koncovek jmen a sloves (ve spojení s dalšími pravopisnými jevy) - pravopis přejatých slov - opakování pravopisu z minulých ročníků
- orientuje se v základních literárních směrech 2. pol. 18. st. a 19. st. - má přehled o významných představitelích české a světové literatury - výrazně čte nebo přednáší vhodný literární text - pokouší se o dramatizaci jednoduchého textu - převede úryvek lit. díla do div. scénáře - porovná film a jeho literární předlohu - vyjádří své pocity z přečteného textu - pokouší se rozpoznat zákl. rysy výrazného individuálního stylu autora a snaží se formulovat ústně i písemně vlastní názory na umělecké dílo - rozhodne o výchozím textu, zda patří k hodnotné, či spíše ke konzumní literatuře	- obecná charakteristika literatury - literární druhy - počátky světové literatury - středověká literatura (kroniky, hrdinské eposy) - literatura období renesance, baroka - W. Shakespeare - literatura národního obrození - K. H. Mácha, B. Němcová, K. J. Erben - česká literární moderna - impresionismus, symbolismus, dekadence - literatura 1. pol. 20. stol. - do začátku 2. svět. války

Český jazyk	8. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
EV/4 - ochrana přírody		
OSV/SR/3 - komunikační dovednosti, komunikace v různých situacích		
MV/1 - zvláštnosti různých etnik		
MV/4 - původ jazyků a jejich rysy		
MedV/1 - výběr slov ve sdělení		
MedV/6 - výběr výrazových prostředků		
MV/4 - význam užívání cizího jazyka		

Český jazyk	9. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití - zařadí češtinu do jazykové rodiny	- jazyky slovanské - vývoj českého jazyka - útvary českého jazyka
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- hláskosloví - spisovná výslovnost - zvuková stránka věty - psaní a výslovnost slov přejatých
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	- stavba slova a tvoření slov - skupiny souhlásek - skupiny bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně - pravopis související se stavbou slova a s tvořením slov - psaní i/y po písmenech označujících obojetné souhlásky - pravopis koncovek jmen a sloves (ve spojení s dalšími pravopisnými jevy) - psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech - interpunkce ve větě jednoduché i souvětí - opakování pravopisu z minulých ročníků
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov - rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími tištěnými a internetovými slovníky a příručkami	- slova jednoznačná a mnohoznačná - synonyma, antonyma, homonyma - odborné názvy
- správně třídí slovní druhy - tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	- slovní druhy - jména, jejich druhy a tvary - skloňování obecných jmen přejatých - skloňování cizích vlastních jmen - slovesa a jejich tvary - přechodníky

- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- stavba větná - věta jednoduchá - větné členy holé, rozvité, souřadně spojené - vztah přístavkový - věta dvojčlenná, věta jednočlenná, větný ekvivalent - funkce vět a větných ekvivalentů - samostatný větný člen, osamostatněný větný člen, elipsa - věta a souvětí - souvětí podřadné - souvětí podřadné s více než jednou větou vedlejší - čárka v souvětí podřadném - tvoření vět - hlavní zásady českého slovosledu - stavba textová - souvětí souřadné - souvětí souřadné s více než dvěma větami, vsuvka - prostředky návaznosti v jazykových projevech
- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení - ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - rozhodne o vhodnosti či nevhodnosti použití nespisovného výrazu - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel - seřadí slovní výpovědi od nejvhodnější po méně vhodnou - vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i	- jazyková kultura - slohové postupy a útvary užívané v různých komunikačních oblastech a situacích - vypravování - vypravování v běžné komunikaci (ve stylu prostěsdělovacím) - vypravování v umělecké oblasti - popis a charakteristika - popis předmětu - popis děje (včetně pracovního postupu) - tiskopisy, životopis - výklad a výtah - úvaha - proslov – diskuse - publicistické útvary - zpravodajské útvary - úvahové útvary - přechodné útvary - souhrnné poučení o slohu

k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů - analyzuje předložený text a zařadí ho k funkčnímu stylu - znalosti o funkčních stylech používá tvůrčím způsobem	
- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - tvoří vlastní literární text podle svých schopností na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - vyhledává informace v knihovně i v dalších informačních zdrojích - používá relevantní internetové zdroje (literární slovníky, rejstříky, bibliografické databáze)	- literární žánry – shrnutí - válečná literatura - 1. a 2. světová válka - židovská problematika v české literatuře – holocaust - literatura po roce 1948 – oficiální, samizdatová a exilová - současná literární produkce - významná literární ocenění - stručný přehled vývoje divadla, současné divadlo - literatura faktu, fantasy a sci-fi - naši písničkáři - světová literatura – literární směry a jejich představitelé

Český jazyk	9. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSV/OR/1 - dovednosti pro učení a studium		
OSV/OR/2 - co vím o sobě a druhých		
OSV/SR/3 - komunikační dovednosti		
OSV/SR/4 - řešení konfliktů, etické zvládnutí soutěže		
MedV/1-7 - všechna podtémata, svobodné vyjádření postojů, výběr slov ve sdělení		
MedV/6 - výběr výrazových prostředků		
MV/1 - zvláštnosti různých etnik		
MV/3 - odlišné myšlení a vnímání světa		
MV/4 - původ jazyků		
VDO/2, 4 - občanské postoje		
VMGES/1 - rodinné příběhy, zážitky z Evropy a světa		
VMGES/3 - osobnosti Evropy		

4.3.3 Anglický jazyk - charakteristika předmětu (1. stupeň)

Vzdělávací obsah

Anglický jazyk je vyučován na 1. stupni jako samostatný předmět ve 3., 4. a 5. ročníku.

Vzdělávání v tomto předmětu předpokládá dosažení úrovně A1, tj. získání základní schopnosti domluvit se v anglickém jazyce dle požadavků společných pro všechny země Evropské unie na jazykové úrovni A1. Aktivní účastí v nácviku mluvení a porozumění pomáháme žákům vytvořit sebevědomí, že se dokážou uplatnit i v cizině. Vyučujeme:

komunikační dovednosti (schopnost domluvit se v angličtině)
slovní zásobu, čtení a porozumění řeči psané, porozumění řeči mluvené
mluvnici a pravopis
základní realie anglicky mluvících zemí

Důraz je kladen na ústní komunikaci a vytváření základu pro další osvojování jazyka. Tomu je podřízena i výuka gramatické části vzdělávacího předmětu. Naší snahou je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, pro práci s počítačem a internetem. V průběhu jazykového vzdělávání žáci rovněž rozvíjejí jazykové povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům. Vedeme žáky k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa.

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti a mezipředmětové vztahy

Anglický jazyk je začleněn spolu s českým jazykem a jinými cizími jazyky vyučovanými na naší škole do vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**. Jeho výuka úzce souvisí s ostatními předměty této vzdělávací oblasti. Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci získávají poznatky o anglicky mluvících zemích v souvislosti s probíraným vlastivědným učivem. Angličtinu mohou uplatnit také při získávání prvních zkušeností při práci s PC.

Časové vymezení

Anglický jazyk je vyučován povinně ve 3., 4. a 5. ročníku s časovou dotací 3 hodiny týdně.

Organizace práce

Výuka probíhá v kmenové třídě. K prohlubování učiva činnostním vyučováním zde slouží množství nástěnných tabulí, her a pomůcek. K výuce je využívána i učebna informatiky. K dispozici je rovněž jazyková pracovna na 2. stupni vybavená sluchátky, je možné využívat školní tablety.

Formy a metody práce ve vyučování

frontální výuka s obrazovým materiálem a demonstračními pomůckami
činnostní učení (metoda transferu a kombinace)
individuální práce s žákem
skupinová práce s využitím anglických časopisů, pracovních listů a internetu

dramatizace
projektové vyučování
využívání didaktických her
induktivní způsob výuky
multisenzorický přístup (audiolingvální a audiovizuální metoda)
metoda úplné fyzické reakce

Průřezová témata a jejich tematické okruhy

Výukou anglického jazyka prolínají hlavně tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Rozvoj schopností poznávání
Komunikace

Multikulturní výchova

Kulturní difference
Multikulturalita

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- aby chápali praktické použití jazyka
- k smysluplnému využívání moderních informačních technologií
- k hledání shodných, podobných a odlišných znaků jazyka v porovnání s češtinou
- k zapojení všech smyslů, a to využitím modelů, názorných pomůcek, obrazů, časopisů
- k samostatnému ověřování svých výsledků práce

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky:

- aby samostatně vyhledávali informace vhodné k řešení problémů (odpovídající slova, větná spojení, reakce a situace s použitím nápovědy obrazové, slovní, motorické)
- aby se nebáli mluvit anglicky s cizím člověkem (návěst možných rozhovorů)
- k tomu, aby rozpoznali a uvědomili si chybu v řešení a opravili ji
- k odvozování významu slov a vět pomocí obrázků a zvukového doprovodu čteného textu
- k řešení různých hádanek, křížovek a doplňovaček individuálně nebo ve skupině se spolužáky

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky:

- aby využívali angličtinu ke komunikaci s ostatním světem a k navázání kontaktu
- k formulování názoru v angličtině
- k účinnému se zapojení se do diskuse

aby naslouchali promluvám druhých lidí (v cizím jazyce) a uměli na ně vhodně reagovat

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky:

- k dodržování zásad slušného chování (nejen) v anglicky mluvícím prostředí
- k rozvíjení schopností žáků vyžádat a poskytnout pomoc a radu navozováním modelových situací
- k účinné spolupráci ve skupině

Kompetence občanská

Učitel vede žáky:

- k respektování pravidel hodiny, společných her a činností
- aby měli povědomí o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnat je se zvyky našimi
- k překonávání stereotypů a předsudků v souvislosti s cizími státními příslušníky
- k pozitivnímu vztahu k mnohajazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky:

- aby samostatně pracovali s dvojjazyčným slovníkem nebo překladačem
- aby dodržovali správné pracovní návyky
- aby se uměli přizpůsobit aktuální situaci tím, že zařazuje do hodin různé formy činností a způsoby práce
- k samostatné práci, při které si sami rozvrhnou postup a tempo práce

Kompetence digitální

Učitel vede žáky:

- k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat
- k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů

Anglický jazyk	3. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
Žák - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám běžných při výuce - rozumí pokynům při běžném cvičení a sportování - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného i psaného textu Žák - používá jednoduché zdvořilostní fráze při setkání a představování - pozdraví a rozloučí se Žák - pojmenuje a označí barvami běžné předměty ve škole - pojmenuje běžné hračky a hry - řekne si v obchodě o běžné ovoce a pamlsky - sdělí, jaké ovoce má rád a zeptá se na totéž kamaráda - sdělí, které běžné sportovní předměty vlastní a zeptá se na totéž kamaráda Žák - používá číslovky od 1 do 20 - zeptá se na umístění běžných předmětů v místnosti a na stejnou otázku odpoví - popíše v základních rysech blízké osoby - sdělí jednoduchou větou, co má právě na sobě a zeptá se na majitele konkrétního oblečení - pojmenuje části lidského těla - zeptá se kamaráda, zda umí konkrétní, běžný sport a na stejnou otázku odpoví Žák - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy - reprodukuje několik básniček, říkanek a písniček v angličtině	Slovní zásoba na témata - číslovky 1–20 - základní zdvořilostní fráze - školní pomůcky a činnosti - barvy - hračky - ovoce - sportovní potřeby - základní části lidského těla - nábytek - místnosti v domě - domácí zvířecí mazlíčkové - lidé - přídavná jména popisující velikost, rozměr a stáří - oblečení - rodina Komunikační situace - uvítání a rozloučení - pokyny při hrách - v obchodě s ovocem - dotazování na oblíbenost ovoce - dotazování na vlastnění předmětů - popis a charakteristika osob - dotazování se na majitele předmětu - pokyny při výuce, běžných činnostech a při hrách Jazykové prostředky - člen neurčitý a základní podstatná jména - užití to a toto při označování věcí - vazba there is - pravidelné tvoření množného čísla podstatných jmen - základní přídavná jména - osobní zájmena - základní číslovky - rozkazovací způsob v běžných pokynech při hrách a sportu - kladná a negativní odpověď - sloveso have got v otázce a odpovědi - sloveso like v kladné větě a otázce - předložky místa v, na a pod - přivlastňovací pád ('s) - hlásky a jejich výslovnost - slovní přízvuk - zvuková a grafická podoba jazyka - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - pravopis - opis (rozdíly mezi Aj a Čj) Reálie - hry anglických dětí - anglická rodina - Halloween, Vánoce a Velikonoce ve Velké Británii

Anglický jazyk	3. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSV/SR/3 - cvičení v aktivním naslouchání		
OSV/OR/1 - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, dovednosti zapamatování		
MV/4 - význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění		

Anglický jazyk	4. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
Žák - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele - v slyšeném textu zachytí hledaná slova a porozumí jim - rozumí jednoduchému poslechovému textu Žák - používá jednoduché fráze při komunikaci s vrstevníky a zapojí se do jednoduchých rozhovorů - užívá prakticky číslovky 1–100 - pojmenuje lidi, předměty a činnosti, se kterými se běžně setká v každodenním životě - popíše ústně, jednoduchým způsobem dění kolem lidí a věcí ve svém nejbližším okolí - s písemnou náповědou uvede informace o sobě, o svém nejbližším okolí a o lidech kolem sebe - získává a předává základní informace o sobě, o lidech, o škole, věcech, činnostech a dění - v každodenním životě kladením jednoduchých otázek - se zeptá kamaráda na jeho zájmy a aktivity a na stejnou otázku odpoví Žák - rozumí obsahu jednoduchého čteného textu – komiksovým příběhům svých vrstevníků - z každodenního života a tématům ze života a kultury Velké Británie a jiných zemí světa - rozumí hlavním bodům jednoduchého čteného textu, který popisuje dění, věci, lidi a jejich aktivity běžné v každodenním životě Žák - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	Slovní zásoba na témata - anglická abeceda - číslovky 1–100 - členové širší rodiny - běžné potraviny, ovoce a zelenina - běžná zvířata v zoo - zvířata na farmách - běžné vlastnosti zvířat - důležité budovy a obchody ve městě - volnočasové aktivity - dny v týdnu, měsíce, roční období - běžná povolání a nástroje s nimi spojené - běžné typy počasí Komunikační situace - blahopřání a předání dárků - uvedení času (hodin) - jednoduchý popis vzhledu zvířat - způsob dopravy - týdenní režim - režim popis činnosti běžných povolání - dotazy na počasí Jazykové prostředky - dotazy na pojmenování předmětů v angličtině - sloveso mít ve 3. osobě jednotného čísla - přivlastňovací zájmena jeho, její - otázka a zápor v přítomném čase plnovýznamových sloves ve 3.os. j.č. - zápor slovesa mít - stupňování přídavných jmen - stažené formy slovesa být v kladu a v záporu - vazba there is/there are - otázka a krátká kladná/záporná odpověď k slovesu mít rád - předložka se dny v týdnu - vyjádření času - přítomný čas průběhový - základní fonetické znaky - výslovnost hlásek ve slovech - práce se slovníčkem učebnice - používání online slovníků a překladačů - online cvičení Reálie - typická anglická jídla - významné dny a oslavy ve Velké Británii

Anglický jazyk	4. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSV/OR/1 - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, dovednosti pro učení		
OSV/SR/3 - komunikace v různých situacích, dialog		
VMEGS/1 - život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy		
MV/1 - kulturní rozdíly v České republice a v Evropě, poznávání vlastního kulturního zakotvení		
VM/4 - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění		

Anglický jazyk	5. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
(Poslech s porozuměním) Žák - rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - porozumí krátkým a jednoduchým otázkám učitele a spolužáka, které souvisí s osvojovanými tématy, pokud jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a slovním spojením, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a má-li k dispozici vizuální podporu - porozumí krátkému a jednoduchému poslechovému textu, je-li pronášen pomalu a zřetelně a má-li k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu - v krátkém a jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, zachytí konkrétní informace, pokud má k dispozici vizuální nebo zvukovou oporu	Mluvnice - sloveso ,být, mít, moci / umět‘ - přítomný čas prostý a přítomný čas průběhový – kladná a záporná oznamovací věta, otázka, krátké odpovědi - otázky ,ano / ne‘, otázky s tázacími zájmeny - vazba ,there is / there are‘ - osobní a přivlastňovací zájmena - určitý a neurčitý člen - množné číslo podstatných jmen - rozkazovací způsob - přídavná jména, postavení přídavných jmen ve větě - předložky místa a času - tázací zájmena - příslovce - přivlastňovací pád - otázky na cenu Zvuková a grafická podoba jazyka - souhlásky a samohlásky - fonetická abeceda - krátké a dlouhé samohlásky - přízvuk slov - intonace ve větě
(Mluvení) Žák - ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech použije základní zdvořilostní obraty (např. pozdrav, rozloučení, poděkování) - se představí, uvede, odkud pochází, kolik je mu let, co vlastní, co dělá, co má nebo nemá rád - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny, spolužáků a kamarádů (např. jméno, bydliště, věk, škola, každodenní a volnočasové aktivity) - odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho samotného, jeho rodiny a kamarádů a vztahují se k osvojovaným tématům - zeptá se na konkrétní informace vztahující se k osvojovaným tématům za použití slov a jednoduchých slovních spojení a vět - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace o sobě, rodině, škole, volnočasových aktivitách - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho osoby, rodiny, zálib a podobné otázky pokládá	Slovní zásoba - já, moje rodina a moji kamarádi - číslovky 1–100 - volný čas, zábava, sporty, režim dne - domov, dům, pokoje - zvířata - škola, předměty ve škole, vyučovací předměty - město, budovy, obchody - části lidského a zvířecího těla - oblečení Tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, lidské tělo, jídlo, oblékání, zvířata, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, dny v týdnu, hodiny
(Čtení s porozuměním) Žák - vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojeným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	

Anglický jazyk	5. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSV/OR/1 - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, dovednosti pro učení		
OSV/SR/3 - komunikace v různých situacích, dialog		
VMEGS/1 - život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy		
MV/1 - kulturní rozdíly v České republice a v Evropě, poznávání vlastního kulturního zakotvení		
MV/4 - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění		

4.3.4 Anglický jazyk - charakteristika předmětu (2. stupeň)

Vzdělávací obsah:

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a práce s nimi
- pochopení významu znalosti cizího jazyka pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů
- kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí
- vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání, k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti.

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti, mezipředmětové vztahy:

Předmět Anglický jazyk souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**.

Časové vymezení:

Předmět je vyučován 3 hodiny týdně v 6. až 9. ročníku.

Organizace práce:

Anglický jazyk se vyučuje v jazykové učebně vybavené audiovizuální technikou a v kmenových třídách. K výuce je využívána i učebna informatiky.

Formy a metody práce ve vyučování:

- frontální výuka s obrazovým materiálem a demonstračními pomůckami
- skupinové vyučování
- řízené dialogy
- poslech, četba, reprodukce textu
- samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály)
- hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv
- výukové programy na PC
- projekty
- olympiády
- příležitostné výjezdy do zahraničí

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova:

Osobnostní rozvoj

- Rozvoj schopností poznávání
- Seberegulace a sebeorganizace
- Kreativita

Sociální rozvoj

- Poznávání lidí
- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace
- Morální rozvoj
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Objevujeme Evropu a svět
- Evropa a svět nás zajímá

Multikulturní výchova

- Kulturní difference
- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení
- Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality
- Stavba mediálního sdělení
- Tvorba mediálního sdělení
- Práce v realizačním týmu

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k začleňování získaných poznatků do širších celků
- k hledání smyslu a cílů učení
- k ověřování svých výsledků
- k vyhledávání a kombinování informací

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky:

- k rozvíjení schopnosti pochopit problém
- k vyhledávání vhodných informací
- ke kladení vhodných otázek
- k využívání volného přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci na odpovídající úrovni
- k tomu, aby uměli naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovali
- k rozvoji aktivit, které mohou být vykonávány individuálně i ve dvojicích

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky:

- ke spolupráci ve skupině
- k podílení se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- ke schopnosti sebekontroly
- k hodnocení své činnosti na základě jasných kritérií
- k rozvíjení schopnosti argumentace

Kompetence občanské

Učitel vede žáky:

- k respektování názorů ostatních
- k zodpovědnému rozhodování podle dané situace
- k prezentaci svých myšlenek a názorů
- k diskuzi
- k vzájemnému naslouchání

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k efektivní organizaci své práce
- napomáhá hledat cestu ke správnému řešení

Kompetence digitální

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- k dalšímu digitálnímu zpracování, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu
- k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. online slovníků
- k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi

6. ročník	
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
Žák - pozdraví a představí se - zeptá se a odpoví na osobní údaje - popíše osoby a předměty	Jazykové prostředky a funkce - přítomný čas prostý a průběhový - určitý a neurčitý člen - předložky - vazba „there is/are“ Komunikační situace a typy textů - setkání - situace ve třídě Tematické okruhy slovní zásoby - rodina a přátelé - osobní údaje - fyzický popis - barvy - šaty - sporty - čísla - předměty ve třídě
Žák - zeptá se na aktuální dění / činnost - koupí něco v obchodě - poznamená si datum - popíše průběh roku po jednotlivých měsících - pojmenuje důležité události v roce	Jazykové prostředky a funkce - přítomný čas prostý - přítomný čas průběhový - řadové číslovky - datum Komunikační situace a typy textů - situace v obchodě - osobní rozhovor - narozeniny Tematické okruhy slovní zásoby - rodina - činnosti - nakupování a ceny - počasí a měsíce v roce - zvyky a koníčky
Žák - popíše zvířata - vypráví příběh v přítomnosti - rozumí slyšenému textu a reprodukuje ho v jednoduchých větách	Jazykové prostředky a funkce - přídavná jména „dlouhý/krátký“ - osobní zájmena v předmětu - ukazovací zájmena Komunikační situace a typy textů - psaní pohledů Tematické okruhy slovní zásoby

	- divoká zvířata, mazlíčci - části těla - fyzický popis
Žák - klade otázky typu „Kde jsi byl?“ - popíše osobu na základě osobních údajů a osobních věcí - porozumí obsahu slyšeného příběhu v minulosti - klade „wh“ otázky - vypráví příběh podle obrázků - rozumí obsahu čteného textu – příběhu v minulém čase popisující nehodu	Jazykové prostředky a funkce - minulý čas slovesa „být“ - minulý čas pravidelných sloves - minulý čas nepravidelných sloves - kladná věta a otázka v minulém čase - výslovnost koncovek sloves v minulém čase Komunikační situace a typy textů - dotazy a odpovědi - dopis učiteli/rodiči/kamarádovi - nehody Tematické okruhy slovní zásoby - dovolená - škola
Žák - objedná si jídlo v restauraci - napíše seznam nákupů - řekne, které jídla a nápoje má rád/nerad - udělá průzkum mezi spolužáky o jejich zvyklostech v jídle a pití	Jazykové prostředky a funkce - vyjádření budoucnosti pomocí „going to“ (chystat se) - vyjádření množství potravin - členy - počítatelná a nepočítatelná podstatná jména Komunikační situace a typy textů - v restauraci - příprava jídla podle receptu Tematické okruhy slovní zásoby - jídlo a pití - jídlo v restauraci - kuchařské recepty
Žák - porozumí zeměpisnému popisu Velké Británie - porovná místa, věci a osoby, popíše rozdíly - pojmenuje nejznámější země světa - koupí si oblečení - porozumí obsahu delšího textu	Jazykové prostředky a funkce - porovnání stejných věcí/kvalit - 2. stupeň přídavných jmen - 3. stupeň přídavných jmen - popisná přídavná jména Komunikační situace a typy textů - popis britských ostrovů - zeměpisné názvy - situace v obchodě s oblečením Tematické okruhy slovní zásoby - země a kontinenty - oblečení
Žák - rozumí obsahu delšího čteného textu - zeptá se kamaráda na činnosti ve volném čase	Jazykové prostředky a funkce - sloveso „muset/mít povinnost“ - frekvenční příslovce - příslovce s koncovkou „ly“

- popíše činnosti, které dělá pravidelně ve volném čase - porozumí hlavní myšlence a vyhledá specifické informace v delším textu popisující událost v minulosti - rozumí rozhovoru dvou osob - domluví si schůzku s kamarádem - prezentuje svoje znalosti v projektu na zadané téma - napíše krátký dopis nebo delší vzkaz svému učiteli/rodiči	Komunikační situace a typy textů - domluva schůzky Tematické okruhy slovní zásoby - zábava a aktivity volného času - zvyklosti
--	---

Anglický jazyk	6. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
MedV/1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
MedV/2 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	
VMEGS/1 - Evropa a svět nás zajímá	
OSV/SR/1 - poznávání lidí	
OSV/SR/3 - komunikace	
MV/1 - kulturní difference	
MV/2 - lidské vztahy	
MedV/6 - tvorba mediálního sdělení	

7. ročník	
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
Žák - představí sebe a své blízké - orientuje se ve slovníku, aktivně ho používá - umí používat digitální slovník	Komunikační situace a typy textů - představení sebe a svého okolí Tematické okruhy slovní zásoby - rodina a přátelé - zájezdy osobní údaje
Žák - popíše nejdůležitější události svého života - umí se seznámit s cizím člověkem - zeptá se na minulé události a činnosti - popíše pocity z události	Jazykové prostředky a funkce - minulý čas prostý - používání zájmen Komunikační situace a typy textů - životní události - seznámení se - každodenní výrazy Tematické okruhy slovní zásoby - rodina - činnosti
Žák - popíše aktivity svého volného času - vypráví přátelům, co má a nemá rád - stručně vyjádří, co se chystá dělat - rozumí čtenému a slyšenému jednoduchému textu na téma záliby, práce a činnosti	Jazykové prostředky a funkce - přítomný čas prostý a průběhový - „-ing“ forma po „mít rád“ - spojování vět - chystat se něco dělat („going to“) - výrazy s „mít“ („have“) Komunikační situace a typy textů - neznámá slova v textu - popis budoucích plánů - každodenní výrazy Tematické okruhy slovní zásoby - aktivity volného času - školní předměty
Žák - umí něco nabídnout a navrhnout - rozumí krátkému příběhu s detektivní zápletkou - reaguje adekvátně na aktuální situaci z každodenního života - odpoví na dotazy o své budoucnosti - popíše představy o své budoucnosti	Jazykové prostředky a funkce - budoucí čas v souvislosti s nabídkou a rozhodnutím Komunikační situace a typy textů - nabídky, návrhy a rozhodnutí - předpovědi - dotazník Tematické okruhy slovní zásoby - doprava - obydlí a pracoviště

	- vlastní budoucnost
Žák - popíše děj v minulosti - umí při vyprávění použít časové údaje - umí vést rozhovor - vyhledá specifické informace v novinovém článku, on-line textu - rozumí obsahu delšího textu popisující minulou událost v detailech - popíše místnost a předměty v ní - vytvoří krátký příběh s detektivní zápletkou	Jazykové prostředky a funkce - minulý čas průběhový - předložky ve spojení s časovým údajem a s dobou - slovní spojení Komunikační situace a typy textů - rozhovor, interview - zpráva - každodenní výrazy Tematické okruhy slovní zásoby - domy a jejich části - věci v domě - přírodní katastrofy - časové údaje Reálie - Velká Británie
Žák - porozumí popisu místa v čteném a slyšeném textu - umí vést rozhovor - popíše, jak se dostat na určené místo - popíše, kde se místa, budovy a věci nachází - rozumí obsahu delšího textu popisující historickou událost - rozumí slyšenému textu popisující aktuální dění	Jazykové prostředky a funkce - určitý a neurčitý člen - přítomný čas prostý k vyjádření budoucnosti - přídavná jména a přirovnání - zájmena osobní a přivlastňovací Komunikační situace a typy textů - popis směru cesty - lokalizace místa nebo objektu - popis historické události Tematické okruhy slovní zásoby - místa a budovy ve městě Reálie - Londýn, New York, USA

Anglický jazyk	7. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
MedV/1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
MedV/2 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	
VMEGS/1 - Evropa a svět nás zajímá	
OSV/SR/1 - poznávání lidí	
OSV/SR/3 - komunikace	
MV/1 - kulturní difference	
MV/2 - lidské vztahy	
MedV/6 - tvorba mediálního sdělení	

8. ročník	
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
Žák - rozumí obsahu vyprávění o snech a ambicích - rozumí vyprávění o idolech - srozumitelně převypráví přečtený příběh - zeptá se a odpoví na otázku, zda byla nějaká činnost vykonána - vyhledá v neznámém textu specifické informace za pomoci otázek	Jazykové prostředky a funkce - předpřítomný čas - minulé přičestí - výslovnost nepřízvučných hlásek Komunikační situace a typy textů - osobní plány - každodenní výrazy Tematické okruhy slovní zásoby - celebrity - životní zážitky a zkušenosti - žánry filmů Reálie - britské a americké filmy
Žák - vyjmenuje školní pravidla, co se smí a nesmí ve škole dělat - rozumí sdělení dopravních značek a informativních cedulí - dá kamarádovi přímou nebo nepřímou radu - porozumí hlavní dějové linii delšího čteného příběhu - porozumí hlavní dějové zápletce a rozuzlení slyšeného příběhu	Jazykové prostředky a funkce - slovesa měl bys/neměl bys - frázová slovesa Komunikační situace a typy textů - osobní rada - osobní problémová situace - každodenní výrazy Tematické okruhy slovní zásoby - škola - detektivní příběh - dopravní značky, informativní cedule a nápisy
Žák - rozumí krátkému populárně-naučnému textu o době kamenné - vede rozhovor s archeologem na dané téma - řekne, které činnosti dělá samostatně a jak často - vyhledá specifické informace ve středně dlouhém textu popisujícím konkrétní události jedné rodiny - na základě údajů odvodí, co se muselo, mohlo nebo nemohlo dělat	Jazykové prostředky a funkce - minulý čas prostý a průběhový - musel/mohl/nemohl - fráze <i>used to</i> Komunikační situace a typy textů - interview s odborníkem - deník - každodenní výrazy Tematické okruhy slovní zásoby - doba kamenná, historické nálezy - vynálezy - materiály, z čeho jsou věci vyrobeny

Žák - popíše svůj styl oblékání - porovná módu v minulosti a dnes - popíše image současných mladých lidí - vede rozhovor o módě a vzhledu - rozumí čtenému a slyšenému jednoduchému textu na téma móda a vzhled - vyzkouší si a koupí si v obchodě oblečení - popíše svůj šatník	Jazykové prostředky a funkce - příliš/dostatečně - výrazy k přesvědčování - přepis výslovnosti souhlásek Komunikační situace a typy textů - přesvědčování - popis módních trendů a vzhledu - v obchodě s oblečením - každodenní výrazy Tematické okruhy slovní zásoby - móda a oblečení Reálie - historie Anglie
Žák - rozumí čtenému textu – rozhovoru se známou osobností - popíše činnosti v minulosti a od doby změny k dnešku - odvodí hlavní dějovou linii podle obrázku - vyhledá konkrétní informaci ve středně dlouhém populárně-naučném textu - bez obsahové změny zestruční informaci - informuje o svých zážitcích a zkušenostech - napíše krátký článek do časopisu o hudební nebo filmové hvězdě - rozumí slyšenému textu – televizní soutěžní hře	Jazykové prostředky a funkce - minulý čas a předpřítomný čas v souvětí - „být“ a „jít“ v souvislosti se zážitky - „ale“, „avšak“ - odvození přídavných jmen od podstatných jmen - zkracování souvětí vynecháním větných členů - výslovnost různých hlásek jako „ə“ Komunikační situace a typy textů - výrazy v zábavné hře - kvíz - vyprávění - populárně naučný text - každodenní výrazy Tematické okruhy slovní zásoby - slavní lidé - osobní zážitky - zábavné hry a soutěže

Anglický jazyk	8. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MedV/1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
MedV/2 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		
VMEGS/1 - Evropa a svět nás zajímá		
OSV/SR/1 - poznávání lidí		
OSV/SR/3 - komunikace		
MV/2 - lidské vztahy		
MedV/6 - tvorba mediálního Sdělení		

9. ročník	
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
Žák - rozumí krátkému faktickému textu o životosprávě - poradí, jak dodržovat správnou životosprávu - popíše své problémy s nadváhou a nezdravým způsobem života - doporučí činnosti upravující zdravý režim dne - vyjádří své obavy - popíše svou životosprávu - popíše návštěvu u lékaře a své zdravotní problémy - podrobně popíše části těla - vyjádří své pocity	Jazykové prostředky a funkce - „moci“ a „muset“ - „budu muset“ a „budu moci“ - měl bys/neměl bys - „ale“, „avšak“ Komunikační situace a typy textů - dávání rady ohledně zdraví a životosprávy u lékaře - každodenní výrazy Tematické okruhy slovní zásoby - jídlo, zdravá a nezdravá výživa - zdravotní obtíže a jejich léčení - části těla Reálie - sport
Žák - popíše děj nebo situaci - rozumí obsahu a rozpozná hlavní dějovou linii středně dlouhého textu - bez obsahové změny textu zestruční svou výpověď - napíše krátký příběh, ve kterém do detailů popíše scénu - detailně popíše objekty, osoby a zvířata	Jazykové prostředky a funkce - slovesné vazby (sloveso + - ing nebo infinitiv) - přídavná jména tvořená koncovkami -ing a -ed - přízvuk slov Komunikační situace a typy textů - popis vyobrazení, situace - písemný záznam příběhu - každodenní výrazy Tematické okruhy slovní zásoby - historické příběhy a záhady Reálie - Robin Hood
Žák - rozumí krátkému naučnému textu - rozumí delšímu populárně-naučnému textu - diskutuje o problémech ohrožených druhů zvířat - sestaví leták pro kampaň na záchranu ohrožených zvířat - popíše aktuální i typické počasí ve své zemi - na základě symbolů sestaví předpověď počasí a ústně ji sdělí - vyjádří obavy	Jazykové prostředky a funkce - trpný rod - „možná“ - podobná výslovnost různých slov Komunikační situace a typy textů - možnost - naučný text - dopis podporující záchranu nebo pomoc ohroženým zvířatům

	- předpověď počasí - každodenní výrazy Tematické okruhy slovní zásoby - oceány - počasí, voda, zvířata - hlavní přírodní jevy a útvary
Žák - porozumí obsahu a hlavní myšlence bajky - odvodí následek činnosti - varuje druhé před možným následkem jejich činů - reaguje souhlasně na kladné nebo záporné tvrzení kamaráda - odvodí význam neznámých slov z kontextu - analyzuje význam slovních spojení na základě porozumění dílčích slov - rozhoduje se a reaguje na rozhodnutí kamaráda	Jazykové prostředky a funkce - podmiňovací způsob - „já taky“, „já taky ne“ - tvorba nových slov - frázová spojení se slovesy - frázová slovesa - přízvuk ve větě Komunikační situace a typy textů - ponaučení, rada - souhlas s tvrzením - každodenní výrazy Reálie - typický víkend v Británii - Evropská unie

Anglický jazyk	9. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MedV/1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
MedV/2 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		
VMEGS/1 - Evropa a svět nás zajímá		
OSV/SR/1 - poznávání lidí		
OSV/SR/3 - komunikace		
MV/1 - kulturní diference		
MV/2 - lidské vztahy		

4.3.5 Německý jazyk - charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Německý jazyk jako předmět svým zaměřením směřuje k dosažení schopnosti německy se domluvit podle požadavků Společného evropského referenčního rámce na jazykové úrovni A1. Obsahem předmětu je osvojení si potřebných jazykových dovedností a znalostí a jejich aktivní využití v komunikaci, poznávání literatury, reálií a kultury Německa a německy mluvících zemí. Výuka je založena na modelu spisovné němčiny, žáci jsou seznamováni ale také s výrazy používanými v jednotlivých oblastech německy mluvících zemí, a to i v souvislosti s jejich rodným českým jazykem („rakouská němčina“).

Cílem jazykové výuky je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání, k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti.

Zvládnutí německého jazyka pomocí digitálních technologií usnadňuje žákům orientaci v online prostředí a pomáhá jim získávat lepší informace či navazovat kontakty.

Časové vymezení:

Předmět je vyučován 2 hodiny týdně v 7., 8. a 9. ročníku.

Organizace práce:

Německý jazyk je vyučován v jazykové učebně vybavené audiovizuální technikou, v kmenových třídách s klasickým vybavením a v počítačové pracovně.

Formy a metody práce ve vyučování:

Ve výuce německého jazyka jsou upřednostňovány formy práce ve dvojicích často formou dialogu, skupinového a týmového vyučování, důraz je dále kladen na samostatnou práci žáků, která je důležitá pro rozvoj jejich individuality. Forma hromadného vyučování je využívána rovněž, pokud je to vhodné pro lepší pochopení a upevňování učiva a vzhledem k úrovni znalostí žáků jednotlivých tříd.

Metody využívané k výuce zohledňují diferenciaci žáků, jsou voleny tak, aby odpovídaly konkrétní třídě žáků. Jsou preferovány především metody dialogické (diskuse, rozhovor, sokratovský rozhovor), metody názorně-demonstrační (s použitím nákresů, map, obrázků, videa, CD přehrávače) a aktivizující metody (brainstorming, projektové metody, řešení problému...) Dále jsou využívány metody práce s textem (užití učebnic, PC, interakční tabule, novinových článků a dalších textových materiálů). Monologické metody (výklad, vyprávění) jsou využívány pouze výjimečně z důvodu zaměření na aktivní činnost žáků.

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti a mezipředmětové vztahy

Německý jazyk spadá do vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** a je úzce spjat s dalšími předměty:

český jazyk – slovní zásoba, slohové útvary, větná skladba

literatura – německá literatura a literatura německy mluvících zemí

dějepis – dějiny a kultura Německa a německy mluvících zemí, často v blízkém vztahu k historii Československa a České republiky

zeměpis – realie Německa a německy mluvících zemí často ve vztahu k realitám Československa a České republiky

hudební výchova – německá hudba a hudba v německy mluvících zemích, která se často historicky protíná s tvorbou nejen česky ale i německy mluvících skladatelů žijících na českém území, příp. v Rakousko – Uherské monarchii

výtvarná výchova – významní malíři a architekti německy mluvících zemí a architektura

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- mezilidské vztahy, sociální komunikace, spolupráce, rozvoj sebedůvěry, sebeúcty, zodpovědnosti, rozhodovacích dovedností

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- globální problémy, vzdělávání v Evropě a ve světě, objevování Evropy a světa

Multikulturní výchova

- kulturní problémy a rozdíly, vztahy mezi lidmi různých kultur, kulturní diferenciací, mezilidské vztahy

Environmentální výchova

- životní prostředí, vztah člověka k přírodě

Mediální výchova

- mediální komunikace, interpretace mediálního sdělení a reality

Výchova demokratického občana

- občanská společnost a škola

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k organizaci, plánování a samostatnému řízení vlastního učení
- k řízení a hodnocení vlastní pracovní činnosti
- k poznávání smyslu a cíle učení
- k samostatnému vyhledávání informací a k učení se ověřovat výsledky

- kriticky postupovat k různým zdrojům informací

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky:

- k porovnávání stavby německého, českého a anglického jazyka
- k uplatnění základních myšlenkových operací (analýza, syntéza, dedukce, abstrakce...), fantazie, intuice a představivosti
- k umění klást vhodné otázky

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky:

- k porozumění sdělení různého typu v různých komunikačních situacích a správné interpretaci přijímaného sdělení
- ke správné argumentaci a umění naslouchat druhým lidem
- ke správnému používání cizího jazyka
- tak, aby se dokázali vyjadřovat jasně, srozumitelně a přiměřeně v projevech písemných i psaných

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- navozuje situace, které povedou žáky k uvědomění si společných rysů lidí z různých jazykových a kulturních prostředí
- vytváří situace, ve kterých se žáci učí spolupráci, vzájemnému respektu
- vede žáky ke stanovování si cílů a priorit s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky

Kompetence občanské

Učitel vede žáky:

- respektovat názory ostatních, vzájemně si naslouchat
- hájit svá práva i práva jiných
- prezentovat své myšlenky a názory

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky:

- k uvědomělému a správnému používání studijních materiálů a jazykových příruček
- k rozvoji jejich osobního i odborného potenciálů
- k vlastní iniciativě a tvořivosti, k aktivnímu přístupu

Kompetence digitální

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a zpracování informací a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje

- k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

Německý jazyk	7. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
Žák: - dovede správně vyslovit a napsat německá slova - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - dovede se přivítat, rozloučit, představit - dovede vyjádřit vlastnictví - se dovede zeptat na a uvést množství - dovede vyjádřit preference - používá dvojjazyčný slovník (v tištěné i online verzi)	- abeceda a mezinárodní slova - německá slovíčka převzatá do češtiny - německý jazyk ve světě - základní německé fráze - časování sloves v jednotném čísle a přítomném čase – <i>sein, haben</i> - časování pravidelných sloves v jednotném čísle a přítomném čase – <i>spielen, machen</i> - sloveso <i>mögen</i> – <i>er mag</i> v jednotném čísle - záporné věty a otázky - rod podstatných jmen - přivlastňovací zájmena – <i>mein, dein</i> - množné číslo u vybraných podstatných jmen - jednoduché početní úkony - číslovky 0-100 - pozdravy - jazykolamy - hodiny a přeložka <i>um</i>
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - se dovede zeptat na osobní údaje, sdělit svou národnost a věk - dovede představit jiné osoby a popsat jejich vzhled - popisuje různá jídla	- části dne, dny v týdnu - názvy vybraných zemí - rodina - vzhled, charakter, věk - barvy - zvířata - vybraná povolání - třída a věci ve třídě - názvy vyučovacích předmětů, školní aktivity - potraviny a nápoje - restaurace - dívčí a chlapecká jména, města
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři a on-line formuláři	- známé osobnosti mluvící německy - zjištění telefonní čísla a základních osobních údajů - systém vzdělávání v německy mluvících zemích -

Německý jazyk	7. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
MedV/1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
MedV/2 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	
MV/1 - kulturní difference	
VMEGS/1 - Evropa a svět nás zajímá	
OSV/SR/1, 3 - poznávání lidí, komunikace	
MV/2 - lidské vztahy – komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin	
MedV/6 - tvorba mediálního sdělení	

Německý jazyk	8. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
Žák: - dovede popisovat školní pomůcky - umí sdělit oblíbený předmět a učitele - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k tématu škola	- školní předměty a učitelé - školní pomůcky - typy škol - německy mluvící země a vybrané rozdíly ve vzdělávání
- dovede vyjadřovat záliby a preference - dokáže hovořit o tělesných pocitech	- časování: přítomný čas sloves sein, haben a v jednotném čísle mögen - vlastnosti a vzhled
- používá základní slovesa v přítomném čase - umí vyjádřit určitý a neurčitý člen - umí používat zápor kein	- časování pravidelných sloves a sloves zakončených v kořenu na -t a -d (např. <i>zelten, baden</i>) - osobní zájmena a přivlastňovací zájmena - neurčitá zájmena a číslovky
- dovede popsat pokoj - dovede vyjádřit umístění v prostoru - umí popsat obrázek na stěně - se zvládne zeptat na cestu, vysvětlit cestu - napíše krátkou textovou nebo e-mailovou zprávu, ve které uvede informaci o místě a čase	- nábytek, místnosti - aktivity provozované doma - město - budovy ve městě - množné číslo - podmiňovací způsob u slovesa „möchten“ - 4. pád podstatných jmen s neurčitým členem - Předložky vztahující se k místu a času - zájmena přivlastňovací a <i>kein</i> - města, lidé a zvyky v německy mluvících zemích
- umí pozvat na oslavu - umí napsat pozvánku - umí uvést důvod své neúčasti na akci	- měsíce a roční období - časové údaje - zvířata - předložka <i>in</i> ve 3. pádě - zdraví a zdravý životní styl
- zeptá se na čas a sdělit, kolik je hodin - hovoří o každodenních činnostech v přítomném čase - chronologicky uspořádá činnosti	- hodiny - části dne - každodenní činnosti - interaktivní výukové materiály - práce s elektronickým slovníkem, - terminologie německého jazyka pro práci digitálními technologiemi - příslovce a přídavná jména – synonyma a antonyma - nepravidelné sloveso se změnou kmenové hlásky v přítomném čase „fahren“

Německý jazyk	8. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
MedV/1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
MedV/2 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	
MV/1 - kulturní difference	
VMEGS/1 - Evropa a svět nás zajímá	
OSV/SR/1 - poznávání lidí	
OSV/SR/3 - komunikace	
MV/1 - kulturní difference	
MV/2 - lidské vztahy – komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin	
MedV/6 - tvorba mediálního sdělení	

Německý jazyk	9. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
Žák: - umí vyjádřit své záliby a preference - hovoří o zálibách a preferencích - napíše krátký e-mail o své osobě, rodině a svých zájmech - hovoří o zájmech a dovednostech - umí předložit a přijmout objednávku a nabídku - umí sdělit své záměry o své budoucnosti - napíše jednoduchý e-mail o své osobě, rodině a svých zájmech - dovede napsat jednoduché texty v elektronické podobě za použití klávesnice pro německý jazyk	- můj domov, vysněný pokoj - volnočasové aktivity - zájmy a záliby - sport - roční období - země EU - časování sloveso <i>mögen</i> jako „<i>möchten</i>“ - další přivlastňovací zájmena - předložky se 3. a 4. pádem - nepřímý pořádek slov ve větě - populární německy mluvící skladatelé - užití sloves <i>stehen, hängen, liegen, sitzen</i>
- identifikuje osoby a představí je - popíše vzhled a povahu jiných osob - vyjádří a popíše cíl plánované cesty - porovnává a vyjadřuje rozdíly - dovede vyjádřit základní pocity a emoce - reaguje na jednoduchá písemná sdělení v písemné i elektronické podobě - vyplní jednoduchý formulář v německém jazyce - zná slovní zásobu k tématu potravin a nakupování - popíše průběh a plán dne a týdne	- v obchodě - kde jsme a kam jedeme – <i>Wo?</i> a <i>Wohin?</i> - další nepravidelná slovesa - způsobové sloveso <i>müssen, können a dürfen</i> - číslovky do 1000 a výše - množné číslo dalších podstatných jmen - podmět <i>man</i> - bezpečnost při práci s online aplikacemi - elektronické formuláře - svátky v německy mluvících zemích
- popíše, co bolí - zná slovní zásobu k tématu nemoc - popíše části těla - vyjádří svůj názor - vytvoří písemnou i elektronickou omluvku	- části těla - u lékaře, v nemocnici - rozkazovací způsob - slovesu <i>tun</i> ve vazbě <i>weh tun</i> - obchody, zboží - slovesa <i>sein a haben</i> v préteritu
- zeptá se na čas a sdělí, kolik je hodin - popíše směr k hledanému místu - zapíše poznámky do deníku - vyplní anketní otázky - hovoří o každodenních činnostech	- hodiny - každodenní činnosti - životní styly - domácí povinnosti - profesní život - dovednosti - dopravní prostředky - časování způsobového slovesa <i>wollen</i> - zajímavá místa v německy mluvících zemích

Německý jazyk	9. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
MedV/1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
MedV/2 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	
MV/1 - kulturní difference	
VMEGS/1 - Evropa a svět nás zajímá	
OSV/SR/1 - poznávání lidí	
OSV/SR/3 - komunikace	
MV/1 - kulturní difference	
MV/2 - lidské vztahy – komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin	
MedV/6 - tvorba mediálního sdělení	

4.3.6 Španělský jazyk - charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

Vzdělávání v předmětu Španělský jazyk směřuje k dosažení schopnosti domluvit se španělsky podle požadavků Společného evropského referenčního rámce na jazykové úrovni A1. Obsahem předmětu je osvojení si potřebných jazykových znalostí a dovedností a jejich aktivní využití v komunikaci. Dále také poznávání reálií, literatury a kultury Španělska a španělsky mluvících zemí. Výuka je založena na modelu španělské španělštiny (kastilštiny), žáci jsou však také seznamováni s výrazy a gramatikou španělštiny latinskoamerické.

Cílem jazykové výuky je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání, k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti.

Zvládnutí španělského jazyka pomocí digitálních technologií usnadňuje žákům orientaci v online prostředí a pomáhá jim získávat lepší informace či navazovat kontakty.

Časové vymezení:

Předmět je vyučován 2 hodiny týdně v 7., 8. a 9. ročníku.

Organizace práce:

Španělský jazyk je vyučován v jazykové učebně vybavené audiovizuální technikou, v kmenových třídách s klasickým vybavením a v počítačové pracovně.

Formy a metody práce ve vyučování:

Ve výuce španělského jazyka jsou upřednostňovány formy párového, skupinového a týmového vyučování, důraz je dále kladen na samostatnou práci žáků, která je důležitá pro rozvoj jejich individuality. Forma hromadného vyučování je využívána minimálně.

Metody využívané k výuce zohledňují diferenciaci žáků, jsou voleny tak, aby odpovídaly konkrétní třídě žáků. Jsou preferovány především metody dialogické (diskuse, rozhovor, sokratovský rozhovor), metody názorně-demonstrační (s použitím nákresů, map, obrázků, videa, CD přehrávače) a aktivizující metody (brainstorming, projektové metody, řešení problému...) Dále jsou využívány metody práce s textem (užití učebnic, PC, interakční tabule, novinových článků a dalších textových materiálů). Monologické metody (výklad, vyprávění) jsou využívány pouze výjimečně z důvodu zaměření na aktivní činnost žáků.

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti a mezipředmětové vztahy

Španělský jazyk spadá do vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** a je úzce spjat s mnoha předměty:

český jazyk – slovní zásoba, slohové útvary, větná skladba
literatura – španělská a latinskoamerická literatura
dějepis – dějiny a kultura Španělska a španělsky mluvících zemí
zeměpis – realie Španělska a Latinské Ameriky
hudební výchova – typická španělská a latinskoamerická hudba,
výtvarná výchova – významní španělsí malíři, španělská a latinskoamerická architektura

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- mezilidské vztahy, sociální komunikace, spolupráce, rozvoj sebedůvěry, sebeúcty, zodpovědnosti, rozhodovacích dovedností

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- globální problémy, vzdělávání v Evropě a ve světě, objevování Evropy a světa

Multikulturní výchova

- kulturní problémy a rozdíly, vztahy mezi lidmi různých kultur, kulturní diference, mezilidské vztahy

Environmentální výchova

- životní prostředí, vztah člověka k přírodě

Mediální výchova

- mediální komunikace, interpretace mediálního sdělení a reality

Výchova demokratického občana

- občanská společnost a škola

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k organizaci, plánování a samostatnému řízení vlastního učení
- k řízení a hodnocení vlastní pracovní činnosti
- k poznávání smyslu a cíle učení
- k samostatnému vyhledávání informací a k učení se ověřovat výsledky
- kriticky postupovat k různým zdrojům informací

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky:

- k porovnávání stavby španělského, českého a anglického jazyka
- k uplatnění základních myšlenkových operací (analýza, syntéza, dedukce, abstrakce...), fantazie, intuice a představivosti

- k umění klást vhodné otázky

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky:

- k porozumění sdělení různého typu v různých komunikačních situacích a správné interpretaci přijímaného sdělení
- ke správné argumentaci a umění naslouchat druhým lidem
- ke správnému používání cizího jazyka
- tak, aby se dokázali vyjadřovat jasně, srozumitelně a přiměřeně v projevech písemných i psaných

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- navozuje situace, které povedou žáky k uvědomění si společných rysů lidí z různých jazykových a kulturních prostředí
- vytváří situace, ve kterých se žáci učí spolupráci, vzájemnému respektu
- vede žáky ke stanovování si cílů a priorit s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky

Kompetence občanské

Učitel vede žáky:

- respektovat názory ostatních, vzájemně si naslouchat
- hájit svá práva i práva jiných
- prezentovat své myšlenky a názory

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky:

- k uvědomělému a správnému používání studijních materiálů a jazykových příruček
- k rozvoji jejich osobního i odborného potenciálů
- k vlastní iniciativě a tvořivosti, k aktivnímu přístupu

Kompetence digitální

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a zpracování informací a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

Španělský jazyk	7. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
Žák: - dovede správně vyslovit a napsat španělská slova - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - dovede se přivítat, rozloučit, představit - dovede vyjádřit vlastnictví - se dovede zeptat na a uvést množství - dovede vyjádřit preference - používá dvojjazyčný slovník (v tištěné i online verzi)	- abeceda - populární španělská slova - španělský jazyk ve světě - základní španělská fráze - časování sloves v <i>presente de indicativo</i>: <i>llamarse, ser, tener</i>, - rod podstatných a přídavných jmen - přivlastňovací zájmena - množné číslo - neurčité číslovky - číslovky 0-100
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - se dovede zeptat na osobní údaje, sdělit svou národnost a věk - dovede představit jiné osoby a popsat jejich vzhled	- části dne, dny v týdnu - názvy příslušníků národů - rodina - vzhled, charakter, věk - barvy - zvířata - povolání - třída a věci ve třídě - názvy vyučovacích předmětů, školní aktivity
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- známé osobnosti mluvící španělsky - důležitá telefonní čísla ve španělsku - španělský systém vzdělávání - interaktivní výukové materiály

Španělský jazyk	7. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
MedV/1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
MedV/2 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	
MV/1 - kulturní difference	
VMEGS/1 - Evropa a svět nás zajímá	
OSV/SR/1 - poznávání lidí	
OSV/SR/3 - komunikace	
MV/1 - kulturní difference	
MV/2 - lidské vztahy – komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin	
MedV/6 - tvorba mediálního sdělení	

Španělský jazyk	8. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
Žák: - dovede popisovat různá jídla - si umí objednat v restauraci - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k tématu jídlo	- potraviny a nápoje - jídla dne, pokrmy - restaurace - typická jídla španělsky mluvících zemí
- dovede vyjadřovat záliby a preference - dokáže hovořit o tělesných pocitech	- sloveso <i>gustar, querer</i> - tělesné pocity
- používá základní slovesa v přítomném čase - umí vyjádřit neurčitý počet	- přítomný čas (slovesa zakončená na ar-, -er, -ir) - osobní zájmena nepřímého předmětu - neurčitá zájmena a číslovky
- dovede popsat byt a dům - dovede vyjádřit umístění v prostoru - umí vyjadřovat existenci - se zvládne zeptat na cestu, vysvětlit cestu - napíše krátkou textovou zprávu, ve které uvede informaci o místě a čase	- dům, nábytek, místnosti - aktivity provozované doma - město - budovy ve městě - slovesa pohybu - přítomný čas (slovesa zakončená na -ir) - slovesa <i>estar a haber</i> - stažený člen <i>al, del</i> - předložky místní - nepravidelné sloveso <i>ir</i> - neurčitá zájmena a číslovky (<i>muy, poco, un poco</i>) - města ve španělsky mluvících zemích - svátky ve španělsky mluvících zemích
- popíše vzhled a povahu jiných osob	- lidské tělo - popis fyzického vzhledu, povaha - konstrukce <i>estar bien / mal</i> - porovnávací konstrukce - stupňování přídavných jmen - práce s elektronickým slovníkem

Španělský jazyk	8. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
MedV/1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
MedV/2 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	
MV/1 - kulturní diference	
VMEGS/1 - Evropa a svět nás zajímá	
OSV/SR/1 - poznávání lidí	
OSV/SR/3 - komunikace	
MV/1 - kulturní diference	
MV/2 - lidské vztahy – komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin	
MedV/6 - tvorba mediálního sdělení	

Španělský jazyk	9. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
Žák: - popíše a zeptá se na zdravotní stav - dává pokyny a rady - umí vyjádřit povinnost	- nepravidelná slovesa v přítomném čase - konstrukce <i>doler, deber + que</i> - zdravotní potíže, nemoci - způsob léčby - zdravý a zdravý životní styl
- zeptá se na čas a sdělit, kolik je hodin - hovoří o každodenních činnostech v přítomném čase - chronologicky uspořádá činnosti	- hodiny - části dne - každodenní činnosti - terminologie španělského jazyka pro práci s digitálními technologiemi - příslovce a příslovečné výrazy - nepravidelná slovesa se změnou kmenové hlásky v přítomném čase - zvrtná slovesa - části dne ve Španělsku
- umí vyjádřit své záliby a preference - hovoří o rozdílných a stejných zálibách a preferencích - napíše krátký e-mail o své osobě, rodině a svých zájmech - hovoří o zájmech a dovednostech - umí předložit a přijmout návrh a nabídku - umí se zeptat na frekvenci - dovede napsat jednoduché texty v elektronické podobě za použití klávesnice pro španělský jazyk - vytvoří písemnou i elektronickou pozvánku na událost	- volnočasové aktivity - zájmy a záliby - sport - roční období - domácí práce - sloveso <i>gustar</i> - osobní zájmena nepřímého předmětu - konstrukce se <i>sí, no, también, tampoco</i> - nepravidelná slovesa v přítomném čase - příslovce a příslovečné výrazy frekvence - populární sporty ve španělsky mluvícím světě - zdravé trávení volného času
- identifikuje osoby a představí je - hovoří o vkusu, chutích, preferencích - porovnává a vyjadřuje rozdíly - reaguje na jednoduchá písemná sdělení v písemné i elektronické podobě - vyplní jednoduchý formulář ve španělském jazyce	- volný čas - měsíce, roční období - psychické a fyzické stavy - bezpečnost při práci s online aplikacemi - elektronické formuláře - slovesa <i>gustar, encantar, odiar</i>

Španělský jazyk	9. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
MedV/1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
MedV/2 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	
MV/1 - kulturní difference	
VMEGS/1 - Evropa a svět nás zajímá	
OSV/SR/1 - poznávání lidí	
OSV/SR/3 - komunikace	
MV/2 - lidské vztahy – komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin	
MedV/6 - tvorba mediálního sdělení	

4.3.7 Ruský jazyk - charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah

Předmět Ruský jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Ruský jazyk je vyučován tak, aby logicky navazoval na výuku anglického a českého jazyka.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání, k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti.

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti a mezipředmětové vztahy

Ruský jazyk úzce souvisí s předměty vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a s dalšími předměty jako např.:

- český jazyk: slovní zásoba, tvarosloví, větná skladba, slohové útvary
- literatura: ruská a sovětská literatura a její spisovatelé
- dějepis: historie Ruska a rusky mluvících zemí
- zeměpis: realie rusky mluvících zemí
- hudební výchova: ruské národní písně, ruská a sovětská hudební tvorba
- výtvarná výchova: malířství – vybrané galerie a díla

Cílem jazykové výuky je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Časové vymezení

Předmět je vyučován 2 hodiny týdně v 7., 8. a 9. ročníku.

Organizace práce

Ruský jazyk je vyučován v jazykové učebně, která je vybavena audiovizuální technikou a v kmenových třídách žáků.

Formy a metody práce ve vyučování

Formy a metody práce jsou vyučujícími voleny podle vyspělosti a schopností žáků.

- frontální forma výuky s obrazovým materiálem a demonstračními pomůckami
- řízené dialogy
- skupinové vyučování
- poslech, četba, reprodukce textu (písemné, ústní)
- samostatná práce (vyhledávání v textu, práce se slovníkem)
- soutěže, recitace, zpěv, dialogy

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- osobnostní rozvoj, sebepoznávání, seberegulace, sebeorganizace, kreativita, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace, rozvoj rozhodovacích dovedností

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- objevujeme Evropu a svět
- Evropa a svět nás zajímá

Multikulturní výchova

- kulturní diferenciaci, mezilidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova

- lidské aktivity a problémy životního prostředí
- vztah člověka k prostředí

Mediální výchova

- kritické čtení a vnímání mediálního sdělení
- interpretace mediálního sdělení a reality

Výchova demokratického občana

- občanská společnost a škola

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků v předmětu

Kompetence k učení

- poznávat smysl a cíl učení
- vyhledávat a kombinovat informace
- naučit se ověřovat výsledky

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k porovnávání stavby ruského, anglického a českého jazyka, vyhledávání shod a odlišností
- umět vyhledat vhodné informace
- umět klást vhodné otázky
- využít volný přístup k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- naučit se komunikovat na odpovídající úrovni
- umět naslouchat druhým lidem
- vést žáky k používání málo zvládnutého jazyka

Kompetence sociální a personální

- navozovat situace, které povedou žáky uvědomění si společných rysů lidí z různého jazykového prostředí

- vytvářet situace, ve kterých si žáci uvědomí potřebu vzájemného respektu a pomoci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

Kompetence občanské

- respektovat názory ostatních
- naučit se prezentovat své myšlenky a názory
- vzájemně si naslouchat

Kompetence pracovní

- vést žáky k uvědomělému a správnému používání studijních materiálů a jazykových příruček pro samostatné studium

Kompetence digitální

- k učení se také využívá digitální vzdělávací prostředí
- pro školní práci se využívají digitální technologie

Ruský jazyk	7. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- poslouchá a opakuje slabiky, slova, seznamuje se s odlišnou výslovností - řídí se jednoduchými verbálními pokyny učitele	Před azbukové období - základy fonetiky - základní výslovnostní návyky - navázání prvních kontaktů mezi učitelem a žáky - zvuková podoba jazyka, základní výslovnostní návyky - základní poučení o přízvuku - rozlišování přízvučných a nepřízvučných slabik - pohyblivý přízvuk - intonace tázacích a oznamovacích vět
Mluvení - osvojí si slovní zásobu a umí ji používat - zapojí se do jednoduchých rozhovorů, - odpovídá na jednoduché otázky a podobné otázky pokládá - použije základní zdvořilostní obraty - seznámí se se slovy označujícími činnosti ve třídě - sdělí informace o členech své rodiny za použití jednoduchých slovních spojení	- pozdravy – při setkání, při loučení - jak se představit - jak se kdo jmenuje - kdo to je - jak představit kamaráda, kamarádku - jak si telefonicky domluvit setkání - odkud kdo je, kde kdo bydlí - kolik je komu let - realie – státy, národy, jazyky - jak pozvat na návštěvu - jak poděkovat, jak se omluvit - azbukové období - zvuková podoba jazyka, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - fonetické znaky, základní výslovnostní návyky - grafická podoba jazyka, vztah mezi tištěnou a psanou podobou slov - pořadí písmen azbuky, funkce jotovaných písmen Slovní zásoba - rodina a její členové - domácí zvířata - škola, třída - roční období, měsíce, dny - číslovky - další slovní zásoba k daným tématům
Psaní - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět	

Ruský jazyk	7. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
MedV/1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
MedV/2 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	
MV/1 - kulturní difference	
VMEGS/1 - Evropa a svět nás zajímá	
OSV/SR/1 - poznávání lidí	
OSV/SR/3 - komunikace	
MV/1 - kulturní difference	
MV/2 - lidské vztahy - komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin	

Ruský jazyk	8. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - rozumí základním pokynům učitele - rozvíjí úroveň správné ruské výslovnosti - používá správnou ruskou intonaci - vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky - odhadne význam neznámých slov - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	- domov - rodina - škola - volný čas, kalendářní rok (svátky, měsíce, dny v týdnu, hodiny) - určování času - jídlo, nápoje, potraviny (Umiš vařit?) - v obchodě za nákupy - den za dnem
MLUVENÍ - má osvojeny základní výslovnostní návyky a správný přízvuk - reaguje na poslech s porozuměním – pohádky, písničky - pochopí a porozumí informaci obsaženou v poslechu - interpretuje obsah poslechu - v jednoduché konverzaci žádá o běžné informace a sám je poskytuje - adekvátně reaguje ve formálních a neformálních situacích - umí konverzovat - správně používá přítomný a minulý čas při vyprávění na zadané téma - umí tvořit otázky v přítomném a minulém čase - hovoří na téma: domov, škola, volný čas, kalendářní rok (svátky, měsíce, dny v týdnu, hodiny)	Slovní zásoba - prázdniny a činnosti - měsíce v roce - roční období - činnosti na jaře, v létě, na podzim, v zimě - volnočasové aktivity - dny v týdnu, denní doba, činnosti - kolik je hodin - jídla a nápoje, potraviny - stravovací návyky - barvy - oblečení a obuv - názvy obchodů a zboží Gramatické struktury - věta jednoduchá i souvětí - pořádek slov a větný rámec - tvorba otázky a záporu - základní vztahy existenciální, prostorové, časové, kvalitativní, kvantitativní - Tvarosloví - podstatná jména (jednotné i množné číslo) - přídavná jména - zájmena číslovky - slovesa (časování) - příslovce - předložky - spojky
- pochopí význam nápisů a orientačních pokynů a porozumí jejich obsahu	

- využívá kontext a znalosti klíčových slov k odhadu významu neznámých slov	
- rozumí textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	
PSANÍ - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše několik vět o sobě - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur - vytvoří krátký text na téma související se životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy - písemně reaguje na krátké sdělení obsahující otázky - mluvnice – pochopí základní gramatické struktury a typy vět – krátké texty zaměřené na věcný obsah a formu užití jazyka	- jednoduchá sdělení o sobě, rodině kamarádech - popis činností v ročním období - vyprávění o volnočasových aktivitách - popis svého dne - popis stravovacích návyků - omluva a reakce na omluvu - blahopřání - práce se slovníkem - dotazník, životopis - práce s textem

Ruský jazyk	8. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MedV/1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
MedV/2 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		
MV/1 - kulturní diference		
VMEGS/1 - Evropa a svět nás zajímá		
OSV/SR/1 - poznávání lidí		
OSV/SR/3 - komunikace		
MV/1 - kulturní diference		
MV/2 - lidské vztahy – komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin		

Ruský jazyk	9. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
Čtení s porozuměním - zdokonaluje úroveň své četby, čte s porozuměním - dbá na správnou ruskou výslovnost a intonaci - vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky - pochopí a porozumí informaci obsažené v poslechu	- Komu jsme podobní? - Moje rodina - Profese - Jablko nepadá daleko od stromu - Volný čas - Tak kdy se konečně potkáme? - Seznámení (Inzeráty)
- zvuková a grafická podoba jazyka - základní výslovnostní návyky a správný přízvuk - poslech textu s porozuměním - interpretuje obsah poslechu - rozumí tématům: povolání, jídlo, oblékání, nákupy, obec, kalendářní rok, dopravní prostředky, příroda, počasí, reálie	- Texty k reáliím - Čtení s porozuměním - Doplnkové texty
Mluvení - vlastními slovy vyjádří podstatu textu - práce s krátkými texty typu zpráva, dotazník - osvojení slovní zásoby a její použití v tematických okruzích - vhodnou formou zjišťuje informace týkající se každodenního života - navazuje jednoduchou konverzaci, žádá o běžné informace a sám je poskytuje - časování sloves - hovoří na téma: povolání, jídlo, oblékání, nákupy, obec, kalendářní rok, dopravní prostředky, příroda, počasí, reálie	Slovní zásoba - -vzhled člověka - -vlastnosti člověka - -charakterové vlastnosti - -vyjádření podoby - lidské tělo - -rodina, členové rodiny a jejich údaje - -vlastnosti - -profese, práce - -volnočasové aktivity - -zájmy a koníčky - -dopravní prostředky - příroda - počasí
Psaní - pochopí význam nápisů a orientačních pokynů a porozumí jejich obsahu - využívá text a znalosti klíčových slov k odhadu významu neznámých slov - práce s krátkými texty, poděkování, prosba, dopis – osvojení slovní zásoby a její použití v tematických okruzích - interpretuje v přiměřeném rozsahu čtený text – vlastními slovy vyjadřuje požadovanou informaci z textu - napíše několik vět o sobě - vytvoří krátký text na téma související se životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy – písemně reaguje na krátké sdělení obsahující otázky – formulář - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět - krátké texty - práce se slovníkem	Gramatické struktury - časování sloves I. a II. typu - zvrtná slovesa - slovesa pohybu - příslovce - číslovky 10-100, 1000 - přídavná jména utvořená od podstatných jmen - časování sloves jíst a pít - zájmena osobní - ukazovací zájmena - pádové otázky ke skloňování podstatných jmen

- napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět	- Dopis - Dotazník - Anketa - E-mail kamarádovi - Životopis - Vyprávění o sobě, prázdninách, budoucnosti - Čím chci být - Moje zájmy a záliby. Co nerad dělám. - Inzerát k seznámení
--	--

Ruský jazyk	9. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MedV/1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
MedV/2 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		
MV/1 - kulturní difference		
VMEGS/1 - Evropa a svět nás zajímá		
OSV/SR/1 - poznávání lidí		
OSV/SR/3 - komunikace		
MV/1 - kulturní difference		
MV/2 - lidské vztahy – komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin		

4.1 Matematika a její aplikace

4.1.1 Matematika – charakteristika předmětu (1. stupeň)

Vzdělávací obsah

Matematika se vyučuje na prvním stupni jako samostatný předmět. Je rozdělena na první období (1. – 3. ročník) a druhé období (4. - 5. ročník).

Matematické učivo:

- pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě
- učí žáky vyjadřovat se pomocí čísel
- rozvíjí pozornost, vytrvalost, paměť, představivost, abstraktní myšlení, intelektuální schopnosti, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace, logický úsudek
- učí žáky svou práci kontrolovat, srovnávat

Vzdělávací oblast matematiky je tvořena čtyřmi tematickými okruhy:

čísla a početní operace – osvojení aritmetických operací ve třech složkách:

1. dovednost provádět operaci
2. algoritmické porozumění
3. významové porozumění

závislosti, vztahy a práce s daty – rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů

geometrie v rovině a prostoru – určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru, poznávání základních jednotek

nestandardní aplikační úlohy a problémy – uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti, mezipředmětové vztahy

Předmět Matematika je zařazen do oblasti **Matematika a její aplikace**. Matematika celého prvního období je vyučována hlavně v souvislosti s učivem prvouky, ale také s učivem českého jazyka (vymýšlení slovních úloh, vytváření otázek, vyjadřování se k činnosti). V matematickém vyučování se také ve velké míře uplatňují mezipředmětové vztahy s výukou výtvarné výchovy, pracovních činností i hudební výchovy.

Časové vymezení

Matematika je realizována v 1. - 5. ročníku

- 1. ročník 4 hodiny týdně
- 2. - 5. ročník 5 hodin týdně

Organizace práce

Výuka probíhá ve třídě nebo v počítačové učebně.

Formy a metody práce ve vyučování

Formy a metody práce v matematice odpovídají činnostnímu učení podle tvořivé školy.

Žáci podle potřeby a druhu učiva pracují s vhodnými, názornými pomůckami (kostky, kolečka, peníze, obrázky, počítadla, dopočítadla, číselné osy, 3D pomůcky). Žáci mohou pracovat samostatně nebo ve skupinách.

Matematika prof. Hejného

Matematika podle prof. Hejného má dvanáct základních principů: rozvoj osobnosti, skutečná motivace, reálná zkušenost, radost z matematiky, vlastní poznatek, budování schémat, práce v prostředích, prolínání různých témat, role učitele, práce s chybou, přiměřené výzvy a podpora spolupráce.

Hlavní zásady:

- **Hierarchie cílů:** Převaha výchovných cílů nad cíli poznatkovými. Porozumění je důležitější než dovednost.
- **Klima výuky:** Úspěch žáka učitel se žákem citově spoluprožívá. Žákovu chybu pak pomáhá bez emocí analyzovat a poučit se z ní. Chyba v nové koncepci není jev nežádoucí. Analýzy chyby se jeví jako nejúčinnější způsob nabývání znalostí.
- **Přiměřené možnosti pro každého**
- **Poznatek získaný vlastní úvahou je kvalitnější než poznatek převzatý:** Učitel vede žáky k samostatnému hledání řešení.
- **Komunikace:** Prvořadou rolí učitele je motivovat a organizovat činnosti v hodinách. Úloha badatele náleží žákům. Žáci diskutují mezi sebou, objevují mnoho podnětů, názorů a chybných představ, které pomáhají všem zúčastněným vytvořit si vlastní plnohodnotný, do již existující struktury znalostí dobře zapadající poznatek. Matematické i nematematické poznání probíhá v informačních kanálech mezi žáky.
- **Teoretická východiska pro novou koncepci:** Obsah učebnic vychází z teorie poznávacího procesu – teorie generického modelu. Podle ní proces poznávání začíná motivací. Dítě neví a chce vědět. Zajímá se, zkoumá, experimentuje. Žák poznává činností, především manipulacemi, řešením úloh a diskusí.

Dlouhodobé projekty týkající se matematiky:

- Matematická olympiáda
- Klokánek – matematická soutěž

Průřezová témata

Ve výuce matematiky jsou například integrována tato průřezová témata:

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Objevujeme Evropu a svět

Environmentální výchova

- Vztah člověka k prostředí

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k přesnému a stručnému vyjadřování pomocí matematického jazyka
- zdokonaluje grafický projev, rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení
- nabízí žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- zadává příklady z běžného života a tím motivuje k využití poznatků v praxi
- vede k práci s chybou jako pozitivním prvkem, vede žáky k hlubšímu zamyšlení nad použitým postupem
- vysvětluje, co se mají naučit
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- vede žáky k ověřování výsledků
- uplatňuje individuální přístup k žákovi

Kompetence k řešení problémů

- učitel učí žáky rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrolě, k systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti
- nabízí žákům provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbu správného postupu, vyhodnocování správnosti výsledků
- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků, podporuje jiné způsoby řešení problémů
- klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti
- vede žáky k plánování úkolů a postupů
- zařazuje metody, při kterých dochází k objevům, řešením a závěrům sami žáci, podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení

Kompetence komunikativní

- učí žáky přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka a symboliky
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu a umění prezentovat svůj postup řešení
- učí žáky naslouchat druhým, umět přijmout názor druhého
- učí žáky komunikovat ve skupině, navzájem se respektovat

Kompetence sociální a personální

- vede žáky k osvojení dovednosti spolupracovat, společně hledat řešení problému a přijímat zodpovědnost za práci v týmu a objektivně hodnotit přínos svůj i ostatních členů týmu
- učí pracovat v týmu
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence občanská

- vede žáky při zpracovávání informací ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení
- učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních
- rozvíjí u žáků ohleduplnost a takt, povzbuzuje je v práci odpovídajícím hodnocením

- učí vnímat složitosti světa

Kompetence pracovní

- vede žáky k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě
- učí využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- učí žáky vyhledávat a kombinovat informace z různých zdrojů, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů

Kompetence digitální

- vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek
- předkládá různé možné postupy řešení úloh
- ukazuje návaznost jednotlivých kroků vedoucích k řešení
- využívá známých her k pochopení a prohloubení znalostí
- zařazuje aktivity s nutným vyhledáváním informací
- využívá chytrých telefonů k řešení úloh s QR kódy

Matematika	1. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
Rozumí přirozenému číslu (v oboru do 20, nula, číslice 0, 1–9) v různých modelech sémantických i strukturálních Číslo jako počet i veličina Pojmy sudé a liché číslo	- nácvik tvarů číslic a numerace v oboru 1-20 v praktických činnostech - Počítání předmětů v daném souboru - Tvoření souborů s daným počtem prvků - Slovní úlohy na porovnávání - Využití online her na procvičení učiva
Má vhled do různých reprezentací malých čísel, porovnává čísla. Porovnání počtů a veličin Rozumí pojmům: rovnost, nerovnost (menší, větší – u počtu a veličin nejmenší a největší počet)	- zápis čísel a čtení čísel v desítkové soustavě 0-20, - porovnávání čísel na číselné ose a pomocí matematických symbolů – práce s čísly na číselné ose, - umí doplnit čísla na číselné ose - Doplnuje tabulky a posloupnosti čísel
Rozkládá přirozené číslo na několik sčítanců Rozumí komutativitě sčítání. Používá opakované sčítání a spravedlivě rozděluje	- sčítání a odčítání do 20 bez přechodu přes desítku, záměna sčítanců - rozklady čísel - seznámení s číslicí 0, početní operace s nulou - Počítá číselné řetězy - řešení slovních úloh bez zápisu – využití vztahů o “něco” více, o “něco” méně
Slovní popis jednoduché prostorové situace. Intuitivní představa tvarů: čtverec, trojúhelník, obdélník, čtyřúhelník, pětiúhelník, šestiúhelník, kruh, kružnice Intuitivní představa stran, vrcholů, středu čtverce, obdélníku, úsečky vazby čtverec-trojúhelník, čtverec-obdélník Intuitivní představ krychle, krychlové stavby Otočení v rovině i prostoru	geometrické útvary v rovině: kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník Orientace v prostoru – vpravo, vlevo, před, za, pod, nad, hned před, hned za, vedle, nahoře, dole Další pojmy menší, větší, stejný, nižší, vyšší, široký, úzký Čtvercová síť – orientace ve čtvercové síti Rozumí pojmům sloupec, řádek rozšiřující učivo – tělesa stavění staveb ze stavebnic, kostek - podle předlohy i bez předlohy

Matematika	1. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VDO/1,2 - výchova k samostatnosti, k sebekontrolě, smyslu pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost		
EV/4 - výchova k životnímu prostředí		

Matematika	2. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
Žák sčítá a odčítá i s přechodem přes 10, sčítá a odčítá v oboru do 100. Počítá po desítkách, po jedné v oboru do 100 Porovnává a zaokrouhluje Žák získává porozumění pro násobení jednomístným číslem v různých kontextech sémantických i strukturálních Rozumí slovům polovina, čtvrtina, osmina	- numerace 0–100 v praktických činnostech - počítání se stovkovou tabulkou - počítání s využitím názorných pomůcek - zařazení online procvičování na tabletech
Rozšiřuje počítání v číselném oboru do 100 Zapisuje a čte čísla v oboru do 100. Chápe rovnost a nerovnost i v různých sémantických kontextech (např. peníze)	- zápis čísel v desítkové soustavě 0-100 - porovnávání čísel na číselné ose a pomocí matematických symbolů
Násobí formou opakovaného sčítání. Dělí v oboru probraných násobílek. Dělí na části, dělí po částech. Umí řešit úlohy na násobení a dělení v oboru násobílek, umí tvořit analogické úlohy. Řeší a vytváří slovní úlohy se dvěma různými početními výkony. Rozumí kombinatorice. Řeší úlohy skrze interakci s moderními digitálními výukovými programy.	- sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku - využití obrázků – barevné počítání pomocí kódování - sčítání a odčítání do sta bez přechodu a s přechodem přes desítku - sčítání a odčítání dvojmístných čísel do 100 - zaokrouhlování na desítky - násobení a dělení čísla 1-5 - rozklady čísel - počítání se závorkami, početní řetězce - vlastnosti početních operací a jejich užití - řešení slovních úloh – společné tvoření zápisu – početní operace s 0 - interakce s moderními digitálními výukovými programy (Kahoot, Wardwall, matika.in) s využitím tabletů ve výuce - počítání s Pythagorovou tabulkou
Umí pracovat s krychlovými tělesy Orientuje se v 2D, ve čtverečkovém papíře a využívá jej. Získává zkušenosti se základními rovinnými útvary. Umí vytvořit síť krychle a komunikovat v metaforickém jazyce o vztahu krychle – její síť Poznává jednotky délky, objemu a hmotnosti (mm, cm, m, l, kg). Má intuitivní představu měření obsahu. Rýsuje přímku, úsečku, zdokonaluje intuitivní představu z předchozího ročníku	- geometrické útvary v rovině: čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník - jednoduchá tělesa: krychle, kvádr, koule, válec - osa souměrnosti, osově souměrné obrazce v rovině - měření a odhad délky v cm při praktických činnostech - seznámení s technikou rýsování přímky, úsečky, bod v rovině

Matematika	2. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VDO/1,2 - výchova k samostatnosti, k sebekontrolě, smyslu pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost		
EV/4 - výchova k životnímu prostředí		

Matematika	3. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
Žák sčítá a odčítá v oboru do 1000, rozumí vztahu rovnosti a nerovnosti v oboru do 1000 Sestavuje a řeší jednoduché rovnice, učí se užívat závorky Orientuje se v situacích s násobením i dělením	- numerace 0-1000 v praktických činnostech
Řeší úlohy na porovnávání trojčiferných čísel Zná dělitelnost čísla 2,5,10 Užívá číselnou osu, porovnává trojčiferná čísla pomocí číselné osy	- zápis čísel v desítkové soustavě 0-1000 - porovnávání čísel na číselné ose a pomocí matematických symbolů
Násobí deseti Násobí a dělí v oboru malé násobilky Buduje řešitelské strategie Má zkušenosti s jednoduchou permutací, variací, kombinací Zaokrouhluje několikacífná čísla Sestavuje slovní úlohy	- sčítání a odčítání dvojčiferných čísel do 100 bez přechodu i s přechodem - sčítání a odčítání do 1000 - písemné sčítání a odčítání - zaokrouhlování - násobení a dělení čísla 1-10 - násobení a dělení celými desítkami v oboru do 1000 - vlastnosti početních operací a jejich užití - početní operace s 0 - řešení slovních úloh, zápis slovních úloh a tvoření slovních úloh - sudé a liché číslo
Prohlubuje si znalosti o měření času, užívá ciferník	- jednotky času a jejich vlastnosti
Pracuje s daty, tabulkou, souborem dat, vytváří graf Pozná některé obecné jevy z kombinatoriky	- orientace v tabulce - tabulky sčítání, odčítání, násobení
Umí pracovat s krychlovými tělesy. Pozná trojúhelníky a čtyřúhelníky, kružnici, kvádr, hranol, jehlan, válec. Zná pojmy strana, hrana, vrchol, střed, úhlopříčka, přímka, polopřímka, osa souměrnosti, průsečík Umí narysovat rovinné útvary, používá čtverečkovaný papír	- kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník - mnohoúhelník - tělesa - osa souměrnosti, osově souměrné obrazce v rovině – měření a odhad délky úsečky, měření úsečky s přesností na cm a mm - rýsování úsečky, přímky, polopřímky a seznámení s technikou konstrukce kružnice

	- průsečík přímek - bod v rovině
--	---

Matematika	3. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VMEGS/2 - porovnávání lidnatosti evropských států, ...		

Matematika	4. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
Počítá (sčítá, odčítá, násobí, porovnává a zaokrouhluje) v číselném oboru do milionu. Dělí jednomístným a dvoumístným číslem (se zbytkem). Umí řešit vizualizované úlohy se zlomky. Propojuje písemné a paměťové počítání (i s použitím kalkulačky).	- přirozená čísla do 1 000 000 a operace s nimi (komutativnost, asociativnost) - rozvinutý zápis čísla - pamětné a písemné sčítání a odčítání v oboru do 1 000 000 - pamětné násobení a dělení do 1 000 000 - dělení se zbytkem - násobení typu 13×6, 24×6 - dělení typu $56:4$, $84:4$ - písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem - písemné dělení jednociferným dělitelem
Zaokrouhluje v oboru do 1 000 000.	- odhady výsledků - zaokrouhlování v daném oboru - seznamuje se se zlomky
Řeší slovní úlohy, používá k tomu i tabulky a grafy, sám si vytváří vhodné úlohy.	- řešení jednoduchých a složených slovních úloh s využitím známých operací - tvoření jednoduchých slovních úloh na dané operace
Pracuje s daty, eviduje, pracuje se složitější tabulkou Rozvíjí algoritmické myšlení. Rozumí pojům jako kombinatorika a pravděpodobnost. práce s daty v elektronické podobě	- měření teploty - sledování výšky a hmotnosti spolužáků - orientace v tabulce, v jízdním řádu - doplní údaje, které chybí v tabulce (v elektronické podobě) - využije tabulku pro uspořádání získaných dat
Rozšířená zkušenosti s dalšími tělesy a útvary, i v prostředí čtverečkovaného papíru. Umí sestavit 2D útvary – jednoduché konstrukce.	- nanášení úsečky na polopřímku - konstrukce trojúhelníků - konstrukce kružnice - konstrukce čtverce a obdélníka - osová souměrnost - tělesa
Získává zkušenosti s měřením v geometrii – grafický součet a rozdíl.	- grafický součet délky stran – obvod čtverce, obdélníka, trojúhelníku
Rozvoj představ o kolmosti, rovnoběžnosti, shodnosti, osově souměrnosti. Používá geometrický jazyk.	- konstrukce rovnoběžek, různoběžek a kolmic - přesné rýsování přímek procházejících danými body

Využívá znalostí učiva k vytváření logických úloh, využívá různé typové úlohy dle dostupných zdrojů.	- řešení logických úloh s využitím znalostí učiva - předkládá různá řešení a postupy nadstandardních úloh i s pomocí chytrého telefonu - magické čtverce, pyramidy - orientace v rovině, souřadnice
--	--

Matematika	4. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		

Matematika	5. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	- využití vlastností sčítání a násobení (použití závorek) - početní výkony s velkými čísly v oboru do 1 000 000 a nad 1 000 000 - dělení dvojčíslným dělitelem - písemné násobení trojčíslným činitelem – číselná osa
Umí řešit úlohy zaokrouhlování v daném oboru, využívá této dovednosti při dělení vícečíslným číslem	- zaokrouhlování v daném oboru - aplikace zaokrouhlování při dělení dvojčíslným činitelem – odhady
Umí řešit jednoduché úlohy také se zlomky, desetinnými čísly a procenty	- řešení jednoduchých a složených úloh s využitím známých operací - tvoření jednoduchých slovních úloh na dané operace
Provádí operace se zlomky se jmenovateli 2,3,4,5,10	- zápis čísla ve formě zlomku - určení části celku - porovnávání, sčítání a odčítání zlomku se stejným jmenovatelem
Rozumí číslu se dvěma desetinnými místy	- zápis a čtení desetinných čísel na číselné ose - znázornění desetinných čísel na číselné ose
Čte záporná čísla, zapisuje je na číselné ose	- porozumění významu znaku "-" u čísla (teploměr) - zápis a čtení celého záporného čísla - vyznačení záporného čísla na číselné ose
Zná souvislosti mezi jednotkami času a mírou úhlu Vytváří projekty orientované ke sběru dat Umí jednoduché příklady na kombinatoriku a pravděpodobnost Zapíše a utřídí získaná data (např. výsledky pozorování) s využitím digitálních technologií Rozhodne, která data jsou podstatná s ohledem na řešený problém Získá nebo dohledá chybějící data v doporučeném digitálním zdroji Využije pro uspořádání získaných dat tabulku, diagram, schéma Navrhne způsob grafického záznamu informací za pomoci digitálních technologií	- jednotky délky, hmotnosti a času - sestavení grafu, diagramu a tabulky závislosti - zaznamenání naměřených hodnot - souřadnice bodů - práce s doporučenými digitálními zdroji - třídění získaných nebo vyhledaných dat podle daných/zvolených kritérií - základy práce s daty v tabulkovém procesoru - objevování a experimentování s digitálními technologiemi při řešení matematických problémů

Posoudí, kdy mu digitální technologie napomohou při řešení úloh a problémů vycházejících z praktického života a využije je	
Umí řešit jednoduché výpočtové a konstrukční úlohy o trojúhelníku i některých dalších geometrických tvarech Zná pojmy jako výška, těžnice. Má představu o souřadnicích (využívá čtverečkovaný papír)	- konstrukce čtverce, obdélníka a trojúhelníka - trojúhelník pravoúhlý, rovnostranný, rovnoramenný – osově souměrné útvary – překládání, dokreslování podle osy souměrnosti - tělesa
graficky sčítá a odčítá, využívá znalostí o obvodu	- grafický součet stran libovolného mnohoúhelníku, jeho obvod - výpočet obvodu čtverce a obdélníku podle vzorce, aplikace ve slovních úlohách – jednotky délky a jejich převody
Využívá získaných znalostí při konstrukci obdélníka a čtverce	- aplikace rovnoběžek a kolmic při konstrukci obdélníka a čtverce
Řeší jednoduché úlohy s výpočty geometrických tvarů Využívá vzorečky pro výpočet obsahu a obvodu u známých geometrických tvarů a toto aplikuje ve slovních úlohách	- výpočet obsahu obdélníka a čtverce pomocí jednotkového čtverce i podle vzorce - jednotky obsahu a jejich převody - aplikace ve slovních úlohách
Využívá internetové programy – řeší hlavolamy, rozšiřuje učivo, řeší logické úlohy, které také sám vytváří	- zábavná matematika - řešení logických úloh s využitím znalostí učiva, hlavolamy, rébusy - magické čtverce, pyramidy, sudoku

Matematika	5. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		

4.1.2 Matematika - charakteristika předmětu (2. stupeň)

Vzdělávací obsah

Matematika se vyučuje jako samostatný předmět.

Vzdělávání v předmětu Matematika je zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích a její aplikace pro běžný život
- osvojení pojmů, matematických postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování
- podchycení a rozvíjení zájmu o předmět

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti a mezipředmětové vztahy

Předmět Matematika je zařazen do oblasti **Matematika a její aplikace** a je úzce spjat s ostatními předměty.

Fyzika - převody jednotek, rovnice.

Zeměpis - měřítko, výpočty, převody jednotek, grafy, diagramy.

Chemie - řešení rovnic, převody jednotek.

Dějepis - číselná osa, římské číslice, významní matematici.

Výtvarná výchova - osová a středová souměrnost.

Člověk a svět práce - pěstitelství, chovatelství.

Časové vymezení

Předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět

- v 6. a 9. ročníku 4 hodiny týdně
- v 7. a 8. ročníku 5 hodin týdně

Organizace práce

Výuka probíhá v kmenových třídách.

Kabinet je vybaven počítačem s tiskárnou, knihovnou s odbornou literaturou a matematickými pomůckami.

V případě možnosti efektivního využití žákovského výukového programu probíhá výuka v počítačové pracovně.

Formy a metody práce ve vyučování

Formy a metody práce ve vyučování jsou voleny podle charakteru probíraného učiva a očekávaných výstupů:

- frontální výuka je vždy spojována s problémovým vyučováním
- práce žáků ve skupinách - procvičování učiva, činnostní učení (např. práce s modely těles)

- výuka s využitím počítačových programů pro matematiku
- vyhledávání informací v literatuře (tabulky, sbírky úloh)
- práce s talentovými žáky - řešení matematické olympiády, Pythagoriády, Klokana

Průřezová témata

Ve výuce matematiky jsou integrována průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- Seberegulace a sebeorganizace - důraz je kladen na formování volných a charakterových rysů, rozvoj důslednosti, vytrvalosti, schopnosti sebekontroly
- Kreativita - vynalézavost, tvořivost

Výchova demokratického občana

- Občan, občanská společnost a stát - odpovědnost za své postoje a činy

Environmentální výchova

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí - stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek
- Vztah člověka k prostředí - ochrana životního prostředí

Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - využití informací z médií

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- osvojit základní matematické pojmy a vztahy postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytvářet zásoby matematických nástrojů (pojmu a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)

Kompetence k řešení problémů

- rozvíjet schopnost řešit problém s použitím osvojených poznatků
- naučit hledat různé varianty řešení problému
- umožnit žákům využívat při řešení problémů informace získané z různých zdrojů včetně internetu
- vést žáky k promýšlení postupů praktických úkolů
- klást důraz na využití znalostí matematiky při řešení problémů v praktickém životě
- zapojit nadané žáky do matematické olympiády a soutěží
- umožnit získání zkušeností s řešením složitějších problémových úkolů

Kompetence komutativní

- vést žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování a argumentaci
- zdůvodňovat matematické postupy
- komunikovat na odpovídající úrovni
- využívat správné terminologie a symboliky
- osvojovat schopnosti diskutovat o určitém problému

Kompetence sociální a personální

- vést žáky k osvojení dovednosti spolupracovat, společně hledat řešení problému a přijímat zodpovědnost za práci v týmu a objektivně hodnotit přínos svůj i ostatních členů týmu
- učit žáky věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly
- zadávat úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžadovat dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

- poznávat význam matematiky v hospodářství země i v běžném životě
- respektovat názor ostatních
- vést žáky brát ohled na druhé
- umožnit žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- zdokonalovat grafický projev
- vést žáky k ověřování výsledků
- požadovat dodržování dohodnuté kvality, termín

Kompetence digitální

- podporovat informatické myšlení a digitální gramotnost žáků
- vyhledávat, třídit a kriticky hodnotit informace
- připravit na rizika, která digitální technologie přináší

Matematika	6. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- čte a zapisuje desetinná čísla - zobrazuje desetinné číslo na číselné ose - porovnává, zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností - provádí početní operace s desetinnými čísly - převádí jednotky hmotnosti a délky	ČÍSLO A PROMĚNNÁ Desetinná čísla - pojem desetinné číslo, znázornění na číselné ose - porovnávání a zaokrouhlování desetinných čísel - početní operace s desetinnými čísly - převody jednotek - úlohy z praxe
- určí násobek a dělitel v množině přirozených čísel - používá znaky dělitelnosti - určí prvočíslo a číslo složené - rozloží číslo na součin prvočísel - určuje největšího společného dělitele a nejmenší společný násobek - určí čísla soudělná a nesoudělná modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v množině přirozených čísel	ČÍSLO A PROMĚNNÁ Dělitelnost přirozených čísel - násobek, dělitel - znaky dělitelnosti - prvočíslo, číslo složené - rozklad na součin prvočísel největší společný dělitel, nejmenší společný násobek čísla soudělná, nesoudělná číselné a logické řady
- charakterizuje a třídí rovinné útvary - určuje velikost úhlu měřením a narýsuje úhel dané velikosti - rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů - graficky přenesení úhel - graficky sčítá, odčítá, násobí a dělí úhly - určuje velikost úhlů výpočtem - pozná dvojice vedlejších a vrcholových úhlů - rozumí pojmu mnohoúhelník sestrojí pravidelný šestiúhelník a osmiúhelník	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - přímka, polopřímka, úsečka Úhel a jeho velikost - úhel a jeho značení - měření velikosti úhlů - druhy úhlů - přenášení úhlů - grafické sčítání, odčítání, násobení úhlů, osa úhlu - početní operace s velikostmi úhlů - úhly vedlejší a vrcholové - pojem mnohoúhelníky konstrukce pravidelného šestiúhelníku a osmiúhelníku
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově a středové souměrnosti - určí osově a středově souměrný útvar	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Osová a středová souměrnost - osově a středově souměrnost - osově a středově souměrné útvary

- pojmenuje, znázorní a správně užívá základní pojmy (strana, vrchol, vnitřní a vnější úhel) - určí a narýsuje různé druhy trojúhelníků a zná jejich vlastnosti) - sestrojí výšky, těžnice, střední příčky trojúhelníku - sestrojí kružnici opsanou a vepsanou	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Trojúhelník - pojem trojúhelník, vnitřní a vnější úhly - trojúhelníková nerovnost - druhy trojúhelníků - výšky, těžnice, střední příčky - konstrukce trojúhelníku - kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku
- užívá jednotky obsahu a převádí je - odhaduje a vypočítá obsah čtverce a obdélníku - využívá znalostí (obsah čtverce a obdélníku) při výpočtech obsahů složitějších obrazců	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Obsah čtverce a obdélníku - jednotky obsahu - obsah čtverce a obdélníku obsah složitějších obrazců
- určí a charakterizuje prostorová tělesa: kvádr, krychle - načrtne a sestrojí síť kvádru a krychle - načrtne a sestrojí obraz kvádru a krychle (v rovině) - odhaduje a vypočítá povrch kvádru a krychle - užívá jednotky objemu a vzájemně je převádí	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Povrch a objem kvádru a krychle - kvádr a krychle - síť kvádru a krychle - zobrazování těles - povrch kvádru a krychle - jednotky objemu - objem kvádru a krychle

Matematika	6. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSV/OR1 - řešení problémů		
OSV/MR/1 - řešení problémů		

Matematika	7. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- provádí početní operace v oboru racionálních čísel - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (zlomkem, desetinným číslem) - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	ČÍSLO A PROMĚNNÁ Racionální čísla - čtení a zápis zlomku - vztah mezi zlomky a desetinnými čísly - zobrazení na číselné ose - převrácený zlomek - smíšené číslo - početní operace - složený zlomek
- provádí početní operace v oboru racionálních čísel - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (zlomkem, desetinným číslem) - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	ČÍSLO A PROMĚNNÁ Celá čísla - čtení a zápis čísla - zobrazení na číselné ose - opačné číslo - absolutní hodnota - početní operace čísla kladná, záporná - záporná desetinná čísla
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem) - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Poměr. Přímá a nepřímá úměrnost - pojem poměr, převrácený poměr, postupný poměr - zvětšení a zmenšení v daném poměru - řešení modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem - rozdělení dané hodnoty v daném poměru - měřítko plánu a mapy, úměra, trojčlenka
- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	ZÁVISLOST, VZTAHY A PRÁCE S DATY - přímá a nepřímá úměrnost

- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	ČÍSLO A PROMĚNNÁ Procenta - pojem procento - základ, procentová část, počet procent - promile - jednoduché úrokování - příklady z praktického života
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků - sestrojí trojúhelník z daných prvků - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - načrtne a sestrojí rovinné útvary analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Shodnost geometrických útvarů - shodnost trojúhelníků - konstrukce trojúhelníků podle věty sss, sus, usu Rovnoběžníky - pojem rovnoběžník - vlastnosti rovnoběžníku - rozdělení rovnoběžníků - konstrukce rovnoběžníku - obvod a obsah rovnoběžníku - příklady z praktického života - obsah trojúhelníku Lichoběžník - pojem lichoběžníku - vlastnosti lichoběžníku - rozdělení lichoběžníků - konstrukce lichoběžníků - obvod a obsah lichoběžníku - příklady z praktického života
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - načrtne a sestrojí síť základních těles - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Povrch a objem hranolu - pojem hranolu - vlastnosti hranolu - rozdělení hranolů - povrch a objem hranolu - síť hranolu příklady z praktického života

Matematika	7. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSV/OR1 - řešení problémů		
OSV/MR/1 - zvládání učebních problémů		
OSV/SR/3 - rozbor řešení předloženého úkolu, práce v týmu, vedení dialogu		
OSV/OR/1 - studijní dovednosti		
OSV/OR/5 - schopnost řešení praktických problémů		
OSV/OR/2 - kontrola vlastní práce		
MedV/1 - média, zdroj dat a informací		

Matematika	8. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
rozumí pojmu druhá mocnina a odmocnina - určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky - užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech - užívá pojem reálné číslo	ČÍSLO A PROMĚNNÁ Druhá mocnina a odmocnina - pojem druhá mocnina a odmocnina - čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin - určení druhých mocnin a odmocnin - pojem reálné číslo
- rozliší odvěsny a přepony - odvozuje vzorce Pythagorovy věty - využívá poznatků při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku - využívá poznatky ve slovních úlohách	GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU Pythagorova věta - pojem odvěsna a přepona - Pythagorova věta - výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku užití Pythagorovy věty
- užívá ve výpočtech mocninu s přirozeným mocnitelem a druhou odmocninu	ČÍSLO A PROMĚNNÁ Mocniny a odmocniny - čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem - početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem a druhou odmocninou
- rozumí pojmu výraz - určuje hodnotu číselného výrazu - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - zapíše pomocí výrazu s proměnnou slovní text - určuje hodnotu výrazu s proměnnou provádí početní operace s výrazy rozkládá výraz na součin (vytýkáním, pomocí algebraických vzorců)	ČÍSLO A PROMĚNNÁ Výrazy - pojem výraz - číselný výraz a jeho hodnota - proměnná - mnohočleny - výrazy s proměnnou - úpravy výrazů s pomocí algebraických vzorců - rozklad výrazů na součin
- užívá a zapisuje vztah rovnosti - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav - matematizuje jednoduché reálné situace - řeší slovní úlohy pomocí lineárních rovnic, úvahou - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek, nalézá různá řešení	ČÍSLO A PROMĚNNÁ Lineární rovnice a nerovnice - rovnost - lineární rovnice - slovní úlohy
- určí vzájemnou polohu přímky a kružnice - určí vzájemnou polohu dvou kružnic - vypočítává obvod a obsah kruhu	Kruh, kružnice - vzájemná poloha přímky a kružnice - vzájemná poloha dvou kružnic - délka kružnice, obsah kruhu
- rozumí pojmu množiny bodů dané vlastnosti - využívá Thaletovy kružnice v konstrukčních úlohách	GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU Konstrukční úlohy - množiny bodů dané vlastnosti Thaletova kružnice, konstrukční úlohy

- charakterizuje válec - načrtne a sestrojí síť válce - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí - odhaduje a vypočítá objem a povrch válce	GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU Válec - pojem rotační válec - síť válce - povrch, objem válce
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Základy statistiky - diagramy, grafy, tabulky, četnost znaku, aritmetický průměr - základní charakteristiky statistického souboru

Matematika	8. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSV/OR/1 - studijní dovednosti, zvládání učebních problémů - slovní úlohy		
OSV/OR/5 - vyhledávání různých způsobů řešení		
OSV/MR/1 - zvládání učebních problémů		
MedV/1 - využití médií jako zdroj informací		

Matematika	9. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými řeší slovní úlohy pomocí soustav lineárních rovnic	ČÍSLO A PROMĚNNÁ Rovnice a jejich soustavy - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic
- vyznačí bod v pravouhlé soustavě souřadnic - chápe pojem funkce - rozlišuje lineární, kvadratickou funkci a nepřímou úměrnost - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Funkce - pravouhlá soustava souřadnic - pojem funkce - lineární, kvadratická funkce, nepřímá úměrnost - slovní úlohy řešené pomocí funkcí
- rozliší podobné útvary - užívá věty o podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Podobnost - věty o podobnosti trojúhelníků
- rozliší funkce tangens, sinus, kosinus - určí hodnoty funkcí pomocí tabulek a kalkulátoru řeší slovní úlohy pomocí goniometrických funkcí	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Goniometrické funkce - goniometrické funkce tangens, sinus, kosinus - hodnota funkcí tangens, sinus, kosinus
- charakterizuje jehlan, kužel, kouli - narýsuje síť a z ní těleso vymodeluje - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - řeší úlohy na prostorovou představivost analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Tělesa - jehlan, rotační kužel, koule - síť těles - objem a povrch těles

Matematika	9. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSV/OR1 - řešení problémů		
OSV/OR5 - vyhledávání různých způsobů řešení		
MEV/1 - využití medií		

4.2 Informatika

4.2.1 Informatika – charakteristika předmětu (1. stupeň)

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Vzdělávací obsah

Informatika se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku. V 1. - 3. ročníku žáci potřebné kompetence získávají v rámci ostatních vyučovacích předmětů.

Učivo informatiky směřuje k:

- k poznání úlohy informací
- porozumění práci s informací
- využívání moderních informačních technologií: vhodný software, didaktické programy, ovládání počítače
- schopnosti ověřování informací z více zdrojů a jejich porovnávání, vytváření si vlastního názoru
- schopnosti popsat reálnou situaci
- dovednosti prezentovat data
- rozvoji informatického myšlení
- schopnosti zformulovat a pojmenovat své požadavky
- využití ICT k efektivnosti vlastního učení

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti, mezipředmětové vztahy

Informatika je samostatný předmět a je začleněna do vzdělávací oblasti Informatika. V tomto předmětu se ve velké míře mohou uplatnit mezipředmětové vztahy téměř všech vyučovacích předmětů, hlavně formou didaktických programů, kde žák může okamžitě zjistit úspěšnost své práce a je tak velmi přijatelnou formou ohodnocen. Žáci mohou využívat práci na PC k přípravě referátů, k domácí přípravě, k prohlubování znalostí v daných oblastech, a to na základě vlastní zvědavosti a lehké dostupnosti informací pomocí internetu.

Časové vymezení

Informatika se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku po 1 hodiny týdně.

Organizace práce

Výuka probíhá na počítačích či notebookech s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, nebo tablety s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.

Formy a metody práce ve vyučování

- individuální a skupinová práce
- vyhledávání informací na internetu
- použití videí
- problémová výuka
- badatelské aktivity
- komunikace pomocí elektronické pošty
- využívání získaných dat a informací a jejich aplikace v ostatních předmětech
- procvičování učiva pomocí didaktických programů
- soutěže, kvízy a hry v rámci legálního softwaru na PC
- výuka orientována činnostně
- žák objevuje, experimentuje, diskutuje, ověřuje své hypotézy, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání

Dlouhodobé projekty:

- Literární a výtvarné soutěže (např. O poklad strýce Juráše v rámci spolupráce s Městskou knihovnou v Rožnově p. R.)

Průřezová témata a jejich tematické okruhy

Jsou realizována především při práci s internetem a textovém a grafickém procesoru a při prezentaci prací.

Mediální výchova

- Fungování a vliv médií ve společnosti
- Stavba mediálního sdělení
- Tvorba mediálního sdělení
- Práce v realizačním týmu

Multikulturní výchova

- Multikulturalita – vzájemné vztahy mezi různými etniky a národy
- Lidské vztahy – spolupráce, tolerance

Environmentální výchova

Vztah člověka k prostředí

- zjišťování aktuálních informací z oblasti životního prostředí
- hledání řešení ekologických problémů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá – získávání informací o světě, Evropě a událostech ovlivňujících současnost a budoucnost.

Umění věcně se vyjádřit a správně předat získané informace mající vztah k Evropě a světu kolem nás.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k:

- dovednosti práci s výpočetní technikou a jejímu využití v praktickém životě
- schopnosti efektivně pracovat
- estetickému cítění
- využití nalezených informací při praktických úkolech
- citu pro selekci důležitosti informací

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k:

- samostatnému rozhodování a hledání správného řešení porovnáváním poznatků získaných při práci s PC
- aplikaci znalostí k vyřešení zadaných úkolů

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky k:

- efektivní prezentaci jejich prací
- k využití získaných vědomostí při každodenní komunikaci mezi žáky, ale i mezi rodinou a školou (zasílání úkolů, konzultace pracovních postupů apod.)
- prohlubování a využití jazykových schopností při práci na zahraničních serverech

Kompetence občanské

Učitel vede žáky k:

- dodržování a utváření mravních hodnot a postojů při prezentaci a uveřejňování svých prací

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky k:

- seznámení se s právy a povinnostmi občanů v oblasti autorských práv a problematiky legálního softwaru
- upevňování vzájemné důvěry a pomoci při práci ve skupinách
- schopnosti zhodnotit práci svou i ostatních (důvěra a takt)

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k:

- utvářet vědomí cílevědomosti, důslednosti a upevňování dovedností
- využití poznatků při dalším osobnostním růstu
- získávání poznatků pro dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s PC

Kompetence digitální

Učitel vede žáky k:

- schopnosti ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- využívání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb při učení, i v běžném životě
- dovednosti rozhodovat, které technologie či řešení pro daný problém využít
- využívání digitálních technologií pro usnadnění či zefektivnění své práce
- pochopení významu digitálních technologií pro společnost
- seznámení se s novými digitálními technologiemi

Informatika	4. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- Žákyně/žák: - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky - dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením	- Digitální zařízení - Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace - Ovládání myši - Kreslení čar, vybarvování - Používání ovladačů - Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) - Kreslení bitmapových obrázků - Psaní slov na klávesnici - Editace textu - Ukládání práce do souboru - Otevírání souborů - Přehrávání zvuku - Příkazy a program
- Žákyně/žák: - uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci - propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	- Využití digitálních technologií v různých oborech - Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele - Počítačová data, práce se soubory - Propojení technologií, internet - Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš - Technické problémy a přístupy k jejich řešení
- Žákyně/žák: - sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text - zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	- Piktogramy, emodži - Kód - Přenos na dálku, šifra - Pixel, rastr, rozlišení - Tvary, skládání obrazce

Informatika	5. ročník
ŠVP – výstupy	Učivo
Žákyně/žák: - pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplní posloupnost prvků - umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu
Žákyně/žák: - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - vytvoří a použije nový blok - upraví program pro obdobný problém	- Příkazy a jejich spojování - Opakování příkazů - Pohyb a razítkování - Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy - Vlastní bloky a jejich vytváření - Kombinace procedur
Žákyně/žák: nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky - určí, jak spolu prvky souvisí	Systém, struktura, prvky, vztahy
Žákyně/žák: • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj • vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit • cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	Kreslení čar Pevný počet opakování Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu Náhodné hodnoty Čtení programů Programovací projekt
Žákyně/žák: • pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • pomocí obrázku znázorní jev • pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Graf, hledání cesty Schémata, obrázkové modely Model
Žákyně/žák: - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav - v programu najde a opraví chyby - používá události ke spuštění činnosti postav - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - upraví program pro obdobný problém - ovládá více postav pomocí zpráv	Ovládání pohybu postav Násobné postavy a souběžné reakce Modifikace programu Animace střídáním obrázků Spouštění pomocí událostí Vysílání zpráv mezi postavami Čtení programů Programovací projekt

Informatika	5. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VDO/2 - SW pirátství		
MedV/1 - kritický přístup k informacím, ověřování zdrojů		
EV/4 - zjišťování informací z oblasti životního prostředí		
MedV/5 - vliv médií na každodenní život		
VMEGS/1 - vyhledávání a komunikace informací o světě		
MV/2 - komunikace s lidmi z různých kultur		
MV/4 - vztahy mezi etniky		
OSV/SR/3 - pravidla komunikace		
MedV/6 - tvorba mediálního sdělení		
MedV/7 - práce v týmu		
VMEGS/1 - tvorba vlastních textů		
OSV/OR/5 - pružnost nápadů, kreativita, originalita při vlastní tvorbě		

4.2.2 Informatika - charakteristika předmětu (2. stupeň)

Vzdělávací obsah

Informatika se vyučuje jako samostatný předmět.

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti, mezipředmětové vztahy

Informatika je jediným předmětem vzdělávací oblasti **Informační a komunikační technologie**.

Výuka informatiky je ale spjata s předměty fyzika, anglický jazyk, pracovní činnosti, matematika, výtvarná výchova aj.

Fyzika - elektrotechnika a elektronika.

Anglický jazyk - odborné názvy z oblasti ICT.

Praktické činnosti - elektrotechnika a elektronika, využití počítačů ve výrobních provozech.

Matematika - matematické vzorce pro výpočty v tabulkovém procesoru.

Český jazyk - pravopis při psaní textů v textovém editoru a v programu psaní všemi deseti.

Výtvarná výchova - návrhy při práci s grafickým programem.

Časové vymezení

Informatika se vyučuje na celém druhém stupni.

Organizace práce

Výuka probíhá na počítačích či notebookech s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice, pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Formy a metody práce ve vyučování

frontální výuka s názornými pomůckami, využití dataprojektoru

týmová práce (složitější úkoly)

projekty

využití výukového softwaru a her

diskuze

samostatné vyhledávání informací

individuální práce s žákem

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání - cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity

Výchova demokratického občana

- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Propojení tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa. Tyto informace mají především usnadňovat orientaci v nabídce vzdělávacích a pracovních příležitostí, rozvíjení zájmů a navazování kontaktů.

Multikulturní výchova

- Propojení multikulturní výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména získávat, vyhodnocovat a sdílet informace jako východisko pro přemýšlení o naléhavých tématech a způsobech jejich řešení.

Environmentální výchova

- Propojení Environmentální výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům aktivně získávat a sdílet zásadní informace týkající se naléhavých otázek životního prostředí. To umožňuje jednak hlouběji poznávat a vyhodnocovat závažnost ekologických problémů, jednak zvyšovat zájem žáků, aby modelovali a prezentovali varianty jejich řešení, komunikovali o nich, a vyhodnocovat jejich možné dopady na úrovni lokální a globální.

Mediální výchova

- Propojení Mediální výchovy s digitálními technologiemi zdůrazňuje témata a činnosti týkající se mediální komunikace, bezpečnosti komunikace a minimalizace rizik, potřebnosti rozlišovat mezi soukromou a veřejnou komunikací a vnímat naléhavost neustálého kritického vyhodnocování informací a mediálních sdělení. Pro plnohodnotné zapojení žáků do mediální komunikace je třeba vytvářet příležitosti a podmínky k tvorbě mediální produkce a k vědomému využívání různých výrazových prostředků a tvořivých realizačních postupů.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitelé za pomoci úkolů vedou žáky k samostatnému objevování možností využití digitálních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že učitel povolí žákům využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou.

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává žákům úlohy a projekty k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s digitálními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta – žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- učitel žáky učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie — některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci učitel žáky učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.).

Kompetence sociální a personální

- při práci vede učitel žáky ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- učitel přizve žáky k hodnocení prací – žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný.

Kompetence občanské

- učitel žáky seznamuje s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci učitelem vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami..

Kompetence pracovní

- učitele vede žáky k dodržování bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- učitel povolí žákům, aby mohli využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst.

Kompetence digitální

- učitel učí žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- učitel učí žáka získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- učitel nechá žáka využívat digitální technologie, aby si žák usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- učitel učí žáka chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Informatika	6. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
<i>Digitální technologie</i> • pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží • pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí • edituje digitální text, vytvoří obrázek • přehraje zvuk či video • uloží svoji práci do souboru, otevře soubor, pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj	<i>Ovládání digitálního zařízení</i> • Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace • Ovládání myši • Kreslení čar, vybarvování • Používání ovladačů • Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom)učivo • Editace textu • Ukládání práce do souboru • Otevírání souborů • Přehrávání zvuku
<i>Algoritmizace a programování</i> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy, řízení pohybu • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • vytvoří a použije nový blok • upraví program pro obdobný problém	<i>Algoritmizace</i> • Příkazy a jejich spojování • Opakování příkazů • Vlastní bloky a jejich vytváření • Kombinace procedur učivo • Ovládání pohybu postav • Násobné postavy a souběžné reakce • Modifikace programu • Animace střídáním obrázků • Čtení programů • Programovací projekt
<i>Data, informace a modelování</i> • předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text • pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • pomocí obrázku znázorní jev • rozpozná zakódované informace kolem sebe • zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady • zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer • zakóduje v obrázku barvy více způsoby • zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů • zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu ke kódování, využívá i binární čísla	<i>Kódování a šifrování dat a informací</i> • Piktogramy, emodži • Kód • Graf, hledání cesty • Schémata, obrázkové modely • Model • Přenos informací, standardizované kódy • Znakové sady • Přenos dat, symetrická šifra • Identifikace barev, barevný model • Vektorová grafika • Zjednodušení zápisu, kontrolní součet • Binární kód, logické A a NEBO
<i>Informační systémy</i> • pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech • doplní posloupnost prvků • umístí data správně do tabulky • nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky	<i>Práce s daty a informační systémy</i> • Data, druhy dat • Doplnění tabulky a datových řad • Kritéria kontroly dat • Řazení dat v tabulce • Vizualizace dat v grafu

• určí, jak spolu prvky souvisí • najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) • odpoví na otázky na základě dat v tabulce • popíše pravidla uspořádání v existující tabulce • doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy • navrhne tabulku pro záznam dat • propojí data z více tabulek či grafů • popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují • pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	• Systém, struktura, prvky, vztahy • Data v grafu a tabulce • Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce • Kontrola hodnot v tabulce • Filtrování, řazení a třídění dat • Porovnání dat v tabulce a grafu • Řešení problémů s daty • Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace
<i>Algoritmizace a programování</i> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní	<i>Programování – opakování a vlastní bloky</i> • Vytvoření programu • Opakování <i>Podprogramy</i>

Informatika	6. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSV/OR 5 – kreativita		
OSV/MR 1 – řešení problémů		
MedV 6 – znalost používání vhodných prostředků pro tvorbu textového mediálního sdělení		

Informatika	7. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
<i>Algoritmizace a programování</i> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	<i>Programování – podmínky, postavy a události</i> • Opakování s podmínkou • Události, vstupy • Objekty a komunikace mezi nimi
<i>Data, informace a modelování</i> • vysvětlí známé modely jevů, situací, činností • v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku • pomocí ohodnocených grafů řeší problémy • pomocí orientovaných grafů řeší problémy • vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	<i>Modelování pomocí grafů a schémat</i> • Standardizovaná schémata a modely • Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu • Orientované grafy, automaty • Modely, paralelní činnost
<i>Algoritmizace a programování</i> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • používá souřadnice pro programování postav • používá parametry v blocích, ve vlastních blocích • diskutuje různé programy pro řešení problému	<i>Programování – větvení, parametry a proměnné</i> • Větvení programu, rozhodování • Grafický výstup, souřadnice • Podprogramy s parametry • Proměnné
<i>Digitální technologie</i> • nainstaluje a odinstaluje aplikaci • uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory • vybere vhodný formát pro uložení dat • vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě • porovná různé metody zabezpečení účtů • spravuje sdílení souborů • pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy • zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	<i>Počítače</i> • Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému • Správa souborů, struktura složek • Instalace aplikací • Domácí a školní počítačová síť • Fungování a služby internetu • Princip e-mailu • Metody zabezpečení přístupu k datům • Role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) • Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)

Informatika	7. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSV/OR – kreativita, cvičení soustředění		
OSV/MR 1 – řešení problémů		
OSV /MR 2 – stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení		
OSV/SR 3 – pravidla komunikace		
VDO 4 – svoboda slova		
MV 1 – kritický přístup k informacím, ověřování zdrojů		
VMEGS 2 – vyhledávání informací o světě		
MV 4 – komunikace s lidmi z různých kultur		
MedV 1, 2 – bezpečná komunikace		

Informatika	8. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
<i>Algoritmizace a programování</i> • podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota • upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol • vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost • přečte program pro robota a najde v něm případné chyby • ovládá výstupní zařízení a senzory robota • vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota	<i>Programování robotické stavebnice</i> • Sestavení a oživení robota • Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním • Používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) • Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) • Čtení programu • Projekt Můj robot
<i>Informační systémy</i> • vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat • nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	Hromadné zpracování dat • Relativní a absolutní adresy buněk • Použití vzorců u různých typů dat • Funkce s číselnými vstupy • Funkce s textovými vstupy • Vkládání záznamu do databázové tabulky • Řazení dat v tabulce • Filtrování dat v tabulce • Zpracování výstupů z velkých souborů dat

Informatika	8. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSV/OR 5 – kreativita a kooperace		

Informatika	9. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
<i>Algoritmizace a programování</i> • řeší problémy sestavením algoritmu • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní • řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	<i>Programovací projekty</i> • Programovací projekt a plán jeho realizace • Popsání problému • Testování, odladění, odstranění chyb • Pohyb v souřadnicích • Ovládání myši, posílání zpráv • Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu • Nástroje zvuku, úpravy seznamu • Import a editace kostýmů, podmínky • Návrh postupu, klonování. • Animace kostýmů postav, události • Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné • Výrazy s proměnnou • Tvorba hry s ovládáním, více seznamů • Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy
<i>Digitální technologie</i> • pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí • vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením • diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich • na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat • popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní • na schématickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti • vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu • diskutuje o cílech a metodách hackerů • vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat • diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	<i>Digitální technologie</i> • Hardware a software • Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí • Operační systémy: funkce, typy, typické využití • Komprese a formáty souborů • Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) • Sítě • Typy, služby a význam počítačových sítí • Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa • Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud • Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL • Princip cloudové aplikace (např. e mail, e-shop, streamování) • Bezpečnost • Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy • Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat • Digitální identita • Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat • Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies

<i>Projektová výuka, samostatná/skupinová práce</i> - prokázání tvůrčího přístupu žáků k řešení problémů	<i>Závěrečné projekty</i> - vytváření digitálních modelů jevů, webové stránky, aplikace v chytré domácnosti a další
---	--

Informatika	9. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSV/OR 3 – výchova k samostatnosti a odpovědnosti za vlastní svěřené prostředky		
MedV 1, 3 – kritický přístup k informacím, ověřování zdrojů, stavba sdělení		
VDO 2 – SW pirátství		
VMEGS 2 – internet jako nástroj, který žáky učí uvažovat v evropských a globálních souvislostech		
OSV/OR 5 – tvořivost		
OSV/SR 3 - pravidla komunikace		
VDO 3 – prezentace, diskuse a argumentace		

4.3 Člověk a jeho svět

4.3.1 Prvouka – charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah

Prvouka se vyučuje jako samostatný předmět.

Učivo prvouky směřuje k:

- k utváření prvotního uceleného obrazu světa
- porozumění světu kolem sebe
- vnímání základních vztahů ve společnosti
- poznávání sebe a nejbližšího okolí
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem a problémům
- chápání vztahu minulost, současnost a budoucnost
- pozorování a pojmenování věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí
- vnímání krásy lidských výtvorů i přírodních jevů a krás

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti, mezipředmětové vztahy

Prvouka spolu s přírodovědou a vlastivědou je začleněna do vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**. Vzdělávací obsah je členěn do 5 tematických okruhů:

Místo, kde žijeme – důraz na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků.

Lidé kolem nás – upevňování základního vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi.

Lidé a čas – orientace v dějích a čase.

Rozmanitost přírody – poznávání Země jako planety Sluneční soustavy, poznávání zákonitostí a proměnlivosti živé a neživé přírody.

Člověk a jeho zdraví – základní poučení o zdraví a nemocech člověka, zdravotní prevenci a první pomoci, o bezpečném a správném chování v různých životních a mimořádných situacích. Poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé myslící bytosti.

Při vyučování prvouky se mohou v dostatečné míře uplatnit mezipředmětové vztahy ve výuce českého jazyka a literatury, matematiky, výtvarné výchovy. Je zde mnoho příležitostí pro zařazení projektů a využití činnostního učení.

Časové vymezení

Prvouka se vyučuje v 1. a 2. ročníku 2 hodiny týdně, ve 3. ročníku 3 hodiny týdně.

Organizace práce

Výuka probíhá v kmenové třídě s interaktivní tabulí a dataprojektorem. Představy o živé a neživé přírodě a ověřování teoretických znalostí mohou žáci naplňovat při vycházkách do okolí školy, další zajímavé a poučné informace jsou jim poskytovány formou besed v Městské knihovně v Rožnově p.

R. a Střediskem volného času v R. p. R. Děti jsou vedeny také k udržování čistého a estetického prostředí, třídí plasty a papír do košů umístěných ve třídách.

Formy a metody práce ve vyučování

- činnostní učení
- diskuze, besedy
- dlouhodobé i krátkodobé pokusy a pozorování
- individuální i skupinová práce
- projekty
- vycházky
- myšlenkové mapy
- referáty
- soutěže třídní i v rámci celého prvního stupně
- výstavky ve třídě i na chodbách školy

Dlouhodobé projekty, které jsou zařazeny do výuky prvouky:

- Výchova ke zdravému životnímu stylu
- Den Země
- Den stromů
- Celoroční sběr papíru
- Vánoční jarmark

Průřezová témata a jejich tematické okruhy

Do výuky prvouky jsou integrována tato témata:

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání a sebepoznávání
- Řešení problémů
- Poznávání lidí a mezilidské vztahy

Environmentální výchova

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Vztah člověka k prostředí
 - o citlivý přístup k přírodě a životnímu prostředí
 - o láska k okolní krajině, obci, domovu a vlasti

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát

Multikulturní výchova

- Lidské vztahy
- Princip sociálního smíru a solidarity

Mediální výchova

- Kritické čtení
- Stavba mediálního sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti

Výchova k myšlení evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede k orientaci ve světě informací
- k poznávání podstaty zdraví a příčin nemocí
- k upevňování návyků pro preventivní chování
- k samostatné a tvořivé práci s odbornou literaturou a internetem
- k rozpoznání podstatného a méně podstatného
- pomáhá žákům třídit informace
- vede děti k většímu zájmu o probírané téma,
- povzbuzuje k činnostnímu učení a objevování

Kompetence k řešení problému

- učitel vede k porovnávání různých názorů a ověřování jejich správnosti
- k možnosti ověřit si zkušenosti praktickou činností
- k samostatnému rozhodování ať už individuálnímu nebo při práci ve skupině

Kompetence komunikativní

- učitel nabízí metody vedoucí k rozšíření slovní zásoby
- vede k samostatnému projevu a zdravě sebevědomému vystupování
- při komunikaci, diskuzích klade důraz na asertivní jednání
- nabádá k osvojení si tlumočení vlastních myšlenek, pokud možno vlastními slovy
- vede žáky, aby ponechávali prostor k vyjádření druhého, ale také k odhodlání obhájit své vlastní názory
- nabízí příležitost využívat informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky k odpovědnosti vůči kolektivu, odpovědnosti za vlastní zdraví a bezpečnost
- k úctě a kladnému vztahu k rodičům a ostatním lidem
- k utváření vztahu k přírodě a okolnímu světu
- podporuje inkluzi – volí takovou formu práce, aby pojímala různorodý kolektiv tříd

Kompetence občanské

- učitel předává mravní a hodnotové postoje k okolnímu světu
- vede k odpovědnému vztahu ke svému okolí
- vede k uvědomění si neopakovatelnosti výtvorů přírody i úctě k výtvorům člověka
- podporuje základní ekologické souvislosti

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k utváření pracovních návyků
- ke vzájemné pomoci a spolupráci
- k poznání svých schopností
- k hospodaření s přírodními zdroji a majetkem

Kompetence digitální

- vede k porovnávání, třídění, uspořádání informací, k rozlišení podstatných faktů
- učí spolupráci ve skupinové práci při vytváření vlastních prezentací

- nabízí různé zdroje informací
- předkládá pravdivá i nepravdivá fakta, učí žáky rozlišovat mezi nimi, hledat rozpor
- ukazuje, jak si usnadnit práci, zároveň zkvalitnit její výsledky
- podporuje rozvoj informatického myšlení a digitální kompetencí dětí
- využívá videa a krátké filmy k osvojení a upevnění učiva

Prvounka	1. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- Pojmenuje své město - Orientuje se v budově školy a ve třídě. - Se zapojuje do kolektivu třídy. - Zná základní pravidla chování ve vyučování, o přestávce. - Orientuje se podle rozvrhu hodin. - Umí rozlišit povinnost a zábavu. - Pojmenuje zaměstnance školy a rozliší, na koho se obrátí v případě určité potřeby. - Dokáže bezpečně přejít silnici v nejbližším okolí školy a bydliště. - Seznámí se s pojmy: dopravní značky, semafor, přechod pro chodce, dopravní prostředky.	- domov a škola, cesta do školy, okolí školy - riziková místa a situace - seznámí se s plánem města na interaktivní tabuli - Programování robotů BEEboot v digi učebně – pojmy dopředu, dozadu, vpravo, vlevo.
- Rozlišuje blízké příbuzenské a mezigenerační vztahy v rodině, role jednotlivých členů v rodině, vnímá postavení v rodině - Chápe potřebu vzájemné pomoci a důvěry mezi členy rodiny.	- rodina, člověk, členové rodiny, příbuzenské vztahy, život a funkce rodiny, chování lidí, soužití lidí a kamarádské vztahy ve třídě, pravidla slušného chování
- Seznámí se s pojmy: rok, roční období, měsíce v roce, kalendář. - Uplatňuje názvy dnů při orientaci v blízké minulosti a budoucnosti (včera, dnes, zítra). - Pojmenuje dny v týdnu. - Rozlišuje den a noc. - Popisuje části dne. - Poznává celou hodinu. - Seznámí se s lidovými zvyky a tradicemi, státními svátky a významnými dny v roce (Vánoce, Velikonoce).	- orientace v čase, určování času, denní režim, roční období – využití digi – technologií – chytré hodinky, mobil - lidové zvyky a tradice - pomocí inter. tabule: ukázka historických fotografií našeho města
- Pozoruje, popisuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v daném ročním období (jaro, léto, podzim, zima). - Sleduje chování některých živočichů. - Poznává přírodniny podle nápadných a určujících znaků (stromy a jejich plody, živočichové a jejich mláďata).	- roční období a změny v přírodě - rostliny a živočichové v okolí školy - volně žijící živočichové - listnaté a jehličnaté stromy - ovoce a zelenina
	- stavba lidského těla

- Uplatňuje základní znalosti o lidském těle v oblasti osobní hygieny, výživy. - Seznamuje se s důsledky nevhodného stravování a hygieny. - Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby žák neohrožoval své zdraví ani zdraví jiných lidí. - Chápe nutnost znát své jméno a základní údaje o sobě pro nenadálé události. - Orientuje se v silničním provozu a dopravních situacích v okolí školy, umí vyhodnotit nebezpečná místa při cestě do školy a podle toho se zachovat. - Rozlišuje základní dopravní prostředky a rozumí významu signalizace na semaforech pro chodce a pro řidiče. - Zná a dokáže použít čísla IZS.	- osobní hygiena, správná výživa, pitný režim - péče o zdraví, zdravý životní styl - nemoci a úrazy - bezpečná cesta do školy - dopravní značky - IZS
- Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci. - Odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná. - Je schopen v případě potřeby požádat o pomoc pro sebe i pro jiné. - Ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	- rodina a cizí lidé – sexuální výchova: chování při setkání s neznámými jedinci krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání) linky bezpečí, způsoby komunikace s operátory tísňových linek – elementárně
- Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	- bezpečnost při školních akcích - telefonní čísla tísňových linek – využití chytrých hodinek, mob. telefonů - chování člověka za mimořádných událostí
- Uplatňuje základní zásady společenského chování (pozdrav, přivítání se se známými osobami, představení se osobě, se kterou se setkává poprvé, rozloučení se). - Verbálně formuluje jednoduchým způsobem své myšlenky. - Učí se naslouchat druhým lidem. - Zapojí se do diskuse, posiluje dobrou komunikaci a vztahy ve třídě. - Učí se účinně spolupracovat ve třídě.	komunikace při vytváření výchovného kolektivu: - představení se - vytvoření základních komunikačních pravidel – zdvořilost - verbální komunikace v mezilidských vztazích - pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva - schopnost spolupráce - základní pravidla spolupráce ve třídě

Prvouka	1. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
EV/2 - citlivý přístup k přírodě a životnímu prostředí		
VDO/1 - atmosféra a demokratické vztahy ve škole		
MKV/2 - význam kvality mezilidských vztahů pro rozvoj osobnosti každého jedince		
OSV/SR/2 - rozvoj schopnosti poznávání a sebepoznávání		
OSV/SR/1 - vzájemné poznávání se ve třídě		
EV/1 - les, pole		
OSV/OR/1 - poznávání a sebepoznávání		
OSV/OR/2 - moje tělo, co o sobě vím		

Prvouka	2. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- Se orientuje v okolí svého bydliště a v okolí školy, zná orientační body v okolí školy. - Popíše a zvládne cestu do školy. - Začlení své město do Zlínského kraje. - Odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná.	- domov a škola - cesta do školy - okolí školy - riziková místa a situace - místní krajina a její okolí
- Porovná snímky školy a okolí školy z různých časových období. - Sleduje a popíše změny v budově vlastní školy. - Pozoruje a popisuje důležité stavby ve městě.	- místní krajina - okolí města - důležité stavby ve městě - orientace na mapě, plánu – využití interaktivní tabule
- Uvědomuje si vztahy v rodině. - Pojmenuje nejbližší příbuzenské vztahy - Dovede vykonávat drobné domácí práce a uvědomuje si jejich důležitost v rámci prací v rodině. - Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti a o práci lidí.	- rodina, člověk, členové rodiny - chování lidí - soužití lidí - kamarádské vztahy ve třídě - domácí pomocníci – elektrospotřebiče, počítač, telefon, tablet, ...
- Zná zaměstnání svých rodičů i další zaměstnání. - Pojmenuje běžná povolání. - Seznámí se s netradičním povoláním.	- - povolání, práce a odpočinek – využití IT při různých povoláních
- Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. - Orientuje se v čase – kalendářní a školní rok, dny, týdny, hodiny, minuty. - Určuje a využívá jednotlivé časové údaje při řešení situací v běžném životě. - Dokáže dodržovat denní režim, dokáže si najít čas na práci a odpočinek. - Uvědomuje si rozdíl ve způsobu života lidí v minulosti a v současnosti.	- denní režim - roční období - měsíce v roce, dny v týdnu - určování času (práce s ciferníkem, digitální hodiny)
- Si vybaví a pozná nejznámější památky, památníky v okolí svého bydliště. - Vysvětlí, k čemu města slouží a jak se současná města utvářela.	- regionální památky – vycházka - využití interaktivní tabule pro seznámení se s historickými obrazy našeho města

- Vypráví o slavení narozenin ve své rodině. - Vlastními slovy vyjádří, proč lidé slaví. - Odliší svátky rodinné a svátky důležité pro širší společnost. - Uvede zpaměti datum svého narození. - Vypráví o tom, jak se slaví svátky (Vánoce, Velikonoce). - Vyjmenuje a vysvětlí několik zvyků.	- lidové zvyky a tradice - život v rodině - státní svátky – seznámení - využití interaktivní tabule k tématům Vánoce, Velikonoce.
- Vyjmenuje základní rysy změny ročního období. - Vysvětlí změny, které se se změnou ročního období odehrávají.	- - roční období a změny v přírodě
- Uvede příklady plodin jednotlivých ročních období. - Popíše části těla vybraných živočichů a rostlin. - Popíše odlišné strategie pro přežití různých živočichů. - Dokáže zakreslit pozorované stopy živočichů. - Rozliší a porovná chování živočichů a rostlin v závislosti na ročním období. - Se aktivně podílí na ochraně přírody a třídění odpadu.	- rostliny a živočichové v regionu - ohleduplné chování k přírodě - ochrana životního prostředí - třídění odpadu
- Dodržuje základní hygienické návyky - o orientuje se v režimu dne (čas práce a čas - o odpočinku). - Zná základní části lidského těla a polohu základních orgánů v těle. - Upevňuje si základní postupy v preventivní péči o zdraví a tělo. - Rozlišuje nemoc a úraz. - Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných situacích. - Důsledně dbá o svou bezpečnost v silničním provozu. - Dokáže přivolat pomoc v případě nebezpečí a snaží se zachovat klid. - Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své ani ostatních.	- člověk: osobní hygiena, správná výživa, pitný režim, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy - péče o zdraví, prevence nemocí a úrazů - nemoc a úraz, první pomoc při drobných poraněních - předcházení úrazům - bezpečné chování na hřišti, ve škole i doma - krizové situace: vhodná a nevhodná místa pro hru - přecházení křižovatk - dopravní značky - bezpečná cesta do školy - chůze ve skupině

- Odmítá komunikaci s neznámými lidmi, která je mu podezřelá a nepříjemná. - Se chová obezřetně při setkání s neznámými jedinci. - Je chopen v případě potřeby požádat o pomoc pro sebe i pro jiné. - Ovládá způsoby komunikace s operátory. - Zná důležitá telefonní čísla.	- rodina a cizí lidé - sexuální výchova: osobní, intimní a duševní hygiena - šikana, týrání a sexuální zneužívání - linky bezpečí, důležitá telefonní čísla, ovládání chytrých telefonů - správný způsob volání na tísňové linky
- Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech a školních akcích. - Seznámí se s pravidly první pomoci. - Zná a dokáže použít čísla IZS.	- bezpečnost při školních akcích - nebezpečí úrazů v jednotlivých ročních obdobích - chování člověka za mimořádných událostí – čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku - IZS
- Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí. - Na příkladech porovnává minulost a současnost. - Projevuje pozornost a laskavost vůči ostatním lidem. - Podílí se na vytváření pravidel spolupráce.	- pozitivní hodnocení sebe a druhých - projevování pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání - účinnost pochvaly a správná reakce na ni - radost ze společné činnosti a výsledku, pravidla spolupráce - ochota dělit se, povzbuzení, vyjádření soucitu, přátelství
- Dodržuje základní pravidla společenského chování. - Projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům.	- Vzájemný respekt a tolerance mezi spolužáky

Prvouka	2. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VDO/1 - demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole		
MV/2 – chování k ostatním lidem, tolerance, spolupráce i v rámci rodiny, uplatňování zásad slušného chování		
VDO/2 - odpovědnost za své chování a činy, základní práva a principy soužití lidí		
OSV/SR/1 - chování lidí		
OSV/OR/1 - cvičení smyslového vnímání		
OSV/OR/2 – sebepoznání, moje tělo, co o sobě vím, vztahy k druhým lidem		
EV/1 - ekosystémy: les, pole, louky, rybník		
EV/2 - přírodní zdroje, suroviny, výrobky, základní podmínky života		
EV/3 - ekologický přístup k životnímu prostředí, využití a třídění odpadu		

Prvouka	3. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- Sestaví jednoduchý plán nejbližšího okolí. - Pozná rozdíl mezi plánem a mapou. - Zná hlavní světové strany.	- orientace v plánu okolí školy a města - Rožnov jako součást ČR - ČR – naše vlast - domov - orientace v přírodě (světové strany)
- Popíše krajinu v nejbližším okolí obce. - Uvede charakteristiku jednotlivých typů krajin. - Přiřadí krajinu vlastního regionu k určitému typu. - Práce s mapou – ukáže na mapě nížiny a vysočiny	- Rožnovsko a jeho okolí - přírodní a uměle vytvořené toky - práce s mapou ČR
- Uvede příklady přátelského chování v daných situacích. - Vysvětlí, co bývá často příčinou konfliktů mezi kamarády. - Analyzuje běžný konflikt mezi dětmi a navrhne jeho možná řešení.	- příbuzenské vztahy a soužití lidí - chování lidí - moje rodina
- Zdůvodní potřebu počítání času - Pozná hodiny na ciferníku.	- orientace v čase - určení času (práce s ciferníky)
- Vysvětlí význam hmotných památek pro poznávání minulosti. - Pozná nejznámější památky v okolí svého bydliště. - Vyhledá a seznámí se se slavnými rodáky v obci a jejím okolí.	- regionální památky - slavní rodáci
- Popíše jednotlivé etapy lidského života. - Uvede příklady zvyků spojené s důležitými svátky v roce. - Vyhledá rozdíly mezi životem v minulosti a životem nyní. - Pojmenuje běžná i netradiční povolání. - Plánuje využití volného času.	- průběh lidského života, život člověka od narození - tradice a zvyky - život lidí dříve a nyní - práce a volný čas

- Vysvětlí, proč rostliny kvetou, a uvede příklady rozmnožování rostlin. - Uvede příklady kulturních rostlin a vysvětlí jejich užitek pro člověka. - Vysvětlí význam květu, semene a plodu pro rostliny a živočichy. - Popíše rozdíl mezi jednoletými a vytrvalými rostlinami a uvede příklad. - Vyjmenuje podmínky pro život rostlin a živočichů. - Seznámí se s koloběhem vody v přírodě. - Zná a aplikuje ohleduplné chování v přírodě. - Aktivně se podílí na ochraně přírody a třídění odpadu.	- Neživé přírodniny: - vzduch - voda a koloběh vody v přírodě - půda a její vlastnosti - Živé přírodniny: - rostliny, houby, živočichové - ohleduplné chování k přírodě - ochrana životního prostředí - třídění odpadu
- Uvede doklady přítomnosti vzduchu kolem nás. - Přečte a porovná záznam teplot/pojmenuje teploměry. - Vyjmenuje nejdůležitější složky vzduchu/význam pro člověka. - Vyjmenuje jednotky, značky a měřidla k veličinám – délka, hmotnost, objem. - látky a jejich vlastnosti – měření veličin s využitím digitálních technologií (např. digitální lupy) - plánování a záznam jednoduchých pokusů	- praktické poznávání vlastností vody, vzduchu, půdy - měření hmotnosti, objemu, teploty - změří čas, vzdálenost a teplotu s využitím digitálních technologií - naplánuje pokus, s využitím digitálních technologií jej provede - zaznamená výsledky pokusu s využitím digitálních technologií
- Zná důležité části našeho těla - Určí jednotlivé složky stravy a charakterizuje jejich vliv na zdraví člověka. - Vysvětlí zásady zdravé výživy. - Seznámí se se správnou životosprávou jako prevencí proti nemocem. - Dodržuje pravidla bezpečného chování na hřišti, ve škole i doma. - Dokáže řešit jednoduché dopravní situace z pozice chodce a cyklisty. - péče o zdraví – pravidla při práci s digitálními technologiemi	- životní potřeby člověka - růst a vývoj člověka - stavba těla, základní funkce a projevy - péče o svoje zdraví: zdravý životní styl, správná výživa, pitný režim - osobní a duševní hygiena - drobné úrazy a poranění, první pomoc - prevence nemoci a úrazů - bezpečné chování na hřišti, ve škole i doma - pravidla chůze na chodníku, na silnici - dopravní značky - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) - bezpečné přecházení křižovatky - podílí se na vytvoření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s počítačem, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod. a pravidla dodržuje

- Na příkladech rozliší situace, které vyvolávají stres. - Uvede chování, které stresu předchází nebo jej eliminuje. - V modelové situaci odmítne nabízené experimentování s návykovými látkami nebo s jiným rizikovým chováním. - Vysvětlí a v modelové situaci předvede postup přivolání pomoci v případě požáru a jiné nehody.	- člověk a soužití s ostatními - důležitá telefonní čísla - šikana, týrání, sexuální zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích - linky bezpečí - návykové látky a zdraví: hrací automaty a počítače, závislost - nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech a školních akcích. - Seznámí se s pravidly první pomoci. - V modelové situaci je schopen reagovat na mimořádné události (varovné signály, evakuace). - Zná a dokáže použít čísla IZS.	- bezpečnost při školních akcích - chování člověka za mimořádných událostí - telefonní čísla tísňových linek - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená, postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) - IZS
- Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí. - Projevuje pozornost a laskavost vůči ostatním lidem. - Podílí se na vytváření pravidel spolupráce. - Dodržuje základní pravidla společenského chování. - Projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům. - Zapojuje se do diskuse. - Projevuje své pocity, vlastní názory.	- pozitivní hodnocení druhých - projevování pozornosti a laskavosti - pravidla spolupráce - rozlišení, vyjádření a usměrňování základních citů – pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu - kreativita a iniciativa - řešení problémů a úkolů - přijetí vlastního a společného rozhodnutí - práce ve skupinách

Prvouka	3. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VDO/1 - vztahy ve škole, hodnoty a principy v každodenním životě školy		
VMEGS/1 - naši sousedé v Evropě		
OSV/SR/1 - poznávání lidí		
MV/5 - solidarita, sociální smír		
OSV/SR/2 - vztahy mezi lidmi		
OSV/MR/2 - hodnoty, postoje, etika		
VDO/2 - principy soužití, odpovědnost za své činy		
EV/2 - voda, ovzduší, půda a jejich čistota		
EV/1 – ekosystémy		
MedV/5 - vliv médií na utváření názoru		
EV/3+4 - odpady a příroda		

4.3.2 Přírodověda – charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah

Přírodověda se vyučuje jako samostatný předmět.

Přírodovědné učivo směřuje k:

vnímání krásy života člověka, přírody a techniky
poznávání rozmanitosti živé a neživé přírody
uvědomění si základních podmínek života na Zemi
rozvíjení vztahu k přírodě a k životnímu prostředí
získávání základního poučení o člověku, o lidském životě a lidském těle
osvojení hygienických návyků, prevenci proti úrazům a nemocem i bezpečnému chování
orientaci v různých životních situacích (Ochrana člověka za mimořádných událostí)

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti, mezipředmětové vztahy

Přírodověda je spolu s prvoukou a vlastivědou začleněna do vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**. Při přírodovědném vyučování se ve velké míře uplatňují mezipředmětové vztahy s výukou českého jazyka, matematiky, výtvarné i hudební výchovy, projektové hodiny.

K přírodovědě se váže celá řada článků s čítanek. Také matematické pracovní sešity (např. od příkladů ke hvězdám) prolínají s přírodovědným učivem. Projektové hodiny a výtvarné zpracování přímo navazují a prohlubují činnostním vyučováním přírodovědné učivo.

Časové vymezení

Přírodověda se vyučuje ve 4. a 5. ročníku po dvou hodinách týdně.

Organizace práce

Výuka probíhá v kmenové a ve vedlejší třídě, která je vybavena videem a televizí. Na vycházkách a na cvičeních v přírodě si žáci vytváří konkrétní představy o živé a neživé přírodě. Dále využíváme možnosti navštívit školní knihovnu, Městskou knihovnu v Rožnově p. R. a ekocentrum Radhošť, kde chodíme na výukové programy. V 5. ročníku navštěvujeme Hvězdárnu ve Valašském Meziříčí. Využíváme přednášek Poradny pro ženy a dívky.

Formy a metody práce ve vyučování

činnostní učení
skupinové práce
diskuze
přednášky (Poradna pro ženy a dívky)
problémové vyučování
projektové hodiny
žakovské pokusy a pozorování
individuální práce se žákem

vyhledávání informací v encyklopediích a na internetu
referáty, zajímavosti
výukové programy v ekocentru
přírodovědné vycházky, exkurze (hvězdárna)
výstavy
využívání školních sbírek
myšlenkové mapy
portfolia
sledování videozáznamů
hádky, křížovky, testy, kvízy, hry

Dlouhodobé projekty týkající se přírodovědy:

Zdravotnická soutěž
Výchova ke zdravému životnímu stylu
Týden Země
Týden stromů
Celoroční sběr PET lahví
Jarmarky

Průřezová témata a jejich tematické okruhy

Ve výuce přírodovědy jsou například integrována tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Rozvoj schopností poznávání
Sebepoznání a sebepojetí
Psychohygiena
Mezilidské vztahy
Komunikace
Kooperace
Řešení problémů

Multikulturní výchova

Lidské vztahy

Environmentální výchova

Ekosystémy
Základní podmínky života
Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova

Tvorba mediálního sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- dbá na čtení s porozuměním
- umožňuje žákům používat encyklopedie a odbornou literaturu
- učí žáky orientovat se ve světě informací
- zařazuje moderní vyučovací metody
- upřednostňuje činnostní učení
- učí žáky učit se

Kompetence k řešení problémů

- zařazuje metody, při kterých dochází k objevům, řešením a závěrům žáci sami
- zadává dlouhodobé úkoly, projekty
- učí žáky vyhledávat si informace vhodné k řešení problémů
- podporuje vzájemnou komunikaci při řešení problémů
- zařazuje do výuky soutěže, hádanky, kvízy, hry
- pracuje s portfoliem

Kompetence komunikativní

- navozuje atmosféru bezpečné a přátelské komunikace
- učí žáky vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy
- vede žáky k používání správné terminologie
- využívá i jiných komunikačních prostředků (televize, videa, počítač)
- zdokonaluje žáky v komunikačních dovednostech při prezentaci prací a projektů

Kompetence sociální a personální

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují, vzájemně si pomáhají, podporují se a povzbuzují
- učí žáky respektovat názor druhých
- podporuje soudržnost třídního kolektivu
- podílí se na tvorbě pravidel při skupinové práci

Kompetence občanské

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- odsuzuje negativní jevy ve škole i mimo ni
- vytváří ohleduplný vztah k přírodě
- podporuje sebedůvěru dětí
- učí žáky poskytnout 1. pomoc, chránit si své zdraví, bezpečně se chovat za mimořádných situací

Kompetence pracovní

- utvářet pracovní návyky v samostatné i týmové činnosti
- vést žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- vyžadovat dokončení započaté práce v dohodnuté kvalitě a stanoveném čase
- umožňovat žákům manipulovat a experimentovat (činnostní učení)
- dovednost práce s portfoliem
- vést žáky k šetrnosti

Kompetence digitální

- učí žáky vyhledat na internetu, mobilu doplňující informace k učivu

- vede k uspořádání informací, analyzování
- motivuje žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací
- zadává práci ve dvojicích a ve skupinách, kde žáci pracují s digitálními prostředky
- využívá videa, prezentace k motivaci a vyvození učiva, k upevnění a opakování učiva
- podporuje samostatné vstupy žáků, prezentace a referáty žáků k učivu
- umožňuje žákům vyhledávání informací na internetu, na mobilu
- vede žáky ke zdravému používání online technologií

Přírodověda	4. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- uvědomí si znaky živé a neživé přírody - zařazuje rostliny, houby a živočichy do známých skupin - vysvětlí pojem rostlina kulturní, jednoletá, vytrvalá, léčivá, planá, jedovatá, hospodářská - rozezná základní druhy obilí - dokáže pozorovat živé organismy, popisovat jejich vzhled, vlastnosti - vysvětlí rostlinná patra - prakticky rozezná části kvetoucích rostlin - uvědomí si rozdíl mezi horninou a nerostem - popíše složení žuly - seznámí se s energetickými zdroji - pochopí význam půdy - seznámí se se základními veličinami, měřidly a jejich jednotkami, s různými druhy měřidel - prakticky měří délku, hmotnost, teplotu a čas - sestavuje tabulky i digitálně - objevuje rozdílné vlastnosti látek	Příroda živá a neživá: Živá příroda: - houby - rostliny – živočichové Neživá příroda: - minerály a horniny - vlastnosti látek - Využije digitální technologie k vyhledání informací o vybraném organismu
- sleduje přizpůsobení organismů prostředí - chápe střídání ročních období - pracuje s časovými údaji, využívá je k chápání vztahů mezi ději a jevy - orientuje se v čase (kalendáře, roční období, režim dne)	- přírodní společenstva v různých ročních obdobích - při terénní výuce pracuje s využitím digitálních technologií - pracuje i podle video návodu
- charakterizuje a zkoumá některá společenstva - pojmenovává běžně se vyskytující živočichy a rostliny ve společenstvech	- ekosystémy les, pole, louka, park, okolí lidských
- využívá atlasy, encyklopedie, odbornou literaturu - uvede příklady, jak lze přírodu chránit - ve svém nejbližším okolí se k přírodě chová šetrně - správně likviduje odpady - sestaví si pravidla mladého ochránce přírody - shrne pravidla správného houbaření - seznámí se s významem půdy, vod a lesů - pomáhá volně žijícím živočichům v zimě (krmení ptáků a zvěře) - vysvětlí, jak se máme chovat ke svým domácím zvířatům	- obydlí, rybník, potok a řeka – práce s atlasy a encyklopedií a internetem
- založí jednoduchý pokus s klíčením rostlin	Člověk v přírodě: - ochrana přírody, pomoc živočichům Den Země

- účelně se chová v modelových situacích simulujících mimořádné události - vhodně reaguje na pokyny dospělých	Klíčení rostlin
- charakterizuje a zkoumá některá společenstva - pojmenovává běžně se vyskytující živočichy a rostliny ve společenstvech	Rozmanitost přírody - rizika v přírodě spojená s ročními obdobími, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi
- dodržuje školní řád, vnitřní řád školy, režim ve školní jídelně, pravidla soužití mezi chlapci a dívkami - diskutuje o právech a povinnostech dětí – týrání, šikana, možné zneužívání - zjistí tel. číslo linky důvěry, krizového centra - vyjádří ze své zkušenosti vztahy mezi lidmi, vztahy v rodině - dodržuje pravidla slušného chování lidí, v rodině a ve škole - zvládá vlastní emocionalitu, sebepoznání a sebepojetí - předchází konfliktům, rizikovým situacím	Člověk a jeho zdraví - turistika - pohyb v přírodě - osobní bezpečí - režim dne, správná výživa, pitný režim - nebezpečí spojené s počítačovými hrami a hracími automaty, závislost - pravidla při práci s digitálními technologiemi - brutalita a jiné formy násilí v médiích - odmítání návykových látek - odmítne rizikovou komunikaci v digitálním světě - stres, šikana, týrání, sexuální zneužívání - linka bezpečí - zdravý životní styl
- účelně se chová v modelových situacích simulujících mimořádné události - zná varovné signály, a co má dělat při evakuaci, požáru - je si vědom nutnosti kázně a dodržování pokynů v případě obecného ohrožení (požár, únik jedovatých látek)	- chování člověka za mimořádných událostí – přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - čísla tísňového volání
- vnímá dopravní situaci, umí ji vyhodnotit a vyvodit závěry - zvládá bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty - předchází rizikovým situacím v dopravě - chová se bezpečně v různém prostředí – škola, domov, internet, styk s cizími lidmi a řídí se jimi - vybaví si telefonní čísla tísňového volání, přivolá pomoc v případě ohrožení života - ošetří drobná poranění - rozpozná život ohrožující zranění infekční nemoci (očkování, karanténa)	- postup v případě ohrožení - požáry - IZS - Kurz dopravní výchovy - předcházení rizikovým situacím v dopravě - bezpečné chování v silničním provozu - zásady 1. pomoci - praktická cvičení ošetření raněného

Přírodověda	4. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
EV/1 - ekosystémy a jejich význam (les, pole, vodní zdroje)		
OSV/OR/1 - dovednost pro učení, řešení problémů		
OSV/SR/4 - skupinová práce - organizování, vedení, komunikace, řešení konfliktů		
EV/2. - energie, ovzduší, přírodní zdroje, půda		
EV/3 - odpady, ochrana přírody, akce Den Země		
EV/4 - náš životní styl, lokální ekologické problémy		
OSV/MR/1 - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování, problémy v mezilidských vztazích		
OSV/SR/2 - péče o dobré vztahy, pomoc, vztahy v naší třídě		
MV/2 - základní morální normy, význam mezilidských vztahů		

Přírodověda	5. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
Žák: - při skupinové práci vyvodí nezbytné podmínky k životu - vysvětlí základní podmínky života - samostatně vyhledává organismy v atlasech, mapách a různé literatuře a v online prostředí - pochopí význam botanických a zoologických zahrad - pozná důležité horniny a nerosty - vysvětlí proces zvětrávání hornin - vybaví si využití některých nerostů, hornin, paliv - seznámí se s pojmy obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje - uvědomí si důsledky havárií při úniku ropy, znečištění ovzduší - životní podmínky pro život rostlin – záznam pozorování s využitím digitálních technologií	- rozmanitost přírodních podmínek a život v nich (příroda, krajina, podmínky života na Zemi, pozorování přírody, minerály, horniny, energetické suroviny, elektrická energie, obnovitelné a neobnovitelné zdroje a půda) - zaznamenaná výsledky pozorování s využitím digitálních technologií - využije digitální technologie k vyhledání informací o vybraném organismu
- rozumí pojmům – galaxie, sluneční soustava, souhvězdí, hvězda, družice - objasní postavení Slunce - získá elementární poznatky o Zemi, o Měsíci - vyhledává zajímavosti o vesmíru na internetu v chytrém mobilu, v knihách - vysvětlí střídání dne a noci, čtvero ročních období	- Země ve vesmíru - Slunce - Země - Měsíc - výzkum vesmíru
- uvědomí si rozmanitost druhů rostlin a živočichů v různých podnebných pásích a jejich přizpůsobení životním podmínkám - rozeznává pojmy počasí, podnebí, podnebné pásy - zařazuje některé živočichy mezi obratlovce a bezobratlé - rozlišuje výtrusné a semenné rostlin	- klimatická pásma (tropický, subtropický, mírný a polární) - třídění organismů - rozdělení živočichů a rostlin
- zhodnotí některé činnosti člověka v přírodě - uvědomuje si prospěšnost a škodlivost zásahů člověka do přírody a krajiny, následně na zdraví člověka	- Den Země - ochrana přírody

- uplatňuje některé zásady ochrany přírody v praxi - objasní pojem recyklace - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a pochopí rizika - prokáže schopnost v modelové situaci účinně se chránit - vytvoří fotky nebo video znázorňující činnost člověka v přírodě a předvede třídu online	
- reaguje vhodně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- rizika v přírodě spojená s ročními obdobími - mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi
- vyvodí společné a rozdílné znaky života s ostatními - živočichy - popisuje části lidského těla, důležité orgány a jejich funkci a projevy - využívá těchto poznatků k ochraně svého zdraví - seznamuje se se způsobem rozmnožování	- lidské tělo a jeho části - tělní soustavy
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života - péče o kojence a batole	- etapy lidského života - vývoj člověka před a po narození
- poznává, co škodí zdraví, dbá o správnou výživu - upevňuje si návyky a dovednosti podporující zdraví (péče o zuby, správné sezení, strava, pitný režim) - účelně si rozdělí čas na učení, práci a odpočinek	- zdravý životní styl, správná výživa a pitný režim - režim dne - pravidla při práci s digitálními technologiemi, osobní bezpečí, uvědomuje si rizika v online prostředí
- ohleduplně se chová k opačnému pohlaví - poznává pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou - právo říci „ne“ při pohlavním zneužívání - učí se o vztazích v rodině, mezi partnery, o etické stránce vztahů a sexuality - rozpozná život ohrožující zranění - zajistí lékařskou pomoc - seznamuje se s ochranou před infekcemi - v dramatizaci předvede rozdílnou péči o zdraví - uvědomuje si škodlivost kouření, alkoholu, drog, reklamy, gamblerství, asertivního chování, týrání, brutality	- člověk ve společenství - nemoci přenosné a nepřenosné - prevence nemocí a úrazů - sexuální výchova: základy lidské reprodukce, biologické psychické změny v dospívání, rodina a partnerství, šikana, týrání - vybírá informace, které o sobě může zveřejnit

- zná integrovaný záchranný systém - zvládá jednoduchou 1. pomoc - uplatňuje účelné způsoby chování člověka za mimořádných okolností - dodržuje základní pravidla silničního provozu jako chodec i cyklista	- chování člověka za mimořádných situací - evakuace školy - evakuační zavazadlo - čísla tísňového volání - bezpečné chování v rizikovém prostředí a v silničním provozu - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén, požáry) - označování nebezpečných látek - IZS
- seznámí se se vznikem, významem, využitím a ochranou půdy, pojmy kompost, humus - založí jednoduchý pokus složení půdy, plánuje, zdůvodňuje postup, vyhodnotí, vysvětlí výsledky	- pokusy: vzduch, voda, půda, solný roztok - provádí a zaznamenává pokusy i s využitím digitálních technologií - pracuje podle video návodu
- předvede v modelových situacích odmítání návykových látek - uvědomí si nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií - uvede, které údaje o sobě může zveřejnit a své tvrzení zdůvodní - vyhledá svou digitální stopu a porovná ji s jinou digitální stopou (např. známé osobnosti, spolužáka) - uvědomuje si, že zveřejněné informace lze jen obtížně odstranit	- návykové látky - hrací automaty a počítače, závislost - soužití lidí – komunikace v digitálním světě, digitální identita - osobní bezpečí – ochrana osobních údajů, digitální stopa

Přírodověda	5. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
EV/1 - deštný les, podnebné pásy	
EV/2 - základní podmínky života, ochrana biologických druhů	
OSV/SR/4 - dovednosti při skupinové práci během celého školního roku	
EV/2 - surovinové a energetické zdroje, ochrana ovzduší a vody	
OSV/MR/1 - řešení problému v ŽP	
OSV/SR/3 - řešení konfliktů, efektivní strategie, naslouchání	
OSV/OR/1 - dovednosti pro učení	
EV/4 - naše obec - odpady, životní styl, lokální ekologické problémy	
EV/3 - hospodaření s odpady, recyklace, ochrana přírody, změny v krajině, ekologické akce	
MedV/6 – tvorba mediálního sdělení	

4.3.3 Vlastivěda - charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah

Vlastivěda se vyučuje jako samostatný předmět.

Vlastivědné učivo směřuje k:

- získávání základního zeměpisného přehledu o ČR a Evropě
- osvojování nových pojmů v souvislosti s orientací na mapě
- seznamování s významnými etapami našich národních dějin
- zařazování hlavních událostí časově do staletí
- poznávání vývoje změn v životě lidí
- osvojování základních zeměpisných pojmů souvisejících s uspořádáním společnosti
- probouzení pěkného vztahu k bydlišti
- k upevnění správného vztahu mezi lidmi bez ohledu na barvu pleti, k tolerantnímu jednání na základě respektu
- vedení žáků k propojování místních historických, zeměpisných a kulturních informací
- k poznání charakteristiky určitého regionu
- k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- k samostatnému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti, mezipředmětové vztahy

Vlastivěda je spolu s prvoukou a přírodovědou začleněna do vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**.

Ve vlastivědě se uplatňují převážně mezipředmětové vztahy s výukou českého a anglického jazyka, výtvarné a hudební výchovy. K vlastivědě se váže celá řada článků v čítance. Učivo týkající se podnebí, půdy atd. propojujeme s přírodovědou.

Časové vymezení

Vlastivěda se vyučuje ve 4. ročníku 1 hodina týdně, v 5. ročníku 2 hodiny týdně.

Organizace práce

Výuka probíhá ve třídě, v počítačové pracovně, případně ve třídě s dataprojektorem. K prohloubení učiva využíváme i vycházek, výukových programů ve Valašském muzeu v přírodě, při výletech využíváme možností návštěv hradů, zámků a historických míst.

Formy a metody práce ve vyučování

Žáci podle potřeb pracují:

- ve skupinách

- s mapou
- vyhledávají informace v encyklopediích i na internetu
- vypracovávají referáty a zajímavosti
- zpracovávají poznatky z vycházek a výletů
- diskutují
- sami vytvářejí kvízy, hádanky, křížovky
- pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnost lidí
- hrají určené role
- řeší modelové situace

Průřezová témata a jejich tematické okruhy

Ve výuce vlastivědy jsou například integrována tato průřezová témata:

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola

Občan, občanská společnost a stát

Formy participace občanů v politickém životě

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá

Objevujeme Evropu a svět

Jsme Evropané

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vede k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, propojování a systematizaci
- vede k samostatnosti
- nabízí různé metody, způsoby a strategie učení
- upřednostňuje činnostní učení

Kompetence k řešení problémů

- ukazuje různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problémů
- podporuje vzájemnou komunikaci při řešení problémů
- zařazuje soutěže, hádanky, křížovky

Kompetence komunikativní

- vede ke správnému a logickému formulování myšlenek
- využívá i jiných komunikačních prostředků
- vede k argumentaci

Kompetence sociální a personální

- vede ke schopnosti pracovat ve dvojicích, skupinách při vyhledávání informací i zpracování závěrů v oblasti výstupů vlastivědného charakteru
- vytváří příležitosti k prezentaci textů a obrazových materiálů

Kompetence občanská

- vede k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní

- umožňuje hledat vlastní postup
- vede k plánování úkolů a postupů
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

Kompetence digitální

- nabízí různé zdroje informací
- vede k analyzování digitálních zdrojů a uspořádávání informací
- podporuje spolupráci při práci ve dvojicích a ve skupinách
- ukazuje, jak si zkvalitnit práci s pomocí digitálních prostředků
- využívá videa a krátké filmy k motivaci a vyvození učiva, k upevnění a opakování
- podporuje samostatné vstupy, prezentace a referáty žáků k výuce
- umožňuje žákům vyhledávání informací na internetu, na mobilu

Vlastivěda	4. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu - samostatně zpracuje vstupy, prezentace a referáty - vyhledává informací na internetu, na mobilu	- poloha ČR v Evropě, sousední státy - náš region jako součást ČR - povrch, vodstvo, půda a zemědělství - průmysl - Rožnov p. R. dříve a nyní jako součást Zlínského kraje
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky	- mapa a globus, jejich význam - druhy map - turistické značky - světové strany na mapě a v přírodě (směrová růžice) - vysočiny, nížiny na mapě
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	- územní rozdělení (kraje) - správa a samospráva - státní symboly ČR
- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci	- kamarádské vztahy ve třídě, ve škole - život v kolektivu – pravidla - využívání prvků neverbální komunikace - postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky - sebepoznání, sebehodnocení, sebezpřijetí, sebe prezentace, sebeovládání, podpora, sebeoceňování - prosociální chování (darování, ochota dělit se, povzbuzení, vyjádření soucitu, přátelství, respektování handicapu)
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou - obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu -	- obyvatelé ČR a národnostní menšiny - lidská práva a práva dítěte - práva povinnosti žáků školy - rizikové situace a chování - předcházení konfliktům
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - vyjadřuje rozdíl mezi pověstí a historickou skutečností	- orientace na časové přímce - historický sled událostí
- využívá knihoven, internetu, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti - rozeznává současné a minulé	- městská knihovna - historické památky města - Valašské muzeum v přírodě

- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik - nabízí různé zdroje informací i v digitální podobě	- pověsti - proměny způsobu života a bydlení, - předměty denní potřeby - průběh lidského života - pravěk a starověk - první národy na našem území - sleduje informace také online (video, prezentace)

Vlastivěda	4. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VDO/1 - demokratické vztahy ve škole		
VDO/2 - vztah ke jménu, vzájemná komunikace		
VDO/3 - komunální volby, VDO/4 - význam ústavy, OSV/OR/1 - řešení problémů		

Vlastivěda	5. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy - má základní znalosti o ČR a její zeměpisné poloze v Evropě	- žijeme v Evropě - Česká republika – kraje - hlavní město Praha - vznik ČR, poloha ČR, obyvatelstvo - vyhledává informace na mobilu, na internetu
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního - uvede regionální zvláštnosti přírody, hospodářství a kultury Zlínského kraje	- Zlínský kraj - využívá videa a krátké filmy k motivaci a vyvození učiva
- porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích - orientuje se na mapě - na mapě určí polohu sousedních států k ČR, najde hlavní města - umí pracovat ve dvojicích nebo ve skupině - seznámí se se základními údaji o sousedních státech ČR	- žijeme v Evropě – cestování, zajímavosti - sousední státy ČR - geografie Evropy
- vyjádří na základě vlastních zkušeností vztahy mezi lidmi, dodržuje pravidla, pro soužití ve škole mezi chlapci a dívkami, v rodině i ve městě - obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení při konkrétních činnostech	- život v kolektivu - pravidla soužití ve společnosti, akceptace druhého - umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých - iniciativa ve vztahu k jiným - hledání možnosti, jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky - asertivní chování
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou	- psaná a nepsaná pravidla soužití - schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, - pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání
- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy - odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácení peněz, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy	- vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; peníze - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky - tabulky i elektronicky

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	- časová přímka - významné události našich dějin
- využívá knihoven, internetu, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	- významné historické památky ČR
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	- proměny způsobu života a bydlení, - předměty denní potřeby - průběh lidského života - středověk - novověk - moderní dějiny

Vlastivěda	5. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VDO/2 - práva a povinnosti žáka		
VMEGS/3 - mezinárodní organizace, jejich pomoc při řešení problémů		
VMEGS/1 - život dětí v jiných zemích		
MV/3 - rovnost všech ras		
OSV/MR/1 - problémy v mezilidských vztazích		

4.4 Člověk a společnost

4.4.1 Dějepis - charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah

Dějepis přináší základní poznatky o minulosti. Jeho hlavním posláním je utváření historického vědomí jedince a předávání historické zkušenosti. Historie není jen uzavřenou minulostí, je východiskem pro kladení otázek, které objasňují příčiny mnohých společenských jevů současnosti. Důraz proto musí být kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů.

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti

Dějepis je spolu s předmětem Občanská výchova začleněn do vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**, která na druhém stupni ZŠ navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která je koncipována pro první stupeň základního vzdělávání, zejména pak na tematický okruh Lidé a čas. Vhodným způsobem rozvíjí, prohlubuje a rozšiřuje kompetence získané v tomto tematickém okruhu.

Časové vymezení

Dějepis je na naší škole vyučován ve všech ročnících druhého stupně. Týdenní časová dotace činí ve všech ročnících dvě vyučovací hodiny.

Organizace práce

Dějepis je vyučován ve třídách s klasickým vybavením. K pestrosti výuky přispívá dobře vybavený kabinet a výukové programy na PC. Vyučovací hodiny věnované regionu mohou být realizovány formou historické vycházky (Valašské muzeum v přírodě, kostel Všech svatých – národní kulturní památka), nebo exkurzemi s vhodným zaměřením.

Formy a metody práce ve vyučování

výklad přiměřený věku dětí
diskuse
společná tvorba osnovy zápisu
práce s textem
samostatné vyhledávání informací
kritické čtení
skupinová práce
práce s talentovanými žáky (Dějepisná olympiáda)
využití audiovizuální techniky
práce na PC
práce s historickou mapou
práce s historickým atlasem
historická vycházka, exkurze

Průřezová témata

Výukou předmětu Dějepis prolínají všechna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

vést žáky k práci s textem

ukazovat cestu, jak aktivně získávat vědomosti (návštěva knihovny, práce s internetem)

pracovat s chybou (na různých událostech z dějin ukazovat důsledky chybného řešení)

vysvětlovat smysl celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

učit žáky nebát se problému

vyhledávat a ukazovat různé možnosti řešení problémů

na modelových historických skutečnostech ukazovat různé varianty řešení i s jejich historickými důsledky

učit žáky vyvozovat z historických zkušeností, jak problémům předcházet

Kompetence komunikativní

klást důraz na kulturní úroveň komunikace

vést žáky k jasnému, stručnému, přehlednému sdělení myšlenek

odstraňovat strach z veřejného vystupování

obhajovat vlastní názory

diskutovat o problémech

Kompetence sociální a personální

učit žáky pracovat v týmech (práce na projektech)

upevňovat vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle

rozvíjet schopnost respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých

Kompetence občanské

vychovávat žáky jako svobodné občany, kteří znají svá práva a plní povinnosti

vést ke správnému postoji vůči projevům rasismu, xenofobie a nacionalismu

posilovat vědomí sounáležitosti k rodině evropských států

vést žáky k sebeúctě i k úctě k druhým lidem

Kompetence pracovní

vytvářet tvořivé a podnětné pracovní prostředí

vést žáky k vytváření správných pracovních návyků a dodržování dohodnutých pravidel

Dějepis	6. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
vysvětlí smysl historického zkoumání uvede příklad historických pramenů, vysvětlí poslání a hlavní úkoly archivů, muzeí, knihoven, galerií orientuje se na časové ose (rozliší pojmy rok, století, tisíciletí, počítání před naším letopočtem...) a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	- význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny - historický čas a prostor
objasní dvě základní varianty vzniku člověka vyjmenuje vývojové stupně člověka popíše život člověka v paleolitu (způsob obživy, výroba nástrojů, život v tlupě, myšlení, umění) uvádí změny kvality života, srovnává s předchozími obdobími popíše pravěké zemědělství a způsoby zpracování a využití prvních kovů (význam neolitu) uvede příklady archeologických kultur na našem území	člověk a lidská společnost v pravěku - archeologie - vznik a vývoj lidského rodu - paleolit - mezolit - neolit - doba bronzová - doba železná
popíše vliv přírodních poměrů na vývoj starověkých států ukáže oblasti prvních států na mapě a uvede základní zeměpisné údaje (světadíl, názvy velkých řek, dnešní státy v těchto lokalitách) uvede obecné znaky a specifické zvláštnosti hospodářství společenského, politického, kulturního a náboženského vývoje objasní přínos starověkých států pro rozvoj světové civilizace (uvede příklady památek nebo objevů a základů věd pocházejících z jednotlivých oblastí prvních států)	nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz - vznik starověkých států - Mezopotámie - Egypt - Čína - Indie
prokáže základní orientaci na mapě, popíše přírodní podmínky objasní úlohu báji, pověstí a náboženství v životě Řeků vysvětlí význam styků Řeků s ostatním světem porovná státní zřízení a způsob života ve Spartě a Aténách objasní, proč došlo k řecko-perským válkám, peloponéské válce charakterizuje přínos řecké kultury pro rozvoj evropské civilizace, dokáže uvést konkrétní osobnosti vysvětlí pojem helénistická kultura seznámí se s osobností Alexandra Makedonského uvede nejznámější památky popíše přírodní podmínky, základní orientace na mapě	Antické Řecko a Řím, Střední Evropa a její styky s antickým Středomořím - přírodní podmínky, zemědělství a obchod - Minojská Kréta - Mykénské Řecko - Homérské období - Archaické období - Klasické období - nadvláda Makedonie - Etruskové - počátky Říma - Doba Královská - raná Římská republika - krize a zánik republiky

charakterizuje dobu královskou, období republiky a císařství vysvětlí vznik křesťanství přínos římské kultury pro evropskou civilizaci, uvede osobnosti uvede nejznámější památky srovná vývoj antických států s vývojem u nás	- Řím za principátu - pozdní říše Římská
---	--

Dějepis	6. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VDO/2, 4 - práva a povinnosti žáka a občana, principy demokracie		
VMEGS/2 – objevujeme Evropu a svět		
VMEGS/1 - život dětí v jiných zemích		
MV/1, 3, 4 - rovnost všech ras		
OSV/SR/1 - problémy v mezilidských vztazích		
EV/2, 3 – základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí		

Dějepis	7. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
uvede příčiny změn v Evropě popíše osídlení Evropy po rozpadu Západořímské říše popíše a porovná základní rysy vývoje v západoevropské oblasti, byzantsko slovanské oblasti a islámské kulturní oblasti	Nový etnický obraz Evropy, utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj - zrod nové Evropy - Francká říše - Byzantská říše - Karel Veliký - severští vládcové moří, Vikingové - zrod středověké Anglie - svatá říše německých císařů - Mongolové - Romové
objasní postavení a úlohu církve ve středověké společnosti vymezí úlohu křesťanské víry v životě člověka popíše střetávání mezi různými náboženstvími	Islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) - náboženství - Islám - judaismus, Židé
na mapě ukáže pravlast Slovanů, vysvětlí jejich rozdělení na západní, východní a jižní popíše život Slovanů v době jejich příchodu k nám charakterizuje první státní útvary na našem území dokáže zhodnotit politický a kulturní význam Velké Moravy a její postavení v Evropě rozliší počátky států podle pověstí a historicky prokázané skutečnosti srovnáním dá do souvislosti události na Velké Moravě a v Čechách objasní vnitřní vývoj Českého státu v evropských souvislostech vyjmenuje hlavní osobnosti konce 9. stol. a 10. stol. - charakterizuje románskou kulturu a uvede příklady románských staveb a umění	Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě, křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy - počátky dějin českých zemí, Slované - Velká Morava - počátky českého státu, - první Přemyslovci -
objasní pokrok v zemědělství (kolonizace, trojpolní systém) a vznik měst popíše strukturu středověké společnosti a způsob života jednotlivých vrstev vymezí vztah církve ke kacířství charakterizuje význam období Českého státu v kontextu s evropským vývojem vyzvedne důležité osobnosti Přemyslovců a Lucemburků charakterizuje gotickou kulturu, popíše typickou gotickou stavbu, jmenuje příklad stavby	Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev, kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost - život na počátku středověku - proměna středověké krajiny, život na venkově - poslední Přemyslovci - románský sloh - gotický sloh - města a jejich význam - křížové výpravy
vysvětlí nové myšlenky - reforma církve popíše průběh a výsledky husitské revoluce pochopí význam Jana Husa a husitské tradice objasní vývoj Českého státu po husitských válkách, objasní jeho postavení v evropských souvislostech (popíše úmysl vytvořit mírový svazek evropských panovníků)	- na prahu husitské revoluce - období husitství - království dvojího lidu -

popíše hlavní objevné cesty a vysvětlí jejich význam a důsledky pro Evropu	Zámořské objevy a počátky dobývání světa - zámořské plavby - civilizace Asie a Ameriky - objevení Ameriky - objevné plavby a jejich důsledky pro Evropu
vysvětlí podstatu humanismu, uvede hlavní osobnosti, objasní souvislost s antikou, popíše typickou renesanční stavbu orientuje se v nově vzniklé náboženské situaci v Evropě na příkladech vysvětlí absolutismus	Renesance, humanismus, reformace a jejich šíření Evropou - český stát za vlády Jagellonců - renesance - humanismus - reformace - proměna západní Evropy v 16. století - proměna východní Evropy
vysvětlí příčiny konfliktu mezi Anglií a Francií popíše turecké výboje objasní jejich vliv na evropské dění popíše okolnosti nástupu Habsburků na český trůn charakterizuje postavení českých zemí v habsburské monarchii vysvětlí podstatu sporu Habsburků s českými stavy a popíše jeho průběh vysvětlí příčiny vzniku třicetileté války, popíše průběh	- Český stát a velmoci 15. - 18. století - české stavovské povstání - Jan Ámos Komenský - třicetiletá válka postavení českých zemí po třicetileté válce

Dějepis	7. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MV/1,4 - střetávání a ovlivňování jednotlivých národů a národností, šíření kulturních poznatků, různé etnické skupiny		
MV/4 - křesťanství a islám		
VDO/2 - národní tradice		
VMEGS/1,2,3 - součást Svaté říše římské		
EV/3,4 - změna krajiny, zásahy člověka do krajiny, vliv na evropské zemědělství		
VMEGS /3 - vytváření silných států, mezinárodní smlouvy, systém kolektivní bezpečnosti		
VDO/2 - národní tradice		
OSV/MR/1,2 - Jan Hus		
VMEGS/1,2,3 - první celoevropský konflikt, vliv antické kultury, změna způsobu života		
VMEGS/1,2 - význam pro Evropu		

Dějepis	8. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
popíše vývoj v jednotlivých částech Evropy (Anglie, Francie za Ludvíka XIV., Prusko, Rusko) porovná vývoj v jednotlivých částech Evropy vysvětlí vznik USA objasní vliv osvícenství na hospodářský, společenský a kulturní rozvoj charakterizuje postavení českých zemí v habsburské monarchii zhodnotí výsledky války (především pro české země) popíše hosp., náboženské a kulturní poměry po válce vysvětlí okolnosti nástupu Marie Terezie na trůn uvádí příklady reforem Marie Terezie a Josefa II., hodnotí jejich přínos charakterizuje barokní kulturu (architekturu, malířství a sochařství) uvede příklady barokních památek	Barokní kultura a osvícenství - baroko - české baroko - společnost v období baroka - osvícenství - Rusko za Kateřiny II. - české země v druhé pol. 18. stol. - Marie Terezie a Josef II. Absolutistický stát - znaky - evropské vládnoucí dynastie - Anglická buržoazní revoluce
popíše francouzskou společnost před revolucí sestaví základní osnovu průběhu revolučních událostí zhodnotí výsledek revoluce a objasní její vliv na evropský vývoj vypráví o napoleonských válkách popíše uspořádání Evropy po Vídeňském kongresu	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA - konec absolutismu ve Francii - Velká francouzská revoluce - konstituční monarchie ve Francii - republika a jakobínská hrůzovláda - direktorium a konzulát - Napoleon Bonaparte - napoleonské války Industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka - Vídeňský kongres, ponapoleonská Evropa - modernizace v Evropě 2. poloviny 19. století
charakterizuje národní obrození a objasní úlohu jednotlivých osobností	Národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa - české národní obrození - metternichovský absolutismus - Habsburská monarchie a české země - úspěchy a prohry české politiky - česká společnost, cesta z ghetta - moderní umění - Habsburská monarchie a české země před první světovou válkou - emancipace žen - významné osobnosti a jejich díla
vysvětlí v čem spočívá průmyslová revoluce a její vliv na život společnosti popíše průběh a výsledky revoluce 1848-1849 v našich zemích, habsburské monarchii a ostatních státech (6.4) charakterizuje vývoj v našich zemích a v Evropě v 50. a 60. letech objasní snahu evropských států získat nová území	Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů - revoluce ve Francii - průmyslová revoluce - Viktoriánská Anglie - sjednocení Německa a Itálie

Žák vymezí význam kolonií popíše vývoj v USA popíše pokrok, který přinesla vědeckotechnická revoluce uvede konkrétní příklady vynálezů charakterizuje hlavní změny konce 19. a počátku 20. stol. (hospodářství, společnost, kulturní a mezinárodní vztahy) objasní postavení českých zemí v Rakousko-Uh. vysvětlí hlavní cíle české politiky vysvětlí příčiny vzniku ohnisek napětí v Evropě	Politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva
	Industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka - Vídeňský kongres, ponapoleonská Evropa modernizace v Evropě 2. poloviny 19. století Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus - vzestup Spojených států amerických, Jih proti Severu - Rusko - Japonsko - kolonialismus
- popíše příčiny, průběh a výsledky první světové války - vysvětlí postavení a úlohu českého národa ve válce	První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky; - počátek 1. světové války, sarajevský atentát - Dohoda proti Trojspolku - průběh 1. světové války - Češi za 1. světové války - Ruská bolševická revoluce - konec 1. světové války

Dějepis	8. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
VMEGS/1,2,3 - změna způsobu života lidí, vytváření mocenských bloků, celosvětový konflikt, vliv revoluce na evropský vývoj	
VDO/2 - zrušení nevolnictví	
EV/3,4 - změna životního prostředí, manufaktury, zásahy člověka do přírody	
OSV/MR/2 - rovnost mezi pohlavími	
VDO/3 - Deklarace práv člověka a občana, boj za národní práva	
MedV/5 - počátky českých novin	
MV/1,2,4 - mnohonárodnostní stát, vztah Češi a Němci	
MV/1,2,3,4 - soužití různých etnických skupin	
EV/3,4 - vliv průmyslu na prostředí a rozšiřování měst, důsledky války	
VDO/2,3,4 - snaha českého národa o samostatnost	

Dějepis	9. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
objasní vznik versailleského mírového systému objasní vznik Společnosti národů vysvětlí vznik samostatného státu, vyjmenuje osobnosti	Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy - komunismus, fašismus, nacismus - důsledky pro ČSR a svět - poválečná krize, komunismus a fašismus - poválečná obnova a nástup "zlatých 20. let" - léta prosperity v ČSR - léta krize v ČSR - světová hospodářská krize - nástup nacismu v Německu - důsledky pro ČSR a svět - ohrožení demokracie totalitou, vývoj v SSSR- nebezpečí nového válečného konfliktu, rozpad versailleského systému - obrana demokracie a republiky kultura a věda v první republice Nové uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik ČSR, její hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy - poválečné uspořádání světa - vznik Československé republiky - charakteristické rysy československé demokracie
charakterizuje vývoj v Československu, Evropě i ve světě ve 20. a 30. letech uvede příklady extremistických hnutí, dokáže srovnat pravicový a levicový extremismus vyvodí odlišnost demokracie a totality uvede příčiny a důsledky hospodářské krize a její vliv na politický systém charakterizuje výsledky boje demokratických sil proti totalitním režimům u nás a ve světě vyloží antisemitismus, rasismus, uvede příklady	Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy - komunismus, fašismus, nacismus - důsledky pro ČSR a svět - poválečná krize, komunismus a fašismus - poválečná obnova a nástup "zlatých 20. let" - léta prosperity v ČSR - léta krize v ČSR - světová hospodářská krize - nástup nacismu v Německu - důsledky pro ČSR a svět - ohrožení demokracie totalitou, vývoj v SSSR - nebezpečí nového válečného konfliktu, rozpad versailleského systému - obrana demokracie a republiky - kultura a věda v první republice
popíše příčiny, průběh a výsledky II. světové války uvede základní časové mezníky a místa nejvýznamnějších válečných operací vysvětlí pojem protektorát Čechy a Morava orientuje se v domácím a zahraničním odboji - uvede významné osobnosti odboje, vyzvedne charakteristické rysy jejich osobnosti	Druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války - vypuknutí 2. světové války - západní tažení, bitva o Anglii - napadení Sovětského svazu - obrat ve vývoji 2. světové války - od Mnichova k okupaci - nebezpečí totality ve druhé republice, 14. a 15. březen 1939 - Co byl protektorát? - národ se bránil - formy odboje, heydrichiáda - zahraniční odboj - Českoslovenští vojáci na frontách 2. světové války - závěrečné etapy 2. světové války - charakteristické rysy 2. světové války - důsledky 2. světové války

objasní změny které nastaly v obnovené Československu v důsledku války i světového vývoje popíše průběh vnitropolitického zápasu, který končí únorovými událostmi v roce 1948 charakterizuje vývoj v Československu v období totalitní vlády (hospodářský, politický, náboženský, kulturní, vykonstruované procesy) srovná vývoj v Československu s vývojem v západních zemích, zformuluje základní rozdíly zhodnotí význam pokusu o reformu režimu v roce 1968 charakterizuje význam Charty 77 popíše události vedoucí k pádu komunistického režimu a vytvoření České republiky	Československo od únorového převratu 1945 do r. 1989, vznik ČR - upevnění sovětského bloku - řešení německé otázky - poválečné Československo do květnových voleb 1946 - život po válce - osud národnostních menšin v ČSR - komunistické Československo - protikomunistický odboj, poúnorový exil a lidé doma - změny v Evropě na přelomu 50. a 60. let - pád mýtu o socialismu v Československu - léta uvolnění - pokus o nápravu systému v Československu v roce 1968 - normalizace v Československu - mezinárodní vývoj od 60. let - konec nesvobody
vysvětlí proč došlo po roce 1945 k rozporu mezi bývalými spojenci objasní pojem studená válka	Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření - mír po válce - Evropa na rozcestí - prohra československé demokracie - kulturní a duchovní vývoj v ČSR 1945 - 1948
uvede příklady rozpadu koloniálního systému posoudí postavení rozvojových zemí	- vývoj zemí 3. světa od 2. světové války - konec koloniálních mocností - nároky na sebeurčení rozvojových zemí
charakterizuje rozvoj vědy, techniky, vzdělanosti a umění podá důkazy kladného i záporného vlivu rozvoje vědy a techniky na společnost a přírodu - základním způsobem se orientuje v globálních problémech současného světa (zajištění míru a bezpečnosti, lidských práv, vzdělání, zdraví, ochrany životního prostředí ...)	Svět na prahu 21. století Problémy současnosti; věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava - migrační krize v Evropě od roku 2015

Dějepis	9. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
VMEGS/1,3 - Společnost národů	
OSV/MR/1,2 - osobnost T.G.M.	
VDO/2 - demokratický stát	
MV/1 - spol. stát Čechů a Slováků	
VDO/4 - demokracie X totalita, mnichovská dohoda, porušování demokratických principů	
VMEGS/2 - celosvětová krize	
MV3,2,4 - Židé za války	
VMEGS/1 - celosvětový konflikt	
EV/3,4 - jaderné zbraně	
MedV/2,5 - úloha propagandy	
OSV/MR/2 - význačné osobnosti odboje	
VMEGS/3 - poválečná pomoc a spolupráce	
VDO/3 - úloha demokratických voleb	
MV/1,2 - Češi a Němci po válce, migrace	
VMEGS/2 - rozpad koloniálního systému	
VDO/2,3 - porušování občanských práv	
MedV/1 - média ve službách moci	
EV/3 - vliv techniky na životní prostředí	
VMEGS/1,3 - globalizace	
MedV/5 - úloha různých typů médií, důležitost správného vyhodnocení informací	

4.4.2 Občanská výchova - charakteristika předmětu

Motto: „Konejte všichni své povinnosti rodině, v obci, živnosti, řemesle, úřadě, ve škole, v jakémkoli povolání – a budete praví vlastenci.“ František Palacký

Vzdělávací obsah

Předmět Občanská výchova směřuje k postupnému formování a rozvíjení občanského profilu žáků. Pomáhá žákům při orientaci v životě. Seznamuje je s postavením jednotlivců ve struktuře společenských vztahů. Otevírá cestu k sebepoznání a přijímání pozitivních životních hodnot. Pomáhá při utváření a rozvíjení vztahů k sobě samému (formování odpovědnosti za vlastní život), k ostatním lidem, živým bytostem, k obci, v níž žijí, k regionu, ke státu, který je jejich domovem, ke světu.

Předmět Občanská výchova je spojen se současným životem žáků, s jejich pocity, zážitky, zkušenostmi i nejasnostmi. Poznatky, dovednosti i zkušenosti z výuky Občanské výchovy potřebují žáci k tomu, aby si dokázali poradit v situacích osobního, rodinného, pracovního i občanského života, do kterých se po ukončení školní docházky dostanou.

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti a mezipředmětové vztahy

Předmět Občanská výchova patří spolu s dějepisem do vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**, která svým obsahem směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života v jejich rozmanitosti a ve vzájemných souvislostech. Vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti.

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a společnost navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Kromě dějepisu postupuje učitel občanské výchovy v kontinuitě s dalšími příbuznými obory, zejména zeměpisem, českým jazykem a výchovou ke zdraví. Ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví je do předmětu Občanská výchova zařazeno téma vztahy mezi lidmi a formy soužití. Téma je zařazeno do 6. ročníku a odpovídají mu první dva očekávané výstupy vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.

Časové vymezení

6. – 9. ročník 1 vyučovací hodina týdně

Organizace práce

Výuka je realizována v kmenových třídách, učebně PC, případně v jiných prostranstvích mimo školu.

Formy a metody práce ve vyučování

vyprávění, popis, výklad, diskuse, beseda, práce s textem
skupinové vyučování, samostatná práce, projekty

exkurze, vycházka, pozorování v terénu
obrazové materiály (encyklopedie), video, přístup na Internet
hra, dramatizace, soutěže, testy

Průřezová témata

Výukou předmětu Občanská výchova prolínají všechna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k:

vyhledávání a třídění informací

k snaze seznámit se s obecně používanými termíny a symboly vzdělávacího oboru Výchova
k občanství a dávat je do souvislosti s příbuznými vzdělávacími obory Dějepis a Zeměpis

Učitel používá:

metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci
zadávání úkolů způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k:

využívání moderních vyučovacích metod k řešení nejrůznějších problémů

snaze řešit problémové úkoly vázané na každodenní život

posuzování řešení z nejrůznějších společenských aspektů

možnosti poukázat na způsoby řešení lokálních i globálních problémů na národní a mezinárodní úrovni

možnosti klást otevřené otázky

podporujeme žáky v používání digitálních technologií pro zlepšování prostředí, ve kterém žijí
(např. pro objevování problémů, pro jejich řešení, pro prezentaci výsledků)

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky k:

k vyjadřování a zdůvodňování vlastních názorů a respektování práv a názorů druhých

k výstižnému a souvislému formulování svých názorů na společenské dění, ke kultivovanému projevu ve styku s ostatními lidmi a institucemi, podněcovat k argumentaci a k využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky k:

skupinové a projektové spolupráci, práci v týmu

hodnotit druhé i sebe způsobem, který jim umožní vnímat pokrok

tomu, aby na základě vlastních kritérií hodnotili své činnosti, vážili si své práce i práce jiných

rozvíjení dovednosti diskutovat ve skupině, třídě
rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě
utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí
vedeme žáky k zodpovědnému budování a spravování digitální identity a zařazujeme aktivity, které vedou žáky k posuzování jejich digitální stopy
vysvětlujeme nebezpečí sociálních nebo názorových bublin

Kompetence občanské

Učitel žáky vede a pozitivně motivuje k:

dodržování pravidel slušného chování

odpovědnému a aktivnímu občanskému životu

úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům

respektu a ohleduplnosti ke kulturním či jiným odlišnostem lidí

k utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví

zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií

k zájmu o aktuální dění v obci, ČR, EU a ve světě a rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti

rozvíjíme u žáků právní povědomí pro situace v digitálním prostředí; vedeme žáky k tomu, aby ve svých školních i domácích úkolech dodržovali autorská práva a citovali informační zdroje

motivujeme žáky k tomu, aby prostřednictvím digitálních technologií vyjadřovali své názory, ověřovali fakta, aby digitální technologie využívali pro zapojování se do rozhodování na třídní, celoškolní i mimoškolní úrovni a aby jejich prostřednictvím navazovali a udržovali kontakty a propojovali lidi

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k:

zdravé sebedůvěře

rozvíjení realistického hodnocení vlastních možností a schopností při přípravě na další a profesní zaměření

seznámením se s fungováním a strukturou společenských institucí

Kompetence digitální

podporujeme žáky v tom, aby využívali digitální technologie pro průzkumy, šetření a ankety zaměřené na život ve škole a v obci

vedeme žáky k tomu, aby chránili své osobní údaje a svá osobní data

klademe důraz na respektování a dodržování etikety při interakci v digitálním prostředí

Občanská výchova	6. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- orientuje se v kalendáři, vysvětlí původ a způsoby dodržování svátků - uvádí příklady pranostik - uvede příklady dodržování tradic v regionu - respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery - pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) - respektuje a dodržuje normy chování (tzv. netiketu) při používání digitálních technologií a při interakci v digitálním prostředí - respektuje a dodržuje zásady autorského práva - pracuje s informacemi v souladu se zákony - vysvětlí role členů rodiny a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (rodinné prostředí, vrstevnická komunita) z hlediska prospěšnosti zdraví - vysvětlí, proč je třeba pro dobré fungování školy řídit se stanovenými pravidly školního řádu – právy a povinnostmi - zapojuje se do činnosti samosprávy žáků - zodpovědně přistupuje k přípravě na vyučování - objasní význam školy pro další život - uvede příklady památných míst obce (regionu) a vysvětlí, k jakým událostem či osobnostem se vážou - zmapuje místa a aktivity veřejného dění a to, jakými osobními nebo digitálními cestami informuje obec své občany a o čem je takto informuje - zjistí, kde najde kontakty na obecní úřad nebo úřad městské části	- ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku - lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen - lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti - zásady lidského soužití - morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování - dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí - mapa veřejného dění a veřejných institucí v obci; internetové stránky obce / městské části, včetně kontaktů, obec / městská část na sociálních sítích - netiketa – přehled pravidel a jejich praktické používání; zásady autorského práva a jejich dodržování v praktických situacích (při práci s texty, obrázky a videi) – respektování licencí (např. užití díla pro osobní potřebu, komerční využití díla, vytváření odvozených děl), citace, souhlas autora; práce s informacemi – férové užití děl, problematika stahování, sdílení a šíření
	- hospodaření - rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing
	- právní řád České republiky - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů

Občanská výchova	6. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
EV/3 - Den Země		
MV/2 - integrace jedince v rodinných a vrstevnických vztazích		
VDO/1 - demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci		
OSV/MR/1 - zvládání učebních problémů		
MV/1 - respektování zvláštností různých etnik žijících v místě školy MV/3 - postavení národnostních menšin		
VDO/3 - obec jako základní jednotka samosprávy státu		

Občanská výchova	7. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi; vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci - v reálné nebo modelové situaci kultivovaně vyjadřuje osobně i digitálně svůj názor, souhlas, podporu nebo nespokojenosti a kritiku ke stavu nebo situaci ve své škole nebo k dění ve svém okolí - analyzuje a srovná, co nebo kdo na něj má vliv ve fyzickém a v digitálním prostředí - analyzuje a doloží, jak a v jakých situacích digitální technologie zlepšují nebo zhoršují život různým sociálním skupinám - porovnává různé podoby a projevy kultury - projevuje smysl a cit pro kulturní rozdíly, respektuje odlišné projevy kultury a kulturní zvláštnosti - vysvětlí přínos kulturních institucí pro život lidí - zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady, - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi	- státní symboly, státní svátky, významné dny - naše vlast - pojem vlasti a vlastenectví- zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti - naše obec, region, kraj - důležité instituce, zajímavá a památná místa, - významní rodáci, místní radnice - majetek, vlastnictví - formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana - hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví - právní základy státu - znaky státu, typy a formy státu - státní občanství ČR - Ústava ČR - složky státní moci, jejich orgány a instituce- principy demokracie - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu - politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam - význam a formy voleb do zastupitelstev - lidská práva - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana - úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech - právní řád ČR - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů - vyjádření názoru, souhlasu, podpory nebo nespokojenosti a kritiky různými nástroji - vliv digitálních technologií na různé oblasti života (např. oblast vztahů, spolupráce, vzdělávání, práce, zábavy, občanského života, politiky) nebo vliv na různé sociální skupiny (např. podle věku, profese) – obecný přístup; - vliv digitálních technologií na život žáka – osobní pohled (zmapování, rizika, prevence) - významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení - osobní údaje a citlivé údaje a jejich ochrana; - příklady nenávistných a podvodných praktik nebo zneužití osobních údajů včetně fotografií a videí; - postup pro oběti nenávistných a podvodných praktik nebo pro oběti zneužití osobních údajů (např. v případě nenávistných komentářů, ztráty nebo zneužití hesla, krádeže digitální identity, kyberšikany, kyberstalkingu, online vydírání) - práce s informacemi – férové užití děl, problematika stahování, sdílení a šíření - protiprávní jednání v oblasti nakládání s osobními údaji a v oblasti šíření nenávisti – omezování svobody projevu,

- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí - respektuje a dodržuje licence, které upravují majetková práva autorů - uvede příklady toho, co je a co není možné dělat s cizím dílem bez souhlasu autora - rozpozná projevy šíření nenávisti, omezování svobody projevu, vydírání, podvodu a neoprávněného nakládání s osobními údaji v digitálním prostředí - uvede příklady základních práv a svobod každého člověka a některých dokumentů upravujících lidská práva - posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu - zhodnotí, které osobní údaje mohou být zneužity a proč - navrhne, jak chránit svou digitální identitu a digitální stopu a jak se chránit proti neoprávněnému nakládání s osobními nebo citlivými údaji v digitálním prostředí - navrhne, jak postupovat v případě, že se stane obětí nenávistných a podvodných praktik nebo zneužití osobních údajů ve fyzickém nebo digitálním prostředí	schvalování trestného činu, vydírání, podvod, hacking, hoax, kyberšikana
---	--

Občanská výchova	7. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MV/3 - projevy rasové nesnášenlivosti		
MV/2 - základní morální normy		
VDO/4 - demokratický způsob řešení konfliktů a problémů v osobním životě i společnosti		
VDO/2 - principy soužití s minoritami, Listina základních práv a svobod		
OSV/SR/2 - péče o dobré mezilidské vztahy		
OSV/SR/3 - komunikace v různých situacích (asertivita, agrese, manipulace)		
EV/3 - ochrana přírody a kulturních památek		
MedV/5 - vliv médií na kulturu		
MV/5 - otázka lidských práv, základní dokumenty		

Občanská výchova	8. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- získá základní představu o znacích emocí a dostává tak návod k vlastnímu sebepoznání - posoudí význam kamarádských a přátelských vztahů s vrstevníky pro život a poznání sebe sama - objasní používání různých postupů při zvládání náročných životních situací - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe, u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci - popíše postup, jak reklamovat zboží nebo službu, které byly zakoupeny online, a jak odstoupit od smlouvy při online nákupu - zmapuje a zhodnotí, jak digitální technologie ovlivňují různé oblasti života - snaží se rozpoznat propagaci, dezinformaci a manipulaci v digitálním prostředí a zhodnotí, jak to ovlivňuje chování a jednání lidí	- vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace - konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti
	- podobnost a odlišnost lidí - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter-vrozené předpoklady, osobní potenciál - vnitřní svět člověka - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení - stereotypy v posuzování druhých lidí - osobní rozvoj - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji
	- vliv digitálních technologií na různé oblasti života (např. oblast vztahů, spolupráce, vzdělávání, práce, zábavy) nebo vliv na různé sociální skupiny - sociální nebo názorové bubliny; propagace, dezinformace a manipulace v digitálním prostředí – reklama, hoax, fake news, volební kampaň, product placement - online nakupování – elektronicky uzavřená kupní smlouva, reklamace, odstoupení od smlouvy, práva spotřebitele v digitálním prostředí; - právo na ochranu osobnosti – např. právo na ochranu jména, právo na ochranu cti a důstojnosti, autorské právo; - protiprávní jednání v oblasti ochrany osobnosti – neoprávněné nakládání s osobními údaji, sledování soukromého života, krádež digitální identity
	- významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení
	- pravidla bezpečnosti v silničním provozu pro chodce i cyklisty - poskytnutí 1. pomoci - řešení složitějších křižovatek a situací v provozu - praktická cvičení na dopravním hřišti (spolupráce s MP) -

- rozpozná porušení práva na ochranu osobnosti ve fyzickém a digitálním prostředí a uvede příklady
- objasní význam právní úpravu důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu
- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

- trh práce - povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce - podnikání druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

Občanská výchova	8. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/OR/2 - moje vztahy k druhým lidem	
OSV/OR/4 - dovednosti zvládání stresových situací	
OSV/OR/1 - cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium	
OSV/SR/1 - chyby při poznávání věcí	
OSV/MR/2 - postoje a hodnoty a jejich projevy v chování lidí	

9. ročník	
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - uvede některé mezinárodní organizace a společenství, ke kterým má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	- kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice - kulturní instituce - masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia
	- hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví - peníze – formy placení - rozpočet státu, typy rozpočtů a jejich odlišnosti - význam daní - banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků - principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh - tvorba cen, inflace - podstata fungování trhu
	- složka státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu - státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly - principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu – význam a formy voleb do zastupitelstev - poškozování lidských práv, šikana, diskriminace - právní norma, předpis, publikování právních předpisů – protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost - porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví - právo v každodenním životě – význam právních vztahů - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající - základní právo spotřebitele - styk s úřady, pracovní poměr
	- evropská integrace – podstata, význam, výhody- EU a ČR

- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci a regionu - uvede příklady mezinárod. terorismu a zaujme postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbroj. sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojen. charakteru - na příkladech posoudí aktivní a pasivní přístup k životu - vysvětlí, proč je důležité, aby každý člověk měl nějaký životní cíl - objasní význam životní zkušenosti - uvede příklady hlavních problémů, které mohou člověka v průběhu života potkat - vysvětlí, proč je nutné v životě harmonicky rozvíjet všechny jeho podstatné stránky	
	- pravidla bezpečnosti v silničním provozu pro chodce i cyklisty - poskytnutí 1. pomoci - řešení složitějších křižovatek a situací v provozu - praktická cvičení na dopravním hřišti (spolupráce s MP) - závěrečné testy k "řidičskému průkazu nanečisto" - legislativa související s tématem doprava
	- volba profesní orientace, sebepoznávání, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, využívání poradenských služeb - možnosti vzdělávání, náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení - zaměstnání, pracovní příležitosti v obci, způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů

Občanská výchova	9. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
VDO/3 - demokracie, dem. režimy, svobodná volba, volební systémy, demokratické volby a politika	
MedV/5 - role médií v politickém životě (předvolební kampaně)	
VDO/4 - principy demokracie, význam Ústavy ČR	
VDO/2 - práva a povinnosti občana	
OSV/OR/3 - stanovování osobních cílů OSV/OR/4 - hledání pomoci při potížích	
VMEGS/2 - státní a evropské symboly	
VMEGS/3 - instituce EU, mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže	
MV/1 - kulturní difference MV/3 - projevy rasové nesnášenlivosti MV/4 - podpora multikulturality	
EV/3 - změny v krajině EV/4 - nerovnoměrnost života na Zemi	

4.5 Člověk a příroda

4.5.1 Fyzika - charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah

Předmět Fyzika je vyučován jako samostatný předmět.

Vzdělávání v předmětu Fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů a chápat souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- vede k aplikaci získaných poznatků v praktickém životě
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti a mezipředmětové vztahy

Předmět Fyzika je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**, úzce tedy souvisí a je částečně prokomponován s předměty chemie, zeměpis a přírodopis.

S chemií souvisí zejména v tématech: vlastnosti látek, částicové složení látek, jaderná energie, radioaktivita, vedení proudu v kapalinách, skupenství látek

Se zeměpisem souvisí zejména v tématech: magnetické póly Země, atmosféra Země, proudění vzduchu, sluneční soustava, jevy počasí

S přírodopisem souvisí zejména v tématech: měření tepů srdce, měření teploty a tlaku, vady oka, sluch, nebezpečí hluku, rizika elektromagnetického vlnění, četné odkazy na ekologické chování

Úzce spolupracuje s matematikou a využívá její postupy, mnoho odkazů a příkladů z praxe směřuje do oblasti tělesné výchovy, historické údaje o osobnostech fyziky a o dějinách techniky doplňují učivo dějepisu.

Časové vymezení

Fyzika se vyučuje v 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně, v 6. a 7. ročníku jedna hodina týdně.

Organizace práce

Výuka probíhá v pracovně fyziky, řídí se řádem pracovny. Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Kabinet je na stejné chodbě a jeho inventář je postupně doplňován pomůckami. Pracovna disponuje, počítačem s repro soustavou interaktivní tabulí a- dataprojektorem.

Formy a metody práce ve vyučování

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- metody názorně demonstrační, metody slovní a metody praktické
- výuka s využitím počítačových programů
- vyhledávání informací na internetu
- krátkodobé projekty

Průřezová témata a jejich tematické okruhy

Ve výuce fyziky jsou integrována všechna průřezová témata. Jejich konkrétní využití uvádí tabulky výstupů, učiva, průřezových témat a mezipředmětových vztahů, vypracované pro jednotlivé ročníky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky k vyhledávání, třídění a syntéze informací
- používat odbornou terminologii
- vést k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných dat
- vést k nalézání souvislostí mezi získanými údaji a jejich využití v praxi
- získané poznatky propojovat do souvislostí a využívat v praxi

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k využívání metod, při kterých docházejí k řešením a závěrům sami žáci
- vést k diskuzi nad závěry a k jejich obhajobě
- učit žáky pracovat s chybou
- vyhledávat a kombinovat informace z různých informačních zdrojů
- vést ke kritickému pohledu na poskytované informace

Kompetence komunikativní

- vést žáky k práci ve skupinách, založené na komunikaci mezi nimi
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- osvojovat schopnosti diskutovat o určitém problému

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke spolupráci a pocitu spoluzodpovědnosti
- navozovat situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků
- vést k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- posilovat schopnost vytvářet dobrou pracovní atmosféru ve skupině

Kompetence občanské

- vést žáky k respektování dohodnutých pravidel a k uvědomění si svých práv i povinností ve škole i mimo školu
- k chápání základních ekologických souvislostí a respektování požadavků na kvalitní životní prostředí
- využívat fyziku jako nástroj pro uvědomělé a ekonomické využívání energií
- budovat zdravou pýchu na vědomosti a využívat jich k prospěchu druhých

Kompetence pracovní

- vést žáky k bezpečnému zacházení s fyzikálními přístroji a zařízeními
- vytvářet správné pracovní návyky vzhledem k budoucí profesi
- naučit chápat uvědoměle nutnost dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel, jako cestu předcházení pracovním úrazům

Kompetence digitální

- podporovat informatické myšlení a digitální gramotnost žáků
- vyhledávat, třídit a kriticky hodnotit informace
- připravit na rizika, která digitální technologie přináší

Fyzika	6. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- rozlišuje látku a těleso, dovede uvést příklady látek a těles - popíše rozdíl mezi látkou kapalnou a plynnou a vlastnosti, kterými se od sebe liší - správně používá pojem atom, molekula, iont, má představu o stavbě atomu - vysvětlí některé vlastnosti látek na základě uspořádání částic - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek pohybují a vzájemně na sebe působí - vysvětlí princip elektrování těles - popíše magnet a jeho vlastnosti - používá značky a jednotky základních veličin, vyjádří hodnotu veličiny a přiřadí jednotku - změří vhodně zvolenými měřidly délku těles a vyjádří ji v různých jednotkách - změří objem pevného a kapalného tělesa pomocí odměrného válce a zapíše výsledek - změří hmotnost pevných a kapalných těles na vahách a výsledek zapíše ve vhodné jednotce - změří teplotu pomocí teploměrů, určí změnu teploty z naměřených hodnot - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty - orientuje se na ciferníku hodin, změří časový úsek pomocí stopek - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů (1.4) - změří velikost působící síly (2.3) - užívá s porozuměním vztah mezi grav. silou působící na těleso a hmotností tělesa při řešení jednoduchých úloh - porovná silové účinky polí gravitačních, magnetických a elektrických	Tělesa a látky - Co nás obklopuje? - Z čeho se tělesa skládají? - skupenství látek
	Síla a její měření - měření síly - gravitační pole - gravitační síla
	Atomy a molekuly, Elektrické vlastnosti látek - model atomu - elektronování třením - dva druhy elektrického náboje - elektrické pole - tělesa v elektrickém poli
	Magnetické vlastnosti látek - magnety a jejich vlastnosti - působení magnetu na tělesa z různých látek
	Fyzikální veličiny a jejich měření - fyzikální veličiny - rozměry těles, délka - měření délky - přesnost a chyby měření - hmotnost těles - měření hmotnosti - čas - měření času - objem a jeho měření - teplota a teplotní stupnice - měření teploty - hustota a jejich měření

Fyzika	6. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
EV/2 - změny skupenství, počasí, srážky atd.		
OSV/SR/4 - zdokonalování dovednosti spolupráce při činnostech v týmu		
MV/1 - čas a kalendáře v různých kulturách		
MeDV/1 - vyhledávání zajímavostí o gravitaci v tisku		

Fyzika	7. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu - znázorní grafem závislost dráhy na čase - určí průměrnou rychlost u nerovnoměrného pohybu - rozeznává jednotlivé druhy sil - určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti - určí výpočtem i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů - určí pokusně těžiště tělesa a pro praktické situace využívá poznatku, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese - změří třecí sílu - navrhne způsob ovlivňování velikosti třecí síly v praxi - využívá Newtonovy zákony k objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé síly v jednoduchých situacích - aplikuje poznatky o podmínkách rovnovážné polohy na páce a kladce pevné při řešení praktických problémů - v jednoduchých případech určí velikost a směr působící tlakové síly - užívá s porozuměním vztah mezi tlakem, tlakovou silou a obsahem plochy, na niž síla působí	Pohyb těles a rychlost - Co je pohyb? - Základy - posuvný a otáčivý pohyb - průměrná rychlost - okamžitá rychlost - měření rychlosti - rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb - dráha rovnoměrného pohybu - dráha nerovnoměrného pohybu - výpočet doby, dráhy a rychlosti rovnoměrného pohybu
	Síla, skládání sil - znalosti z předešlých ročníků - síla - skládání sil stejného směru - skládání různoběžných sil - těžiště
	Posuvné účinky síly, Newtonovy zákony - setrvačnost - síla a změny pohybu - akce a reakce
	Otáčivé účinky síly - otáčivý účinek síly - páka
	Deformační účinky síly, tlak - tlak, tlaková síla
	Tření - smykové tření - valivé tření a odpor prostředí

Fyzika	7. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VDO/4 - dobrovolné dodržování zákonů - omezení rychlosti		
OSV/OR/3 - bezpečnost silničního provozu – setrvačnost		
EV/4 - lodní doprava je ekologická		
OSV/SR/2 - záchrana tonoucího		
EV/3 - znečištění ovzduší, exhalace		

Fyzika	8. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- užívá Pascalův zák. k vysvětlení funkce hydraulických zařízení - vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a s porozuměním používá vztah $p = h \cdot \rho \cdot g$ k řešení problémů a úloh - objasní vznik vztakové síly, její velikost a směr v konkrétní situaci - porovnáním vztakové a gravitační síly dokáže předpovědět, zda se těleso potopí v kapalině, zda se v ní bude vznášet, nebo zda bude plovat na hladině	Mechanické vlastnosti kapalin - vlastnosti kapalin, povrchové napětí - závislost hustoty kapaliny na teplotě - kapilární jevy - hydrostatický tlak - spojené nádoby - Archimédův zákon - plavání těles - Pascalův zákon
- vysvětlí vznik atmosférického tlaku - objasní souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře - určí tlak plynu v uzavřené nádobě	Mechanické vlastnosti plynů - vlastnosti plynů - atmosférický tlak a jeho měření - atmosféra Země - základy meteorologie - Archimédův zákon pro plyny - přetlak, podtlak, vakuum - proudění vzduchu
- rozumí pojmu mechanická práce a výkon, dokáže určit, kdy těleso ve fyzice práci koná, s porozuměním používá vztah $W = F \cdot s$ a $P = W/t$ při řešení problémů a úloh - z vykonané práce určí v jednoduchých případech změnu polohové a pohybové energie, je schopen porovnat pohybové energie těles na základě jejich rychlostí a hmotností - využívá poznatky o vzájemných přeměnách energií - vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty - rozpozná v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny - dokáže určit množství tepla přijatého a odevzdaného tělesem, zná-li hmotnost, měrnou tepelnou kapacitu a změnu teploty tělesa (bez změny skupenství)	Práce, výkon, pohybová a polohová energie - práce - práce při zvedání tělesa kladkami - výkon - výpočet práce z výkonu a času - účinnost
	- pohybová energie tělesa - polohová energie tělesa - vzájemná přeměna polohové a pohybové energie tělesa
	Vnitřní energie, teplo - látky jsou složeny z částic - proč se tělesa zahřívají při tření - změna teploty těles tepelnou výměnou - teplo - měrná tepelná kapacita látky - jak změříme teplo přijaté nebo odevzdané při tepelné výměně - tepelná výměna prouděním - tepelné záření - využití energie slunečního záření

- rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a bude schopen uvést praktický příklad tání, tuhnutí, vypařování varu, kondenzace, sublimace a desublimace - zjistí, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu - objasní jev anomálie vody a jeho důsledky v přírodě - určí, co je v jeho okolí zdrojem zvuku, pozná, že k šíření zvuku je nezbytné látkové prostředí - chápe odraz zvuku od překážky a dovede objasnit vznik ozvěny - využívá s porozuměním poznatek, že rychlost zvuku závisí na druhu prostředí, kterým se zvuk šíří - zjistí, že výška tónu závisí na jeho kmitočtu - rozumí pojmu hlasitost zvuku a má představu, jak hlasité jsou zdroje zvuku v jeho okolí - posoudí možnosti, jak omezit nepříznivý vliv nadměrného hluku na člověka a životní prostředí -	
	Zvukové jevy - zvukový rozruch - šíření zvukového rozruchu prostředím - tón, výška tónu - ucho jako přijímač zvuku - nucené chvění, rezonance - odraz zvuku - ochrana před nadměrným hlukem
	Změny skupenství látek a spalovací motory - změny skupenství látky - tání a tuhnutí - vypařování - var - kapalnění - pístové spalovací motory

Fyzika	8. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MedV/1 - vyhledávání spotřebičů s vysokou účinností		
EV/4 - tepelná izolace - šetření energií		
VMEGS/1 - globální oteplování, skleníkový efekt		
EV/3 - nadměrná hladina zvuku		

Fyzika	9. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- sestaví podle schématu elektrický obvod - pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem el. proud - objasní účinky el. proudu (tepelné, světelné, pohybové) - změří el. proud a el. napětí - porozumí základním pojmům (atom a jeho složení, molekula, iont) - na základě znalosti druhu náboje rozhodne, zda se budou dvě tělesa elektricky přitahovat či odpuzovat - pozná kladný a záporný iont - vyjmenuje zdroje elektrického proudu - rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními - využívá s porozuměním Ohmův zákon - rozliší jednoduchý a rozvětvený el. obvod - správně sestaví sériový a paralelní obvod podle schématu - určí hodnoty napětí, proudu a odporu v těchto obvodech -	Elektrická energie - elektronování třením - dva druhy elektrického náboje - model atomu - elektroskop, elektrometr a zdroje elektrického náboje - elektrické vodiče a nevodiče - elektrické pole - tělesa v elektrickém poli - elektrický proud a napětí - zdroje elektrického napětí - účinky elektrického proudu - elektrický obvod a jeho schéma - jednoduchý elektrický obvod - měříme elektrické napětí a proud - Ohmův zákon, elektrický odpor - závislost elektrického odporu na vlastnostech vodiče - výsledný odpor rezistorů spojených v elektrickém obvodu vedle sebe a pod sebou - reostat, dělič napětí (potenciometr) - elektroskop, jednotka elektrického náboje - vodič a izolant v elektrickém poli - siločáry elektrického pole
- chápe rozdíl mezi permanentním magnetem a elektromagnetem - uvede příklady el. magnetu v praxi - chápe princip vzniku indukovaného napětí - rozliší stejnosměrný a střídavý proud na základě jejich časového průběhu - popíše funkci a využití transformátoru - má představu o výrobě a přenosu el. energie, včetně dopadu na životní prostředí	Elektromagnetické jevy - magnetické pole cívky s proudem - elektromagnet a jeho užití - působení magnetického pole na cívku s proudem - elektromotor - elektromagnetická indukce
- dodržuje pravidla bezpečnosti při práci s elektrickými spotřebiči, objasní nebezpečí vzniku zkratu a popíše možnosti ochrany před zkratem - pochopí, že el. odpor je jedna z vlastností materiálu a že závisí na délce, průřezu, teplotě a vnitřní stavbě látky - uvede příklady vedení proudu v kapalinách a v plynech	Střídavý proud - vznik střídavého proudu - měření střídavého proudu a střídavého napětí - transformátory - rozvodná elektrická síť - elektrické spotřebiče v domácnosti - ochrana před úrazem elektrickým proudem - první pomoc při úrazu elektrickým proudem

- z běžného života a z přírody
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností
- zapojí správně polovodičovou diodu
- rozpozná různé zdroje světla
- využívá poznatek o přímočarém šíření světla, zatmění Slunce a Měsíce
- vyhledá rychlost světla v různých prostředích
- využívá zákona odrazu světla k nalezení obrazu
- v zrcadlech - využívá zákona odrazu světla k nalezení obrazu v zrcadlech
- dokáže uvést příklady využití zrcadel v praxi
- rozhodne na základě znalosti rychlosti světla v různých prostředích o lomu světla na rozhraní prostředí
- rozliší spojku a rozptylku
- zná základní vady oka a jejich korekci čočkami
- ví o rozkladu bílého světla hranolem a v přírodě
- zná stavbu atomového jádra a ví o existenci jaderných sil
- vysvětlí pojem štěpení jader a možný vznik radioaktivního záření
- rozliší různé druhy radioaktivity a ochranu před nimi
- chápe využití a zneužití radioaktivity
- popíše princip činnosti jaderné elektrárny
- zná následky použití jaderných zbraní
- zhodnotí výhody a nevýhody energetických zdrojů z hlediska vlivů na životní prostředí
- popíše Sluneční soustavu
- aplikuje znalost gravitační síly na pohyb planet a měsíců (7.1)
- má představu o dějích na Slunci
- objasní střídání dne a noci a měsíčních fází

Proud v kapalinách a plynech

- vedení elektrického proudu v kapalinách
- vedení elektrického proudu v plynech

Proud v polovodičích

- jak lze měnit odpor polovodičů
- polovodiče typu N a P
- polovodičová dioda
- dioda jako usměrňovač
- další součástky s jedním PN přechodem

Elektromagnetické záření a světelné jevy

- elektromagnetické vlny a záření
- zdroje záření
- lom světla
- čočky
- optické vlastnosti oka
- lupa a mikroskop
- dalekohledy

Země a vesmír

- země a vesmír
- sluneční soustava
- Naše Galaxie
- Kosmonautika

Jaderná energie

- atomová jádra
- radioaktivita
- využití jaderného záření
- jaderné reakce
- uvolňování jaderné energie
- jaderný reaktor
- jaderná energetika
- ochrana před zářením

Fyzika	9. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSV/SR/2 - bezpečné zacházení s elektrospotřebiči, první pomoc při úrazu el. proudem		
EV/4 - účinnost el. spotřebičů, ekologická doprava		
OSV/OR/3 - silniční provoz, používání povinné výbavy jízdního kola - odrazky, osvětlení		
VM EGS/1 - jaderná energie, výhody a nevýhody		
EV/3 - ochrana před zářením, mutace		
MV/3 - pronásledování vědců, kvůli rase a přesvědčení		
MedV/1 - vyhledávání žhavých novinek na internetu		

4.5.2 Chemie - charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah

Chemie se vyučuje jako samostatný předmět.

Vyučování předmětu Chemie je zaměřeno na:

- poznávání přírodních dějů a jejich příčin, pochopení významu udržování přírodní rovnováhy, významu přírodovědných poznatků a jejich aplikace pro běžný život
- schopnost pozorovat, experimentovat, vyvozovat závěry a ústně i písemně je formulovat
- podchycení a rozvíjení zájmu o předmět s využíváním jednoduchých pokusů
- získávání a upevňování pracovních dovedností a dodržování pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech ve školní pracovně

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti a mezipředmětové vztahy

Chemie je začleněna spolu s fyzikou, přírodopisem a zeměpisem do vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**. Proto je také výuka chemie s těmito předměty nejvíce propojena mezipředmětovými vztahy.

Fyzika – vlastnosti látek; částicové složení chemických látek; chemické reakce.

Přírodopis – voda a vzduch; ochrana životního prostředí; organické sloučeniny; přírodní látky.

Zeměpis – chemická výroba v ČR.

Člověk a zdraví – první pomoc, alkohol, kouření, drogy.

Člověk a svět práce – nácvik zručnosti při provádění pokusů.

Časové vymezení

Chemie se vyučuje v 8. a 9. ročníku po 2 hodinách týdně.

Organizace práce

Výuka probíhá v odborné pracovně a řídí se řádem pracovny, jehož pravidla jsou závazná pro všechny žáky i vyučující. Kabinet je vybavený lékárníčkou pro poskytnutí první pomoci. Ve školní pracovně je hasící přístroj.

Školní pracovna je vybavena počítačem s dataprojektorem a vizualizérem.

Kabinet je vybaven odpovídajícími pomůckami nezbytnými k výuce chemie.

Práce s nimi se řídí předpisy o nakládání s chemickými látkami a přípravky.

V případě možnosti probíhá výuka v počítačové pracovně.

Formy a metody práce ve vyučování

Formy a metody práce ve vyučování jsou voleny podle charakteru probíraného učiva a očekávaných výstupů:

- frontální výuka je vždy spojována s problémovým vyučováním

- práce žáků ve skupinách – procvičování učiva (pracovní listy, karty), činnostní učení (např. práce se stavebnicemi modelů molekul)
- demonstrační pokusy, promítané pokusy vizualizérem, dataprojektorem.
- výukové programy, výukový software na CD
- laboratorní práce – nácvik jednoduchých laboratorních metod a postupů
- při praktických činnostech žáků je vždy dbáno na dodržování zásad bezpečnosti práce a hygieny
- práce s portfoliem
- vyhledávání informací, referáty
- práce s talentovanými žáky
- projektové vyučování

Průřezová témata a jejich tematické okruhy

Ve výuce chemie jsou integrována průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola; občan, občanská společnost a stát

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá

Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí

Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Učitel vede žáky

- ke správnému formulování závěrů a učí je využívat k dalšímu učení
- k osvojování různých metod poznávání přírodních objektů a dějů – především pozorování a pokus
- k zařazování zajímavých pokusů a podnícení zájmu žáků o předmět
- ke správnému používání chemických názvů, značek a vzorců

Kompetence k řešení problémů:

Učitel vede žáky

- k rozvíjení schopností řešit problém s použitím osvojených poznatků
- k hledání různých variant řešení problémů
- k promýšlení postupů praktických úkolů
- k využití znalostí chemie při řešení problémů v praktickém životě
- k řešení složitějších problémových úkolů

Kompetence komunikativní:

Učitel vede žáky

- k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování a argumentaci
- stručně, přehledně a správně popisovat pracovní postup a výsledky svých pozorování a pokusů v ústním i písemném projevu

- k rozvíjení schopností diskutovat o určitém problému
- ke zdokonalování se v komunikačních dovednostech při prezentaci svých samostatných i skupinových prací a projektů

Kompetence sociální a personální:

Učitel vede žáky

- ke skupinovým vyučováním, které vedou k osvojení dovednosti spolupracovat, společně hledat řešení problému a přijímat zodpovědnost za práci v týmu a objektivně hodnotit přínos svůj i ostatních členů týmu.
- k rozvíjení schopností žáků podílet se na tvorbě pravidel práce ve skupině a k jejich respektování.

Kompetence občanské:

Učitel vede žáky

- k poznání významu chemie v hospodářství země i v běžném životě, ale i možnosti zneužití chemie
- ke zodpovědnosti za zachování zdravého životního prostředí
- k dbání a respektování pravidel pro práci s nebezpečnými látkami a řádu učebny

Kompetence pracovní:

Učitel vede žáky

- k zásadám bezpečné práce a ochrany zdraví při práci a vyžadovat dodržování daných pravidel
- k zařazování praktických činností do vyučování chemie
- k rozvíjení jejich zručnost
- k bezpečné a účinné práci s materiály a nástroji
- k šetrnosti a připravovat je tak pro praxi

Kompetence digitální:

Učitel vede žáky

- k vyhledávání a zpracování informací pomocí digitálních technologií
- ke kritickému vyhodnocování získaných informací
- k využívání digitální techniky při prezentaci svých referátů a projektů
- k práci s webovými aplikacemi, včetně jejich účelného využívání
- ke správné citaci zdroj

8. – 9. ročník	
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- rozliší tělesa a látky - zjistí vybrané vlastnosti látek pozorováním a pokusem, rozliší známé látky podle vlastností	POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE - tělesa, látky - vlastnosti látek – teplota tání a teplota varu, hustota, rozpustnost
- vyjmenuje hlavní zásady bezpečnosti práce s chemikáliemi a pomůckami v chemické pracovně, vyhledá příklady nebezpečných látek a zásady bezpečné práce s nimi - seznámí se s významem piktogramů, H-vět a P-vět a vyhledá jejich příklady u výrobků běžně prodávaných	- zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě - nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam
- rozliší směs, rozezná stejnorodou a různorodou směs, charakterizuje typy směsí	SMĚSI - směsi – složení, třídění (stejnorodé a různorodé) a typy (suspenze a emulze)
- použije správně pojmy roztok, rozpouštědlo, rozpuštěná látka, roztok nasycený a nenasycený - vypočítá složení roztoků, navrhne přípravu požadovaného složení	- roztok – hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku, koncentrovanější a zředěnější roztok, nasycený a nenasycený roztok
- vysvětlí princip usazování, filtrace, krystalizace, destilace a jejich využití v praxi - popíše a sestaví jednoduché aparatury k provedení těchto metod, zhotoví nákres s popisem	- oddělování složek směsí – usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace
- uvede příklady různých druhů vody, vysvětlí význam vody pro život, popíše základní postupy při výrobě pitné vody - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	- voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody - vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva
- popíše složení atomu a vznik molekuly - používá pojmy prvek a sloučenina ve správných souvislostech	ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY - částicové složení látek – atomy (atomové jádro – protony, neutrony; elektronový obal – elektrony a molekuly) - prvky – názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, protonové číslo - sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin
- orientuje se v periodické soustavě prvků, rozliší periody a skupiny, rozpozná kovy a nekovy, praktické využití těchto prvků	- periodická soustava chemických prvků – periody, skupiny - kovy, nekovy
- rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a látky vzniklé při reakci, používá pojmy reaktanty a produkty - uvede příklady důležitých reakcí z běžného života,	CHEMICKÉ REAKCE - chemické reakce – reaktanty, produkty
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	- faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí

- zapíše z názvů vzorce a ze vzorců názvy halogenidů, oxidů, sulfidů, kyselin a hydroxidů, solí (při psaní vzorců pracuje s oxidačními čísly)	ANORGANICKÉ SLOUČENINY - oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů - kyseliny a hydroxidy – vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů - soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, názvosloví a použité prakticky významných halogenidů
- vysvětlí pojem kyselý a zásaditý roztok, rozliší je pomocí běžných indikátorů - orientuje se na stupnici pH - vysvětlí podstatu neutralizace, napíše jednoduchou rovnici neutralizace, uvede příklady uplatnění v praxi	- kyselost a zásaditost roztoků, pH, indikátory, neutralizace
- rozezná nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich názvy, vzorce, vlastnosti a použití	ORGANICKÉ SLOUČENINY - uhlovodíky (alkany, alkeny, alkyny, arény) – příklady v praxi
- vyhledá a uvede příklady produktů zpracování ropy a zemního plynu	- paliva – uhlí, ropa, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva
- pojmenuje vybrané deriváty uhlovodíků, napíše jejich vzorce, uvede jejich vlastnosti a použití	- deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných halogenderivátů, dusíkatých a kyslíkatých derivátů - přírodní látky – zdroje, vlastnost a příklady sacharidů, lipidů a bílkovin
- rozliší sacharidy, tuky, bílkoviny, vitamíny	- přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí sacharidů, tuků, bílkovin a vitamínů
- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje života na Zemi	CHEMIE A SPOLEČNOST - chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin
- rozpozná označení hořlavých látek a aplikuje znalosti o principech hašení požáru	- hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti
- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	- průmyslová hnojiva - tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika - plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace - detergenty, pesticidy a insekticidy - léčiva a návykové látky

Chemie	8. – 9. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSV/MR/2 – osobní zodpovědnost při práci s nebezpečnými látkami v domácnosti, zaměstnání		
VDO/1 – zákony a předpisy o odpadech, recyklace – sběr plastů ve škole		
VDO/2 – zákony o výrobě, prodeji a užívání alkoholických nápojů		
VMEGS/1 – globální vlivy na životní prostředí		
EV/3 – vliv průmyslu na životní prostředí		
EV/4 – ozonová díra, globální oteplení, odpady a jejich, recyklace		
MedV/1 – problematika čistoty vody a vzduchu		

4.5.3 Přírodopis – charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah

Přírodopis je povinný vyučovací předmět pro II. stupeň ZŠ. Je vyučován jako samostatný předmět.

Vyučování přírodopisu je zaměřeno na:

- poznávání přírody jako systému, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- chápání důležitosti udržování biologické rovnováhy
- směřování k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- aplikaci přírodovědných poznatků v praktickém životě
- poskytování prostředků a metod pro hlubší porozumění přírodním zákonitostem
- podporu vytváření otevřeného i kritického myšlení a logického uvažování
- seznamování žáků se stavbou organismů.

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti a mezipředmětové vztahy

Předmět Přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** – zeměpisem, chemií a fyzikou. Proto je s nimi výuka přírodopisu nejvíce propojena mezipředmětovými vztahy.

Chemie – chemické vlastnosti nerostů, chemické vzorce nerostů, organické sloučeniny, ochrana životního prostředí a pesticidy.

Fyzika – fyzikální vlastnosti nerostů, smysly člověka.

Zeměpis – rozšíření rostlin a živočichů, výskyt, ekosystémy, ochrana přírody – CHKO, NP.

Dějepis – slavní vědci, objevy, rybníkářství.

Člověk a svět práce – pěstitelství, chovatelství.

Výchova ke zdraví – změny v životě člověka, zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

Časové vymezení

Předmět Přírodopis je vyučován

- v 6., 7. a 8. ročníku 2 hodiny týdně
- v 9. ročníku 1 hodina týdně

Organizace práce

Výuka probíhá v odborné pracovně a řídí se řádem pracovny, jehož pravidla jsou závazná pro všechny žáky i vyučující.

Pracovna je vybavena počítačem s dataprojektorem, mikroskopy a odpovídajícími pomůckami a přírodninami potřebnými k výuce.

Kabinet je vybaven lékárníčkou pro poskytnutí 1. pomoci a odpovídajícími pomůckami a přírodninami potřebnými k výuce.

V případě využití digitální techniky je možno pracovat s dětmi v PC pracovně.

Formy a metody práce ve vyučování

Formy a metody práce ve vyučování jsou voleny podle charakteru probíraného učiva a očekávaných výstupů:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami je vždy spojována s problémovým vyučováním
- práce žáků ve skupinách – procvičování učiva, problémové vyučování s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury, klíčů
- pokusy, laboratorní práce
- projekty
- vyhledávání informací
- práce s talentovanými žáky - biologická, ekologická olympiáda
- přírodovědné vycházky a exkurze s pozorováním

Průřezová témata

Ve výuce přírodopisu jsou integrována průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- evoluce lidského chování, živočišné a lidské komunikace, seberegulující jednání, zodpovědnost za zdraví a bezpečnost při práci

Výchova demokratického občana

- výchova občana jako zodpovědného člena společnosti

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí

Environmentální výchova

- porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí, důsledkům lidských činností na něj, zachování biologické rovnováhy

Mediální výchova

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, využití informací při projektové, problémové, samostatné i skupinové práci

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Učitel vede žáky

- k vyhledávání a zpracovávání informací
- ke správnému formulování a využití závěrů
- ke správnému používání odborné terminologie

- k použití různých metod poznávání přírodních objektů, vlastností a jevů
- k experimentování, správnému zaznamenávání výsledků a jejich porovnávání

Kompetence k řešení problémů:

Učitel vede žáky

- k rozvíjení schopnosti řešit problém vytvářením praktických úloh a situací
- k hledání různých i netradičních způsobů řešení problémů
- k podpoře týmové spolupráce při řešení problémů
- k přechodu od smyslového poznávání k poznávání založeném na pojmech, prvcích teorií a modelech
- k chápání vzájemných souvislostí či zákonitostí přírodních faktů
- k podporování využívání moderní techniky a technologií při řešení problémů
- k důrazu na využití znalostí přírodopisu v praktickém životě
- k zapojení nadaných žáků do biologické olympiády

Kompetence komunikativní:

Učitel vede žáky

- k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování a argumentaci
- stručně, přehledně a správně popisovat postup a výsledky svých pozorování a pokusů (písemně i ústně)
- k osvojení schopnosti diskutovat o určitém problému
- k podpoře sebekritiky i kritiky

Kompetence sociální a personální:

Učitel vede žáky

- k osvojení dovednosti spolupracovat, společně hledat řešení problému, přijímat zodpovědnost za práci v týmu a objektivně hodnotit přínos svůj i ostatních členů týmu
- k věcné argumentaci a schopnosti sebekontroly
- k zadávání úkolů, při kterých žáci mohou spolupracovat
- k dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské:

Učitel vede žáky

- k poznání významu přírodopisu v hospodářství země i v běžném životě
- k zodpovědnosti za chování zdravého životního prostředí
- k respektování pravidel pro práci s pomůckami a řádem učebny
- k zodpovědnému chování za mimořádných situací - přivolat pomoc a poskytnout první pomoc

Kompetence pracovní:

Učitel vede žáky

- k seznámení se zásadami bezpečnosti práce a dodržování daných pravidel
- k zařazování praktických činností do vyučování přírodopisu
- k účinné práci s materiály

Kompetence digitální:

Učitel vede žáky

- k aktivnímu rozvoji digitálního myšlení
- k podněcování k práci s digitálními technologiemi
- k využívání, třídění a kriticky vyhodnocování informací
- k seznamování s aplikacemi, které mohou využívat při získávání dat
- k práci s pravidly pro citaci zdrojů

Přírodopis	6. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- popíše buňku - pochopí rozdíl mezi bakterií a virem - pracuje s mikroskopem, připraví mikroskopický preparát	buňka nebuněčné organismy – viry jednobuněčné organismy – bakterie, sinice, prvoci mikroskop
- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků (i s pomocí atlasu)	Mnohobuněčné organismy: řasy houby a zásady sběru
- popíše vnitřní a vnější stavbu vybraných živočichů - pochopí pojem regenerace - rozlišuje vnitřní a vnější parazity - rozlišuje podle charakteristických znaků plže, mžky a hlavonožce - rozezná vybrané zástupce - zná jejich význam a postavení v přírodě - vysvětlí význam žížaly v přírodě - seznámí se stavbou těla členovců - uvědomí si rozdíly mezi jednotlivými třídami členovců - orientuje se v řádech hmyzu a pozná vybrané zástupce - zhodnotí pozitivní i negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Mnohobuněční živočichové: - žahavci - ploštěnci - hlísti - kroužkovci - měkkýši - členovci - hmyz (s proměnou nedokonalou, s proměnou dokonalou) – ostnokožci
- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	Základy ekologie: - organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím
- na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	Základy ekologie: - organismy a prostředí – ekosystém
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	Základy ekologie: - organismy a prostředí – potravní řetězce a pyramida, přirozené a umělé ekosystémy
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	Základy ekologie: - organismy a prostředí – rovnováha v ekosystému - ochrana přírody a životního prostředí

Přírodopis	6. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
EV/2 - rozmanitosti přírody		
VMEGS/1 - očkování, epidemie nemocí		
OSV/MR 2 - základní hygienické návyky		
EV/1 - ekosystémy		
EV/4 - potravní řetězec, biologická rovnováha, vztah člověka k prostředí		
OSV/OR/1 - praktické poznávání přírody		

Přírodopis	7. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- rozliší podle morfologických znaků základní čeledi rostlin a jejich zástupce - orientuje se ve fyziologii rostlin - uspořádání rostlinného těla od buňky k orgánům - vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla - rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin - seznámí se s rozdílem mezi výtrusnými a semennými rostlinami - vysvětlí zjednodušeně princip fyziologických procesů a jejich využití při pěstování - zná příklady mechorostů, kapradorostů, přesliček a plavuní - seznámí se s rozdílem mezi výtrusnými a semennými rostlinami - pracuje s atlasy a zjednodušenými klíči rostlin - pochopí nutnost ochrany rostlin - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	Rostliny: - přechod rostlin na souš - mechorosty - kapradiny, plavuně, přesličky Semenné rostliny: - části těla - nahosemenné rostliny - krytosemenné rostliny (dvouděložné, jednoděložné) - cizokrajné rostliny
- porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití odborné terminologie - vysvětlí funkci orgánů či soustav vybraných živočichů - dokáže rozdělit a porovnat zástupce jednotlivých tříd - určuje a rozlišuje vybrané živočichy - rozumí postavení a významu obratlovců v potravním řetězci i pro člověka - vysvětlí přizpůsobení obratlovců danému prostředí - pozná vybrané zástupce strunatců - vysvětlí na příkladech způsob života vybraných zástupců obratlovců - chápe význam strunatců pro člověka i jejich postavení v ekosystému	Živočichové: - strunatci - obratlovci - kruhoústí - paryby - ryby - obojživelníci - plazi - ptáci
- rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam, uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	
- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se	

živočichy má základní vědomosti o přírodě a
přírodních dějích

Přírodopis	7. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
EV/3 – význam lesa, ubývání lesních porostů, znečišťování ovzduší		
EV/4 - přikrmování ptáků, léčivé rostliny, bio produkty		
VMEGS /2 - ohrožené druhy,		
VMEGS/3 - hospodářsky významné		
OSV/OR/1 - praktické poznávání přírody		

Přírodopis	8. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití odborné terminologie - vysvětlí funkci orgánů či soustav vybraných živočichů - dokáže rozdělit a porovnat zástupce jednotlivých tříd - určuje a rozlišuje vybrané živočichy - rozumí postavení a významu obratlovců v potravním řetězci i pro člověka - vysvětlí přizpůsobení obratlovců danému prostředí - pozná vybrané zástupce strunatců - vysvětlí na příkladech způsob života vybraných zástupců obratlovců - chápe význam strunatců pro člověka i jejich postavení v ekosystému	Živočichové: - savci
- rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam, uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	
- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích	
- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby,	- původ a vývoj člověka, základy etologie
	- etnické lidské skupiny (lidské rasy)
	Orgánové soustavy: - soustava kosterní - soustava svalová - soustava oběhová, - soustava dýchací - soustava trávicí, metabolismus, - soustava vylučovací - soustava kožní - soustava nervová

	soustava žláz s vnitřním vyměšováním soustava smyslová soustava rozmnožovací, vývin lidského jedince
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	- základy genetiky

Přírodopis	8. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
EV /4 - chov domácích savců		
MV/2 - rasy, národnostní menšiny		
EV/3 - geneticky upravené potraviny		

Přírodopis	9. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty - posoudí význam některých důležitých nerostů (руды) - rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše jejich vznik - objasní důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů a uvede příklady - půdy - složení, vlastnosti a význam - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	Planeta Země: vznik a stavba Země
	Nerosty a horniny: vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, význam, využití zástupců, určování vzorků
	Vnitřní geologické děje: - litosférické desky, zemětřesení, sopečná činnost, vrásnění
	Vnější geologické děje: - zvětrávání - činnost vody, ledovců, větru, půd - vývoj zemské kůry a organismů na Zemi
	Podnebí a počasí ve vztahu k životu

Přírodopis	9. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSV/OR/1 - praktické poznávání přírody		
EV/2,3 - stav ovzduší, půdy, vody		
EV/4 - člověk a životní prostředí		

4.5.4 Zeměpis - charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických jevů, pojmů a používání poznávacích metod
získávání a rozvíjení dovedností práce se zdroji geografických informací
respektování přírodních hodnot, lidských výtvarů a podpora ochrany životního prostředí
rozvoj trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
aplikace geografických poznatků v praktickém životě

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti, mezipředmětové vztahy

Předmět Zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda:**

Chemie - znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry,...

Fyzika - sluneční soustava, vesmír, ...

Přírodopis - rozšíření živočichů a rostlin na Zemi, biotopy, ekosystémy, ochrana přírody - CHKO, národní parky, biosférické rezervace...

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

Matematika - měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy, ...

Informatika - zdroj aktuálních informací a jejich zpracování

Dějepis - kultura národů, historie států

Časové vymezení

Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku.

V 6., 7. a 8. ročníku 2 hodiny týdně, v 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Organizace práce

Zeměpis se vyučuje v kmenových učebnách. Učební pomůcky učitel přenáší z učebny do učebny. K výuce je využívána i učebna informatiky.

Formy a metody práce ve vyučování

frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
zeměpisné vycházky s pozorováním
projekty
dlouhodobý projekt (Významní přírodovědci - v rámci vzdělávací oblasti Člověk a příroda)
návštěvy hvězdárny, planetária, exkurze

Průřezová témata a jejich tematické okruhy

Ve výuce zeměpisu jsou integrována průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání

Seberegulace a sebeorganizace

Kreativita

Sociální rozvoj

Poznávání lidí

Mezilidské vztahy

Komunikace

Kooperace

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Hodnoty, postoje

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a stát

Formy participace občanů v politickém životě

Principy demokracie

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Objevujeme Evropu a svět

Multikulturní výchova

Kulturní difference

Lidské vztahy

Etnický původ

Multikulturalita

Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova

Ekosystémy

Základní podmínky života

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení

Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality

Stavba mediálního sdělení

Tvorba mediálního sdělení

Práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

naučit žáky vybírat a využívat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojovat získané poznatky do širších celků, nalézat souvislosti
vést žáky ke kritickému posuzování, porovnávání poznatků a formulování závěrů
rozvíjet schopnost poznávat smysl a cíl učení, utvářet si pozitivní vztah k učení
učit žáky používat odbornou terminologii
umožnit žákům nalézat souvislosti mezi získanými poznatky a využitím v praxi
rozvíjet schopnost využívat vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní

učit žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
učit schopnosti naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagovat
učit žáky komunikovat mezi sebou a učitelem a dodržovat předem stanovená pravidla vzájemné komunikace
rozvíjet schopnost naslouchat a respektovat názory druhých
rozvíjet schopnost interpretovat a prezentovat různé texty, obrazové materiály, grafy a jiné formy záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence k řešení problémů

podporovat schopnost pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
učit žáky myslet kriticky, být schopen hájit svá rozhodnutí
vést žáky k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
učit využívat metody, při kterých dochází k objevům, řešením a závěrům
rozvíjet schopnost argumentovat, diskutovat na dané téma, obhajovat své výroky
učit žáky odpovídat na otevřené otázky
učit pracovat s chybou

Kompetence sociální a personální

vytvářet příležitosti spolupracovat ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňovat dobré mezilidské vztahy, pomáhat si a být schopen o pomoc požádat, učit se vzájemnému naslouchání
rozvíjet schopnost pracovat ve skupinách
utvářet pocit zodpovědnosti za své jednání
vést žáky k ochotě pomoci a ke schopnosti o pomoc požádat
dbát na dodržování dohodnutých pravidel, postupů a termínů

Kompetence občanské

učit žáky respektovat názory druhých, uvědomovat si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
podporovat schopnost rozhodovat se zodpovědně podle dané situace
učit žáky chápat základní environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, jednat v zájmu trvale udržitelného rozvoje
vést žáky k dodržování pravidel slušného chování

umožnit žákům pochopit práva a povinnosti v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje a brát ohled na druhé
vytvářet osobní představy o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

seznámit žáky s pravidly bezpečného chování v terénu a vést je k jejich dodržování
vytvářet příležitost učit žáky efektivně pracovat
učit vyhledávat a využívat různé zdroje informací

Kompetence digitální

- učit žáky vyhledávat a využívat různé zdroje informací
- učit žáky samostatnému vystupování a bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií
- zadávat žákům projekty a prezentace s využitím informačních technologií
- naučit žáky vytvářet a upravovat digitální obsah v různých formátech, vytvářet webové prezentace, umět se vyjadřovat za pomoci digitálních prostředků
- naučit žáky ukládat informace tak, aby je v případě potřeby mohli najít a použít ostatní žáci v pracovním týmu, s kterými spolupracuje
- umět využít digitální vzdělávací prostředí ke svému osobnímu rozvoji

6. ročník	
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- objasní postavení Slunce ve vesmíru a popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy - charakterizuje polohu, povrch a pohyby Měsíce, jednotlivé fáze Měsíce - hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy, kolem Slunce - používá v praktických příkladech znalosti o kulatosti planety Země - vysvětlí délku trvání dnů a nocí na Zemi a pravidelné střídání ročních období - používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na globusu i mapě absolutní (matematickou) geografickou polohu jednotlivých lokalit na Zemi	Planeta Země a vesmír - tvar a rozměry Země - určování zeměpisné polohy - glóbus - pohyby Země - přirozená družice Země - Měsíc, fáze Měsíce
- rozlišuje a porovnává prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost - vysvětlí vznik zemské sopečné činnosti, horotvorné činnosti - rozeznává, pojmenuje a popíše tvary zemského povrchu - vysvětlí rozdíl mezi podnebím. a počasím - vysvětlí a popíše typy krajín - porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a lidskou společnost uplatňuje zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	stavba Země, litosféra jak se rodí hory jak vznikají ostrovy bez vody není život - hydrosféra atmosféra - vzdušný obal naší planety půda biosféra polární kraje tundra tajga stepi Středomoří pouště a polopouště savany tropický deštný les vysokohorská oblast lidé v ohrožení jak lidé využívají přírodu
- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů - používá různé druhy plánů a map, umí je orientovat, přepočítávat vzdálenosti podle různých měřítek - seznámí se se znázorněním výškopisu a polohopisu na mapách - prokáže aktivní znalost smluvených značek, vrstevnic, výškových kót, nadmořské výšky - vyhledá potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících	Obsah mapy, vznik mapy, druhy map - práce s mapou

- zopakuje si probírané učivo, systematicky si utřídí poznatky a vytvoří si celkový náhled na geografické učivo - posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu - posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel - socioekonomická sféra - hospodářství -rozdělení sektorů - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	- domov, obec, stát, světadíl - lidé na Zemi - jak se lidé odlišují - kde lidé žijí - lesy - voda - zemědělství - průmysl - doprava - služby - rozvojové a vyspělé státy
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	- mezinárodní spolupráce
- provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů - uplatňuje zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech - vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města - vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, v regionech a modelových státech, popíše a porovná jejich strukturu a zvažuje souvislost s přírodními poměry - určí geografickou polohu, vyhledá na mapách polární oblasti - vysvětlí vznik a vývoj současného rozložení pevniny a oceánů	Afrika: - severní Afrika - saharská oblast - státy Guinejského zálivu - jižní Afrika - východní Afrika - Jihoafrická republika (RSA) - Indický oceán - Severní ledový oceán - Tichý oceán - Atlantský oceán - Austrálie - Oceánie - Antarktida

Zeměpis	6. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/OR1 - otázka vlastního názoru na tvar, pohyby Země v minulosti	
MedV/1 - aktuality	
EV/3 - lidské aktivity a problémy životního prostředí	
EV/1 - ekosystémy	
EV/4 - vztah člověka a prostředí	

7. ročník	
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytvoří společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů - vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města - vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, v regionech a modelových státech, popíše a porovná jejich strukturu a zvažuje souvislost s přírodními poměry	Amerika - Severní Amerika (USA, Kanada) - Střední Amerika (státy střední Ameriky) - Jižní Amerika (státy jižní Ameriky) Asie - jižní Asie - jihovýchodní Asie
- provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytvoří společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů - vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města - vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech a regionech - vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech - dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, nastávají a mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	- východní Asie - střední Asie - blízký východ - střední východ - Zakavkazsko - Sibiř, dálný východ (Rusko)

Zeměpis	7. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
EV/1 - ekosystémy		
EV/2 - základní podmínky života		
MedV/1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (aktuální stav)		
MV/1 - kulturní difference		
MV/2 - lidské vztahy		
MV/3 - etnický původ		
MV/5 - princip sociálního smíru a solidarity		
EV/3 - lidské aktivity a problémy		
EV/4 - vztah člověka k prostředí		
VDO/3 - formy participace občanů v politickém životě		
VDO/2 - principy demokracie jako formy státu a způsobu rozhodování		
OSV/SR/2 - mezilidské vztahy		
OSV/SR/4 - komunikace		

Zeměpis	8. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace - posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	- lidé na Zemi - světové hospodářství - zemědělství, rybolov, lesní a vodní hospodářství - průmysl - doprava a spoje - cestovní ruch - světový trh a mezinárodní obchod - znaky států - svrchovanost států - poloha a územní rozloha států - státy světa podle původu a počtu obyvatel - průběh a tvar státních hranic - státy světa podle správního členění - státní zřízení a formy vlády - státy světa podle politického systému a podle politické moci - politická a hospodářská seskupení států světa, mezinárodní organizace - odlišný stupeň rozvoje států
porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	- Země - jediné místo pro život ve vesmíru - ekosystémy planety Země - přírodní krajina - kulturní krajina - světový ekologický problém: oceán - světový ekologický problém: znečištění atmosféry - světový ekologický problém: ničení tropických deštných lesů - světový ekologický problém: kyselý déšť - světový ekologický problém: přelidnění a hlad - ochrana přírody a krajiny

- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohrazení a lokalizaci regionů světa - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	Evropa - poloha, rozloha, povrch a nerostné bohatství - přírodní podmínky - podnebí, vodstvo - obyvatelstvo, hospodářství - jižní Evropa - Itálie, Řecko, Španělsko, Portugalsko - severní Evropa - Norsko, Švédsko, Finsko, Dánsko, Island, Estonsko, Lotyšsko, Litva - západní Evropa - Velká Británie, Irsko, Francie, země BENELUXU - střední Evropa - Německo, Rakousko, Švýcarsko, Slovensko, Polsko, Maďarsko - jihovýchodní Evropa - Rumunsko, Bulharsko, státy bývalé Jugoslávie, Albánie - východní Evropa - Ukrajina, Bělorusko
--	--

Zeměpis	8. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
EV/1 - ekosystémy	
EV/2 - základní podmínky života	
MedV/1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (aktuální stav)	
MV/1 - kulturní difference	
MV/2 - lidské vztahy	
MV/3 - etnický původ	
MV/5 - princip sociálního smíru a solidarity	
EV/3 - lidské aktivity a problémy	
EV/4 - vztah člověka k prostředí	
VDO/3 - formy participace občanů v politickém životě	
VDO/2 - principy demokracie jako formy státu a způsobu rozhodování	
OSV/SR/2 - mezilidské vztahy	
OSV/SR/4 - komunikace	

Zeměpis	9. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- vymezí a lokalizuje místní oblast hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	Česká republika: - rozloha, poloha - vývoj státního území - vodstvo - půdy - biota - ochrana přírody a krajiny - geologický vývoj - nerostné suroviny - povrch - podnebí - obyvatelstvo a sídla
- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	- průmysl - zemědělství - lesní a vodní hospodářství - doprava - spoje - služby - cestovní ruch a rekreace - zahraniční obchod
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit - uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	- Středočeský kraj - Praha - Liberecký kraj - Královéhradecký kraj - Pardubický kraj - Karlovarský kraj - Plzeňský kraj - Jihočeský kraj - Vysočina - Moravskoslezský kraj - Olomoucký kraj - Zlínský kraj - Jihomoravský kraj - Ústecký kraj
- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	- cvičení a pozorování v terénu místní krajiny - ochrana člověka při ohrožení zdraví a života

Zeměpis	9. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
EV/4 - stav přírody, ochrana, předpoklad vývoje, vztah člověka a prostředí	
VMEGS/2 - poloha státu na mapě světa, orientace	
MV/2 - jednání s lidmi jednotlivých národů, vlastní názor, naslouchání, národnostní menšiny, rasismus, xenofobie	
EV/3 - lidské aktivity a problémy životního prostředí stav životního prostředí, krajiny	
VMEGS/3 - euroregiony, spolupráce v rámci EU	
MedV/1 - sběr, třídění, hodnocení hospodářských údajů, srovnání regionů	
EV/1 - ekosystémy , ochrana přírody, trvale udržitelný rozvoj	
MedV/1 - kritické vyhodnocení informací	
EV/3 - globální úroveň životního prostředí, možnosti zlepšení	
OSV/OMR/1 - osobní zodpovědnost za jednání v okolním prostředí	

4.6 Umění a kultura

4.6.1 Hudební výchova - charakteristika předmětu (1. stupeň)

Vzdělávací obsah

Hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět.

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři oblasti:

vokální činnost - práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu

instrumentální činnost - hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci

hudebně pohybová činnost - ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty, hra na tělo

poslechová činnost - aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

V hodinách hudební výchovy se snažíme:

naučit žáky čistě a výrazně zpívat lidové i umělé dětské písně v hlasovém rozsahu přiměřeném žákům mladšího školního věku

nacvičit správné dýchání a tvoření tónů

rozvíjet hudební sluch a paměť na melodii i slova

učit rozlišovat a udržovat určitý rytmus

rozvíjet hudebnost zařazováním poslechu lidových písní i poslechu hodnotné vážné a moderní hudby vhodné pro tento věk a vést žáky k zájmu o hudbu

poznat talentované žáky a dbát o jejich rozvoj

probouzet u žáků zájem o vlastní pěvecké, hudební a pohybové aktivity

poznávat základní hudební teorii

chovat se způsobně na koncertech, v divadle, při vlastním vystoupení a vystoupení svých spolužáků

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti, mezipředmětové vztahy

Hudební výchova je začleněna do vzdělávací oblasti **Umění a kultura**.

V mezipředmětových vztazích můžeme uplatňovat hudební výchovu v každém předmětu jako relaxační chvíli. Hudební prvky nacházíme v hodinách činnostního učení, které prolínají napříč všemi předměty.

Těžištěm výuky hudební výchovy v tomto období je zpěv žáků, zaměření na lidové písně i známé a oblíbené písně z mediálních prostředků. Celá výuka by měla být vedena v pohodové atmosféře zbavené stresů. Při výuce hudební výchovy je vhodný hudební doprovod vyučujícího na jakýkoli hudební nástroj nebo zpěv, popř. lze použít hudební nahrávky na CD či podporu z internetu, kde jsou instrumentální doprovody k daným písním z učebnice. Tím pomáháme udržet melodii i rytmus zpívaných písní.

Časové vymezení

Hudební výchova je realizována v 1. - 5. ročníku 1 hodina týdně.

Organizace práce

Výuka probíhá ve třídě nebo v učebně či ve třídě, kde jsou k dispozici hudební nástroje (klavír, klávesy, kytara, Orffův instrumentář) s využíváním audiovizuální techniky.

Vždy jednou za pololetí navštíví žáci výchovný koncert v ZUŠ. Příležitostně navštíví hudebně zábavný pořad, a také divadlo.

Formy a metody práce ve vyučování

jednohlasý zpěv

zpěv s doprovodem hudebního nástroje

zpěv s doprovodem nahrávek

práce s notovým materiálem

referáty, zajímavosti

různorodost hudebních žánrů

rytmická cvičení

doprovod pomocí Orffových nástrojů

vlastní pěvecké vyjádření

návštěva koncertů

poslechové skladby

hudební soutěže

hry, hádanky

Dlouhodobé projekty týkající se HV:

výchova ke zdravému životnímu stylu

jarmarky

besídky

sborový zpěv

Průřezová témata a jejich tematické okruhy

Ve výuce hudební výchovy jsou například integrována tato průřezová témata:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá

Multikulturní výchova

Kulturní difference

Lidské vztahy

Etnický původ

Environmentální výchova

Základní podmínky života

Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova

Vnímání autora mediálních sdělení

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků v předmětu

Kompetence k učení

- učitel učí zpívat na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- vede žáky k aktivnímu zapojení do pěveckých, instrumentálních i pohybových schopností
- rozvíjí jejich hlasový potenciál, učí je dodržovat zásady hlasové hygieny
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch, podporuje samostatnost a tvořivost
- uplatňuje individuální přístup

Kompetence k řešení problémů

- učí rozlišovat jednotlivé kvality tónů, rozpoznat výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpoznat v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odlišit hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- sleduje při hodině pokrok všech žáků, učí žáky nebát se problémů
- vede žáky k vzájemnému naslouchání, k týmové spolupráci

Kompetence komunikativní

- učitel učí rytmitizovat a melodizovat jednoduché texty, improvizovat v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reagovat pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřovat metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti
- vytváří příležitost pro relevantní komunikaci a spolupráci mezi žáky (v jednoduchém dvojhlase tzv. kánon)
- podporuje využití cizího jazyka a výpočetní techniky

Kompetence sociální a personální

- vede ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby
- vede k vzájemnému naslouchání
- vede děti k tomu, aby braly ohled na druhé včetně inkluzivních spolužáků
- vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují

Kompetence občanská

- vede ke kritickému pohledu na obsahy hudebních děl, umí ocenit tradice a kulturu
- umožňuje, aby se žáci podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřovat hudební náladu
- vede žáky k využití znalostí, dovedností a získaných zkušeností v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost
- sleduje při hodinách pokrok všech žáků
- vede k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- vede k užívání různých nástrojů a vybavení (to už je v 1.bodu)

Kompetence digitální

- poslech skladeb významných skladatelů prostřednictvím digitálních technologií
- využívá připravený nahraný doprovod více nástrojů (karaoke verze písní)
- předvádí různé formy notového zápisu
- využívá možnosti předvést zápis poslouchané melodie do notové osnovy
- učí rozeznávat druh hudebního nástroje sluchem
- spojuje poslech, zpěv a tanec nebo dramatizaci hudebního díla
- napodobováním videa učí jednoduché tance
- učí rozeznávat poslechem hudební žánry

Hudební výchova	1. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- seznamuje se s pravidly hlasové hygieny, vytváří si správné pěvecké návyky, snaží se zpívat v jednohlase, snaží se o správné dýchání - osvojuje si hru na melodickou a rytmickou ozvěnu	- dechová a artikulační cvičení, hlasová hygiena - zpěv jednoduchých písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - hudební hry na ozvěnu, otázka-odpověď
- seznamuje se s technikou hry na Orffovy rytmické nástroje - učí se používat jednoduché rytmické hudební nástroje k rytmickým cvičením a jednoduchému hudebnímu doprovodu	- hra na tělo, tleskání, pleskání, dupání - říkadla a jazykolamy - rytmus písní - vytleskávání rytmu - Orffovy nástroje
- tleská rytmus písně, metrum	- jednoduché taneční hry, pohybové improvizace - vyjádření nálady pantomimou
- poznává dynamické změny v hudbě - chápe roli posluchače, poznává kvality tónů – délku, sílu, barvu, výšku	- Rozlišení některých hudebních nástrojů poslechem - tóny a zvuky, melodie, hudební kontrasty - tóny dlouhé a krátké, veselé a smutné, slabé a silné - ukolébavka, pochod, taneční hudba

Hudební výchova	1. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MV/2 – písně o dobrých lidských vztazích (láska, přátelství,....)		
MV/2 - profesní vztahy		

Hudební výchova	2. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- snaží se dodržovat pravidla správného dýchání, výslovnosti a tvoření tónu	- dechová a artikulační cvičení, hlasová hygiena - rozezpívání
- správně frázuje - orientuje se v notovém záznamu jednoduché melodie	- nácvik lidové písně, národní písně - nácvik písní s podzimní, zimní a jarní tematikou - zpěv jednoduchých písní ve dvou, tří a čtyřčtvrtovém taktu - hudební pojmy: notová osnova, noty, houslový klíč - rytmická cvičení
- rozvíjí rytmické cítění hrou na nástroje z Orffova instrumentáře	- Orffovy hudební nástroje - sluchové pexeso s Albi tužkou
- umí taktovat na dvě doby, zkouší tančit - dokáže vyjádřit melodii pohybem	- hudební hra na ozvěnu, otázka, odpověď - opakování rytmu hrou na tělo, tleskání, dupání - jednoduché taneční hry - vyjádření nálady pantomimou - pohyb na danou melodii - zpěv písní s pohybovým doprovodem
- poznává kvality tónů – délku, sílu, barvu, výšku - chápe roli posluchače - rozlišuje smutnou a veselou melodii - rozlišuje hudební nástroje podle zvuku	- rozlišení hudebních nástrojů poslechem - poslech tónů a zvuků - rozlišení tónů dlouhých a krátkých, slabých a silných - melodie "veselé a smutné" - poslech ukolébavky, pochodu a taneční hudby - melodie vzestupná a sestupná

Hudební výchova	2. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MV/2 – písně o dobrých lidských vztazích (láska, přátelství,...)		
MV/2 - profesní vztahy		

Hudební výchova	3. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- rytmické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu	- hra na hudební nástroje – jednoduché Orffovy nástroje - rytmizace a melodizace - hudební improvizace – rytmický doprovod, hra na tělo, hudební hry (otázka, odpověď)
- zpívá v jednohlase, správně frázuje - orientuje se v notovém záznamu - vokální a instrumentální improvizace	- hudební hry - hudební nauka (stupnice C dur, notová osnova, taktová čára, délky not, takt, pomlka, hudební nástroje)
- zná kvality tónů – délku, sílu, barvu, výšku, vnímá rytmus, melodii - podpora pohybové improvizace	- pohybový doprovod znějící hudby - taneční hry se zpěvem a jednoduché lidové tance - pamětné uchování a reprodukce pohybů – pohybové vyjádření hudby pantomima a pohybová improvizace s využitím jednoduchých tanečních kroků
- seznamuje se s některými hudebními žánry	- hudební styly a žánry
- chápe roli posluchače - rozliší hudbu podle její společenské funkce - rozliší hudbu zpívanou a hranou na hudební nástroje (tj. vokální a instrumentální hudba)	- slavnostní, lidová a umělá píseň - interpretace hudby, slovní vyjádření

Hudební výchova	3. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MV/2 – písně o dobrých lidských vztazích (láska, přátelství,....)		
MV/2 - profesní vztahy		

Hudební výchova	4. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- správně dýchá a vyslovuje - zpívá a tvoří tón na základě svých hlasových dispozic	- pomocí hlasových cvičení rozšíření hlasového rozsahu
- reprodukuje písně v jednohlase, v durových i molových tóninách - umí se orientovat v jednoduchých notových zápisech písní	- hudební pojmy – repetice, legato-staccato, pomlky, předznamenání, taktové čáry - písně ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu - malá hudební forma (sloka, refrén), polka, valčík - durová a mollová tónina - tvořivá práce s písní - kánon, jednoduchý dvojhlas
- doprovodí píseň podle svých schopností a dovedností na jednoduchý hudební nástroj - tvoří rytmické či melodické přede hry a dohry dle individuálních schopností	- hra na Orffovy nástroje – jednoduchý doprovod písní - dotváření rytmu tleskáním - referáty na dané hudební nástroje – využití IT pro vyhledávání informací, zpracování daného tématu
- pozná hudbu vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, druhy sborů podle hlasů - rozpozná píseň umělou, lidovou, klasickou, moderní. - skladby prezentuje prostřednictvím digitálního zobrazení na počítači nebo interaktivní tabuli	- poslech nahrávek lidových písní - poslech symfonické básně - poslech části opery - poslech státní hymny - B. Smetana, A. Dvořák, F. Škroup, J. Uhlíř a Z. Svěrák
- zkouší dirigovat písně ve dvoudobém a třídobém taktu - pozná pohybové hry a tance s využitím tanečních kroků za dopomoci digitálních technologií – interaktivní tabule, video	- nácvik lidového tance, polkový krok - pohybové vyjádření skladby - hra na tělo - pohybové improvizace moderních písní

Hudební výchova	4. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MV/3 - etnický původ (písně romské, africké,...)		
MedV/2 - vztah s médii (reklama, zpráva, sledování hudební soutěže)		
EV/2 - základní podmínky života		
MV/1 - kulturní diference (odlišný způsob života)		
MedV/1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
MedV/4 - vnímání autora (životopisné dílo)		
VMEGS/1 - Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice národů Evropy)		

Hudební výchova	5. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- zná vztahy mezi tóny (vysoké, nízké, dlouhé, krátké, silné, slabé) - pozná rozdíl mezi durovou a mollovou písní - snaží se zpívat státní hymnu a ví, jak se u ní chovat	- rozvoj pěveckých dovedností při všech vokálních činnostech (dýchání, výslovnost) - zpěv lidových i umělých písní - jednoduchý dvojhlas, kánon - vokální improvizace - nácvik státní hymny - hudební teorie – notová osnova, psaní houslového klíče, tóny v rámci stupnice C dur, melodie stoupá/klesá Délky not a pomlky dle individuálních možností žáků
- doprovodí píseň podle svých schopností a dovedností na jednoduchý hudební nástroj - reprodukuje jednoduchý motiv písně - využívá v rámci svých dispozic jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - zkouší dirigovat písně ve dvoudobém a třídobém taktu	- realizace notového záznamu písně hrou na rytmické nástroje - hra na hudební nástroje dle individuálních dovedností žáků - rytmické i melodické improvizace dle dovedností žáků - dirigování písní ve 2/4, 3/4, taktu
- provádí hudební improvizace na základě individuálních schopností a dovedností - tvoří pohybové improvizace s využitím tanečních kroků, využívá digitální technologie – interaktivní tabule, video	- pohybové vyjádření hudby - doprovod písní na hudební nástroje dle individuálních dovedností žáků - pohybová improvizace s využitím tanečních kroků – Just Dance
- pozná skupiny některých hudebních nástrojů - získá povědomí o hudebních skladatelích - tvoří referáty na daná témata a prezentuje je před třídou pomocí digitálních technologií - pozná různé hudební žánry a styly - rozpozná vlastnosti tónů	- hudební skladatelé - B. Smetana, A. Dvořák, W. A. Mozart, J. S. Bach, - dějiny státní hymny – poslech - smyčcový kvartet - symfonický orchestr - poznávání výrazových prostředků hudby – rytmus, melodie, tempo, dynamika, - rozlišování délky, síly, výšky a barvy tónů - rozlišování hudby vokální, instrumentální, vokálně instrumentální a hudebních nástrojů - poznávání různých hudebních stylů a žánrů (jazz, folk, rock, pop, lidovka, ...) - pomocí IT tvoření referátů na daná témata (hudební skladatelé, hudební žánry a styly)

Hudební výchova	5. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MV/3 - etnický původ (písň romské, africké,....)		
MedV/2 - vztah s médii (reklama, zpráva, sledování hudební soutěže)		
EV/2 - základní podmínky života		
MV/1 - kulturní difference (odlišný způsob života)		
MedV/1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, MedV/4 - vnímání autora (životopisné dílo), VMEGS/1 - Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice národů Evropy)		

4.6.2 Hudební výchova – charakteristika předmětu (2. stupeň)

Vzdělávací obsah

Vzdělávání v tomto oboru směřuje k:

- vnímání hudby jako důležité součásti života, prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových a jiných aktivit
- chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace
- získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů minulosti a současnosti
- pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností
- rozvoji žákovy celkového hudebního cítění

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti, mezipředmětové vztahy

Hudební výchova spolu s výtvarnou výchovou je začleněna do vzdělávací oblasti **Člověk a umění**.

Ve vyučování se uplatňují mezipředmětové vztahy s výukou českého jazyka, dějepisu a výtvarné výchovy. Dějiny hudební výchovy prolínají současně s dějinami umění a historií lidstva.

Časové vymezení:

6. – 8. ročník. 1 hodina týdně

Organizace práce

Výuka probíhá v kmenových třídách a současně i v odborné učebně hudební výchovy, která je vybavená audiovizuální technikou. Je využíváno příležitostných nabídek výchovných koncertů, návštěvy divadel a kulturních akcí pořádaných jinými organizacemi města.

Formy a metody práce ve vyučování

skupinové vyučování
samostatná práce
krátkodobé projekty
využívání školních pomůcek
referáty, zajímavosti
projektové hodiny
poslechové hodiny
využívání hudební knihovny

Průřezová témata a jejich tematické okruhy

Environmentální výchova

vztah člověka k přírodě

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

vztah k Evropě a ke světu

národy a jejich hudba

Osobnostní a sociální výchova

poznávání lidí

kreativita

sebepoznání a sebepojetí

komunikace

hodnoty, postoje

rozvoj poznávání

řešení problémů a rozhodování

kooperace

Mediální výchova

schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty z médií

Výchova demokratického občana

slušnost, tolerance, aktivita, samostatnost

Multikulturní výchova

lidské vztahy

etnika

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vede žáky podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledávat a třídit informace
- učí žáky propojovat znalosti do souvislostí
- vede žáky k používání odborné terminologie
- umožňuje žákům využívat vlastní zkušenosti a poznatky

Kompetence k řešení problémů

- vede žáky k samostatnému a kritickému přemýšlení
- vede žáky k předkládání dostatku námětů k samostatnému zpracovávání a řešení problémů
- učí žáky rozpoznat problém a hledat nejvhodnější způsob řešení
- podporuje vzájemnou komunikaci při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- umožňuje žákům navozovat atmosféru bezpečné a přátelské komunikace
- učí žáky vyjádřit své názory, poznatky a dojmy
- vede žáky k používání správné terminologie
- umožňuje zadávat úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k využití jiných komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- vede žáky k efektivní spolupráci, k respektování názorů jiných
- učí žáky dodržovat pravidla slušného chování
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- vede žáky k hodnocení práce vlastní i ostatních, k chápání odlišné kvality práce

Kompetence občanské

- učí žáky respektovat názory druhých
- vede žáky k ochraně a oceňování našich kulturních tradic
- umožňuje žákům aktivně se zapojovat do kulturního dění
- vede k vytváření prostoru pro žáky, aby reflektovali společenské dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence pracovní

- při samostatné práci vede žáky ke koncentraci na pracovní výkon, k jeho dokončení a dodržování vymezených pravidel
- vede žáky k vytváření pozitivního vztahu k hudebním činnostem
- vede žáky k dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

Kompetence digitální

- umožňuje žákům aktivně a smysluplně využívat elektronické hudební nástroje, digitální aplikace i dostupné programy jako nástroje pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- dává žákům příležitost zaznamenávat, snímat a prezentovat hudbu a hudební zvukové projekty, případně uplatnit digitální technologie jako nástroj sebe prezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- umožňuje žákům možnost vyhledávat a sdílet inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Hudební výchova	6. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase a vícehlase	- pěvecký a mluvní projev (rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, jednohlasý a vícehlasý zpěv) - intonace a vokální improvizace (diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem) - hudební rytmus (odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu) - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti (reprodukce tónů, převádění melodie z nezpěvné do zpěvné polohy, záznam hudby, nota a hudební posuvky jako grafický znak, práce s lidovou písní, koledy)
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- využití nástrojů Orffova instrumentáře
- rozpozná některé z tanců různých stylových období	- pohybový doprovod znějící hudby (taktování) - pohybové vyjádření hudby (improvizace, pantomima)
- orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky vytvářenému celku	- interpretace znějící hudby (slovní charakteristika hudebního díla) - hudební styly a žánry (chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům) - původ hudby, pravěk, starověk - hudební dílo a jeho autor (hudební skladba v kontextu s jinými hudebními a nehudebními díly) - píseň a její proměny, hudba na jevišti (opera, opereta, muzikál, hudební revue), česká opera, Národní divadlo, hudba a tanec, hudba a slovo, jak funguje hudba - lidová hudba, hudební nástroje v lidové hudbě, lidový tanec, folklor - koledy – česká a moravská tvorba

Hudební výchova	6. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/OR/1 - rozvoj poznávání OSV/OR/2 - poznání vlastních kvalit OSV/OR/4 - psychohygiena OSV/OR/5 - kreativita	
OSV/SR/3 – komunikace OSV/SR/2 - umění naslouchat, mezilidské vztahy, tolerance ostatních	
MV/3 - etnické skupiny MV/4 - písně jiných národů, hudební tradice	
EV/4 - vztah k přírodě VMEGS/1 - Evropa a svět nás zajímá	
MedV/5 - fungování a vliv médií ve společnosti MedV/7 - práce v týmu	

Hudební výchova	7. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	- pěvecký a mluvní projev (rozšiřování hlasového rozsahu, lidský hlas, mutace, hlasová hygiena, jednohlasy a vícehlasy zpěv) - intonace a vokální improvizace (diatonické postupy v durových a mollových tóninách) - - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivost - pěvecký a mluvní projev (rytmus písně pomocí notového záznamu, dynamika v písni, práce s lidovou, umělou písní a vánoční písně)
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje (představy rytmické a dynamické) - záznam hudby (notové písmo) - hra na hudební nástroje (využití nástrojů Orffova instrumentáře, nástrojová reprodukce melodií)
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- - pohybový doprovod znějící hudby (taktování, vlastní pohybové ztvárnění znějící hudby, pantomima) - pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby
- orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	- orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby - hudební dílo a jeho autor (hudební skladba v kontextu s dobou vzniku, - interpretace znějící hudby (slovní charakteristika hudebního díla) - středověk, gotika, renesance, baroko, klasicismus, romantismus - polyfonie, kánon a fuga, koncert, sonáta, symfonie, symfonická báseň, duchovní a světská hudba, kantáta a oratorium - koleda ve světě

Hudební výchova	7. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/OR/1 - rozvoj poznávání	
OSV/SR/2 - umění naslouchat, mezilidské vztahy, tolerance ostatních	
MV/4 - písně jiných národů, hudební tradice	
EV/4 - vztah k přírodě	
OSV/OR/2 - poznání vlastních kvalit	
OSV/OR/4 - psychohygiena	
MV/3 - etnické skupiny	
OSV/OR/5 – kreativita, OSV/SR/3 – komunikace, VMEGS/1 - Evropa a svět nás zajímá, MedV/5 - fungování a vliv médií ve společnosti, MedV/7 - práce v týmu	

Hudební výchova	8. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	- pěvecký a mluvní projev (rozšiřování hlasového rozsahu, deklamace, techniky vokálního projevu, jednohlasý a vícehlasý zpěv, hlasová hygiena) - intonace a vokální improvizace (diatonické postupy v durových a mollových tóninách) - orientace v notovém záznamu vokální skladby (notový zápis jako opora při realizaci písně) - hudební rytmus (využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu) - práce s populární písní
- Vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	- tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy - stupnice a tónina - tvorba doprovodů s využitím Orffova instrumentáře - záznam hudby (noty)
- Rozpoznává některé z tanců různých stylových období - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- pohybový doprovod znějící hudby (taktování, taneční kroky) - orientace v prostoru (rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách)
- orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	- interpretace znějící hudby (slovní charakteristika hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí) - hudební styly a žánry (chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům) - hudební dílo a jeho autor (hudební skladba v kontextu s jinými díly, dobou vzniku, životem autora) - vážná hudba 20. století - jazz, spirituál, blues, ragtime - swing, country - 50. léta - rock end roll - 60. léta – až současnost (rock, hard rock, art rock, heavy metal, disco, punk, reggae, neorock, rap a hip hop, techno, folk, pop, big beat - současné trendy a moderní technologie v populární hudbě - muzikál

Hudební výchova	8. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/OR/1 - rozvoj poznávání OSV/SR/2 - umění naslouchat, mezilidské vztahy, tolerance ostatních	
OSV/OR/2 - poznání vlastních kvalit OSV/OR/4 – psychohygiena OSV/OR/5 - kreativita OSV/SR/3 – komunikace	
MV/3 - etnické skupiny MV/4 - písně jiných národů, hudební tradice	
EV/4 - vztah k přírodě	
VMEGS/1 - Evropa a svět nás zajímá MedV/5 - fungování a vliv médií ve společnosti MedV/7 - práce v týmu	

4.6.3 Výtvarná výchova – charakteristika předmětu (1. stupeň)

Vzdělávací obsah

Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět, který
směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření vlastního vnímání, citění, poznávání

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti, mezipředmětové vztahy

Výtvarná výchova patří do vzdělávací oblasti **Umění a kultura**.

Ve všech formách výtvarného projevu (v kresbě, malbě, grafice, modelování, prostorovém vytváření, v kombinovaných technikách) se projevuje osobnost dítěte, jeho citění a chápání světa kolem sebe. Téměř všechny námětové okruhy výtvarné výchovy obsahují základní vztahy k životu, k prostředí a k lidem, a proto souvisí blízce s výukou prvouky a vztahem žáků k životnímu prostředí. Dovedností získaných při výtvarných činnostech (zvl. kresbu) mohou využívat při výuce prvouky, matematiky, českého jazyka i psaní a naopak. Kresbou může žák snadno vyjadřovat porozumění čtené větě nebo čteného příběhu, porozumění funkcí pozorované věci. V mezipředmětových vztazích čtení a literární výchova seznamuje žáky s ilustracemi v dětských knihách, učí je poznávat nejznámější malíře - ilustrátory.

Časové vymezení

Výtvarná výchova se vyučuje v 1. - 5. ročníku:

- 1.ročník - 1 hodina týdně
- 2.ročník - 1 hodina týdně
- 3.ročník - 1 hodina týdně
- 4.ročník - 2 hodiny týdně
- 5.ročník - 2 hodiny týdně

Organizace práce

Výuka probíhá v kmenové třídě, při pobytu v přírodě, v keramické dílně, na vycházkách (výstavba obce, významné stavby obce, stavební sloh, úprava domů a jejich okolí, získávání námětů, zajímavostí, postřehů, sběr materiálů pro další práci). Příležitostně je možné navštěvovat výstavy dětských výtvarných prací a výstavy výtvarných umělců v regionu ve Valašském muzeu v přírodě, v městské knihovně, v SVC, v LŠU. Žáci se podílejí na výzdobě třídy a školy, učí se prezentovat své práce.

Formy a metody práce ve vyučování

experimentování s barvami (míchání, zapouštění, překrývání)

využívání různých materiálů (přírodních, umělých, odpadových), poznávání jejich vlastností, zpracování různými technikami

vyhledávání výrazných a zajímavých linií, tvarů, barev, struktur, jejich zaznamenávání (kresba, malba, otisk, frotáž)

výtvarné vyjádření zážitků, emocí, smyslových vjemů, myšlenek, událostí, pohybu (malba, kresba, linie, tvar)

experimentování s běžnými i netradičními nástroji a materiály (štetec, dřívko, rudka, uhl, tužka, fixa, ruka, prsty, provázek, papír, kůra, kovy, plasty)

výtvarné vnímání věcí, užitekových předmětů z hlediska funkce, tvaru, dekoru (kresba, vytrhávání papíru, koláž)

vytváření jednoduchých náčrtů, plánů, modelů

využívání různých materiálů k výtvarnému prostorovému zpracování (modelína, modurit, sádra, papír, přírodniny, plasty, textil, kůže - mísení, hnětení, lití, lepení, stříhání, navlékání)

seznamování s jednoduchými grafickými technikami (otisk, frotáž, papírořez, tisk z koláže, kombinace technik, seznámení s funkcí písma)

práce s velkými formáty individuální i skupinová různými technikami (balicí papír, velké formáty čtvrtky, asfalt)

práce na třídních projektech, návrhy a formy zpracování, volba techniky

výtvarně dramatické a komunikační hry (sochy, maňasci,...)

dotváření prostředí, ve kterém žijeme, svými výtvarnými pracemi

vycházky s výtvarnými náměty, pozorování (sběr materiálů, pozorování věcí, prvky staveb, práce v terénu), návštěvy výstav, muzeí

Dlouhodobé projekty týkající se výtvarné výchovy:

výtvarné soutěže školní a vyhlašované SVČ

výstavy na veřejnosti i ve škole

Týden Země

Týden stromů

besedy v knihovně

výzdoba školy

Průřezová témata a jejich tematické okruhy

Ve vyučovacím předmětu se realizují tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Kreativita

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímají

Objevujeme Evropu a svět

Jsme Evropané

Multikulturní výchova

Lidské vztahy

Etnický původ

Environmentální výchova

Ekosystémy

Základní podmínky života

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova

Vnímání autora mediálních sdělení

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Fungování a vliv médií ve společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- vede k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- využívá poznatky v dalších výtvarných činnostech
- učí zaujímat a vyjadřovat svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- vede k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- motivuje k samostatné kombinaci vizuálně obrazných elementů k dosažení výtvarného vyjádření
- vede k přemýšlení o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření
- vede ke schopnosti využívat získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- učí zapojit se do diskuse
- vede k respektu názoru jiných
- učí pojmenovávat vizuálně obrazné elementy, porovnávat je, umět ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- vede k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- učí tvořivě pracovat ve skupině
- vede ke kolegiální pomoci
- učí respektovat různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence občanské

- učí chápat a respektovat estetické požadavky na životní prostředí
- pomáhá vytvářet si postoj k výtvarným dílům a chápat jejich smysl

Kompetence pracovní

- učí samostatně využívat vizuálně obrazné techniky
- nabádá k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel
- vede k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence digitální

- prezentuje díla světových autorů prostřednictvím digitálních technologií
- seznamuje s možností práce v grafických programech, na grafických tabletech
- předvádí možnosti použití různých výtvarných technik a postupů
- využívá internetu k vyhledávání inspirace
- využívá videa s výtvarnými návody a postupy
- předvádí barevné spektrum, možnosti míchání barev
- prezentuje architekturu různých období, unikátní stavby
- využívá 3D technologie k prezentaci a seznámení se sochami významných umělců

Výtvarná výchova	1. - 3. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- rozpozná prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, tvary, linie, objemy, objekty) - porovnává je - třídí je na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ - používá techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami - zvládá kresbu měkkým materiálem, dřívkem (špejlí), perem, měkkou tužkou, rudkou, uhlem	- hra s barvou - kresba (dřívko – tuš, voskový pastel, pastelky) - malba (vodové barvy) - kombinované techniky (koláž, otisky) - prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, barevné kvality, - kombinace – uspořádání objektů do celku
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace - rozvíjí smyslové vnímání citlivosti a výrazové vlastnosti linie, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektů do celků, vnímání velikosti - zvládne prostorovou techniku - seznamuje se s různorodostí vizuální produkce i v online prostředí, vybere díla, která ho zaujala, a jednoduše sdělí důvod svého výběru - postupně se učí vytvářet si a třídit digitální fotodokumentaci svých vlastních děl i proto, aby je mohl sdílet s ostatními	- vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových - kresba postavy - pohyb těla a jeho umístění v prostoru - portrét - jednoduchý záznam tvůrčí aktivity (krátký text, kresba, koláž, fotografie, jednoduchá myšlenková mapa); průprava pro založení a vedení vlastního portfolia
- vnímá události různými smysly modeluje z plastelíny, moduritu - tvaruje papír - výtvarně zpracovává přírodní materiál - zvládá koláž, frotáž	- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - návštěva galerie - techniky plastického vyjádření
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	- typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, volná malba - ilustrace textů - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením a jejich vnímání (fantazie)

- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil - dítě zvládne použití výtvarných technik na základě citového prožitku, vnímání okolního světa pomocí sluchových, hmatových a zrakových vjemů, které jsou prvotním krokem k vyjádření a realizaci jejich výtvarných představ - poznává známé ilustrace	- komunikace se spolužáky, vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření - výtvarné zpracování vlastních zážitků - ilustrace v dětských knihách - malba – čistota práce - míchání a rozpíjení barev - vhodná volba štětce - kresba dřívkem
---	---

Výtvarná výchova	1.-3. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VMEGS/1 - zážitky dětí v jiných zemích, zvyky a tradice, rodinné příběhy		
OSV/OR/5 - pružnost nápadů, originality, dotahování nápadů		
VMEGS/2 - naše vlast, Evropa, život Evropanů, styl života		
MedV/2 - reprezentace reality		
MV/3 - odlišnost, vzájemná rovnost etnických skupin		
MV/2 - spolupráce, vztahy mezi kulturami		
VMEG/3 - kořeny a zdroje evropské civilizace		
EV/1 - les, pole, voda, lidské sídlo		
EV/2 - základní podmínky života		
EV/3 - problémy životního prostředí, aktivity		
EV/4 - naše obec, životní styl, prostředí a zdraví		
VDO/1 - spolupráce s institucemi v obci		
MedV/4 - vyjádření postojů a názorů, výběr obrazů, reklam, hodnotící prvky		
MedV/5 - vliv na postoje a chování, na kulturu - film, televize, rodina, společnost		
VDO/1 - spolupráce s institucemi v obci		
MV/3 - odlišnost, vzájemná rovnost etnických skupin		
MV/2 - spolupráce, vztahy mezi kulturami		

Výtvarná výchova	4. - 5. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	- prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality – kontrast - malba – hra s barvou, emocionální malba, míchání barev
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sopečný postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model - dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu - využívá různé zdroje inspirace, využívá, třídí, ukládá	- uspořádání objektů do celku - autoportrét - vzájemné postavení ve statickém a dynamickém vyjádření - kresba – výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše - kresba různým materiálem – pero, tuš, dřívko, rudka
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy - rozpoznává grafické techniky, zobrazuje svoji fantazii a - životní zkušenosti, interakce s publikem - učí se využívat digitální zdroje a dokumentaci pro svoji vlastní práci	- reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, reklama - grafické techniky – tisk z koláže, otisk šablon, vosková technika, variace, kombinace - zdroje jako inspirace – výběr, třídění (společná i osobní kritéria), ukládání, využití (např. při reflexi vlastní tvorby); - dokumentace vlastních děl – digitální fotografie a nástroje pro úpravu (např. změna velikosti, výběr detailu); - záměrný výběr a uspořádání fotodokumentace
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty - pohyb těla a jeho umístění v prostoru, zaznamenání na video - akční tvar malby a kresby - typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění (hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba) - techniky plastického vyjadřování – modelování z papíru, hlíny, sádry, drátu - vytváří si vlastní databanku tvorby nebo inspiraci

- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně - obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) - získává cit pro prostorové ztvárnění zkušenosti získané pohybem a hmatem - umí výtvarně zpracovat přírodní materiály – nalepování, dotváření apod.	- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením, hledisko jejich vnímání a jejich motivace (rozvoj fantazie) - další techniky – koláž, frotáž, základy ikebany - experimentuje s technikami
- poznává ilustrace známých českých ilustrátorů - (J. Lada, O. Sekora, Z. Muller, H. Zmatlíková, A. Born, - "R. Pilař, J. Čapek) - vyhledávání informací na mobilu, internetu	- Ilustrátoři dětské knihy
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace, porovnání s vlastní interpretací - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – komunikace se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje – proměny komunikačního obsahu - prohlíží si vybraná umělecká díla z online sbírek

Výtvarná výchova	4.-5. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MV/3 - kamarádství dětí ve světě		
MV/2 - moje rodina, profesní vztahy		
EV/1 - les, voda, město, podnebná pásma		
EV/2 - Den Země - půda, voda, vzduch		
EV/4 - životní styl 21. století		

4.6.4 Výtvarná výchova - charakteristika předmětu (2. stupeň)

Vzdělávací obsah

Základním rysem koncepce předmětu Výtvarná výchova je propojování smyslových, citových a myšlenkových složek osobnosti žáka se schopností hlubokého prožívání a osobitého vyjadřování jevů a vztahů v mnohotvárném vnějším i vnitřním světě. To vše prostřednictvím **tvůrčích činností - tvorby, vnímání a interpretace**. Výtvarná výchova je založena na dvou základních fenoménech - na **výtvarném projevu a výtvarné kultuře**.

Právě nezastupitelnost těchto dvou složek určuje výtvarné výchově významné místo ve vzdělávání a výchově.

Učivo výtvarné kultury (dějin umění), které vhodně propojujeme s učivem dějepisu, literární a hudební výchovy, se stává zdrojem obohacování pozitivního vztahu ke kulturním hodnotám a umění samému. Inspirací k výtvarným činnostem se stávají také literární a dramatická díla, tvorba multimediální.

Osnovy jsou koncipovány tak, že tvoří otevřený a dynamický systém a základní orientaci pro vyučující, kteří si ho upravují podle svých konkrétních podmínek. Respektujeme, že neexistuje obecná výtvarná výchova, ale výtvarná výchova v komunikaci konkrétního učitele s konkrétním žákem, konkrétní třídou a v konkrétních životních situacích.

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti, mezipředmětové vztahy

Výtvarná výchova je spolu s hudební výchovou zařazena do vzdělávací oblasti **Umění a kultura**, jejímž hlavním úkolem je umožnit žákům jiné, než pouze racionální poznávání světa, a to osvojování světa s estetickým účinkem.

Spolu s literární výchovou tak tvoří trojici esteticky zaměřených předmětů vyučovaných na 2. stupni základní školy.

Časové vymezení

Výtvarná výchova je vyučována ve všech ročnících následovně:

6. a 7. ročník 2 hodiny týdně

8. a 9. ročník 1 hodina týdně

Organizace práce

Výuka výtvarné výchovy probíhá v odborné učebně, některých kmenových třídách, v učebně výpočetní techniky nebo i mimo budovu školy (práce v plenéru). Na škole funguje i keramická dílna vybavená hrnčířským kruhem a keramickou pecí. Ve všech odborných učebnách jsou dodržovány zásady bezpečnosti práce.

Formy a metody práce ve vyučování

Využívané metody se liší podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce
- kolektivní práce
- krátkodobé i dlouhodobé projekty
- exkurze
- besedy
- využití audiovizuální techniky
- práce s talentovanými žáky
- práce se základními grafickými programy
- digitalizace žákovských prací

Průřezová témata a jejich tematické okruhy

Výukou předmětu Výtvarná výchova prolínají všechna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky k učení se prostřednictvím vlastní tvorby
- zprostředkovávat pohled na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa
- rozvíjet tvořivost aktivním osvojováním různých výtvarných technik
- vnímat umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k hledání tvořivých řešení konkrétních lidských problémů prostřednictvím výtvarně výrazových prostředků
- vést žáky k tomu, aby vyhledávali vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat, která jsou jimi zpracovávána
- otevírat před žáky možnosti volby vhodných vyjadřovacích prostředků
- rozvíjet kritické myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorby

Kompetence komunikativní

- otevírat před žáky možnost přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání
- rozvíjet dovednosti důležité pro vedení dialogu nebo diskuse o dojmu z uměleckého díla

Kompetence sociální a personální

- vytvářet žákům prostor pro seberealizaci ve výtvarném vyjadřování a vést je k otevřenosti, empatii a toleranci
- předkládat dostatečné množství příkladů pro vytváření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí
- poskytovat prostor pro osobité projevy žáků

Kompetence občanské

- seznamovat žáky s významnými uměleckými směry, díly a jejich autory
- vytvářet potřebu návštěv výstav výtvarných prací
- podchycovat a podporovat individuální zájem žáků o kulturní dění

Kompetence digitální

- vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje

Výtvarná výchova	6. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	- prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, textury; podobnost, kontrast, rytmus - uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru, lineární, barevné, plastické a prostorové prostředky
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s již existujícími i běžně užívanými vizuálně obraznými vyjádřeními	- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) - kombinované techniky - cit pro detail
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu	- osobité vyjádření - dokáže zachytit viděné
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	- dokáže své dílo prezentovat - zdůvodní svůj osobitý postoj k dílu

Výtvarná výchova	6. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/OR/5 - rozvíjení tvořivosti	
OSV/OR/1 - smyslové vnímání	
MedV/6 - tvorba mediálního sdělení	
OSV/OR/5 - rozvíjení tvořivosti	
EV/1 - umělý ekosystém	
MV/1 - kulturní difference	
VMEGS/1 - národy Evropy	
VMEGS/3 - kořeny evropské civilizace	
EV/3 - lidské aktivity a problémy životního prostředí	
VDO/1 - zainteresovaný postoj k životu	
MV/2 - spolupráce	
MedV/5 - vliv médií na společnost	

Výtvarná výchova	7. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
-	- prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, textury; podobnost, kontrast, rytmus - uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru, lineární, barevné, plastické a prostorové prostředky
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně - obrazných vyjádření	- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) - kombinované techniky
-	- typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu	- osobité vyjádření - dokáže zachytit viděné - dokáže kombinovat techniky
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; dokáže je vyhledat v internetovém prostředí; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	- dokáže své dílo prezentovat - zdůvodní svůj osobitý postoj k dílu
- porovnává na konkrétních případech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; využívá internet k vyhledávání různých interpretací; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	- ověřuje komunikační účinky vybraných vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích - reflexe ostatních uměleckých druhů (hudba, divadlo)

Výtvarná výchova	7. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/OR/5 - rozvíjení tvořivosti	
OSV/OR/1 - smyslové vnímání	
MedV/6 - tvorba mediálního sdělení	
OSV/OR/5 - rozvíjení tvořivosti	
EV/1 - umělý ekosystém	
MV/1 - kulturní difference	
VMEGS/1 - národy Evropy	
VMEGS/3 - kořeny evropské civilizace	

EV/3 - lidské aktivity a problémy životního prostředí
VDO/1 - zainteresovaný postoj k životu
MV/2 - spolupráce
MedV/5 - vliv médií na společnost

Výtvarná výchova	8. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazových vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	- prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, textury; podobnost, kontrast, rytmus - uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru, lineární, barevné, plastické a prostorové prostředky
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s již existujícími i běžně užívanými vizuálně obraznými vyjádření - užívá různé možnosti na internetu k vyhledávání existujících obrazných vyjádření	- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) - kombinované techniky
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace	- seznámení se s různými písmy - rozložení písma a tvarů v ploše - cit pro detail - základní přehled o výtvarném umění u nás, ve světě - stěžejní umělecká díla, jejich autoři - umělecké směry - grafické techniky
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	- dokáže své dílo prezentovat - zdůvodní svůj osobitý postoj k dílu
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci ve virtuálním i reálném prostředí	- ověřuje komunikační účinky vybraných vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích - reflexe ostatních uměleckých druhů (hudba, divadlo, film, reklama) - počítačová grafika - fotografie - video - animace - současné výtvarné umění
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu	- osobité vyjádření - dokáže zachytit viděné - dokáže kombinovat techniky - dějiny umění - symboly ve výtvarném umění - návštěva výstavy

Výtvarná výchova	8. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/OR/1 - rozvoj vlastní tvořivosti	
VMEGS/2 - evropské galerie	
MedV/1 - využití internetu jako zdroje informací	
MV/3 - obyvatelstvo, etnický původ	
VMEGS/2 - dovolená s rodinou - poznávání světa, zážitky a zkušenosti z Evropy	
OSV/OR/1 - cvičení smyslového vnímání	
OSV/SR/3 - výtvarné soutěže, komunikace	
OSV/SR/4 - organizace výstavy, vernisáž, návštěvy galerií	
VMEGS/2 - evropské galerie	
MedV/1 - využití internetu jako zdroje informací	
MV/3 - obyvatelstvo, etnický původ	

Výtvarná výchova	9. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazových vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	- prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, textury; podobnost, kontrast, rytmus - uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru, lineární, barevné, plastické a prostorové prostředky
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s již existujícími i běžně užívanými vizuálně obraznými vyjádřeními - užívá různé možnosti na internetu k vyhledávání existujících obrazných vyjádření	- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) - kombinované techniky
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace	- seznámení se s různými písmy - rozložení písma a tvarů v ploše - cit pro detail - základní přehled o výtvarném umění u nás, ve světě - stěžejní umělecká díla, jejich autoři - umělecké směry - grafické techniky
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu	- osobité vyjádření - dokáže zachytit viděné - dokáže kombinovat techniky - dějiny umění - symboly ve výtvarném umění - návštěva výstavy
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření i minulosti, vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	- dokáže své dílo prezentovat - zdůvodní svůj osobitý postoj k dílu
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci ve virtuálním i reálném prostředí	- ověřuje komunikační účinky vybraných vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích - reflexe ostatních uměleckých druhů (hudba, divadlo, film, reklama) - počítačová grafika - fotografie - video - animace - současné výtvarné umění

Výtvarná výchova	9. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/OR/1 - rozvoj vlastní tvořivosti	
VMEGS/2 - evropské galerie	
MedV/1 - využití internetu jako zdroje informací	
MV/3 - obyvatelstvo, etnický původ	
VMEGS/2 - dovolená s rodinou - poznávání světa, zážitky a zkušenosti z Evropy	
OSV/OR/1 - cvičení smyslového vnímání	
OSV/SR/3 - výtvarné soutěže, komunikace	
OSV/SR/4 - organizace výstavy, vernisáž, návštěvy galerií	
VMEGS/2 - evropské galerie	
MedV/1 - využití internetu jako zdroje informací	
MV/3 - obyvatelstvo, etnický původ	

4.7 Člověk a zdraví

4.7.1 Výchova ke zdraví - charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah

Výchova ke zdraví je povinný vyučovací předmět pro II. stupeň ZŠ. V 9. ročníku je vyučován jako samostatný předmět 1 hodinu týdně.

Vyučování Výchovy ke zdraví je zaměřeno na:

- preventivní ochranu zdraví
- dovednosti odmítat škodlivé látky
- získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování
- základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti a mezipředmětové vztahy

Předmět Výchova ke zdraví úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a společnost a Člověk a příroda.

Občanská výchova - zdravý životní styl, prevence zneužívání návykových látek, sexuální výchova, rodičovství

Přírodopis - zdravý životní styl, dospívání, prevence zneužívání návykových látek, období lidského života, orgánové soustavy

Chemie - chemie a výživa, chemie a zdraví, psychotropní látky - nebezpečí chemie, chemie a životní prostředí, hormony

Tělesná výchova - význam pohybu, relaxace

Fyzika - teplota

Časové vymezení

Předmět Výchova ke zdraví je vyučován jako samostatný předmět v 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Organizace práce

Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v odborných pracovnách. V případě možnosti efektivního využití žákovského výukového programu probíhá výuka v počítačové pracovně.

Formy a metody práce ve vyučování

Formy a metody práce ve vyučování jsou voleny podle charakteru probíraného učiva a očekávaných výstupů:

- frontální výuka je spojována s problémovým vyučováním
- práce žáků ve skupinách

Průřezová témata

Ve výuce Výchovy ke zdraví jsou integrována průřezová témata:

Výchova demokratického občana

- angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovědnosti v chování

Osobnostní a sociální výchova

- obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací
- poznávání sebe a lidí
- jednání ve specifických rolích a situacích

Multikulturní výchova

- schopnost zapojovat se do diskuze
- rozeznat argumentaci a výrazové prostředky komerční i politické reklamy

Environmentální výchova

- vysoké oceňování zdraví
- chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- osvojování evropských hodnot
- svoboda lidské vůle, humanismus, morálka, kritické myšlení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky

- k efektivnímu učení
- k vyhledávání a třídění informací, využívání je v procesu učení
- k vytváření si komplexnějšího pohledu na přírodní a společenské jevy
- k plánování, organizování učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky

- k vnímání nejrůznějších problémových situací - mimořádné situace, krizové situace
- ke způsobu řešení problémů
- k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů
- ke kritickému myšlení
- ke schopnosti obhájit si svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky

- ke komunikaci na odpovídající úrovni
- k osvojení kultivovaného ústního projevu

- k účinnému zapojování se do diskuze
- k obhajobě svých projektů
- k uplatnění bezpečného a odpovědného sexuální chování s ohledem na zdraví

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky

- ke spolupráci ve skupině
- k podílení se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- v případě potřeby k poskytnutí pomoci nebo k požádání si o ni

Kompetence občanské

Učitel vede žáky

- k respektování názorů ostatních
- k formování si volných a charakterových rysů
- k zodpovědnému rozhodování podle dané situace
- k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí
- k rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky

- ke zdokonalování grafického i mluveného projevu
- k efektivitě při organizování vlastní práce
- k využívání znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

Učitel vede žáky

- k aktivnímu využívání informační technologie pro vyhledávání informací
- ke kritickému posuzování, spravování a sdílení dat
- k vypracovávání referátů a projektů s využitím digitálních technologií
- k seznamování se s pravidly pro citaci zdrojů

Výchova ke zdraví	9. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie - uvědomění si vlastního jednání a chování v různých situacích - hledání pomoci při problémech	- vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství, partnerské vztahy, manželství a rodičovství - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina, škola, vrstevnická skupina,
- dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her - zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí, - v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla - chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy - v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	- rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnutí, trestná činnost, doping ve sportu - skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita - šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí, kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci - bezpečné chování a nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v ohrožení - bezpečnost v dopravě, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) - ochrana člověka za mimořádných událostí - varovný signál - evakuace - prevence vzniku mimořádných událostí
	- sebepoznání a sebepojetí, vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, utváření vědomí vlastní identity - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace, respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie, chování podporující dobré vztahy,
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím - vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	- základní lidské potřeby - zdraví a nemoc - prevence - podpora zdravého životního stylu

- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí - dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí - dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování - svěří se se zdravotním problémem	- výživa a zdraví - zásady zdravého stravování - pitný režim - poruchy příjmu potravy - tělesná (osobní, intimní) a duševní hygiena - denní režim - otužování - význam pohybu pro zdraví - nákazy přenosné krví a sexuálním kontaktem - prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění - preventivní a léčebná péče - odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů -
- respektuje změny v období dospívání vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	- dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny
- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	- sexuální dospívání a reprodukční zdraví (předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, poruchy pohlavní identity, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých)

Výchova ke zdraví	9. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
MedV/5 - Fungování a vliv médií ve společnosti	
OSV/OR/2 - Sebepoznání a sebepojetí	
OSV/SR1,2 - poznávání lidí, angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovědného chování	
OSV/OR/4 - Psychohygiena	
OSV/SR/3 - Komunikace	
MV/2 - Lidské vztahy	
OSV/MR/1 - řešení problémů, rozhodovací situace	

4.7.2 Tělesná výchova - charakteristika předmětu (1. stupeň)

Vzdělávací obsah

Tělesná výchova se vyučuje na 1 stupni jako samostatný předmět.

Vzdělávací obsah je rozdělen na **3 tematické okruhy**:

činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při tělesné výchově, bezpečnost při pohybových činnostech

činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování bruslení a další pohybové činnosti

činnosti podporující pohybové učení - komunikace a organizace při tělesné výchově, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Veškeré tělesné pohybové aktivity vedou k všestrannému rozvoji žáka, ke zvýšení jeho pohybových schopností a dovedností, k posílení jeho charakterových vlastností (zodpovědnost, spolupráce, vytrvalost, odvaha, schopnost respektovat pokyny, umět se podřídit kolektivu). Tělesná výchova pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec, aby se sport stal součástí jejich zdravého životního stylu. Systém jednoduchých pohybových a sportovních aktivit vede ke zvyšování tělesné zdatnosti, ke správnému držení těla žáků.

Osvojením základních herních technik a taktických postupů zvyšujeme u žáků nejen pohybové schopnosti, ale i prostorovou orientaci, schopnost správného a rychlého rozhodování i schopnost pohotově reagovat.

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti, mezipředmětové vztahy

Tělesná výchova, zdraví a výchova ke zdraví jsou začleněny do vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**.

Pohybové činnosti by měly prolínat a doplňovat i další oblasti výchovy, měly by se objevovat i v dalších předmětech jako např. vhodné rozcvičky, pohybové hry, taneční prvky.

Především rytmická cvičení a tanec jsou vhodnou součástí výuky hudební výchovy, českého a anglického jazyka, prvouky, přírodovědy. Do celého vyučovacího procesu je vhodné vkládat tělovýchovné chvíle. Zařazují se, když se u žáků začne projevovat únava.

Časové vymezení

Tělesná výchova se vyučuje v 1. - 5. ročníku 2 hodiny týdně.

Organizace práce

Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, na stadionu, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se

věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění – relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi

Formy a metody práce ve vyučování

Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Je používáno veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Dlouhodobé projekty týkající se tělesné výchovy:

turnaje v házené
plavecké závody
závody ve šplhu
vybíjená 4. - 5. třídy
Kinderiáda - atletika
cvičení v přírodě
Běh za zdravím: T-mobile
kopaná Mc Donald (3. - 5. ročník)
turnaj v malé kopané (2. - 3. ročník)
atletická všestrannost (školní, okrskové, okresní kolo)
výlet na kolech a kolečkových bruslích
lyžařské výcviky
tenisové kursy
kurzy bruslení

Průřezová témata a jejich tematické okruhy

Ve výuce tělesné výchovy jsou například integrována tato průřezová témata:

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola
Občan, občanská společnost a stát

Multikulturní výchova

Lidské vztahy
Multikulturalita

Environmentální výchova

Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova

Fungování a vliv médií ve společnosti

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k osvojení základního tělocvičného názvosloví
- učí žáky cvičit podle jednoduchého popisu cvičení
- měří základní pohybové výkony a porovnává je s předchozími

- nabízí orientaci v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích
- umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky

Kompetence k řešení problémů

- seznamuje žáky se zásadami bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátní reakcí v případě úrazu spolužáka
- učí řešit problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím
- rozvíjí u žáků sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhat

Kompetence komunikativní

- vede žáky ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- učí žáky reagovat na základní povely a pokyny
- učí je samotné tyto povely a pokyny vydávat a organizovat jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty
- vede žáky ke vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých

Kompetence sociální a personální

- vede žáky k jednání v duchu fair-play – dodržovat pravidla, označit přestupky, respektovat opačné pohlaví, zvládat pohybové činnosti ve skupině
- učí žáky spolupracovat

Kompetence občanská

- nabízí žákům podílení se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevovat přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti
- spojuje pohybovou činnost se zdravím, učí žáky zařadit si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení
- vede žáky ke kritickému myšlení, hodnotit cvičení, učit se být ohleduplný a taktní
- umožňuje, aby se žáci podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- vede žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
- učí žáky užívat jednotlivá nářadí a náčiní

Kompetence digitální

- využívá videa s nabídkou jednoduchých tanečků nebo kondičního cvičení
- vede k použití moderní měřicí techniky při atletických disciplínách
- prostřednictvím digitální technologie se seznamuje s méně známými sporty
- vytváří tabulky k organizovaným turnajům a sportovním aktivitám

1. ročník	
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- je seznámen s hlavními zásadami hygieny (vhodná obuv, oblečení) a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy (hřiště, tělocvična, krytý bazén) - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - dbá na správné držení těla a na správné dýchání	- význam pohybu pro zdraví - příprava organismu před pohybovou činností - zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla - hygiena při Tv - bezpečnost při Tv
- je seznámen s technikou nízkého startu - uběhne 50 m (rychlý běh) - je seznámen s technikou skoku dalekého z místa odrazem snožmo - je seznámen s technikou skoku do dálky z rozběhu - napodobuje techniku hodu kriketovým míčkem - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení - pokusí se předvést kotoul vpřed - nacvičuje skok přes švihadlo - pokouší se o jednoduchá cvičení na žebřinách - provádí cvičení na lavičkách - je seznámen s technikou šplhu o tyči s přírazem - snaží se o rytmitizaci jednoduchých pohybů podle písňe	- základy gymnastiky (kotoul vpřed, jednoduchá cvičení na nářadí, skok přes švihadlo) - základy atletiky (různé formy běhu, skok do dálky z místa) - pohybové a sportovní hry (manipulace s míčem – přihrávky) - rytmické a kondiční cvičení pro děti (cvičení s hudbou, jednoduché tanečky)
- spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - snaží se o základní manipulaci s míčem – dribling, přihrávku jednoruč i obouruč, vrchní chytání obouruč míče na místě - pokouší se dodržovat základní pravidla her - snaží se spolupracovat s ostatními hráči - dodržuje pravidla fair play	- pohybové a sportovní hry (základy míčových a sportovních her, spolupráce ve hře, průpravné hry, netradiční pohybové hry a aktivity) - pobyt v přírodě (přesun do terénu, chování v terénu, chůze a cvičení v terénu, ochrana přírody)
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- komunikace v Tv (základní tělocvičné názvosloví, smluvené povely a signály) - organizace při Tv, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - zásady jednání a chování (fair-play, učí se respektovat zdravotní handicap)

Tělesná výchova	1. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
VDO/1 - rozvíjíme smysl pro spravedlnost, toleranci a odpovědnost	
EV/4 - poznáváme naši obec	

Tělesná výchova	2. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- je seznámen s hlavními zásadami hygieny (vhodná obuv, oblečení) a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy (hřiště, tělocvična, krytý bazén) - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- význam pohybu pro zdraví - příprava organismu před pohybovou činností – zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla vsedě, při práci a při zvedání břemen
- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - dbá na správné držení těla a na správné dýchání	- relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - hygiena při Tv - bezpečnost při Tv, první pomoc
- je seznámen s technikou nízkého startu - uběhne 50 m (rychlý běh) - je seznámen s technikou skoku dalekého z místa odrazem snožmo - je seznámen s technikou skoku do dálky z rozběhu - napodobuje techniku hodů kriketovým míčkem - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení - pokusí se předvést kotoul vpřed, nacvičuje skok přes švihadlo - pokouší se o jednoduchá cvičení na žebřinách - provádí cvičení na lavičkách - je seznámen s technikou šplhu o tyči s přírazem - snaží se o rytmizaci jednoduchých pohybů podle písničky	- základy gymnastiky (kotoul přeskok přes švihadlo, podběh lana) - jednoduchá cvičení na nářadí (lavičky, žebřiny, - trampolínka, švédská bedna, šplh) - základy atletiky (různé formy běhu, skok do dálky z místa, atletická abeceda, hod míčkem) - pohybové sportovní hry (manipulace s míčem – přihrávky, cvičení s plnými míči) - rytmické a kondiční cvičení pro děti (cvičení s hudbou, jednoduché tanečky) – návodná videa na interaktivní tabuli
- spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - snaží se o základní manipulaci s míčem – dribling, - přihrávku jednoruč i obouruč, vrchní chytání obouruč míče na místě - pokouší se dodržovat základní pravidla her - snaží se spolupracovat s ostatními hráči - dodržuje pravidla fair play - respektuje ochranu životního prostředí - dokáže překonat přírodní překážky	- pohybové a sportovní hry (základy míčových a sportovních her, spolupráce ve hře, průpravné hry, netradiční pohybové hry a aktivity - pobyt v přírodě (přesun do terénu, chování v terénu, chůze a cvičení v terénu, ochrana přírody) – seznámení s navigací, popř. el. map pomocí chytrého telefonu

- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- komunikace v Tv (základní tělocvičné názvosloví, smluvené povely a signály) - organizace při Tv, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - zásady jednání a chování (fair-play, učí se respektovat zdravotní handicap)
---	---

Tělesná výchova	2. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
EV/4 - životní styl a zdraví	
VDO/1 - dodržování pravidel, smysl pro čistotu a bezkonfliktní hru	
MV/2 - ohleduplnost, spolupráce	

- Tělesná výchova	3. ročník
- ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- je seznámen s hlavními zásadami hygieny (vhodná obuv, oblečení) a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy (hřiště, tělocvična, krytý bazén) - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - dbá na správné držení těla a na správné dýchání	- význam pohybu pro zdraví - příprava organismu před pohybovou činností - zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla vsedě, vstojе, při práci a při zvedání břemen - relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - hygiena při Tv - bezpečnost při Tv, první pomoc
- je seznámen s technikou nízkého startu - uběhne 50 m (rychlý běh) - je seznámen s technikou skoku dalekého z místa odrazem snožmo - je seznámen s technikou skoku do dálky z rozběhu - napodobuje techniku hodů kriketovým míčkem - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení - pokusí se předvést kotoul vpřed, nacvičuje skok přes švihadlo - pokouší se o jednoduchá cvičení na žebřinách - provádí cvičení na lavičkách - je seznámen s technikou šplhu o tyči s přírazem - snaží se o rytmizaci jednoduchých pohybů podle písničky	- základy gymnastiky - jednoduchá cvičení na nářadí (lavičky, žebřiny, nácvik přeskoků přes kozu, švédská bedna, šplh) - základy atletiky (různé formy běhu, vytrvalostní běh, běh v terénu s překážkami, skok do dálky z místa i s rozběhem, atletická abeceda, hod míčkem) - pohybové a sportovní hry (manipulace s míčem - přihrávky, rozlišuje druhy míčů, seznámí se se základy her (vybíjená, korfbal, florbal, fotbal) - rytmické a kondiční cvičení pro děti (cvičení s hudbou, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem)
- spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - snaží se o základní manipulaci s míčem – přihrávku jednoruč i obouruč, vrchní chytání obouruč míče na místě - pokouší se dodržovat základní pravidla her - snaží se spolupracovat s ostatními hráči - dodržuje pravidla fair play - respektuje ochranu životního prostředí - dokáže překonat přírodní překážky - snaží se orientovat v terénu	- pohybové a sportovní hry (míčové a sportovní hry - vybíjená, florbal, korfbal, fotbal, házená) - spolupráce ve hře, průpravné hry, netradiční pohybové hry a aktivity - pobyt v přírodě (přesun do terénu, chování v terénu, chůze a cvičení v terénu, ochrana přírody)

- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- komunikace v Tv (tělocvičné názvosloví, smluvené povely a signály) - organizace při Tv, pravidla her, závodů, soutěží - měření výkonu, zásady jednání a chování (fair-play, respektuje zdravotní handicap)
- adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti - splývá, dýchá do vody - provádí skoky do vody - je seznámen s technikou plaveckých stylů	- plavání (hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, splývání, nácvik techniky jednoho plaveckého způsobu)

Tělesná výchova	3. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
VDO/2 - respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce	
VDO/1 - dodržování pravidel, smysl pro čistotu a bezkonfliktní hru	
MV/2 - rozvíjet spolupráci, udržovat tolerantní vztahy, rozvoj osobnosti, ohleduplnost	
EV/4 - poznáváme naši obec	

Tělesná výchova	4. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- reaguje na pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu - dodržuje a uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech - adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	- pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu – příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity organizace a bezpečnost při Tv, první pomoc při úrazu
- zná kompenzační a relaxační cviky - dokáže vhodně použít kompenzační cviky - dbá na správné dýchání - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách při pracovních činnostech - respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - respektuje zdravotní handicap - zná význam sportování pro zdraví	- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - cviky na správné držení těla, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití, rehabilitační míče

- víčí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení - zkouší techniku hodu kriketovým míčkem - uplatňuje techniku skoku do dálky - seznámí se s principem štafetového běhu - uběhne 500 m - zná taktiku při běhu – k metě, sprint, vytrvalostní běh, běh terénem - na povely odstartuje z polovysokého a nízkého startu - změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky - šplhá na tyči - zvládne cvičení na žíněnce – napojované kotouly, kotouly vpřed a vzad s různým zakončením - provádí cvičení na švédské bedně - zkouší správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, výskok do kleku a dřepu - zdokonaluje se ve cvičení na ostatních nářadích – kruhy, žebřiny, lavičky - provádí kondiční cvičení s plnými míči - zvládne základní kroky lidových tanců, seznámí se s dětským aerobikem a kondičním cvičením s hudbou - projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti - spolupracuje v týmových a pohybových činnostech - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her - používá přihrávky obouruč a jednoruč, dribling a chytání míče	- gymnastika (kotoul vpřed a vzad – různé varianty, stoj na rukou s dopomocí učitele, nácvik jednoduché sestavy) - cvičení na nářadí (lavičky, žebřiny, přeskoky přes kozu, švédská bedna, šplh) - atletika (různé formy běhu, vytrvalostní běh, běh v terénu s překážkami, nízký start, skok do dálky, atletická abeceda, hod míčkem) - pohybové a sportovní hry (manipulace s míčem – dribling, základy her – vybíjená, florbal, korfbal, základy košíkové) - rytmické a kondiční cvičení pro děti (cvičení s hudbou, vyjádření estetického pohybu, melodie a rytmus, základy aerobiku, jednoduché tance)
- jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné	- komunikace v Tv (tělocvičné názvosloví, smluvené povely a signály)

- přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - při pohybových činnostech respektuje opačné pohlaví - zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	- organizace při Tv, pravidla her, závodů, soutěží – upozornění na přestupky proti pravidlům – zásady jednání a chování (fair-play, respektuje zdravotní handicap a opačné pohlaví)
- dokáže posoudit a zhodnotit výkon spolužáka - adekvátně reaguje na pokyny k provedení pohybové činnosti - změní svůj výkon a porovná se svými předchozími výsledky, i s výsledky spolužáků - používá digitální technologie pro sledování základních kondičních činností - měří a zaznamenává pohybové výkony moderními technologiemi - sleduje informace o akcích zaměřených na pohybové aktivity ve škole i v místě bydliště a diskutuje o nich	- měření svého výkonu pomocí digitálních technik - hodnotí a porovnává výkony v tabulkách (tabulkové procesory) - účast na soutěžích, porovnávání výsledků s jinými školami - využití digitálních technologií ke sledování pohybových aktivit (množství, intenzity) - měření výkonů (délka, čas, počet opakování apod.) - pomůcky pro měření výkonů (krokoměr) - informuje o pohybových aktivitách na webu školy, nástěnkách -
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i jinde, dokáže sám vyhledat informace o sportovních akcích - sleduje informace o sportu v místě bydliště	- sledování sportovních úspěchů třídy, školy, regionu - sleduje sportovní informace na webu města - využití informací na nástěnkách, v regionálním tisku a na internetu
- adaptuje se na vodní prostředí - dodržuje hygienu při plaveckém výcviku - splývá a dýchá do vody - provádí skoky do vody - zvládá tři plavecké styly – kraul, prsa a znak - potápí se - plave na výdrž - je seznámen se záchranou tonoucího	- plavání (hygiena plavání, hry ve vodě, splývání, zdokonalení techniky plaveckého stylu ze 3. třídy, osvojení techniky dalšího stylu, skoky do vody, první pomoc při tonutí)

Tělesná výchova	4. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
EV/4 - životní styl a zdraví	
VDO/1 - rozvíjíme smysl pro odpovědnost	
VDO/2 - respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce	
MV/2 - rozvíjet spolupráci, udržovat tolerantní vztahy, rozvoj osobnosti - ohleduplnost, spolupráce	
EV/4 - poznáváme naši obec	

Tělesná výchova	5. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- reaguje na pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu - dodržuje a uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech - adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	- pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu – příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity – organizace a bezpečnost při Tv, první pomoc při úrazu - bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek - sleduje na internetu videa nebo prezentace o 1. pomoci
- zná kompenzační a relaxační cviky - dokáže vhodně použít kompenzační cviky - dbá na správné dýchání - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách při pracovních činnostech - respektuje zdravotní handicap, zná význam sportování pro zdraví - techniku cvičení koriguje podle obrazu v zrcadle a pokynů učitele	- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - cviky na správné držení těla, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- zná svůj zdravotní handicap, upozorní na něj - respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	- respektuje zdravotní handicap, zná význam sportování pro zdraví - respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - správné zvedání zátěže - rehabilitační míče
- cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení nebo videozáznamu - napodobuje techniku hodů kriketovým míčkem - uplatňuje techniku skoku do dálky - seznámí se s principem štafetového běhu - uběhne 500 m	- gymnastika (kotoul vpřed a vzad – různé varianty, stoj na rukou s dopomocí učitele, nácvik jednoduché sestavy) - cvičení na nářadí (lavičky, žebřiny, přeskoky přes kozu, švédská bedna, šplh, trampolínka) - atletika (různé formy běhu, sprint na 50 m, vytrvalostní běh, běh v

- zná taktiku při běhu – k metě, sprint, vytrvalostní běh, běh terénem - na povely odstartuje z polovysokého a nízkého startu - změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky s využitím digitálních technologií - šplhá na tyči - zvládne cvičení na žíněnce – napojované kotouly, kotouly vpřed a vzad s různým zakončením - provádí cvičení na švédské bedně - zkouší správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, roznožku, výskok do kleku a dřepu - zdokonaluje se ve cvičení na ostatních nářadích – kruhy, žebřiny, lavičky - provádí kondiční cvičení s plnými míči - zvládne základní kroky lidových tanců, seznámí se s dětským aerobikem a kondičním cvičením s hudbou - projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti - spolupracuje v týmových a pohybových činnostech - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her - používá přihrávky obouruč a jednoruč, dribling a chytání míče - spolupracuje v týmových a pohybových činnostech - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her - používá přihrávky obouruč a jednoruč, dribling a chytání míče - jednoduše hodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka	terénu s překážkami, schody, starty z různých poloh, skok do dálky a do výšky, atletická abeceda, hod míčkem na cíl a do dálky) - pohybové a sportovní hry (manipulace s míčem – podání, vybíjení, florbal, fotbal, základy košíkové, házená, kinball) - rytmické a kondiční cvičení - vede k použití moderní měřicí techniky při atletických disciplínách - prostřednictvím digitální technologie se seznamuje s méně známými sporty
---	--

- jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	- komunikace v Tv (tělocvičné názvosloví, smluvené povely a signály) - organizace při Tv, pravidla her, závodů, soutěží – přestupky proti pravidlům - vytváří tabulky k organizovaným turnajům a sportovním aktivitám - zásady jednání a chování (fair-play, respektuje zdravotní handicap a opačné pohlaví) - olympijské ideály a symboly
- dokáže posoudit a zhodnotit výkon spolužáka - adekvátně reaguje na pokyny k provedení pohybové činnosti - změří svůj výkon a porovná se svými předchozími výsledky, i s výsledky spolužáků - měří pohybové výkony moderními technologiemi a zaznamenává je do tabulky a navzájem je porovnává - sleduje vývěsky a webové stránky tělovýchovných a sportovních organizací v místě bydliště a je schopen o nich informovat -	- měření svého výkonu, porovnání výsledků se spolužáky - účast na soutěžích, porovnávání výsledků s jinými školami - testy tělesné zdatnosti pro danou věkovou skupinu, rozvojové pohybové programy; pomůcky pro měření výkonů (krokoměr, chytré hodinky); - měření a sledování pohybových aktivit a tělesné zdatnosti v průběhu dne a týdne; - hodnocení a porovnávání naměřených výkonů
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i jinde, - dokáže sám vyhledat informace o sportovních akcích	- sledování sportovních úspěchů třídy, školy, regionu, ČR - využití informací na nástěnkách, v tisku a na internetu - vyhledává informace online o pohybových aktivitách ve svém bydlišti (web města)

Tělesná výchova	5. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
EV/4 - životní styl a zdraví	
VDO/1 - rozvíjíme smysl pro odpovědnost	
VDO/2 - respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce	
MV/2 - rozvíjet spolupráci, udržovat tolerantní vztahy, rozvoj osobnosti - ohleduplnost, spolupráce	
EV/4 - poznáváme naši obec	

4.7.3 Tělesná výchova – charakteristika předmětu (2. stupeň)

Vzdělávací obsah

Tělesná výchova je součástí oblasti Člověk a zdraví, druhá část oblasti Výchova ke zdraví je zčásti v 8. ročníku přiřčena k předmětu Přírodopis, v 9. ročníku je vyučována jako samostatný předmět Výchova ke zdraví. Samotná tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět, který je zaměřen na:

získávání a zdokonalování pohybových schopností žáků

jejich individuální rozvoj

získávání teoretických znalostí v oblasti jednotlivých aktivit

utvrzování hygienických návyků nejenom při pohybových aktivitách

zlepšování mezilidských vztahů, komunikace a vzájemné pomoci mezi dětmi, předcházení patologickým jevům jako např. šikaně, drogám atp.

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti a mezipředmětové vztahy

Tělesná výchova je začleněna do vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**. Současně však využívá výstupy z mnoha ostatních předmětů jako např.:

přírodopis – anatomie člověka, jeho specifika, hygiena, zdravá výživa.

fyzika – biomechanika jednotlivých pohybů

matematika – měření sportovních výkonů, zpracování získaných měření.

zeměpis – zeměpisná poloha míst konání sportovních soutěží (světových i tuzemských), topografie.

dějepis – stará i současná historie sportu, dějiny olympijských her

Časové vymezení

Tělesná výchova je vyučována:

v 6. ročníku 3 hodiny týdně

v 7., 8. a 9. ročníku po 2 hodinách týdně.

Ve třídách s rozšířenou výukou tělesné výchovy:

v 6. ročníku 3 hodiny týdně plus 2 hodiny sportovní výchovy.

v 7., 8. a 9. ročníku 2 hodiny týdně plus 3 hodiny sportovní výchovy.

Organizace práce

Výuka předmětu probíhá koedukovaně v tělocvičně školy, na školním hřišti a sportovních zařízeních určených k výuce jednotlivých oblastí.

Pravidla provozu jsou závazná pro všechny zúčastněné, tj. žáky i vyučující. kabinet tělesné výchovy je vybaven lékárníčkou pro poskytnutí první pomoci, v pavilonu tělesné výchovy jsou instalovány dva hasicí přístroje.

Náradlovna, která je součástí tělocvičny i kabinet tělesné výchovy jsou vybaveny dostatečným množstvím rozličného materiálu, náčiní a náradí, které umožňují kvalitní a rozmanitou výuku.

Formy a metody práce ve vyučování

Formy a metody práce jsou vyučujícími voleny podle charakteru a náročnosti učiva a vyspělosti žáků.

frontální forma výuky se využívá při zvládání např. rytmických a gymnastických sestav, choreografie aerobního cvičení apod.

skupinová práce je využívána při cvičení gymnastiky, práci s míči, procvičování učiva

forma kruhového tréninku při posilování

vyhledávání informací, zpracovávání referátů, netradičních her, rušných a průpravných částí na internetu

práce s talentovanými žáky – příprava na sportovní soutěže

projektové vyučování s využitím prezentace- např. olympijské hry, významný sportovec

hodnocení žáka přes internetovou aplikaci Bakalář

Průřezová témata a jejich tematické okruhy

V tělesné výchově jsou integrována následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Sebepoznání a sebepojetí

Seberegulace a sebeorganizace – zodpovědnost za zdraví

Psychohygiena

Sociální rozvoj

Komunikace

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Komunikace

Výchova demokratického občana

Občan, občanská společnost a stát – výchova ke zodpovědné reprezentaci naší společnosti

Environmentální výchova

Základní podmínky života – přijímání pohybu jako přirozenou potřebu organismu

Vztah člověka k prostředí – zdravý životní styl

Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – využití mediálních informací při zpracování referátů a projektů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků v předmětu

Kompetence k učení

učit poznávat vlastní pohybové schopnosti a sledovat jejich individuální rozvoj

naučit žáky uvědomit si souvislost fyzické kondice a psychické pohody

vést žáky k používání správné terminologie názvů cviků a poloh

Kompetence k řešení problémů

vést žáky k aktivní spolupráci při zvládání jednotlivých cvičebních prvků a technik sportovních disciplín

umožnit žákům samostatné řešení při volbě taktiky v individuálních i kolektivních sportech

Kompetence komunikativní

naučit žáky vyslechnout a přijmout pokyny vedoucího družstva

umožnit žákům vstoupit do diskuse o problematice

vést žáky k pořizování záznamů, obrazových materiálů ze sportovních činností a jejich prezentaci

Kompetence sociální a personální

naučit žáky kolektivně se podílet na řešení problémů

vést žáky k umění přijmout určitý úkol v rámci družstva

naučit žáky chápat a dodržovat pravidla fair play

Kompetence občanské

podporovat u žáků aktivní sportování

poskytnout žákům první pomoc v případech lehčích úrazů

jít žákům příkladem, umět podat vysvětlení v oblasti dodržování osobní hygieny při sportovních aktivitách

vést žáky k rozváznému jednání při vzniku mimořádné situace – první pomoc, přivolání odborné pomoci

Kompetence pracovní

vysvětlovat žákům a jít osobním příkladem v dodržování pravidel ve sportu i v životě

učit žáky rozpoznat a předcházet možným rizikům při pohybových činnostech

naučit žáky zpracovávat a prezentovat naměřené výkony

Kompetence digitální

- podporovat informatické myšlení a digitální gramotnost žáků

vyhledávat, třídit a kriticky hodnotit informace

Tělesná výchova	6. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím - uplatňuje vhodné a bezpečné chování - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- zdravotně orientovaná zdatnost (kondiční program, manipulace se zatížením) - hygiena, zdraví a bezpečnost při pohybových činnostech - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí (průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení)
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- sportovní hry - zaměřené na florbal, fotbal, basketbal, vybíjená, přehazovaná (herní činnost jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, pravidla utkání), - pohybové hry s různým zaměřením (rychlost, vytrvalost, obratnost), netradiční pohybové hry a aktivity - drobné emotivní a pálkovací hry - gymnastika – akrobacie, přeskoky, šplh - atletika – hod, vrh, skok, běh v terénu)
- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, - rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, - respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	- pravidla osvojovaných pohybových činností – komunikace v Tv - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech

Tělesná výchova	6. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/OR/2 - sebepoznání	
OSV/OR/3 - seberegulace, sebeorganizace	
OSV/OR/4 – psychohygiena, soutěživost, práce pro kolektiv, kolektivní cítění, rozvoj soutěživosti, spolupráce kolektivu	
OSV/SR/4, EV/4 - vztah k přírodě	
VMEGS/1,2,3 - součást evropského dění	
MV/1,2,3,4,5 - mezilidské vztahy	
OSV/SR/4 - spolupráce, hra fair play	

Tělesná výchova	7. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- usiluje o zlepšení tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	- prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí (průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení) - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech v nestandardním prostředí, první pomoc při sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného - přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady ○ osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je ○ aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních ○ činnostech	- přístřešek; zajištění vody, potravy, tepla
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- sportovní hry – zaměření na fotbal, házená, florbal (herní činnost jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, pravidla utkání), kinball (pravidla, útočné a obranné pozice, trojnožka) - úpoly, základy sebeobraný - drobné emotivní a pálkovací hry - lyžování a snowboarding (sjezdové lyžování a jízda na snowboardu) - gymnastika – akrobacie, skok do výšky - atletika – štafety, běh v terénu
- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	- komunikace v Tv – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech

Tělesná výchova	7. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/OR/2 - sebepoznání	
OSV/OR/3 - seberegulace, sebeorganizace	
OSV/OR/4 – psychohygiena, soutěživost, práce pro kolektiv, kolektivní cítění, rozvoj soutěživosti, spolupráce kolektivu	
OSV/SR/4, EV/4 - vztah k přírodě	
VMEGS/1,2,3 - součást evropského dění	
MV/1,2,3,4,5 - mezilidské vztahy	
OSV/SR/4 - spolupráce, hra fair play	

Tělesná výchova	8. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	- prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí (průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení) - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při Tv a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- sportovní hry – zaměření na basketbal, míčové hry (herní činnost jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, pravidla utkání), kinball (pravidla, hra, útočné kombinace, falešná podání) - pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové aktivity - gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení na nářadí - atletika – sprinty, vrh, běh terénem
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- komunikace v Tv – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření, evidence, vyhodnocování - historie a současnost sportu

Tělesná výchova	8. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/OR/2 - sebepoznání	
OSV/OR/3 - seberegulace, sebeorganizace	
OSV/OR/4 – psychohygiena, rozvoj soutěživosti, spolupráce, soutěživost, spolupráce, smysl pro kolektiv	
OSV/SR/4, EV/4 - vztah k přírodě	
VMEGS/1,2,3 - součást evropského dění	
MV/1,2,3,4,5 - mezilidské vztahy	
OSV/SR/4 - soutěžení, spolupráce, kolektivní cítění	

9. ročník	
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců; rozdíly v Tv mezi dívkami a chlapci - zdravotně orientovaná zdatnost (kondiční program, manipulace se zatížením) - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí (průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení) - aerobní a anaerobní sporty, fitness
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- sportovní hry – zaměření na volejbal (herní činnost jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, pravidla utkání), kinball (pravidla, hra, útočné kombinace, falešná podání) - pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity - drobné emotivní a pálkovací hry - gymnastika – akrobacie, cvičení na nářadí - atletika – hod, vrh, běh v terénu, sprint
- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché soutěže, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	- pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží - komunikace v Tv – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - měření, evidence, vyhodnocování

Tělesná výchova	9. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/OR/2 - sebepoznání	
OSV/OR/3 - seberegulace, sebeorganizace	
OSV/OR/4 – psychohygiena, rozvoj soutěživosti, spolupráce, soutěživost, spolupráce, smysl pro kolektiv	
OSV/SR/4, EV/4 - vztah k přírodě	
VMEGS/1,2,3 - součást evropského dění	
MV/1,2,3,4,5 - mezilidské vztahy	
OSV/SR/4 - soutěžení, spolupráce, kolektivní cítění	

4.8 Člověk a svět práce

4.8.1 Pracovní činnosti – charakteristika předmětu (1. stupeň)

Vzdělávací obsah

Předmět Pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět.

Učivo směřuje k:

základním informacím o materiálech, pomůckách a nářadích
práci s různými materiály

osvojení základních pracovních dovedností a návyků

získávání základních poznatků v oblasti plánování, organizování a hodnocení pracovní činnosti
samostatně i v týmu

základům technologické kázně, bezpečnosti práce a organizaci práce a prostředí

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti, mezipředmětové vztahy

Předmět **Pracovní činnosti** (v 1. - 5. ročníku) patří do vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**.

Pracovní činnosti v prvním období základního vzdělání jsou vyučovacím předmětem s úzkými vazbami na ostatní předměty.

Žáci si v těchto hodinách mohou připravit všechny drobné pomůcky, které potřebují k výuce v dalších vyučovacích předmětech, což má význam při vytváření dobrého vztahu k práci (upotřebitelnost výrobku), k vytváření vzájemných mezilidských vztahů (udělat radost druhým). Žák je veden k pečlivé údržbě svých pomůcek. Při výuce jsou upřesňovány představy žáků o věcech a jevech, o kterých hovoří v českém jazyce, matematice, prvouce a výtvarné výchově. Učí se poznatky o nich prakticky využívat. Obohacuje se řeč dětí a začínají se vytvářet základy technického myšlení. Dětskou představivost a obrazotvornost podporují při výtvarném zpracování výrobku (pěkný vzhled). Při skupinové práci na určité téma, často ve spojení s ostatními vyučovacími předměty, žáci hledají společné řešení a musí si práci mezi sebou rozdělit. Uplatňuje se zde spolupráce a komunikace. Charakter předmětu umožňuje nenásilné zařazování výchovy k ochraně přírody a vytváření základů pro ekologické cítění žáků.

Časové vymezení

Předmět Pracovní činnosti se vyučuje v 1.- 5. ročníku po 1 hodině týdně.

Organizace práce

Výuka probíhá v kmenové třídě, na školním pozemku, v keramické dílně a při pobytu v přírodě. Žáci mají možnost návštěvy Valašského muzea a příležitostných výstav.

Formy a metody práce ve vyučování

činnostní učení
individuální práce
skupinová práce
práce ve dvojicích
projektové vyučování
problémové vyučování
praktické činnosti (stříhání, lepení, šití, modelování...)
konstrukční činnosti
pěstitelské práce
pěstitelské pokusy a pozorování
ošetřování pokojových rostlin
příprava pokrmů
sebehodnocení a hodnocení druhých
vycházky
výstavy na veřejnosti i ve škole

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Dlouhodobé projekty týkající se předmětu Pracovní činnosti:

celoroční sběr papíru
Týden Země
výstavy
výzdoba školy
jarmarky
Vánoční besídky

Průřezová témata a jejich tematické okruhy

Ve výuce pracovních činností a projektové hodiny jsou například integrována tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Sebepoznání
Sebeorganizace
Psychohygiena
Kreativita
Mezilidské vztahy
Komunikace
Kooperace

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola

Multikulturní výchova

Multikulturalita

Environmentální výchova

Základní podmínky života

Vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel rozvíjí u žáků základní pracovní dovednosti
- učí žáky vybrat si a používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky
- poznávat různé materiály
- umožňuje žákům vyvozovat nové poznatky na základě vlastní zkušenosti

Kompetence k řešení problémů

- umožňuje při práci volbu různých postupů
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů při plnění zadaných úkolů
- rozvíjí u žáků tvořivost
- využívá nabytých znalostí a dovedností v praktickém životě

Kompetence komunikativní

- vede žáky k přesnému vyjadřování, k používání správných termínů
- rozšiřuje u žáků slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek
- učí žáky stručně a správně popisovat pracovní postup
- vede žáky k osvojení schopnosti diskutovat o určitém problému
- učí schopnosti prezentovat své i skupinové práce a projekty

Kompetence sociální a personální

- vede žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci
- učí žáky pracovat a organizovat si činnosti v menších i větších skupinách (při projektové činnosti)
- učí žáky prosadit své názory, myšlenky a poznatky
- učí vzájemnému respektu k nápadům a práci druhých
- učí objektivně hodnotit přínos jednotlivých členů skupiny, sebehodnocení

Kompetence občanské

- utváří u žáků pozitivní vztah k práci
- vede je k odpovědnosti za kvalitu své i společné práce
- umožňuje každému dítěti zažít úspěch
- respektuje daná pravidla při práci
- učí žáky přivolat pomoc a poskytnou první pomoc za mimořádné situace

Kompetence pracovní

- učí žáky správně a šetrně zacházet s pracovními pomůckami
- zohledňuje pracovní tempo jednotlivců
- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny
- učí používat ochranné pracovní prostředky
- rozvíjí zručnost
- učí žáky bezpečně pracovat s různými materiály
- vede žáky k hospodárnému využívání materiálů (ekologická výchova)

Kompetence digitální

- seznamuje žáky s video návody k vlastní tvorbě

- podporuje vytvoření vlastního videonávodu výroby jednoduchého výrobku
- vede k vyhledávání pracovních postupů a návodů
- vede k vyhledávání receptů na jednoduché pokrmy
- motivuje k tabulkovému zaznamenávání výsledků pozorování přírody a vlastních pokusů

Pracovní činnosti	1. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- mačká, trhá, lepí, stříhá, vystřihuje, překládá a skládá papír - vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru - navléká, aranžuje, dotváří a opracovává přírodní materiál – při sběru zvládá materiál třídit - pracuje podle slovního návodu nebo předlohy	- práce s papírem: stříhání, lepení, trhání, skládání - práce s přírodninami - modelování - výzdoba třídy k různým příležitostem
- pracuje podle slovního návodu nebo předlohy - sestaví jednoduché prostorové tvary, obrazce - sestavuje stavebnicové prvky - montuje a demontuje stavebnici	- práce se stavebnicemi, práce montážní a demontážní - tvořivé práce s vlastní tematikou
- sestavuje stavebnicové prvky - montuje stavebnici, demontuje stavebnici - pěstitelské práce - setí semen	- péče o pokojové rostliny - seje semínka řeřichy, rajčete, či jiné rostliny

Pracovní činnosti	1. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/SR/2 - pomoc, respektování, vztahy ve třídě,	
OSV/OR/3 - sebekontrola, plánování dovedností	
OSV/OR/5 - pružnost nápadů, originality a snaha dotahovat nápady	
OSV/OR/2 - soustředění, cvičení dovedností	
OSV/SR/4 - seberegulace, umět odstoupit od vlastního názoru,	
MV/4 - vzájemné obohacování, botanické názvy rostlin	
EV/2 - vztah člověka k prostředí, odpovědnost za život v budoucnosti	
OSV/OR/4 - umět navazovat na druhé, organizace času, rozumové zpracování problému	
VDO/1 - aktivní zapojení, spolupráce s obcí, jarmark, besídky	
OSV/SR/3 - vysvětlování, žádost	

Pracovní činnosti	2. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- mačká, trhá, lepí, stříhá, vystřihuje, překládá a skládá papír - vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru - stříhá textil a lepí textilií - dovede navléknout jehlu - dělá uzel na niti - šije přední steh - slepí textilií - vyrobí jednoduchý textilní výrobek - navléká, aranžuje, dotváří a opracovává přírodní materiál – při sběru zvládá materiál třídit - pracuje podle slovního návodu nebo předlohy - tvorba výrobku podle videonávodu	- práce s papírem: stříhání, lepení, trhání, skládání - práce s přírodninami: lepení, modelování - základy šití: vyšívání předním stehem - vánoční a velikonoční lidové zvyky, tradice a řemesla - výzdoba třídy k různým událostem - vytvoří výrobek podle videonávodu
- sestavuje stavebnicové prvky - dle návodu dokáže sestavit prostorové obrazce, dle vlastní fantazie vymýšlí a sestavuje vlastní projekty - demontuje stavebnici	- sestavování modelů ze stavebnic plošných, prostorových, práce podle návodu, předlohy - tvořivé práce s vlastní tematikou
- sestavuje stavebnicové prvky - montuje stavebnici - demontuje stavebnici	- klíčení semen v místnosti, pěstování z cibulky - výživa rostlin - jedovaté rostliny, alergie - péče o pokojové rostliny
- pečuje o pokojové rostliny - otírá listy, zalévá a kypří - zasévá semena - provádí pozorování - hodnotí výsledky pozorování	- pravidla stolování, jednoduchá úprava stolu - výživa, sestavování správného jídelníčku, pitný režim

Pracovní činnosti	2. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/SR/2 - pomoc, respektování, vztahy ve třídě,	
OSV/OR/3 - sebekontrola, plánování dovedností	
OSV/OR/5 - pružnost nápadů, originality a snaha dotahovat nápady	
OSV/OR/2 - soustředění, cvičení dovedností	
OSV/SR/4 - seberegulace, umět odstoupit od vlastního názoru,	
MV/4 - vzájemné obohacování, botanické názvy rostlin	
EV/2 - vztah člověka k prostředí, odpovědnost za život v budoucnosti	
OSV/OR/4 - umět navazovat na druhé, organizace času, rozumové zpracování problému	
VDO/1 - aktivní zapojení, spolupráce s obcí, jarmark, besídka	
OSV/SR/3 - vysvětlování, žádost	

Pracovní činnosti	3. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- mačká, trhá, lepí, stříhá, vystřihuje, překládá a skládá papír - vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru - stříhá textil a lepí textilií - dovede navléknout jehlu - dělá uzel na niti - přišívá knoflíky - slepí textilií - vyrobí jednoduchý textilní výrobek - navléká, aranžuje, dotváří a opracovává přírodní materiál – při sběru zvládá materiál třídit - pracuje podle slovního návodu nebo předlohy - vytvoří zvolený výrobek podle videonávodu - zaznamená výsledky pozorování s využitím digitálních technologií	- práce s papírem: stříhání, lepení, trhání, skládání, vlastnosti papíru - práce s přírodninami: aranžování, lepení, vlastnosti přírodnin - základy šití a vyšívání: druhy stehů - výzdoba třídy - práce s textilem - tvorba výrobku podle videonávodu – vyhledání videonávodu, volba vhodného materiálu a pomůcek
- pečuje o pokojové rostliny - otírá listy, zalévá a kypří - zasévá semena - provádí pozorování - hodnotí výsledky pozorování - sestavuje stavebnicové prvky - montuje stavebnici - demontuje stavebnici	- pěstování pokojových rostlin a péče o ně
- správně stoluje - chová se podle pravidel slušného chování - připraví tabuli pro jednoduché stolování - zvládá jednoduchý pokrm studené kuchyně - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	- jednoduchá úprava stolu - výživa, sestavování správného jídelníčku, pitný režim

Pracovní činnosti	3. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/SR/2 - pomoc, respektování, vztahy ve třídě,	
OSV/OR/3 - sebekontrola, plánování dovedností	
OSV/OR/5 - pružnost nápadů, originality a snaha dotahovat nápady	
OSV/OR/2 - soustředění, cvičení dovedností	
OSV/SR/4 - seberegulace, umět odstoupit od vlastního názoru,	
MV/4 - vzájemné obohacování, botanické názvy rostlin	
EV/2 - vztah člověka k prostředí, odpovědnost za život v budoucnosti	
OSV/OR/4 - umět navazovat na druhé, organizace času, rozumové zpracování problému	
VDO/1 - aktivní zapojení, spolupráce s obcí, jarmark, besídky	
OSV/SR/3 - vysvětlování, žádost	

Pracovní činnosti	4. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - dovede rozměřovat, obkreslovat šablony, stříhat, lepit - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - využívá odpadového materiálu - vytváří i prostorové konstrukce - seznámí se s řezačkou - udržuje pořádek na svém místě - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - seznámí se s poskytováním první pomoci - seznámí se s některými druhy textilií a jejich vlastnostmi - šije zadní a přední steh - tvoří frotáže z různých materiálů - využívá při tvořivých činnostech prvky lidových tradic (batikování) - dovede lisovat listy - dokáže propíchnout a navlékat přírodniny - seznamuje se se základy aranžování - tvoří z přírodnin - seznamuje se s prvky lidových tradic a s lidovými řemesly - učí se vyhledávat online pracovní postupy a návody - seznamuje se s výhodami digitálního zaznamenávání výrobků	- práce s papírem, přírodninami a textilem - výzdoba školy a třídy k různým příležitostem (lidové zvyky, tradice, řemesla) - zaznamenává výstavy, nástěnky na web školy, fotografuje, digitálně zpracovává - pracovní místo, pořádek na pracovišti, pracovní oděv - hygiena práce, zásady první pomoci
- dodržuje zásady bezpečnosti práce - vybírá si správné nástroje a pomůcky - sestavuje jednoduché a složitější (pohyblivé) modely z konstrukčních stavebnic – provádí jednoduchou montáž a demontáž - zapojuje i vlastní fantazii při konstrukcích - používá správných názvů nástrojů i součástí stavebnic - dodržuje zásady hygieny při práci a bezpečnost práce - poskytne první pomoc při úrazu	- dopravní výchova (montáž a údržba kola) - papírové modely s využitím časopisů - práce se šablonou a předlohou - tvorba výrobku podle video návodu
- uvědomuje si základní podmínky pro pěstování rostlin - ověřuje podmínky života rostlin v přírodovědných pokusech - pravidelně pečuje o pokojové rostliny ve třídě i na chodbách školy - přesazuje rostliny - sleduje růst rostlin ze semen, klíčivost - zaznamenávání pozorování - dodržuje hygienu při práci - připravuje půdu pro setí a sadbu - seznamuje se s různým zahradnickým náčiním	- klíčení rostlin - přesazování a rozmnožování pokojových rostlin – péče o květiny - práce na pozemku školy - zaznamenává vývoj rostlin při pokusech s využitím digitálních technologií

- rostliny vysazuje, jednotlivě, zalévá, pleje, okopává, kypří, sklízí - pozná užitek pěstovaných rostlin - vede pěstitelské pokusy a pozorování - pracuje bezpečně s ohledem na požadavky hygieny práce - předchází nebezpečí úrazu - ošetřuje drobná zranění při práci na pozemku - chápe problémy alergických dětí	
- poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni - dodržuje základní hygienu a bezpečnost práce - orientuje se v základním vybavení kuchyně - zastudena upravuje ovoce a zeleninu - seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů - udržuje čistotu a pořádek na pracovní ploše - dodržuje pravidla správného stolování - chová se společensky u stolu	- studená kuchyně - pravidla stolování, úprava slavnostního stolu, zásady společenského chování - zásady hygieny - zásady první pomoci při úrazu v kuchyni

Pracovní činnosti	4. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
EV/3 - hospodaření s odpady	
OSV/OR/5 - tvořivost, schopnost dotahovat věci do konce	
OSV/SR/4 - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci	
EV/3 - ekologické zemědělství	
EV/4 - náš životní styl, vliv potravin na zdraví	

Pracovní činnosti	5. ročník
ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - dovede rozměřovat, obkreslovat šablony, stříhat, lepit, řezat karton, děrovat, pracovat se sešíváčkou - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - využívá odpadového materiálu - vytváří i prostorové konstrukce - zhotovuje modely těles - seznámí se s řezačkou a laminovačkou - udržuje pořádek na svém místě - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - seznámí se s poskytováním první pomoci - poskytne první pomoc při úraze - rozlišuje některé druhy textilií a porovnává jejich vlastnosti - zvládá různé druhy stehů (přední, zadní, ozdobný) - tvoří frotáže z různých materiálů - využívá odpadového materiálu - využívá při tvořivých činnostech prvky lidových tradic (batikování) - dovede lisovat listy - dokáže propichovat a navlékat přírodniny - seznamuje se se základy aranžování - tvoří z přírodnin ukázky ekosystémů (les, rybník, pole, poušť, prales, polární krajina...) - seznamuje se s prvky lidových tradic a s lidovými řemesly	- výzdoba třídy k různým příležitostem (lidové zvyky, tradice, řemesla) - práce s papírem, přírodninami, textilem – kombinace materiálů - pracovní místo, pořádek na pracovišti, pracovní oděv - hygiena práce, zásady první pomoci
- dodržuje zásady bezpečnosti práce - vybírá si správné nástroje a pomůcky - sestavuje jednoduché a složitější (pohyblivé) modely z konstrukčních stavebnic – provádí jednoduchou montáž a demontáž - zapojuje i vlastní fantazii při konstrukcích - používá správných názvů nástrojů i součástí stavebnic - dodržuje zásady hygieny při práci a bezpečnost práce - poskytne první pomoc při úrazu	- sestavování modelů - práce se šablonou a předlohou - práce montážní a demontážní

- uvědomuje si základní podmínky pro pěstování rostlin - ověřuje podmínky života rostlin v přírodovědných pokusech - pravidelně pečuje o pokojové rostliny ve třídě i na chodbách školy - přesazuje rostliny - sleduje růst rostlin ze semen, klíčivost - zaznamenávání pozorování - množí rostliny odnožemi a řízkováním - pozoruje hydroponické pěstování rostlin - dává pozor na jedovaté pokojové rostliny - připravuje půdu pro setí a sadbu - předpěstovává sadbu květů, zeleniny - seznamuje se s různým zahradnickým náčiní - vhodně ho využívá pro určité práce - rostliny vysazuje, jednotí, zalévá, pleje, okopává, kypří, sklízí - pozná užitek pěstovaných rostlin - poznává škodlivé činitele, zejména plevele - vede pěstitelské pokusy a pozorování - organizuje si práci - pracuje bezpečně s ohledem na požadavky hygieny práce - předchází nebezpečí úrazu - ošetřuje drobná zranění při práci na pozemku	- půda a její zpracování - rychlení cibulovin - přesazování a rozmnožování pokojových rostlin - péče o květiny - rostliny jako drogy
- chápe problémy alergických dětí - orientuje se v základním vybavení kuchyně - zastudena upravuje ovoce a zeleninu - seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené kuchyně	- výběr, nákup a skladování potravin - příprava nepečeného vánočního cukroví
- udržuje čistotu a pořádek na pracovní ploše - dodržuje pravidla správného stolování - chová se společensky u stolu	- vybavení kuchyně a používání některých pomůcek - stolování, slavnostní úprava stolu, zásady hygieny - zásady první pomoci při úrazu v kuchyni

Pracovní činnosti	5. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
EV/3 - hospodaření s odpady	
OSV/OR/5 - tvořivost, schopnost dotahovat věci do konce	
OSV/SR/4 - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci	
EV/3 - ekologické zemědělství	
EV/4 - náš životní styl, vliv potravin na zdraví	

4.8.2 Pracovní činnosti - charakteristika předmětu (2. stupeň)

Vzdělávací obsah

Předmět Pracovní činnosti je na druhém stupni naší školy rozdělen na šest tematických okruhů: Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Využití digitálních technologií, Svět práce.

Vzdělávání ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce:

- je cíleně zaměřeno na zvládání praktických pracovních dovedností a osvojení správných pracovních návyků
- vede k pochopení souvislosti teorie a praxe a nezbytnosti obou složek
- svým způsobem dokumentuje nezbytnost vzdělání v moderní společnosti a současně nezastupitelnou úlohu konkrétních pracovních činností
- širokou škálou činností motivuje žáky k volbě prakticky zaměřených učebních oborů, které jsou nezastupitelné a v současné době neprávem opomíjené
- syntetizuje ekonomická, ekologická, hygienická a bezpečnostní hlediska lidských činností
- vede k aplikaci získaných poznatků v praktickém životě
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti a mezipředmětové vztahy

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** má specifickou funkci ve vztahu k ostatním oblastem základního vzdělávání. Je převážně praktická a přitom správné provedení praktických činností a úkonů musí být postaveno na zvládnutých teoretických základech získaných v mnoha předmětech. Prakticky zaměření žáci teprve tady pochopí význam teoretických poznatků a získají lepší vztah ke škole vůbec.

S matematikou souvisí zejména v tématech změřených na technické zobrazování, posouzení vhodného měřítka, výpočtech rozměrů materiálu potřebného pro výrobu, výpočtech velikostí pozemků pro zemědělskou činnost.

S fyzikou souvisí snad nejúžeji, protože moderní technika stojí na fyzikálních základech. Tedy principy obrábění, tvrdosti materiálů, tepla vznikajícího při průmyslových a dílenských činnostech, veškerá pravidla pro elektrotechnické práce a bezpečné ovládání spotřebičů a technickou bezpečnost vůbec.

S přírodopisem souvisí zejména v tematickém okruhu Pěstitelské práce a chovatelství, v odkazech na možnosti poškození zdraví při zanedbání bezpečnosti práce a v mnoha odkazech na ekologické chování.

S chemií je oblast svázána zejména při výkladu technologických postupů, vedoucích k výrobě technických materiálů, v oblasti volby vhodných povrchových úprav a v odkazech na protipožární pravidla.

Tematický celek Svět práce využívá celé spektrum dovedností ze společenskovední oblasti

i informatiky. Vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je zařazen do 8. ročníku.

Časové vymezení

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se v 6., 7., 8. ročníku vyučuje 1 hodinu týdně. Z praktického hlediska je výhodné slučování hodin do dvouhodinových lekcí. Kapacita odborných pracoven a zvýšené bezpečnostní riziko vyžaduje rovněž dělení tříd na menší skupiny. Konkrétní provedení rozdělení žáků se mění podle počtu paralelních tříd a podle počtu žáků v nich.

Organizace práce

Výuka, mimo tematický celek Svět práce, probíhá v odborných pracovnách, školních dílnách, na školním pozemku, ve školní kuchyni a v okolí školy. Provoz se řídí řádem pracoven, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné. Dále chodíme do počítačové učebny.

Formy a metody práce ve vyučování

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a očekávaných výstupů:

- frontální výuka - bezpečnost - obecné postupy - zákony
- skupinová práce - diskuze nad zadáním, strategie postupu, činnosti v okolí školy
- samostatná činnost podle zaměření tématu
- krátkodobé projekty
- metody názorně demonstrační, metody slovní a metody praktické
- výuka s využitím počítačových programů
- vyhledávání informací na internetu

Průřezová témata a jejich tematické okruhy

Ve výuce oblasti Člověk a svět práce jsou integrována všechna průřezová témata. Jejich konkrétní využití uvádí tabulky výstupů, učiva, průřezových témat a mezipředmětových vztahů, vypracované pro jednotlivé tematické celky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vést žáky k vyhledávání, třídění a syntéze informací
- vést k pochopení důležitosti plánování všech činností
- naučit vytvářet jednoduché, výstižné a věcně správné náčrty
- vést k nalézání souvislostí mezi teoretickými poznatky a praxí
- vést k vytrvalosti a odolnosti při nezdaru

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k využívání metod, při kterých sami žáci docházejí k řešení a závěrům
- k diskusi nad prací a k její obhajobě
- k práci s chybou
- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů, zejména ve vztahu ke kariérnímu růstu

Kompetence komunikativní

- vést žáky k práci ve skupinách, založené na komunikaci mezi nimi
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k formulování svých myšlenek v grafické i mluvené formě
- osvojovat schopnosti diskutovat o určitém problému

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke spolupráci a pocitu spoluzodpovědnosti
- navozovat situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků
- vést k ochotě pomoci a o pomoc požádat

Kompetence občanské

- vést žáky k respektování dohodnutých pravidel a k uvědomění si svých práv i povinností ve škole i mimo školu
- k chápání základních ekologických souvislostí a respektování požadavků na kvalitní životní prostředí
- využívat získané znalosti a dovednosti jako nástroj pro uvědomělé a ekonomické hospodaření s energií

Kompetence pracovní

- vést žáky k bezpečnému zacházení s nástroji, přístroji, domácí technikou a stroji
- vytvářet správné pracovní návyky vzhledem k budoucí profesi
- vytvářet vztah ke skutečné kvalitě
- vytvářet vztah k materiálu a jeho použití
- minimalizovat všechna rizika spojená s činností
- soustavně myslet na možnost kariérního růstu

Kompetence digitální

- podporovat informatické myšlení a digitální gramotnost žáků
- vyhledávat, třídit a kriticky hodnotit informace
- připravit na rizika, která digitální technologie přináší

Pracovní činnosti	6. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu - - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - řeší jednoduché technické úkoly spojené s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	- elektrotechnika v domácnosti, domácí práce - drobné technické materiály a jejich dělení - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - sestavuje stavebnicové prvky - montuje stavebnici - demontuje stavebnici	- stavebnice, sestavování modelů, montáž a demontáž - práce dle návodu, předlohy
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - udržuje pořádek na pracovišti, seznámí se vznikem půdy a jejím využitím - učí se pěstovat vybrané druhy - volí vhodné pracovní postupy při pěstování rostlin - - pěstuje a využívá rostliny pro výzdobu - ošetřuje pokojové rostliny - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	- základní podmínky pro pěstování - zelenina, okrasné rostliny, ovocné rostliny, léčivé rostliny, koření, chovatelství
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - orientuje se v základním vybavení kuchyně, používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování, obsluhy stolu ve společnosti - dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	- základní vybavení kuchyně - udržování pořádku a čistoty - výběr a nákup potravin - sestavení jídelníčku - příprava pokrmů - úprava stolu a stolování

- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - ovládá základní funkce dig. techniky; diagnostikuje a odstraňuje zákl. problémy při provozu dig. techniky - propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s dig. technikou a poskytne první pomoc při úrazu	- digitální technika - mobilní služby
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi –cestování, obchod, vzdělávání, zábava - ošetřuje dig. techniku a chrání ji před poškozením - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s dig. technikou a poskytne první pomoc při úrazu	-

Pracovní činnosti	6. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/OR/5 - stanovení osobních cílů, práce v týmu	
EV/3 - šetření materiály, recyklace	
OSV/MR/1 - výchova k zodpovědnému plánování, zohlednění práv druhých	
EV/4 - netoxické látky ve výrobě - přínos pro zdravé životní prostředí	

Pracovní činnosti	7. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
-	- - drobné technické materiály a jejich dělení
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - řeší jednoduché technické úkoly spojené s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	- pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy
- dodržuje zásady bezpečnosti práce - vybírá si správné nástroje a pomůcky - sestavuje jednoduché a složitější (pohyblivé) modely z konstrukčních stavebnic- provádí jednoduchou montáž a demontáž - zapojuje i vlastní fantazii při konstrukcích - používá správných názvů nástrojů i součástí stavebnic - dodržuje zásady hygieny při práci a bezpečnost práce - poskytne první pomoc při úrazu	- stavebnice, sestavování modelů, montáž a demontáž - práce dle návodu, předlohy
- provede zadaný pracovní úkol, správně, ve stanoveném rozsahu a termínu - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, používá vhodné pracovní pomůcky a provádí dle schopností jejich údržbu - pracuje podle návodu - provede jednoduché pokusy a pozorování - udržuje pořádek na pracovišti, seznámí se vznikem půdy a jejím využitím - rozlišuje základní druhy zeleniny - učí se pěstovat vybrané druhy - volí vhodné pracovní postupy při pěstování rostlin	- základní podmínky pro pěstování - zelenina, okrasné rostliny, ovocné rostliny, léčivé rostliny, koření
- orientuje se v základním vybavení kuchyně, používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování, obsluhy stolu ve společnosti	- základní vybavení kuchyně - udržování pořádku a čistoty - výběr a nákup potravin - sestavení jídelníčku - příprava pokrmů - úprava stolu a stolování

- dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce
- poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Pracovní činnosti	7. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/OR/1	
VDO/2 - Zákon o ochraně půdy	
OSV/SR/1,2,3 - spolupráce a komunikace v různých pracovních situacích	
VMEGS/1 - cizokrajné rostliny	
EV/4 – alergie	
OSV/SR/4 - organizování práce skupiny, kooperace	
OSV/OR/2 - pružnost nápadů, originalita	
VMEGS/1 - zvyky a tradice národů Evropy	

Pracovní činnosti	8. ročník
ŠVP - očekávané výstupy	Učivo
- provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	- ekonomika domácnosti, hospodárnost provozu - (úspora vody a energie) - finance domácnosti (rodinný rozpočet, příjmy, výdaje, hotovostní a bezhotovostní platební styk)
- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	- funkce ovládání a užití jednoduchých elektrických spotřebičů - údržba a bezpečnost provozu elektrických spotřebičů
- správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu	- údržba a úklid domácnosti - prací a čisticí prostředky a zacházení s nimi - bezpečnost při styku s čistícími prostředky
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	- bezpečnost a hygiena při manipulaci s elektrickými spotřebiči - nebezpečí úrazu elektrickým proudem - zásady první pomoci při úrazu elektrickým proudem v kuchyni
- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	- základní inventář pro stolování - bezpečná obsluha spotřebičů
- připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	- skupiny potravin, pochutiny, léčivé byliny a jejich využití v kuchyni - příprava pokrmů za studena (ovocný a zeleninový salát, pomazánky, chlebičky, chuťovky) - tepelná příprava pokrmů (pokrmů z listového těsta, brambor, těstovin, rýže či cizokrajné kuchyně; vánoční cukroví; příprava omáček) - sestavování jídelníčku - zásady zdravé výživy - základní postupy při přípravě pokrmů
- dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	- úprava stolu, jednoduché prostírání - květinová výzdoba na stole - společenské chování při stolování, slavnostní stolování v rodině
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	- hygiena a bezpečnost při práci v kuchyni (osobní hygiena, hygiena pracoviště, bezpečná obsluha spotřebičů) - zásady první pomoci při úrazu v kuchyni
- provádí jednoduché operace platebního styku - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů (mdů) - správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií	- finance, provoz a údržba domácnosti - domácí práce - elektrotechnika v domácnosti

- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách - posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání; byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání - prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání; byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů	- druhy zaměstnání - čím bych chtěl být - možnosti vzdělávání - nezaměstnanost - úřad práce - podnikání jako povolání
---	---

Pracovní činnosti	8. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/OR1 - pochopení fungování domácnosti	
EV/3 - ekologická likvidace odpadů	
OSV/SR3 - využití komunikačních prostředků	
EV/2 - šetření elektrickou energií	
OSV/OR/2 - sebepoznání a sebepojetí	
MedV/1 - práce s texty, internet	
MedV/2 - práce s informacemi	
VMEGS/3 - pracovní možnosti ve světě	
OSV/SR/3 - image osobnosti při hledání zaměstnání, VDO/2 - úcta k zákonu (nedotknutelnost soukromí osob, autorský zákon),	

4.9 Volitelné předměty

4.9.1 Seminář z českého jazyka - charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah

Seminář z českého jazyka je volitelný předmět pro žáky 9. ročníku. Svým obsahem vhodně doplňuje obsah předmětu Český jazyk a literatura. Zaměříme se především na přípravu k přijímacím zkouškám na střední školy a na mediální tvorbu.

Časové vymezení

Předmět bude vyučován v 9. ročníku, 1 hodinu týdně.

Organizace práce

Seminář z českého jazyka bude vyučován ve třídách s klasickým vybavením či v počítačové pracovně.

Průřezová témata

V Seminári z českého jazyka se především zaměříme na mediální výchovu a také na osobnostní a sociální výchovu, zejména na rozvoj komunikace (OSV/SR/3).

Klíčové kompetence

Ve volitelném předmětu Seminář z českého jazyka budou rozvíjeny všechny kompetence podobným způsobem jako v hodinách českého jazyka. V tomto volitelném předmětu se budeme snažit o dosažení vyššího stupně jednotlivých kompetencí. Míru úrovně kompetencí budeme odvozovat na základě diagnostiky znalostí dětí přihlášených do tohoto volitelného předmětu.

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty
Vyučovací předmět: Seminář z českého jazyka

Ročník: 9.

Výstup	Učivo
Žák: - technicky správně a s porozuměním čte, samostatně pracuje s textem a interpretuje sdělení - analyzuje text po stránce jazykové, stylistické i literární - orientuje se v osobnostech regionální literatury - správně pracuje s informacemi - aplikuje gramatická pravidla, píše gramaticky správně	- práce s textem - regionální literatura - práce s informacemi, knihami, tiskem, internetem, katalogy - mluvnická pravidla - mediální výchova

Seminář z českého jazyka	9. ročník
Průřezová témata, přesahy, souvislosti	
OSV/SR/3 - základy komunikace	
OSV/OR/5 – kreativita	
OSV/MR/2 - formování postojů	
OSV/MR/2 - formování hodnot a postojů	
MEDV/1	

4.9.2 Konverzace v anglickém jazyce - Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah:

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení přiměřených jazykových znalostí a dovedností
- získání schopnosti číst s porozuměním texty v daném cizím jazyce
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi
- rozvoj znalostí cizího jazyka, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Časové vymezení:

Předmět je vyučován 1. hodinu týdně v 6., 7. a 8. ročníku.

Organizace práce:

Anglický jazyk se vyučuje v jazykové učebně vybavené audiovizuální technikou a v kmenových třídách. K výuce je využívána i učebna informatiky.

Formy a metody práce ve vyučování:

- frontální výuka s obrazovým materiálem a demonstračními pomůckami
- skupinové vyučování
- řízené dialogy
- poslech, četba, reprodukce textu (písemné, ústní)
- hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv
- výukové programy na PC, audiovizuální programy

Průřezová témata a kompetence jsou stejná jako u vyučovacího předmětu anglický jazyk.

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty

Vyučovací předmět: Konverzace v anglickém jazyce

Ročník: 6. – 8.

Výstup	Učivo
Žák: - ovládá základní slovní zásobu - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s probíranými tematickými okruhy - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	Tematické okruhy: - Animals - Travelling - Food - Weather - Past Stories - Family - Daily routine - Free time and Hobbies - Future - English Speaking Countries - Culture (movies, songs) - Health - Clothes - History - Holidays and Traditions Práce s počítačem (internet) Práce s tištěným a elektronickým slovníkem Práce s textem
	Pravidla komunikace a jednoduchá sdělení - oslovení, reakce na oslovení - pozdrav, přivítání, rozloučení - představování - žádost o pomoc, službu, informaci Souhlas/nesouhlas Základní gramatické jevy Nejpoužívanější anglické idiomy

Konverzace v anglickém jazyce	6. – 8. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSV/SR/1 - poznávání lidí		
OSV/SR/3 – komunikace		
VMEGS/1 - Evropa a svět nás zajímá		
MV/1 - kulturní difference		
MV/2 - lidské vztahy - komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin		
MedV/1 - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
MedV/2 - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		
MedV/6 - tvorba mediálního sdělení		
D – historie GB, USA		
Z – reálie		
Př – zdraví a hygiena		

4.9.3 Seminář z matematiky - charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah

Seminář z matematiky se vyučuje jako samostatný volitelný předmět

Vzdělávání v předmětu Seminář z matematiky je zaměřeno na:

- příprava k přijímacím zkouškám
- užití matematiky v reálných situacích a její aplikace pro běžný život
- prohloubení a procvičení pojmů, matematických postupů osvojených v hodině matematiky (čísla výstupů jsou shodná s výstupy matematiky)
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování
- podchycení a rozvíjení zájmu o předmět matematika

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti a mezipředmětové vztahy

Předmět Seminář z matematiky je úzce spjat s ostatními předměty.

Fyzika – převody jednotek, rovnice.

Zeměpis – měřítko, výpočty, převody jednotek, grafy, diagramy.

Chemie – řešení rovnic, převody jednotek.

Časové vymezení

Předmět Seminář z matematiky se vyučuje jako samostatný předmět v 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Organizace práce

Výuka probíhá v kmenových třídách. Kabinet je vybaven počítačem s tiskárnou, knihovnou s odbornou literaturou a matematickými pomůckami. V případě možnosti efektivního využití žákovského výukového programu probíhá výuka v počítačové pracovně.

Formy a metody práce ve vyučování

Formy a metody práce ve vyučování jsou voleny podle charakteru probíraného učiva a očekávaných výstupů:

- frontální výuka je vždy spojována s problémovým vyučováním
- práce žáků ve skupinách – procvičování učiva, činnostní učení (např. práce s modely těles)
- výuka s využitím počítačových programů pro matematiku
- vyhledávání informací v literatuře a internetu (tabulky, sbírky úloh)
- práce s talentovými žáky – řešení matematické olympiády, Pythagoriády, Klokana

Průřezová témata a klíčové kompetence jsou v předmětu uplatňovány ve stejné míře jako v matematice.

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty
Vyučovací předmět: Seminář z matematiky

Seminář z matematiky	9. ročník
- ŠVP – očekávané výstupy	Učivo
- provádí početní operace v oboru racionálních čísel - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (zlomkem, desetinným číslem) - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	ČÍSLO A PROMĚNNÁ Racionální čísla - čtení a zápis zlomku - vztah mezi zlomky a desetinnými čísly - zobrazení na číselné ose - převrácený zlomek - smíšené číslo - početní operace - složený zlomek
- provádí početní operace v oboru celých čísel - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých čísel	ČÍSLO A PROMĚNNÁ Celá čísla - čtení a zápis čísla - zobrazení na číselné ose - opačné číslo - absolutní hodnota - početní operace čísla kladná, záporná - záporná desetinná čísla
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem) - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Poměr. Přímá a nepřímá úměrnost - pojem poměr, převrácený poměr, postupný poměr - zvětšení a zmenšení v daném poměru - řešení modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem - rozdělení dané hodnoty v daném poměru - měřítko plánu a mapy, úměra, trojčlenka
- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	ZÁVISLOST, VZTAHY A PRÁCE S DATY - přímá a nepřímá úměrnost

- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	ČÍSLO A PROMĚNNÁ Procenta - pojem procento - základ, procentová část, počet procent - promile - jednoduché úrokování - příklady z praktického života
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků - sestrojí trojúhelník z daných prvků - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - načrtne a sestrojí rovinné útvary analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Shodnost geometrických útvarů - shodnost trojúhelníků - konstrukce trojúhelníků podle věty sss, sus, usu Rovnoběžníky - pojem rovnoběžník - vlastnosti rovnoběžníku - rozdělení rovnoběžníků - konstrukce rovnoběžníku - obvod a obsah rovnoběžníku - příklady z praktického života - obsah trojúhelníku Lichoběžník - pojem lichoběžníku - vlastnosti lichoběžníku - rozdělení lichoběžníků - konstrukce lichoběžníků - obvod a obsah lichoběžníku - příklady z praktického života
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - načrtne a sestrojí síť základních těles - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Povrch a objem hranolu - pojem hranolu - vlastnosti hranolu - rozdělení hranolů - povrch a objem hranolu - síť hranolu příklady z praktického života

4.9.4 Základy administrativy – Charakteristika předmětu

Motto:

„Psaní je moje jediná vnitřní možnost, jak existovat.“

Franz Kafka

Vzdělávací obsah

Volitelný předmět Základy administrativy se vyučuje v 6. – 8. ročníku. Výuku 10 prstové hmatové metody lze praktikovat velmi úspěšně již na prvním stupni ZŠ formou kroužku.

Podstatou výuky volitelného předmětu je:

- získávání klávesnicové gramotnosti i ovládání klávesnice PC všemi deseti
- rychlost a přesnost psaní
- správné držení těla při práci s počítačem
- využívání moderních informačních technologií: vhodný software, didaktické programy, ovládání počítače
- využití dovednosti psaní všemi deseti v praxi (při tvorbě slohových prací, při sestavení referátů a prezentací z různých předmětů apod.)

Mezipředmětové vztahy

Výuka psaní je úzce spjata s předmětem český jazyk - zvládání pravopisu a čtení s porozuměním, informatika - ovládání PC nebo cizím jazykem - v rámci výuky lze aplikovat výuku psaní v jazyce anglickém i německém. Texty, které žáci opisují, jsou ze všech oblastí. Jedná se o opisy s dějepisným, literárním, přírodovědným, společenským, politickým, zeměpisným, matematickým, fyzikálním, výtvarným zaměřením.

Časové vymezení

Základy administrativy se vyučují jako volitelný předmět v 6., 7. a 8. ročníku 1 hodinu týdně.

Organizace práce

Výuka probíhá v odborné pracovně informatiky a řídí se jejím řádem.

Pracovna je vybavena 30 počítači, které jsou spolu propojeny lokální sítí. Tyto počítače mají operační systém Windows 10 a všechny PC jsou připojené do sítě internet.

Kybernetická výuka je založena na programové výuce ZAV a je rozdělena do čtyř základních tříd.

1. třída: cvičení 1 - 600
2. třída: cvičení 601 - 1 200
3. třída: cvičení 1 201 - 1 800
4. třída: cvičení 1 801 - 2 400

Další třídy jsou již speciální. Žáci se mohou dále zlepšovat v rychlosti psaní pomocí klávesových zkratk Zavpis.

Formy a metody práce ve vyučování

- individuální práce s žákem
- individuální práce s talenty
- skupinová (týmová práce) při soutěžích
- domácí příprava
- evaluace
- využití klávesnicových her Zav
- vyhledávání informací o průběhu soutěží na internetu
- samostatná práce při výuce programu psaní

Průřezová témata

Výchova demokratického občana

- zodpovědnost za zdraví a bezpečnost při práci

Osobnostní a sociální výchova

- osobnostní rozvoj - samostatné vyhledávání informací
- sociální rozvoj - spolupráce, komunikace, zvládání situace soutěže, konkurence

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět - získávání informací o světě v rámci mezinárodních soutěží.

Environmentální výchova

- vliv provozu výpočetní techniky na zdraví člověka

Mediální výchova

- prezentace práce na internetu, v médiích
- využití informací ze sítě internet
- práce v realizačním týmu

Multikulturní výchova

- komunikace s lidmi různých kultur, vzájemné vztahy

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků v předmětu

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k dovednosti pracovat s výpočetní technikou a k jejímu využití v praktickém životě
- ke schopnosti pracovat efektivně
- k vytváření vhodného prostředí a podmínek pro spolupráci s ostatními

Kompetence k řešení problémů

Učitel umožňuje žákům:

- nalezené teoretické řešení provádět prakticky
- zadáváním úloh tvořivě přistupovat při jejich řešení

Kompetence komunikativní

Učitel povzbuzuje žáky:

- k efektivní prezentaci jejich prací
- k využití získaných vědomostí při každodenní komunikaci mezi žáky, ale i mezi rodinou a školou (zasílání úkolů elektronicky, konzultace pracovních postupů apod.)
- k pravidelnému sledování internetových stránek ZAV

Kompetence sociální a personální

Učitel motivuje žáky:

- k dodržování a utváření mravních hodnot a postojů při prezentaci a uveřejňování svých prací
- k hodnocení své práce i práce ostatních

Kompetence občanské

Učitel seznamuje žáky:

- s legislativou (autorská práva, ochrana osobních údajů)

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky:

- k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s výpočetní technikou
- k utváření vědomí cílevědomosti, důslednosti a upevňování dovedností

Vzdělávací oblast: Volitelný předmět
Vyučovací předmět: Základy administrativy

Ročník: 6. - 8.

Výstup	Učivo
Žák: - seznámí se s pravidly bezpečné práce v odborné pracovně informatiky - dodržuje správné držení těla při psaní na PC	Hygienické zásady psaní na PC - zásady bezpečnosti práce, řád pracovny - postavení paží a rukou do základní polohy - správná vzdálenost očí od monitoru - držení loktů u těla - správné sezení u počítače, úprava výšky sedadla
- ovládá všechny kroky spouštění a ukončení programu ZAV - chápe význam ovládání klávesnice všemi deseti	Praktické ovládání programu - přístupové heslo - přihlašování do programu - ukončení programu pomocí klávesy ESC
- přečte pokyny pro práci v programu ZAV s porozuměním - řídí se psanými pokyny v programu ZAV - ovládá přes 75 % plochy českého textu bez potřeby dívat se na klávesnici - opravuje text pomocí klávesy backspace - opíše text z papírové předlohy - napíše text pomocí diktátu - spustí si v programu ZAV test rychlosti	Vlastní výuka - cvičení 1–200 (základní část výuky psaní) - při dosažení cvičení 400 (pokročilá část výuky) - 401–1200 dokončení vlastní výukové části (náplní je - výuka obsluhy stále méně frekventovaných písmen a znaků české klávesnice počítače s postupným přechodem formy výuky na charakter tréninku - 1201–2400 čtyřfázový trénink, příprava na soutěže
- průběžně žádá spolužáka nebo vyučujícího o kontrolu prstokladu (evaluace) - zdokonaluje se ve psaní minutovek a dvouminutovek - dlouhodobě pracuje na zlepšení rychlosti a chybovosti při psaní	Soutěže - minutovky, dvouminutovky, desetiminutovky - hodnotící testy v rámci klasifikace

- používá internet jako zdroj informací - porovnává výsledky své a ostatních žáků v rámci republiky (autoevaluace)	Práce s internetem - princip prohlížeče webových stránek - vyhledávání informací - stahování dat (stránka, text, soubor)
---	---

Základy administrativy	6. – 8. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
VDO /2 – zodpovědnost za zdraví		
EV/4 - vliv výpočetní techniky na zdraví člověka		
MV/2 - komunikace s lidmi z různých kultur, vzájemné vztahy		
OSV/SR2,3,4 - spolupráce, komunikace, zvládání situace soutěže, konkurence		
VMEGS/1 - účast na mezinárodních soutěžích		
OSV/OR1 – samostatné vyhledávání informací		
MedV/4,5 - prezentace práce na internetu, v médiích Inf – internet		

4.9.5 Ekologická praktika – Charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah

Ekologická praktika se vyučují jako volitelný předmět.

Vyučování předmětu Ekologická praktika je zaměřeno na:

- rozšíření poznatků, vědomostí a dovedností, které žáci získají vyučováním přírodopisu
- rozvíjení schopností pozorovat a poznávat přírodu a přírodní děje
- vnímání přírody jako životního prostředí všech organismů i člověka
- získání všestranně pozitivního vztahu k přírodě, k ochraně přírody a životního prostředí
- zapojení do celoročního plánu environmentální výchovy na naší škole

Mezipředmětové vztahy

Výuka navazuje především na výstupy z přírodopisu, ale i z chemie, fyziky a zeměpisu.

Časové vymezení

Ekologická praktika si mohou žáci zvolit v 6., 7. a 8. ročníku 1 hodinu týdně.

Organizace práce

Výuka probíhá v odborné pracovně nebo v terénu a řídí se řádem pracovního a pokyny bezpečnosti práce mimo školu (v terénu, účast na různých akcích)

Formy a metody práce ve vyučování

Formy a metody práce jsou voleny podle charakteru probíraného tématu a očekávaných výstupů. Jsou to především tyto metody:

- pozorování a pokus
- práce v terénu
- individuální práce, skupinová práce
- projektové vyučování
- práce s odbornou literaturou, s atlasy, klíči
- vyhledávání informací na internetu
- hry, soutěže, poznávání, sběr a preparace přírodnin
- exkurze, besedy s odborníky
- videoprogramy, filmy

Průřezová témata a jejich tematické okruhy

Obsah předmětu Ekologická praktika úzce souvisí s průřezovým tématem Environmentální výchova

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků v předmětu

Kompetence k učení:

Učitel vede žáky

- k vyhledávání, třídění a využívání potřebných informací
- k osvojení schopností pozorování a experimentování, díky kterým mohou žáci získávat nové poznatky
- ke správnému používání přírodopisných a ekologických pojmů
- k poznání, že ke splnění každého úkolu jsou potřebné odborné znalosti
- k zařazování zajímavých a zábavných metod (hry a soutěže) podpořit zájem žáků o předmět

Kompetence k řešení problémů:

Učitel vede žáky

- k rozvíjení schopností samostatně řešit problém a volit různé způsoby řešení
- k dlouhodobým projektům, které vedou žáky k vytrvalosti a trpělivosti při řešení problémů
- k promýšlení efektivních postupů při řešení praktických úkolů

Kompetence komunikativní:

Učitel vede žáky

- k přesné a logicky uspořádané formulaci svých poznatků
- stručně, přehledně a správně popisovat pracovní postup a výsledky svých pozorování a pokusů v ústním i písemném projevu
- ke schopnosti naslouchat druhým, vhodně reagovat na jejich projev a účinně se zapojit do diskuse a obhájit svůj názor

Kompetence sociální a personální:

Učitel vede žáky

- častým zařazováním skupinového vyučování k osvojení dovednosti spolupracovat, společně nacházet způsob řešení problému, přijímat zodpovědnost za práci v týmu, objektivně hodnotit přínos svůj i ostatních členů týmu.
- ke schopnosti podílet se na tvorbě pravidel práce ve skupině a k jejich respektování.

Kompetence občanské:

Učitel vede žáky

- k zodpovědnosti za zachování zdravého životního prostředí jako základní podmínky kvalitního života
- k respektování stanovených pravidel pro práci v pracovně i v terénu

Kompetence pracovní:

Učitel vede žáky

- k seznamování se zásadami bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci a vyžaduje jejich dodržování
- k zařazování praktických činností, které rozvíjí zručnost žáků
- bezpečně a účinně pracovat s materiály a nástroji, vede je k šetrnosti a připravuje je tak pro praxi

Kompetence digitální:

Učitel vede žáky

- k vyhledávání, třídění a kritickému vyhodnocování digitální informace
- k získávání relevantních informací a jejich účelnou aplikaci
- k seznamování žáků s aplikacemi, které mohou využívat při získávání dat

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty
Vyučovací předmět: Ekologická praktika

Ročník: 6.

Výstup	Učivo
Žák: - pozoruje a popisuje přírodu, přírodní celky, jednotlivé organismy a přírodní děje, zhotoví záznam pozorování - pozná a pojmenuje běžně se vyskytující houby, rostliny a živočichy ve svém okolí - rozliší běžné ekosystémy, na konkrétních příkladech uvede potravní vztahy mezi organismy - zhotoví jednoduché dekorační předměty z přírodních materiálů - vysvětlí význam ochrany živočichů	- práce v terénu a v pracovně, pozorování, práce s lupou, mikroskopem - sběr přírodnin - houby, rostliny a živočichové - ekosystém lesa, louky, vodní ekosystém, producenti, konzumenti, rozkladači, paraziti - měkkýši, kroužkovci, klepítkatci, korýši, hmyz - využití přírodních materiálů – sušené ovoce, květy, koření - výprava do podzimní a zimní přírody, nadílka ptákům a zvěři
- posoudí význam vzduchu jako základní podmínky života, vysvětlí nutnost ochrany čistoty ovzduší, demonstruje stav čistoty vzduchu podle výskytu lišejníků jako bioindikátorů	- vzduch - základní podmínka života, čistota vzduchu - mapování výskytu lišejníků v Rožnově p. R. a jeho okolí
Žák: - šetření s materiály, správné hospodaření s odpady - popíše význam pitné vody pro člověka a zdroje pitné vody ve svém okolí - dlouhodobě pozoruje změny stromu v podzimním a jarním období, pozorované změny zaznamená	- recyklace, odpady a obaly - voda – látka nezbytná pro život - zdroje pitné vody – vodárna, studny, studánky - fenologické pozorování – strom

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty
Vyučovací předmět: Ekologická praktika

Ročník: 7.

Výstup	Učivo
Žák: - provádí pravidelná pozorování změn listnatého stromu v podzimním období - pozoruje a popíše stavbu těla, seznámí se s životními projevy vybraných skupin obratlovců, vysvětlí jejich začlenění do přírodních ekosystémů a potravních řetězců - na konkrétním příkladu vodního ekosystému vysvětlí základní vztahy, zdůvodní význam vody v přírodě jako základní podmínky života - zhotoví, pozoruje a zakreslí rostlinné preparáty - demonstruje na konkrétních příkladech rozdíly ve stavbě nižších a vyšších rostlin, pozoruje, načrtne a popíše vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla - pozoruje základní projevy života rostlin na pokusech z fyziologie rostlin	- práce v terénu, sběr a preparace přírodnin - fenologické pozorování – listnatý strom - ryby, obojživelníci, ptáci, savci - vodní ekosystém, potravní vztahy organismů - voda jako životní prostředí - rostlinná buňka - řasy, mechy, vyšší rostliny - stavba rostlinného těla, životní podmínky rostlin - klíčení, růst a rozmnožování rostlin
Žák: - vysvětlí význam jednotlivých složek vzduchu pro život - určuje běžné kvetoucí rostliny podle klíče - na konkrétním příkladu lesního ekosystému rozčlení organismy podle potravních vztahů, provádí pravidelná pozorování změn lesního porostu v podzimním a jarním období	- vzduch – základní podmínka života - určování rostlin, zařazování rostlin do systematických jednotek - ekosystém lesa - fenologické pozorování – les

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty
Vyučovací předmět: Ekologická praktika

Ročník: 8.

Výstup	Učivo
Žák: - v terénu pozoruje, pojmenuje a zařadí do systému běžně se vyskytující organismy - provádí pravidelná pozorování změn lesního porostu a změny listových barviv v podzimním období, - seznámí se se základy chovatelství a péče o zvířata - vysvětlí význam vzduchu jako základní podmínky života - vyjmenuje hlavní globální příčiny negativních změn v atmosféře - demonstruje na konkrétních příkladech hlavní zásady zdravé výživy a péče o zdraví - rozliší běžně dostupné léčivé rostlin, seznámí se s postupem při jejich sběru a aplikaci při léčbě nemocí - vysvětlí význam zeleně ve městě	- poznávání přírodnin, zoologický a botanický systém - ekosystém lesa – fenologické pozorování - chovatelství – psi, koně, drobná domácí zvířata - vzduch – základní podmínka života - výživa, péče o zdraví - léčivé rostliny - zeleň v životním prostředí

Ekologická praktika	6. – 8. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
EV/1 – ekosystémy přírodní a umělé, vodní ekosystémy, lesní ekosystémy		
EV/2 – vzduch, voda		
EV/3 – čistota ovzduší, vody, ochrana čistoty vody a ovzduší		
EV/3 – změny prostředí vlivem lidské činnosti		
EV/4 – význam lesa pro přírodu a pro člověka, prostředí a zdraví		

4.9.6 Užití výtvarné činnosti – charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah a začlenění předmětu do vzdělávací oblasti

Užití výtvarné činnosti jsou volitelným předmětem doplňujícím učivo výtvarné výchovy od 6. do 9. ročníku. Předmět je postaven na tvůrčích činnostech jako procesu určitého sebevyjádření a seberealizace. Žáci se postupně seznamují s různými klasickými, ale i netradičními, materiálově i časově náročnějšími výtvarnými technikami a postupy. Užití výtvarné činnosti se aktivně podílejí na projektovém vyučování a rozvíjí i některá průřezová témata. S reálným uměním se žáci setkávají prostřednictvím návštěv galerií, muzeí, exkurzí do ateliérů a dílen výtvarníků. Součástí činnosti je i prezentace výsledků vlastní výtvarné tvořivosti (účast ve výtvarných soutěžích, organizace výstav, výroba cen pro akce školy, tvorba estetického prostředí školy) a příprava talentovaných žáků na střední umělecké školy.

Časové vymezení

Předmět bude vyučován v 6. až 8. ročníku 1 hodinu týdně.

Organizace práce

Výuka užitých výtvarných činností probíhá v učebně výtvarné výchovy, v keramické dílně, v některých kmenových třídách nebo i mimo budovu školy (práce v plenéru, výstavy, exkurze).

Průřezová témata

Předmět Užití výtvarné činnosti rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchovy (zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, utváření mimouměleckého estetického), téma Multikulturní výchovy (kulturní difference, spolupráce), téma Výchovy demokratického občana (zainteresovaný postoj k životu) a téma Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (vztah k evropské a světové kultuře).

Klíčové kompetence

Ve volitelném předmětu Užití výtvarné činnosti budou rozvíjeny stejné kompetence jako v hodinách Výtvarné výchovy.

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty
Vyučovací předmět: Užité výtvarné činnosti

Ročník: 6. - 8.

Výstup	Učivo
Žák - pojmenovává a uvědomuje si základní funkci užitého umění, závislost tvaru na funkci, uplatňování dekoru, využívání rozmanitých materiálů (1) - své návrhy a představy dokáže převést do trojrozměrných objektů (2) - osvojuje si schopnost výtvarné výpovědi, schopnost experimentovat s výtvarnými vyjadřovacími prostředky (3) - seznamuje se s netradičními výtvarnými technikami a postupy (4) - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjadřování, vysvětluje své postoje, chápe umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako součást lidské existence (5) - samostatně i v týmu pracuje na projektech, o tématech uvažuje v širších souvislostech (6) - hledá vhodnou formu pro prezentaci své práce, upevňuje si potřebu pohybovat se v estetickém prostředí (7)	- užité umění (teorie) - prostorová tvorba (keramika, sádra, kašírování, prostorové objekty) - grafické techniky (linoryt, suchá jehla, papírořez, tisk z koláže...) - výtvarné techniky (koláže, asambláže, mramorování, vitráže aj.) - textilní techniky (malba na textil, batika) - návštěva muzeí, galerií, výstav - práce na projektech - prezentace vlastní činnosti (realizace výstav a tvorba digitálních prezentací)

Užití výtvarné činnosti	6. – 8. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MV/1 - kulturní diference		
VMEGS – vztah k evropské a světové kultuře		
MV/2 – spolupráce		
VDO/1 - zainteresovaný postoj k životu		
OSV/SR/4 – soutěže		
OSV/OR/1 - smyslové vnímání		
OSV/OR/5 - rozvíjení tvořivosti		

4.9.7 Sportovní výchova – charakteristika předmětu

Vzdělávací obsah

Tělesná výchova je součástí oblasti Člověk a zdraví. Vyučuje se jako samostatný předmět, který je zaměřen na:

získávání a zdokonalování pohybových schopností žáků a rozvoj pohybových dovedností jejich individuální rozvoj
získávání teoretických znalostí v oblasti jednotlivých aktivit
utvrzování hygienických návyků nejenom při pohybových aktivitách
zlepšování mezilidských vztahů, komunikace a vzájemnou pomoc mezi dětmi – předcházení patologickým jevům jako např. šikaně, drogám atp.

Charakteristika předmětu tělesná výchova obsažená v ŠVP ZŠ vymezuje ve vztahu k předmětu sportovní výchova následující body:

Začlenění předmětu do vzdělávací oblasti a mezipředmětové vztahy

Organizace práce

Formy a metody práce ve vyučování

Průřezová témata

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků v předmětu

Časové vymezení

2 hodiny týdně v 6. – 9. ročníku

Hlavní výukové cíle předmětu a obsah:

Všeobecný rozvoj pohybových schopností a všeobecných sportovních dovedností.

Obsah:

Sportovní hry (vybíjená, košíková, kopaná, házená, volejbal, florbal, softbal)

Pohybové hry

Atletika: vybrané atletické disciplíny

Gymnastika

Úpoly - pádová technika

Kompenzační a relaxační cvičení

Bližší popis:

a) atletika: speciální běžecká cvičení (tzv. běžecká abeceda) a rozvoj práce nohou

b) gymnastika:

akrobacie (kotouly vpřed, vzad, letmo, stoj na rukou, přemet stranou, popř. salto vpřed – některá cvičení za pomoci „trampolínky“)

přeskoky: skrčka roznožka přes kozu, event. přes švédskou bednu našíř)

hrazda: výmyk

koordinace: cvičení se švihadly

c) úpoly: se zaměřením na pádovou techniku (i jako prevence zranění)

Obsah výuky se v rámci jednotlivých ročníků prohlubuje, rozšiřuje a opakuje.

Vzdělávací oblast: Volitelné předměty
Vyučovací předmět: Sportovní výchova

Ročník: 6. - 9.

Výstup	Učivo
Žák: - aktivně se podílí na organizaci svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o maximální rozvoj své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ správné držení těla, zvyšování kloubního rozsahu, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí) rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost individuální rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla
- v souladu s individuálními předpoklady dosahuje vysoké úrovně osvojovaných pohybových dovedností a tvořivě je aplikuje v různých typech individuálních a kolektivních her, v soutěžích a při rekreačních činnostech	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ Pohybové hry zaměřené na rozvoj různých fyzických vlastností, netradiční pohybové aktivity
Žák: - v souladu s individuálními předpoklady dosahuje vysoké úrovně osvojovaných pohybových dovedností a tvořivě je aplikuje v různých typech individuálních a kolektivních her, v soutěžích a při rekreačních činnostech	Gymnastika akrobacie: kotoul vpřed, vzad, kotoul letmo, kotoul vzad do zášvihu přeskok: koza na šíř (roznožka, skrčka) hrazda: výmyk, vis vznesmo, vis střemhlav, závěs v podkolení kruhy: kotoul vpřed a vzad, rotace kolem své osy, vis vznesmo, vis střemhlav trampolínky: základní skok, seskok různými způsoby šplh: na tyči, na laně (smyčka) úpoly: přetahy, přetlaky, úpolové odpory

Žák: - v souladu s individuálními předpoklady dosahuje vysoké úrovně osvojovaných pohybových dovedností - a tvořivě je aplikuje v kolektivních hrách, především míčových, v soutěžích a při rekreačních činnostech - aktivně se účastní domácích a mezinárodních turnajů a zapojuje se do jejich plánování a organizace - při školních turnajích pořádaných pro nižší věkové kategorie se zapojuje nejen jako organizátor, ale i jako trenér a rozhodčí - vzhledem k dosažené vysoké úrovni pohybových a míčových dovedností reprezentuje školu, město a kraj - na sportovních akcích	Sportovní hry házená: herní činnosti jednotlivce, útočné činnosti jednotlivce, obranné činnosti jednotlivce, útočné a obranné kombinace a systémy (v návaznosti na zvládnutý obsah), taktika hry, pravidla hry jejich změny vybíjená: technika házení a chytání míče, střelba na určený cíl, taktika - rozhodnost, pohotovost košíková: driblíng pravou a levou rukou, přihrávka trčením obouruč, jednoruč (pravou, levou), úderem o zem, střelba na koš z místa, uvolnění s míčem a bez míče, obranné činnosti, základní útočné a obranné kombinace a systémy, nácvik herní činnosti, pravidla hry volejbal: technika - nácvik vrchního a spodního odbití, spodní a vrchní podání, blokování, smečování, základní herní kombinace přehazovaná: nácvik pravidel volejbalu doplňkové sportovní hry - kopaná, florbal, ringo, pálkovaná, Atletika atletická abeceda (lifting, skipping, předkopávání, cval stranou, oštěpařský krok, odpichy)
---	--

Žák: - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny Žák: - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché soutěže, turistické akce na úrovni školy	nízký start, rychlý běh, starty z různých poloh, dlouhá trať skok daleký skok vysoký (flop) hod kriketovým míčkem, hod granátem na cíl ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře práce se stopkami, pásmem aktivní (samostatná) organizace prostoru a pohybových činností
--	--

Sportovní výchova	6. – 9. ročník	
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSV/OR/2 – sebepoznání		
OSV/OR/3 - seberegulace, sebeorganizace		
OSV/SR/4 - rozvoj soutěživosti, spolupráce kolektivu		
OSV/SR/4 - soutěživost, práce pro kolektiv, kolektivní cítění		
OSV/SR/4 - spolupráce, hra fair-play		
F – měření výkonů		
M – zpracování výsledků		
Př – anatomie člověka		

5 Hodnocení žáků a autoevaluace školy

5.1 Pravidla pro hodnocení žáků

5.1.1 Způsoby hodnocení

Naším cílem při každém hodnocení žáka je poskytnout mu zpětnou vazbu - co se naučil, v čem se zlepšil, v čem ještě chybuje a jak má pracovat na odstranění nedostatků. Hodnocení má být pozitivní a pro žáka motivující. Hodnotíme individuální pokrok každého žáka, nesrovnáváme ho s ostatními žáky ve třídě.

Hodnocení na ZŠ Pod Skalkou je prováděno systematicky po celý školní rok, a to slovně, klasifikačním stupněm podle pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků ve Školním řádu nebo kombinací obou způsobů. Děti na 1. stupni jsou hodnoceny také jinými formami jako razítka, „hvězdičky“ „smajlíky“ apod.

Pro záznam hodnocení slouží primárně systém Bakalář. Někteří učitelé vytváří předmětová portfolia, která slouží k monitorování dosaženého pokroku žáků v jejich vědomostech, dovednostech a schopnostech.

Součástí hodnocení je i věku přiměřené sebehodnocení a naplňování klíčových kompetencí.

Hodnocení a sebehodnocení žáka je obvykle prováděno na úrovni žák – učitel – zákonný zástupce.

Na vysvědčení je hodnocení výsledků vzdělávání žáka ve všech předmětech a ročnících vyjádřeno klasifikačním stupněm. Zvláštní případy hodnocení žáků jsou uvedeny v pravidlech pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků ve Školním řádu.

Hodnocení žáka – očekávané výstupy předmětů

V 1. a 2. ročníku je hodnocení zapisováno do pracovních sešitů, do Slabikáře, do žakovských knížek a do Bakaláře.

Od 3. ročníku výše zaznamenávají učitelé výsledky vzdělávání pouze do Bakaláře.

Hodnocení žáka – vybrané klíčové kompetence

Klíčové kompetence v našem Školním vzdělávacím programu ŠKOLA DNES mají žáka v průběhu vzdělávání dovést k učení, k řešení problémů, ke schopnosti komunikovat, k dovednostem sociálním a personálním vedoucím ke spolupráci, ke kompetencím občanským a pracovním.

Učitelé vyhodnocují s žáky individuálně i s celou třídou rozvoj dovedností, schopností a postojů ve sledovaných kompetencích.

Vybrané klíčové kompetence jsou hodnoceny ústně vyučujícími jednotlivých předmětů vždy k pololetí (záznam v třídní knize).

Hodnocení žáka – pochvaly a opatření k posílení kázně

Pochvaly uděluje vyučující nebo třídní učitel ústně, zápisem do systému Bakaláři, pochvalným listem, případně pochvalou ředitele školy na vysvědčení.

Opatření k posílení kázně (napomenutí, důtka, snížená známka z chování) jsou udělována podle klasifikačního řádu školy.

Pravidla pro hodnocení jsou rozpracována ve Školním řádu. Tato pravidla jsou závazná pro všechny pedagogické pracovníky a jsou s nimi seznámeni jak žáci, tak jejich zákonní zástupci.

5.1.2 Kritéria hodnocení

Cílem našeho školního vzdělávacího programu ŠKOLA DNES je být otevřený k dětem a zákonným zástupcům dětí, stanovit a vysvětlit jasná kritéria pro hodnocení žákova výkonu ve vyučovacích předmětech. Naše kritéria hodnocení představují soubor obecně platných norem pro hodnocení nejen vzdělávání, ale i jednotlivých aspektů klíčových kompetencí. Jsou závazná pro všechny vyučující.

Při hodnocení žáků učitelé uplatňují tato kritéria:

- hodnocení se vztahuje k dosahování očekávaných výstupů v jednotlivých předmětech
- učitelé při hodnocení sledují naplňování klíčových kompetencí rozpracovaných v charakteristice jednotlivých předmětů
- při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
- každému hodnocení musí předcházet jasné a srozumitelné seznámení žáka s kritérii hodnocení.
- při hodnocení učitel uplatňuje pedagogický takt vůči žákovi
- při poskytování zpětné vazby dáváme přednost pozitivnímu vyjadřování
- sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků je nedílnou součástí procesu hodnocení
- upouští se od tradičního zkoušení žáků před celou třídou a nahrazuje se efektivnějšími způsoby zjišťování vědomostí a dovedností žáků
- ačkoliv závěrečné rozhodnutí o známce je na vyučujícím, žáci se od začátku vybízejí k diskusi o známce, aby jim byla jasná kritéria hodnocení a posilovala se dovednost sebehodnocení
- žáci mají právo dělat chyby, je důležité si chybu uvědomit a pracovat s ní
- učitel přistupuje k hodnocení vzdělávacích činností žáka s vědomím motivační funkce hodnocení
- hodnotíme osobní pokrok žáka, nesrovnáváme ho s ostatními
- učitel bere při hodnocení výsledků vzdělávání na zřetel dosažení cílů daného stupně vzdělávání
- přistupujeme k hodnocení objektivně, s přiměřenou náročností
- v případě negativního hodnocení poskytne žákovi možnost opravy
- v celkovém hodnocení je zahrnuta kvalita práce, aktivita, píle, snaha a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období.

V pravidlech pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků ve Školním řádu jsou obsažena i další kritéria hodnocení žáků.

Způsoby získávání podkladů pro hodnocení žáků ve vyučování:

- ústní zkoušky - orientační, klasifikační

- písemné zkoušky - denní písemné úkoly, diktáty, písemná cvičení, domácí úkoly
- přesné písemné zkoušky - běžné orientační testy, standardizované testy
- výkonové zkoušky - pohybové, organizační úkoly, pokusy, výkresy, referáty
- zapojení do skupinové práce
- systematické pozorování žáků - připravenost, aktivní zapojení do vyučování
- sebehodnocení žáka
- portfolia
- pohovory s žákem o jeho přístupu k práci, k přípravě na vyučování, způsobu komunikace, spolupráci s ostatními, sebehodnocení
- konzultace s ostatními vyučujícími
- konzultace se zákonnými zástupci dítěte
- podle potřeby konzultace s psychologem.

V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka, a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.

Rozpracování kritérií

Kritéria pro hodnocení žáků vypracovávají učitelé vzdělávacích oblastí, případně jednotlivých předmětů. Metodika objektivního hodnocení je dlouhodobý proces. Naším cílem je sjednocení názorů a přístupu většiny učitelů.

Pro jednotlivé předměty jsou vypracována kritéria týkající se hodnocení těchto činností žáků: ústní projev, písemný projev (vybrané formy), referáty, skupinová práce a projekty.

Sebehodnocení žáka

Žák má možnost sebehodnotit svoji práci (provádět sebehodnocení) **čtvrtletně**. Sebehodnocení vede žáka k tomu, aby si uvědomil, kde jsou příčiny jeho obtíží, kde se dopouští chyb a jak s nimi může pracovat. Žák je veden k systematickému reflektování svých úspěchů a neúspěchů, jejich příčin a následnému plánování svých zlepšení.

Při sebehodnocení může žák využít své předmětové portfolio, své další předmětové aktivity (např. vypracované projekty, účast a úspěchy v soutěžích a další). Žák reflektuje to, co se naučil, co chce zlepšit a jak to chce zlepšit. Učitel reaguje ústně na toto sebehodnocení a míru naplňování klíčových kompetencí svým hodnocením, popřípadě komentářem.

Ústní hodnocení vybraných klíčových kompetencí v jednotlivých předmětech je pro učitele součástí hodnocení vždy na konci 1. a 2. pololetí. Společně s žáky hodnotí schopnosti, dovednosti a postoje žáků, tedy kompetence, které je vedou k učení, řešení problémů, komunikaci, spolupráci, k plnění povinností a uplatňování práv a k práci.

Sebehodnocení žáka k uděleným pochvalám a opatřením k posílení kázně

Žák dostává prostor vyjádřit se nejen k pochvale, ale zejména k opatření posílení kázně.

Žák po své úvaze a po pohovoru s třídním učitelem a zákonnými zástupci má možnost s odstupem času se zamyslet nad svým jednáním a společně hledat cestu ke zlepšení.